WARWICK DEEPING
ROMÂN

1%

EDITURA MEDICALA - Eucureşti, 1974

Traducere de : ALINA HERIŞAN Şi LUDMILA CERNAŞOV
Traducere efectuata după „SINCERITY", edifia
a V-a (1947) (Phoenix Publishing Co. Ltd)
Berne (Switzerland) / Paris
Pentru versiunea românească toate
drepturile rezervate Editurii medicale
Copyright Mrs Warwick Deeping,
c/o Mohrbooks Literary Agency,
ZOrich, Switzeriand

CAFITOLUL I

Un amurg umed de iarnă se strecura printre pădurile de stejari aflate la apus de orăşelul Na-vestock, făcînd ca negrul şi cenuşiul cîmpiei să pară mai reci şi mai triste. Scîrţîitul roţilor şi tropotul cailor uzi leoarcă răsunau pe şoseaua principală în pas cu bătaia vîn-tului. Bătrînul Tom Tyser, înfofolit şi cocoţat pe capra trăsurii de la „Cerbul alb", îşi scutură apa de pe borurile pălăriei şi bodogăni :

■— Nici c-am mai apucat vreme ca asta ! De şapte zile nu mă mai întorc acasă decît bălăcind prin noroi.

Era într-adevăr o vreme tare ploioasă, şi valea Navestok-ului dădea impresia unui fund de mare, răsărit pe neaşteptate din era primară, încă îmbibat de apele ce se retrăgeau înspumate. Cîmpia se întindea noroioasă şi tristă ; copacii îşi scuturau apa de pe crengi, şuierînd de parcă ar fi suduit. Cît priveşte caii suri ai trăsurii, aceştia îşi ţineau urechile pleoştite şi nu le ciuliră nici măcar cînd auziră cornul poştaşului. Trăsura cu roţi roşii a domnului Winkworth urca greu,, scîrţîind şi opintindu-se. Era o vechitură amărîtă care-şi tîra zilnic, între calea ferată de la Wannington şi orăşelul Navestock, tăbliile negre şi decolorate şi interiorul mucegăit, cu iz de băligar şi de paie.

Călătorul aşezat pe capră alături de bătrînul Tom Tyser zări orăşelul Navestock desprinzîndu-se din estomparea amurgului ca o stîncă uriaşă dintr-o mare cenuşie. La început apăru, în vale ca o masă informă şi negricioasă, dar îndată ce trăsura depăşi ghereta pazniculuI do la castelul „Iertării" şi o apucă, legănîndu-se, de-a lungul rîului umflat, luminile începură să licărească. întunericul în-
o
ghiţi norii încărcaţi de ploaie care atîrnau deasupra vîr-furilor legănînde ale ulmilor, iar în Navestock luminile clipeau tot mai dese ; nişte punctuleţe galbene, răzleţe către periferie, dar care înspre centrul oraşului se înmă-nuncheau ca nişte buchete de stele. Apropiindu-se de casa de piatră a bătrînului Joshua Crabbe, unde şirul de plopi lombarzi şuiera în bătaia vîntului, bolovanii Străzii Apusene prinseră să răsune sub copitele cailor a bun venit. Ecoul lor se răspîndi de-a lungul străzii întortocheate, ale cărei trotuare pustii străluceau de umezeală în lumina ce se răsfrîngea de la ferestrele caselor.

Un turn de biserică, alt şir de ulmi şi apoi intrările întunecoase ale străzilor şi ale uliţelor laterale fură depăşite, înainte ca trăsura să străbată scîrţîind piaţa şi să tragă în faţa hotelului „La Cerbul alb". întunericul serii umede de februarie ascundea desăvîrşita lipsă de importanţă a acestui eveniment banal. Trăsura sosise; asta era tot. Adusese doar trei călători, care coborîră, văzîn-du-şi fiecare de drumul său. Nu s-a văzut nici un fel de agitaţie din partea grăjdărilor, nici o

fluturare de perdele la ferestre şi nici grăsanul domn Winkworth nu se afla sub portalul „Cerbului alb". Doar o lampă cu ulei pîlpîia în consola de fier de deasupra uşii hotelului. Trotuarul şl curtea erau pline de băltoace. Ferestrele de la etajul acestei clădiri mari, albe, pătrate, păreau nişte pete întunecate şi lipsite de viaţă. Numai la bufet şi în sala de biliard domnea o atmosferă mai însufleţită, plină de fum şi de voci răguşite.

Bărbatul înalt, îmbrăcat într-o manta de ploaie, coborî de pe capră şi îşi adăposti valiza de piele uzată sub portalul „Cerbului alb". Aruncă o privire împrejur, îşi scoase pălăria leoarcă de ploaie şi o şterse cu mîneca mantalei. Lumina lămpii cu ulei picura asupra sa cu insistenţă, învăluindu-l. Era un bărbat înalt, cu umeri largi, care împrumutau mantalei sale o formă pătrată. Lumina alunecă pe faţa sa şi se prelinse ca o apă de-a lungul unei stînci : o faţă urîtă, un nas mare, o bărbie colţuroasă. Era bărbierit cu îngrijire. Avea o gură dreaptă, frumos desenată, severă, iar ochii săi contemplaţi liniştiţi şi curajoşi viaţa, de parcă ar fi fost hotărîţi să nu vadă altceva decît

Un băiat se apropie, împroşcînd apa din băltoacele care umpleau piaţa şi privi întrebător la tînărul de sub portalul „Cerbului alb".

— II căutaţi cumva pe doctorul Threadgold ?

Era un flăcău rotofei, cu obraji rumeni, cu o glugă albă înnodată sub bărbie şi pantaloni care plesneau pe corp. Bărbatul îl măsură, cu acea indescriptibilă strălucire în privire care lasă să se întrevadă un viu simţ al umorului.

— E adevărat — domnule Pickwick *. Chiar acum am. sosit eu trăsura.

— Nu mă cheamă Pickwick.

— Iartă-mă. Eram aproape sigur. Băiatul îl privi bănuitor.

— Mă cheamă Sam, Sam Perkins ; eu duc sticlele cu medicamente.

— Pentru început am şi eu ceva de dus. Poţi să ridici mititica asta de valiză ?

Băiatul săltă valiza şi constată că putea s-o ducă destul de uşor. Glasul bărbatului înalt avusese un efect deosebit asupra lui. Era o voce gravă, şi totuşi liniştită, o voce care-ţi sugera că mai există o rezervă de aer depozitată undeva în pieptul larg, o voce care devenea din ce în ce mai liniştită în momentele de încordare, ca zîm-betul unui om care-şi pierde foarte greu calmul şi care ştie cînd să-şi folosească pumnii.

— Altceva mai doriţi, domnule ?

Acest „domnule" denota un respect sporit. - — Nu, asta-i tot.

Valiza era foarte uşoară, ceea ce-l surprinse pe băiatul gras, împingîndu-l la anumite presupuneri. îşi aminti că, atunci cînd tînărul chirurg Stott sosise la Navestock, ca asistent al doctorului Threadgold, bagajele sale um-pluseră căruciorul de la „Cerbul alb", iar Tyson, vizitiul, îşi rupsese bretelele cărîndu-l sus. Sam cumpăni valiza pe umăr, căutînd să-şi imagineze inventarul conţinutului. Ajunse la concluzia că bărbatul acela avea o cămaşă de noapte, un brici, un sac cu cele necesare pentru baie, o pereche de papuci, două cămăşi, un borcan cu gem şi o a doua pereche de pantaloni, de zile mari. Socotelile lui

[1] Referire la cunoscutul personaj al lui Dickens *(n. red.).*

Sam nu erau departe de realitate. Doctorul John Wolfe îşi purta între iga avere pămmteasc în această valiză de piele.

Casa doctorului Montague Threadgold era situată în partea de nord a cartierului „Duzii verzi", şi ferestrele ei înalte priveau din faţada roşie spre bătrînii duzi şi spre stîlpii cu lanţuri albe. care mărgineau întinderea grădinii. Era o casă trainică şi impunătoare, învecinată cu o duzină de alte case la fel de masive şi de respectabile, toate clădite din cărămidă roşie, cu cornişe din piatră albă şi cu ornamente de lemn pe la colţuri, toate cu uşi masive, cu ciocane de bronz de forma unui cap de leu şi cu treptele de la intrare tot atît de albe ca nişte şorţuri proaspăt scrobite.

Sam trase de minerul clopoţelului de la intrare.

—■ O să vă duc valiza prin intrarea din spate, domnule.

John Wolfe încuviinţă din cap, îşi şterse ghetele pe un grătar din faţa zidului şi văzu -

cum uşa principală, vopsită în verde, de la vila „Prospect" se deschise peste un preş cafeniu pe care era scris cuvântul *Salve.*
— Doctorul Threadgold e acasă ?
— Da, domnule.
— Eu sînt doctorul Wolfe. Ia-mi te rog mantaua şi pune-o să se usuce. Fereşte-ţi şorţul, căci haina e leoarcă de apă.
Fata zîmbi bărbatului înalt, cu voce gravă. El rîdea în sinea sa de cuvîntul *Salve,* iar cînd devenea vesel, gura şi ochii săi căpătau o înfăţişare foarte plăcută.
Câteva amănunte sînt grăitoare pentru un om deprins să observe şi să-şi analizeze impresiile. Dr. Montague Threadgold era .sau un mucalit, sau o persoană amabilă, lipsită însă de adevăratul simţ al umorului. *Salve!* Dacă te gîndeşti la înţelesul latin al cuvântului *, preşul ar fi putut tot aşa de bine să te întîmpine cu vorba *pilule.*
în fundul coridorului se deschise o uşă de mahon şi apăru, legănîndu-se, un bărbat scund şi îndesat, îmbrăcat în nişte pantaloni eleganţi, -cu carouri albe şi negre.
— Domnul doctor Wolfe, presupun ? Sînt bucuros e cunoştinţă, tare bucuros de cunoştinţă !
„Salut" *(n. red.).*
Doctorul Montague Threadgold părea cel mai prietenos dintre oameni. Era rotofei, cu obraji trandafirii, purta ochelari cu ramă de aur şL pierdea în fiecare dimineaţă douăzeci de minute cu potrivitul unui număr de fire de păr, bine unse, peste coroana calviţiei sale. Amabilitatea şi energica sa demnitate se vădeau pînă şi din felul în. care îşi mişca picioarele, care semănau acum cu o tablă de şah. Erau picioare care tresăreau brusc, călcau ţanţoş şi care urcau şi coborau scările foarte repede. Gura lui era una dintre acelea care se strîng pînă ce capătă aspectul unei linii drepte, străduindu-se astfel să demonstreze perspicacitate şi tenacitate. Ca un burduf, ţopăia şi plutea în viaţa Navestoek-ului şi a împrejurimilor, aducînd, cu glas mieros, copii pe lume şi mîngîindu-i prietenos pe cap, trei ani mai tîrziu, cu şi mai multă onctuozitate ; rostind cuvinte încurajatoare, dar lipsite de sens la căpă-tîiul bolnavilor; sorbindu-şi paharul cu porto la masă şi clipind şiret prin ochelarii strălucitori ; subscriind cite o guinee[1] la toate operele de binefacere şi vieţuind în belşug îndărătul perdelelor grele ale vilei „Prospect".
Mina plinuţă a doctorului Threadgold dispăru în marele pumn al lui Wolfe. Politeţea primului ascundea ceva din condescendenţa omului mai vîrstnic. îl privi pe Wolfe prin ochelarii săi rotunzi şi păru stingherit din cauza înălţimii doctorului şi a felului acestuia, hotărît şi făţiş, de a se uita în ochii oamenilor.
— O zi cam umedă, am impresia. (Threadgold părea gata să adauge de fiecare dată „tînărul meu prieten".) E o ruşine să nu existe o linie ferată secundară pentru Navestock, o adevărată ruşine. Dar privilegiile, dreptul de proprietate — ah ! află, domnule doctor Wolfe, că eu sînt cam liberal. Dar bagajul — ce-i cu bagajul dumitale ?
— Presupun că a fost dus la etaj.
— A, desigur. Nădăjduiesc că vei dori să cinezi. Noi luăm această masă, fără nici un protocol, la sa->te şi jumătate precis.
— Foarte bine, domnule doctor.
[1] Veche monedă de aur, valorînd 21 de şilingi, spre deosebire' de liră, care valora doar 20 *(n. red.).*
9
— Ia să vedem camera dumitale, da — Sykes o să ţi-o arate. Ne vei găsi, pe doamna Threadgold şi pe mine, în salon. Nu, n-o să discutăm astă seară probleme profesionale. Ele pot aştepta pînă mîine.
Doctorul Threadgold începu să vorbească foarte repede, de parcă l-ar fi părăsit siguranţa de sine şi ar fi încercat să şi-c redobîndească. Amabilitatea sa părea cam pripită şi ostenită. Şi toate astea deoarece acest tînăr, înalt şi mai degrabă urît, avea un aer rezervat şi privirea-calmă, pătrunzătoare.
— Sykes... Sykes !
— Da, domnule doctor.
— Sykes, condu-l pe domnul doctor Wolîe în camera sa.
Şi Sykes îl călăuzi de-a lungul a trei rînduri de scări.
Camera lui Wolfe se afla la ultimul etaj al vilei „Prospect". Singura fereastră se deschidea spre un burlan şi spre un parapet de cărămidă. Urcîndu-te pe un

scaun puteai privi peste parapet, iar la lumina zilei se zăreau duzii şi verdele pajiştii. Mobila odăii era foarte simplă, un lavoar triunghiular de mahon, cu o carafă albastră de porţelan şi cu un lighean, un pat de lemn vopsit în galben, un scrin de aceeşi culoare, cu sertare, două scaune şi, în loc de toaletă, o simplă masă de brad acoperită cu o stambă lucioasă, de culoare roz, şi cu o muselină, destul de murdare. Deasupra patului atîrna un text : „Dumnezeul meu, Tu mă vezi". Covorul, din patru fîşii, era aşternut în jurul patului.
Wolfe rămase în picioare în mijlocul odăii. Capul său ajungea pînă la cîţiva centimetri de plafon. Privi cercetător de jur împrejur, încordîndu-şi uşor buza de sus. Textul de deasupra patului îl interesă. Se îndreptă într-acolo, îl desprinse din ţinte şi-l întoarse cu faţa la perete.
Se duse apoi spre micul şemineu în stil georgian, vîrî piciorul în deschizătură şi căută pîrghia care regla tirajul.
— Închisă, bineînţeles ! şopti el.
Wolfe lovi pîrghia, şi o ploaie de funingine se aşternu peste surcelele albe şi ornamentele de hîrtie roz care împodobeau grilajul căminului.

10

— Pun rămăşag că omul ăsta este un bătrîn avar, pedant şi amabil. Mă-ntreb ce fel de viaţă o fi ducînd aici. Liniştită, somnoroasă şi inofensivă.
Rîse şi se întoarse spre valiza pe care băiatul cel gras o depusese la picioarele patului. Despachetatul nu dură mult. Din valiză scoase două cămăşi destul de uzate, ® pereche de papuci, săculeţul cu cele necesare pentru baie, un pieptene şi o perie, o pereche de cizme cu Securi noi, un brici, o curea pentru ascuţit briciul, o trusă medicală, din piele roşcată, o pipă din spumă de mare învelită într-o pungă de hîrtie, două perechi de pantaloni, un frac, două cămăşi de noapte cu nasturii roşi pînă la metal, cinci gulere, o cravată şi două sau trei cărţi cam terfelite. Wolfe vîrî cea mai mare parte din aceste lucruri în sertarele scrinului, înainte de a se duce la lavoar să se spele în ligheanul albastru de porţelan.
Cum stătea în faţa toaletei pe care fata din casă aşezase luminarea, vîrî mîna în buzunarul de la piept al hainei şi scoase de acolo o punguţă din mătase verde, decolorată. Goli conţinutul pe masă şi numără o liră şi nouă şilingi de argint. O cercetare a buzunarelor de la pantaloni mai scoase la iveală suma de nouă *pence* [1] în monete de aramă. Wolfe privi îngrijorat banii, îi adună de pe masă, monetă cu monetă, şi-i puse la loc în punguţa de mătase verde, exceptîndu-i pe cei de aramă.
Această punguţă de mătase verde îl însoţise pe Wolfe în toţi anii săi de studenţie săracă. Nici o amintire romantică nu era legată de ea. Cumpărase punga cu şapte ani în urmă, de la un mic magazin de galanterie din Is-lington, atunci cînd, tînăr de douăzeci şi unu de ani, încasase o sută de lire pe care-i lăsase moştenire o mătuşă. Aceşti şapte ani ar fi putut omorî sau doborî un om mai puţin rezistent sau mai puţin inimos, pentru că nici un fanatic sau un student din evul mediu — în căutarea înţelepciunii — n-ar fi fost capabil să îndure mai mult. O singură cămaşă, o singură pereche de ghete, o singură masă pe zi ; economii eroice pentru a-şi plăti taxele şi cărţile ; o mansardă goală în care gătea şi dormea. Era nu

[1] Monetă divizionară, egală (pînă la recenta transformare pe bază zecimală) cu a douăsprezecea parte dintr-un şiling *(n. red.).*

numai nevoit să înveţe, dar să şi cîştige banii cu care Bă-şi plătească învăţătura. Vreme de trei ani lucrase ca infirmier de noapte într-un dispensar. Nu o dată îşi petrecuse o parte a verii colindînd iarmaroacele prin ţară cu o baracă ambulantă de luptători, în care făcea pe boxerul. Cîntase cuplete în cîrciumile Londrei pentru un şiling şi o cană de bere neagră pe noapte, şi lucrase vreme de trei luni ca săpător la construcţia unei linii de cale ferată în sudul ţării. La spital, fusese poreclit „Lupul" *j denumire care corespundea înfăţişării sale uscăţive şi privirii colţoase. Fire liniştită, cel mai bun din „categoria grea"

a spitalelor din Londra, ducînd o existenţă simplă pînă la austeritate, econom pînă la zgîrcenie, urînd snobii, avea cîţiva prieteni buni şi un mare număr de duşmani care îl temeau.
Cei şapte ani îşi puseseră pecetea asupra acestui om şi asupra comportării sale. Era dur, întunecat, direct ca propria lui ,.stingă", complet lipsit de teamă, un entuziast care luptase din răsputeri. Wolfe era un om conştiincios. Nu se mulţumise cu o pospăială spre a căpăta nişte cunoştinţe superficiale şi un minimum de calificare, ca apoi să dispară spre a face parale. Făcuse un stagiu de intern într-un serviciu de chirurgie şi apoi lucrase ca asistent la obstetrică, şi mai petrecuse cîteva luni ca să studieze acea problemă esenţială care e sănătatea publică. Wolfe era o fire stăruitoare, care n-ar fi acceptat să nu adîn-cească ceea ce trebuie ştiut.
Şi totuşi, avea şi alte însuşiri în afara cunoştinţelor şi a conştiinciozităţii sale. Nici un om adevărat, care s-a străduit şi a suferit atîta, nu pierde din generozitate în urma acestor zbateri şi suferinţe. Pentru că aceste virtuţi reprezintă însăşi viaţa, iar dacă e lipsit de ele, un om nu pătrunde temeinic nici jumătate din ceea ce observă în jurul său. Capacitatea de a privi în noi înşine, simpatia, umorul, o adîncă sensibilitate, toate acestea le găseşti la oamenii care ies cu sufletul întreg din încercări şi înfrîngeri.
Şi acum, la capătul celor şapte ani, John Wolfe venise în oraşul Navestock în calitate de asistent al doctoratul
[1] în limba engîezăj *wolfe* = lup (n. red.).
Montague Threadgold. Avea nevoie de o anumită experienţă în practica generală şi dorea să pună deoparte ceva bănuţi pentru a-şi asigura cariera. Dacă cei din Navestock ar fi ştiut ce se află în bagajul lui John Wolfe şi în punguţa sa de mătase, n-ar fi acordat mare importanţă faptului că dr. Montague Threadgold îşi luase un nou asistent.
— „Bătrînul Monte şi-a angajat iarăşi pe cineva care să-i spele sticlele".
Şi totuşi, omul care cobora scările doctorului Threadgold. încetinindu-şi pasul spre a ghici uşa salonului, era sortit să zdruncine din temelii apatia acelui oraş corupt. Imensitatea lumii zvîrlise în piaţa oraşului Navestock o bombă însufleţită.
Cu piţigăiala ei monotonă, o voce ascuţită îl conduse pe Wolfe spre intrarea salonului.
— Montague, spunea această voce, Montague, fii aşa de bun şi mai pune două bucăţi de cărbune pe foc.
Şi Wolfe auzi zgomotul unei lopeţi, în timp ce prindea cu mina clanţa albă de porţelan.
CAFITOLUL II
Salonul vilei ..Prospect" îi evocă Iui Wolfe imaginea convenţională a raiului, întrucît era încărcat cu obiecte aurite şi strălucitoare. Tablourile erau toate înrămate în cadre de aur, iar oglinzile se luau la întrecere cu tablourile. Cristalele străluceau în marele candelabru Central şi pe sfeşnicele aşezate pe marmura căminului. Orologiul era o născocire monstruoasă de aur. Draperiile, de un roşu aprins, se terminau cu nişte ciucuri aurii şi erau înnodate cu un şnur aurit şi cu pompoane. Canapeaua, fotoliile şi scaunele erau îmbrăcate într-o catifea de un roşu purpuriu şi tivite cu şiret roşu, bătut în ţinte cu floare de alamă. Pe hîrtia tapetului pluteau trandafiri galbeni printre ghirlande de panglici portocalii. Husele mobilei erau din lînă roşie şi galbenă, şi pînă şi covorul semăna cu o husă strălucitoare.
Lîngă foc, într-o atitudine mîndră, şedea o femeie micuţă, îmbrăcată într-o crinolină largă, cu un corsaj negru şi o bonetă de dantelă pe cap. Faţa ei rotundă, rumenă, satisfăcută, apărea de sub cîrlionţii roşcaţi şi de sub boneta de dantelă, dintre panglicile şi şuvoiul de podoabe ale sus-arătatei bonete. Nasul era niţeluş coroiat, iar ochii albaştri, uşor bulbucaţi, priveau fix şi aspru. Gura era lăsată la colţuri, deasupra unei bărbii mici, dar fără o formă precisă. Cît priveşte rochia, aceasta era din mătase neagră şi foşnea la orice mişcare.
Doctorul Threadgold se ridică grăbit de lîngă focul pe care îl stîrnea.

■— A, domnul doctor Wolfe ! Draga m-^i, dă-ml voie să-ţi prezint pe domnul doctor Wolfe. Domnui dostor John Wolfe — soţia mea, doamna Threadgold.
Plecăciunea lui Wolfe era departe de a egala demnitatea gravă cu care doctorul făcuse prezentarea. Doamna Threadgold îi acordă noului asistent o uşoară

înclinare din cap şi-şi văzu mai departe de tricotat. Socotea că una din îndatoririle ei consta în a contracara efectele excesivei amabilităţi a soţului ei.
— Trage-ţi un scaun, domnule doctor, şi încălzeşte-te. Aşa e bine. Nu te uita la covoraş.
— Dragă Montague, interveni ea, trebuie avut grijă de acest covoraş, mai ales că marginile lui sînt atît de boţite.
Wolfe îşi trase fotoliul cu un metru îndărăt. Surprinse privirea doamnei Threadgold aţintită asupra extremităţii picioarelor lui foarte lungi, pe care le întinsese, şi asupra încălţămintei pline de noroi pe care uitase s-o schimbe. Un om nervos şi-ar fi retras picioarele şi le-ar fi ascuns sub scaun. Wolfe nici nu se clinti.
— Ei bine, domnule doctor, cum îţi place Naves-tock-ul ? Ochelarii lui Threadgold străluceau. N-ai prea avut vreme să-ţi dai seama, nu-i aşa ? Sîntem oameni paşnici şi banali, clar cred că ai să găseşti modul nostru de viaţă destul de demodat. Totuşi, în politică, eu sînt intr-o oarecare măsură liberal.
— Montague, ştii bine că nu -eşti nici urmă de aşa ceva.
— Scumpa mea...
— Doctorul Threadgold simte nevoia să glumească, domnule Wolfe. Oamenii cei mai remarcabili sînt uneori cei mai mucaliţi. Pot să te informez că Navestock-ul e unul dintre cele mai credincioase şi mai conservatoare oraşe din regat, aşa cum trebuie să fie şi cum va fi totdeauna, cîtă vreme lordul Blackwater e stăpînul conacului şi castelul „Iertării" aparţine Brandon-ilor, iar vechile familii se menţin. Trebuie să mai adaug că împrejurimile sînt dintre cele mai aristocratice şi că nobilimea...
Un gong se auzi de la parter. Doamna Threadgold nu-l luă în seamă.
— ...că nobilimea îşi dă seama de răspunderile care îi revin faţă de sărăeime, Iară a fi nevoie d-e vreo ieşire obraznică şi grosolană din partea mitocanilor de radicali.
Doctorul Threadgoid îşi scoase ceasul. •— Mai avem exact un minut pină ia şapte, Montegue, zise ea.
— Da, draga mea, aşa e.
— Socotesc util pentru un tînăr în situaţia domnului doctor Wolfe să primească anumite îndrumări în legătură cu caracteristicile ţinutului în care doctorul Threadgoid este principalul medic şi chirurg. Nu-i nevoie să mai adaug că pentru o asemenea meserie...
Gongul răsună a doua oară.
— ...bunele maniere şi tactul sînt de o mare impor tanţă. S-a auzit gongul, Montague ?
— Da, draga mea, s-a auzit.
— Atunci să coborîm la cină.
Doamna Threadgoid era înzestrată cu darul de a-i face pe oamenii nervoşi să-şi piardă pofta de mîncare şi să refuze, zăpăciţi, repetarea unui fel după care ar fi jinduit. John Wolfe era însă flămînd, aşa cum poate fi un bărbat, şi deloc tulburat din pricina timidităţii, astfel că asculta grav flecăreala doamnei Threadgoid, rămînînd mai departe în raporturi bune cu apetisanta friptură de vacă, aşezată la capătul mesei. Threadgoid îl servi din belşug, deoarece buna sa dispoziţie nu era numai o virtute de suprafaţă, iar doctorul şi sufrageria sa se potriveau de minune. Totul era trainic, confortabil şi abundent. Vechi portrete în ulei atîrnau pe pereţii tapetaţi în cafeniu. Bufetul era o piesă superbă de Sheraton, scaunele erau Hepplewhite, tapisate cu brocat roşu. Pînă şi covorul turcesc dovedea prosperitatea pe care i-o adusese doctorului Threadgoid practica medicinei.
Doamna Threadgoid nu pierdea din ochi farfuria lui Wolfe. 11 studiase pe noul venit, remarcînd marginile decolorate ale cravatei şi nasturii uzaţi ai hainei. Observaţiile ei se mărgineau de obicei la amănunte de exterior. Nu se aventura mai departe, deoarece pentru doamna Sofia Threadgoid viaţa însemna numai ce se află la suprafaţă, lucruri strălucitoare, cristale, culori vii, jilţul familial de la biserică, mătase, carte de vizită şi lenjerie fină. Wolfe

îi făcu impresia unui mocofan greoi, închis în el şi morocănos. Intrase în salon cu ghetele murdare şi se servise de trei ori -din friptura rece de vacă, amănunte foarte grăitoare.

Era aşadar uşor de înţeles impulsul care o îndemnase s-aducă vorba despre Sir Joshua Kermody, medicul şef de la spitalul Guy : o personalitate cu o clientelă aleasă, chemat să prescrie diete pînă şi ducilor şi altor persoane şi mai distinse.
— Sir Joshua a înnoptat adesea la noi, la Navestock. El şi cu doctorul Threadgoid au studiat împreună şi erau buni prieteni.
— O, da ! L-am cunoscut pe Kermody destul de bine.
— Unul dintre cei mai distinşi bărbaţi pe care i-am cunoscut vreodată. Presupun că aţi asistat deseori la lecţiile lui Sir Joshua, domnule Wolfe ?
— Da, un an întreg.
— Şi l-aţi însoţit şi la vizită, la spital ?
— Kilometri întregi.
Faţa doamnei Threadgoid se mai însufleţi puţin.
— Ce prilej pentru un tînăr ! O adevărată şcoală — în ce priveşte manierele. Am auzit spunîndu-se adesea că studenţii în medicină sînt nişte tineri grosolani. Sir Joshua e cel mai indicat spre a 1? face niţică educaţie. Spitalul ar trebui să fie foarte rmno.ru de Sir Joshua.
Wolfe puse jos, pe masă, unul lingă altul, cuţitul şi furculiţa, şi o privi pe doamna Threadgoid în felul său grav şi pătrunzător. îl cunoştea pe bătrînul Kermody şi reputaţia acestuia ; un om cu gesturile şi comportarea unui Brumei, afectat, curtenitor şi căruia nu-i puteai acorda nici un fel de credit, plin de cunoştinţe învechite, care respingea în permanenţă tot ce era nou. Kermody era unul dintre cei mai prezentabili bătrîni snobi ai Londrei. Avea o comportare elegantă, dar un suflet de bădăran.
— Există mulţi oameni pricepuţi la spitalul Guy, doamnă.
— Sînt convinsă, domnule doctor. Sir Joshua spunea adesea că doctorul Threadgoid ar fi devenit unul dintre cei mai buni medici din Londra dacă ar fi vrut să se stabilească acolo. Nu mă îndoiesc că experienţa doctorului

Threadgold îţi va fi de mare folos. E bine ca tinerii să se plece în faţa experienţei.
Ochii lui Wolfe se întîlniră cu ai doctorului.
— De aceea am şi venit aici, doamnă.
Doctorul Threadgold clipi din ochi şi se foi stînjenit pe scaun.
— Ei, cît trăieşti înveţi, trăieşti şi înveţi. Răspunderile noastre, domnule doctor Wolfe, sporesc cu cît îmbătrî-nim. Acum, voi tinerii...
— Cred că noi avem o şi mai mare răspundere.
— O!
— Purtăm pe umeri o reputaţie care abia se înfiripă.
— Asta-i adevărat.
— O observaţie foarte justă, domnule doctor Wolfe. Montague, poate că domnul doctor Wolfe vrea să mai servească a treia oară budincă.
— Dacă-mi permiteţi, domnule doctor..,
— Mulţumesc, cu plăcere.
începuse să plouă din nou, iar din cauza vîntuiui care zvîrlea ploaia în geamuri şi făcea ca duzii să foşnească în grădină, nici unul dintre cei care luau masa la doctorul Threadgold nu auzi tropăitul unui cal pe pavaj. Lespezile de piatră făceau loc prundişului în faţa pretenţioasei clădiri roşii ce se afla în partea de nord a Duzilor Verzi, şi o cabrioletă care venea legănîndu-se de-a lungul stîlpilor şi lanţurilor ce mărgineau aleea se opri brusc în faţa porţii doctorului Threadgold. Un vagabond care urmărise în goană cabrioleta trase clopotul de la intrare şi se porni după aceea să lovească puternic cu ciocanul în formă de cap de leu.
Doctorul mai ţinea linguriţa în farfuria cu budincă.
■— Ei, ascultaţi, oamenii ăştia vor să dărîme casa.
~ Montague, dacă e cumva băiatul bătrînului Crabbe, aş vrea să-l urechezi niţeluş. Face atîta gălăgie de parcă ar fi valetul lordului Blackwater.
O auziră apoi pe Sykes, pe fata din casă, străbătînd vestibulul şi deschizînd uşa principală. O răbufnire de vînd pătrunse o dată cu glasurile unor bărbaţi.

— Dă-o naibii, Ruston, nu m-atinge în partea asta. Uşa se închise din nou şi glasurile pătrunseră în vestibul.
lfi
.— Pe aici, domnule, vă rog.
— Cum ? E acasă ? Fir-ar să fie...
O a doua uşă se închise peste glasul care suduia, curmîndu-l brusc. Sykes intră grăbită în sufragerie, cu chipul alb, speriată.
— Scuzaţi-mă, domnule, a venit Sir George Griggs. A" avut un accident la vînătoare.
Doctorul Threadgold împinse scaunul îndărăt, puse şervetul pe masă şi-şi potrivi haina, gest care vădea că şi-a pus în ordine demnitatea profesională. Gura sa mică şi afectată se strînse şi mai mult, linia ei devenind maî autoritară.
— Scuză-mă, draga mea.
— Desigur, Montague.
Ea se întoarse spre Wolfe, care se pregătea să se ridice de pe scaun, şi i se adresă acestuia, de parcă ar fi întrebat-o ceva :
— Desigur, domnule doctor Wolfe. îl poţi însoţi pe doctorul Threadgold. Ştiu că un tînăr in situaţia dumi-tale...
Wolfe se ridică şi se înclină uşor în faţa ei.
— Du-te domnule doctor şi asistă-l pe doctorul Threadgold. Fără îndoială c-ai să înveţi ceva.
în cabinetul doctorului Threadgold, un bărbat de statură uriaşă, cu un cap rotund, îmbrăcat într-o haină roşie, se plimba agitat de la un capăt la altul al încăperii; avea o pată de sînge în dreptul tîmplei stîngi şi obrazul stîng îi era mînjit cu noroi. Pantalonii săi de călărie erau sfîşi-aţi de-a lungul coapsei, murdari şi ei de noroi. Aducea cu un animal rănit. Drăcuia în timp ce măsura camera în lung şi în lat şi-şi ţinea braţul stîng la piept, sprijinin-du-şi cotul cu mina dreaptă. Un alt bărbat, mai tînăr, rezemat de bibliotecă, privea neputincios şi-şi smulgea vîr-ful favoriţilor.
Doctorul Threadgold dădu buzna în cabinet, urmat de aproape de John Wolfe.
— Vai, cerule ! Ce s-a întîmplat ? Bărbatul cel uriaş se roti ca un taur furios.
— Ce s-a întîmplat ? închide uşa. Nu vreau să audă toată casa cum înjur. Şi-al naibii să fiu dacă mă pot abţine.
— Scumpe Sir George, puteţi înjura cît poftiţi.
— Fir-ar să fie al dracului, calul meu nou de vânătoare. Mîine am să pun să-l împuşte, e o bestie. Să-mi joace mie asemenea festă !
Tînărul de lîngă bibliotecă, cu o claie de păr în cap, îi adresă cuvinte de compătimire. Nasul ş< ochii săi semănau cu ciocul şi privirea unei păsări înecate în propriile sale pene.
— într-adevăr, Sir, n-am mai văzut vreodată asemenea cal nărăvaş. Era cît pe-aci să vă calce. De ce...
— Priveşte încoa, Threadgold — asta nu-i deloc în regulă ! Animalul a refuzat să sară peste un şanţ larg şi m-a zvîrlit pe o buturugă de stejar. Eram la zece mile de-aici, pe drumul spre Bordon. Şi-am gîndit că vom ajunge mai repede cu cabrioleta lui Ruston. La naiba — ăsta e umărul care mă doare, parc-aş fi tras c-o puşcă veche.
Threadgold îşi scoase ochelarii, îi şterse cu o batistă de mătase şi-i puse iar pe nas, eu aerul de a spune „şi-acum la treabă".
— Vă rog să luaţi loc, Sir George. Spuneaţi că aţi căzut pe umăr ? Aveţi dreptate... domnule doctor Wolfe, poţi aprinde şi celălalt bec de gaz. Mi-e teamă, Sir, că va trebui să vă scoateţi haina.
— Să-mi scot haina ? Desigur. Dar cum dracu...
— Cred, Sir George, că va trebui s-o sacrificaţi.
— Poftim ? Dă-o naibii de haină, fă-o bucăţi ! Domnule doctor Wolfe, ai să

găseşti o pereche de
foarfeci în sertarul de colo.
Ii zări pe Wolfe în picioare, alături de el, cu un cuţit bine ascuţit în mînă.
— Să tai eu mîneca, în locul dumneavoastră ?
— Te rog chiar.
Wolfe se puse pe treabă şi-l scăpă pe rănit de haina roşie, spintecînd-o de-a lungul cusăturilor. Era foarte îndemînatic şi plin de grijă. Sir George urmărea cu atenţie mîkiile lui Wolfe, încleştîndu-şî fălcile în aşteptarea clipei cînd chirurgul îi va provoca -dureri. Dar Wolfe îi scoase haina fără să-i pricinuiască cea mai mică suferinţă.
— Pe legea mea, asta se cheamă să ai mînă uşoară.

: Domnul Ruston, omul cu chip păros, interveni şi el J „Aşa e, Sir".
Wolfe zvârli haina departe, tăie vesta baronetului de-a curmezişul umărului, o descheie şi i-o întinse domnului Ruston, spunînd :
— Mi se pare că e un ceasornic înăuntru.
Apoi îi tăie mînecile lui Sir George şi îi dezgoli mnă-, rul învineţit şi umflat. Threadgold, care începuse să devină nervos, făcu un pas înainte ca spre a-şi reafirma autoritatea.
— Mulţumesc, domnule doctor Wolfe. Acuma, Sir, să vedem despre ce e vorba.
Wolfe se dădu de o parte şi-l urmări pe doctorul Threadgold examinîndu-şi bolnavul. Primele sale impresii îl făcură să se îndoiască de priceperea acestui om mărunt, şi acum îi fu de-ajuns o jumătate de minut ca, uitîndu-s<| la mîinile plinuţe ale doctorului Threadgold, să-şi dea seama că are de-a face cu un cîrpaci, nu cu un chirurg. Un meşter îşi face repede o părere despre un coleg, şi doctorul Threadgold era agitat, nepriceput şi nesigur pe mîinile sale. Vorbea cu el însuşi şi totodată cu pacientul său, cu aerul aferat al unui om conştient de piiţina sa.iscusinţă. Mîinile sale îi dădură lui Wolfe impresia că nu ştie ce are de făcut în continuare. Erau lipsite de precizie şi nu dovedeau cu nimic că bănuiesc diagnosticul. Mai mult decît atît, Threadgold îi pricinuia acestui uriaş dureri inutile.
— Un proces de inflamaţie la nivelul acromionuluî — da — exact. Clavicula uşor deplasată... probabil. Tunic-facţie foarte pronunţată, foarte pronunţată...
Sir George se înfurie.
— La naiba, Threadgold !
■— O clipă, Sir, vă asigur că...
— Cît mai ai de gînd să mă maltratezi ? Threadgold pipăi umărul umflat, luă o expresie plină
de înţelepciune şi compătimire, după care îi aruncă o plivire lui Wolfe.
— Sprijină-i braţul lui Sir George, domnule doctoj Wolfe.
Şi, strîngînd din buze, ridică din sprîncene deasupra ramei de aur a ochelarilor săi. Wolfe intui cu. perspiecci-

tate că doctorul Threadgoid nu era cu nimic mai avansat decît înainte de a-şi fi început consultaţia.
— E o tumefacţie serioasă, Sir George, serioasă tume-facţie. Aş prefera să lăsăm ia repaus regiunea traumatic zată, cu gheaţă pe deasupra, şi mîine să precedăm la un nou examen.
Uriaşul rămase uluit.
— Ce face ! ?.... Vrei să spui că...
— Scumpul meu domn, într-un asemenea caz, după ce au trecut cîteva ore...
— Astea-s prostii, omule ! Vreau să-mi pui umărul la loc acum. Nu cumva vrei să spui c-am bătut zece mile de pomană ? M-ai pipăit de-ajuns...
Doctorul Threadgoid se înroşi tot.

— Iubite Sir George, dă-mi voie să-ţi spun că, în asemenea condiţii, un diagnostic nu poate fi decît ipotetic.
Baronetul îl privi ameninţător. Era unul din acei bărbaţi pletorici şi irascibili care-şi pierd orice control sub - influenţa durerii sau a unei provocări. Se uită aspru la Threadgoid, apoi îşi întoarse privirea mîniată înspre Wolfe, care îi sprijinea braţul.
— Ascultă aici — treci şi fă dumneata treaba. Nu mai vreau să mă las prostit.
Wolfe se uită la Threadgoid. Faţa mică a acestuia era purpurie şi congestionată. Ochii holbaţi priveau dindă-rătul ochelarilor.
— Dacă vreţi să vă lăsaţi examinat de asistentul meu, Sir George...
— Da, vreau...
— Foarte bine, Sir, foarte bine. Nu mai am nimic de adăugat.
Threadgoid se răsuci pe unul din picioarele sale îmbrăcate în pantaloni cu carouri, se duse pînă la covoraşul din faţa căminului, îşi trase pulpanele hainei şi-şi bombă pieptui.
în cîteva minute, Wolfe îl întinse pe Sir George Griggs pe canapea. După aceea, chirurgul se descălţă la piciorul stîng şi, întinzîndu-se de-a lungul canapelei, îşi propti călcîiul în subţioara baronetului.
— O să vă pricinuiesc dureri mari, Sir, dar nu o să dureze decît zece secunde.
— Da-i drumul 1 Nu sînt copil.
.— Prindeţi-vă de mîna domnului Paiston. E mai bina cînd te agăţi de ceva. Şi acum, ţineţi-vă bine !
Urmă o cumplită suferinţă răscolitoare în clipa în care Wolfe trase braţul şi acţiona asupra umărului deplasat.
— A intrat la loc. E-n regulă.
— Cum... s-a terminat ?
— Da.
Uriaşul zăcea întins pe canapea şi respira greu, în timp ce Ruston îşi freca mîinile :
— Ai răsucit serios, nu glumă.
— Adevărat, ştiu că m-a apăsat. Daţi-mi ceva de băut; mă simt nu ştiu cum după povestea asta.
Era transpirat leoarcă. Doctorul Threadgoid se întoarse
şi sună.
— Capul osului era ieşit din loc, nu ?
— Da. Şi acum, dacă vă puteţi ridica o clipă, Sir, aş-vrea să controlez dacă-i totul în regulă.
Sir George se ridică imediat, iar Wolfe îi manevră cu grijă braţul stîng, asigurîndu-se că extremitatea osului îşi reluase locul firesc.
— Da, totul e-n ordine, Sir.
— Sykes, un pahar de coniac cu apă. Doctorul Threadgoid zăbovea în preajma uşii.
— Să ştii domnule, că~ţi sînt teribil de îndatorat. Wolfe zîmbi :
— O, asta-i meseria mea. O să vă fac un bandaj ca să vă ţină umărul în loc. Dar ce-aţi păţit la frunte ?
— O mică zgîrietură, nu ?
— Da, nimic grav. Am s-o spăl şi o să-i pun un plasture. Adică, totuşi...
îşi amintise deodată că se afla în. cabinetul doctorului Threadgoid şi că un om mititel, destul de umilit şi de enervat, se foia pe covoraşul din faţa căminului.
— Doctorul Threadgoid vă va spune ce precauţii mai trebuie să luaţi.
■— în regulă, spuse baronetul, sorbindu-şi coniacul cu apă.
O jumătate de oră mai tîrziu, domnul Ruston îl conducea pe Sir George Griggs acasă, în cabrioleta sa. Mai ploua destul de tare, şi străzile ude ale Navestock-ului erau

pustii. Omul cu statură uriaşă îşi revenise într-atîta, încît se arătă dispus să sesizeze latura comică a întâmplării.
— Pe naiba, ce babă zăpăcită ! Am ştiut din totdeauna că Threadgold e un cîrpaci. N-aş fi venit aici nici chiar de la o milă depărtare, dacă n-aş fi aflat că Odgers din Hinkley a plecat la Londra.
— în schimb celălalt...
— Pe Jupiter, ăştia sînt oamenii care-mi plac. Plini de forţă. Nu pot suporta javrele mici care fac pe grozavii, ca Threadgold. Nu-i în stare să trateze oamenii decît cu sirop şi apă.
— Doamna Threadgold ar trebui să conducă cabinetul.
— Sofia Pudson — nu-mi vorbi de ea, amice, nu-mi vorbi de ea. Mutra femeii ăsteia are asupra mea efectul unui vomitiv. Ar trebui să auzi papagalul bătrînului Johnson, vecinul lor, cum strigă în zilele de vară : „Monte, Monte ! [lt:]. Un om ca Threadgold ar merita să fie împuşcat pentru că s-a însurat cu o asemenea muiere.
Şi cabrioleta, cu farurile strălucind în ploaie, depăşi în goană strada Sudului şi se pierdu în noaptea umedă.
La vila Prospect, Wolfe stătea întins pe canapeaua din cabinetul de consultaţii şi fuma din pipa sa de lut. După plecarea lui Sir George avusese loc o mică scenă. Doctorul Threadgold îşi recăpătase aerul demn şi i se adresase cu oarecare nervozitate.
— Domnule doctor Wolfe, îmi reproşez ca ţi-am permis ă procedezi cu atîta grabă. O articulaţie tumefiată tre-uie tratată cu multă prudenţă.
Wolfe avea o inimă generoasă, în care nu era loc pentru meschinării. îi părea mai degrabă rău pentru doctorul Threadgold.
— Ei bine, domnule doctor, eram convins...
— Cînd vei fi ceva mai bătrîn, domnule doctor Wolfe, n-ai să te mai laşi convins atît de repede. Experienţa îi învaţă pe medici să fie prudenţi.
Doctorul Threadgold se retrase în salon, unde se afla soţia sa, în faţa focului din cămin. Acordurile pierdute ale unui pian veneau din imobilul vecin, împreună cu sunetele melodioase ale unui flaut. Domnişoarele Johnson
[1] Abreviere de la „Montague" *(n. red.).*
şi reverendul Charles Chipperton de la biserica Sf. Jude îl -cîntau bătrînului Johnson, negustorul de vinuri, ca să adoarmă.
Doamna Threadgold îşi privi soţul cu unul din zimbe-tele ei lipsite de expresie. Dacă zîmbetelor li s-ar putea atribui o culoare, atunci acela al doamnei Threadgold semăna cu lina galbenă pe care o avea în poală.
— Totul a mers bine, Montague ?
— Foarte bine, draga mea.
— Un accident serios ?
— Un umăr luxat. Domnul doctor Wolfe şi cu mina l-am redus.
Doamna Threadgold părea satisfăcută.
— Am socotit că tînărul trebuie să profite de experienţa ta, de aceea ţi l-am trimis.
— întocmai, draga mea, întocmai.
—Eam tînăr cam necioplit şi tare urît, dar nu mă îndoiesc c-ai să-l şlefuieşti şi ai să-i corectezi manierele.
Doctorul Threadgold scormonea focul, destul de morocănos.
— Domnul doctor Wolfe, spuse el, pare a fi un tînăr destul de îndemînatic. Puţin cam -băgăreţ şi înclinat să facă mai mult decît poate. Va trebui să-l corijez în această privinţă.

CAPITOLUL IH

Oamenii înzestraţi cu simţul frumosului şi care treceau pentru prima oară prin mlaştinile Tarling-ului şi descopereau, Navestock-ul — oraş din sudul Midlan-

ului —, desfăşurîndu-se în valea verde în faţa ochilor lor, îl priveau ca pe un oraş de vis, ascuns printre colinele împădurite şi pitoreşti. Chiar în ultimii ani, cînd o generaţie grăbită începuse să cutreiere lumea, dispusă să admire tot ce e „antic" şi „original", Navestock-ul rămăsese cvintesenţa „originalului".
Artişti veniră să picteze vechile hanuri, acoperişurile roşii şi umbra calmă a ulicioarelor. Oraşul mai păstra încă mult din misterul, din bogăţia culorilor şi din acel „straniu" după care persoane grave şi visătoare se dau în vînt. Din depărtare, Navestock-ul semăna cu o inimă roşie străpunsă de un ac de argint : acoperişurile sale roşii pe ambele maluri ale rîului Wraith.
Era un oraş îndesat şi îngrămădit; totul însă îndulcit de un aer de caldă cuminţenie, începînd cu grădinile caselor mari de pe dealul Peachy, şi pînă la bordeiele de pe malul rîului. Patima construcţiilor din anii şaizeci şi şaptezeci ai veacului trecut nu cuprinsese încă oraşul, împrăştiind gunoi pe ogoare şi în grădini.
Acei care umblau după antichităţi descopereau piese din diferite secole amestecate într-un talmeş-balmeş asemănător unui caleidoscop. Gentlemeni din epoca georgiană ar mai fi putut păşi ţanţoşi prin piaţă, hainele lor roşii, verzi şi albastre înveselind cenuşiul pavajelor, iar capetele lor pudrate armonizîndu-se cu nuanţa norilor care pluteau deasupra oraşului. In strada Dogarilor şi pe aleea Bastardului, în drumul spre rîu, maF hoinăreau femei şleampate, cu şolduri largi şi nasul cîrn, pe care Hogarth[1] le-ar fi pictat. Dacă erai în căutarea unui decor pentru o serie de povestiri dulcegi destinate unei reviste duminicale, nu aveai decît să te plimbi prin faţa azilului de săraci Brandon şi de-a lungul străzii Verzi, unde case din bîrne sau tencuite se înşiruiau de ambele părţi ale drumului. Cavaleri tineri şi nobili treceau călare pe acolo şi dulci Dorothee le aruncau trandafiri roşii prin ferestrele caselor. Clopotele te chemau la biserica Sfîntului Jude, şi călugări cenuşii treceau legănîndu-se, doi cîte doi, pletoşi, desculţi, cu chipuri famelice şi priviri de lup. Lipsea doar sunetul unei goarne pentru ca tînărul Mortimer, îmbrăcat în armură de război, să treacă pe calu-i alb şi mare, urmat de oamenii săi cu suliţe lungi, ca nişte catarge ale unor corăbii dintr-un port olandez. Un artist venit să picteze colţurile pitoreşti ale Navestock-ului se jurase că, pe cînd privea înspre porţile verzi ale caselor roşii din Vernor's End, ar fi văzut femei tinere şi sentimentale, purtînd bonete mari şi rochii largi de muselină, cum alunecau uşor şi-şi scuturau buclele spre el, în lumina soarelui.
Dar acest artist avea o fire fantastă. înfăţişase Navestock-ul ca un oraş cu călăreţi şi faetoane, în care diligente albastre, gonind vijelios de-a lungul străzilor înguste, erau trase de cai uriaşi, negri. De asemenea, îl înfăţişase ca un oraş al frontoanelor şi lucarnelor, al zidurilor înalte de cărămidă peste ale căror creste se înălţau trandafiri şi pomi fructiferi, al grădinilor, nespus de roditoare şi al curţilor interioare şi mai nespus de murdare. Străinii îşi închipuiau Navestock-ul ea un orăşel vechi, încîntător, nevinovat şi paşnic, în care oameni paşnici şi simpatici duc o viaţă paşnică şi plăcută.
E de temut ca acest romantism să nu ascundă multe rufe murdare îndărătul unui înveliş viu colorat, şi ca Navestock-ul să nu fie decît un oraş vechi, tare murdar şi corupt. Degeaba avea ghivece cu flori la ferestre, cînd curţile interioare, străzile şi ulicioarele sale erau înecate în miasme. Nici moralitatea oraşului nu era prea grozavă.

[1] William Hogarth (1697—1769) pictor şi gravor englez. A pictat tablouri ele gen şi gravuri dezvăluind cu un viu. simţ al umorului şi al ironiei viciile unei epoci *(n. red.).*

Prin uliţele din preajma rîului, copiii mişunau ca gîndacii de bucătărie, iar relaţiile de familie dădeau mult de gîn-dit. Cîrciumi mici şi berării erau din belşug. Ele atrăgeau piivirea mulţimii din cele mai neaşteptate colţuri şi le făceau cu ochiul celor însetaţi.
Din spatele grădinilor ce aparţineau clădirilor situate în partea de nord a Duzilor Verzi începea Uliţa Şarpelui, din care pornea o potecă şerpuind printre zidurile înalte de

cărămidă, presărate în vîrfuriie lor cu cioburi de sticlă. La capătul acestei poteci se deschidea.o uşă neagră, pe care era scris cu litere albe „Cabinet medical". Zilnic,. între orele nouă şi zece dimineaţa şi între şase şi şapte seara, drojdia bolnavă a societăţii din acest oraş se îngrămădea la cabinetul medical al doctorului Threadgold, Nu avea concurent în Navestock, iar din punctul de vedere al consultaţiilor îşi împărţea pacienţii în binecuvîntaţi şi blestemaţi. Asistenţilor săi le încredinţase — cum se şi cuvenea — străzile mărginaşe cu rîul, cocioabele de acolo, alcoolicii şi incurabilii, bătrînii şi bâtrînele neajutorate, copiii scrofuloşi şi rahitici. Doctorul Threadgold făcea vizite numai în cartierele bine situate. El nu urca scări murdare şi nu se izbea cu capul de tavanele joase. Mîna sa mică şi dolofană aluneca pe balustrada scărilor de mahon şi lua pulsul celor cu pielea albă şi curată.

— Domnule doctor Wolfe, tot n-ai terminat cu cazul ăsta ?

Se simţea o oarecare asprime în vocea bărbatului mai vîrstnic, atunci cind capul şi picioarele, îmbrăcate in pantaloni cu carouri, apărură în uşa care dădea din cabinetul de consultaţii în birou. Wolfe şedea pe un scaun, lîngă fereastră, ţinînd pe genunchi un copil care urla. O femeie slabă stătea în picioare alături de el şi-şi ştergea lacrimile, iar mulţimea sticlelor din rafturi păreau să clipească pline de compătimire.

— Sint gata într-un minut, domnule doctor.

■— Mă aşteaptă trăsura de o jumătate de oră.

— Mi-e cu neputinţă să las copilul chiar acum.

într-adevăr, era imposibil, fiindcă în acel moment tocmai secţiona friul care împiedica mişcările limbii copilului.

Wolfe îl găsi pe doctorul Threadgold încălzindu-şi picioarele dinaintea focului. Se întoarse brusc spre el şi începu să-i vorbească repede, cu o asprime intenţionată.

—, Domnule doctor Wolfe, ţi-am pregătit o listă a pacienţilor care vor fi sub controlul dumitale. Şi fiindcă eşti nou aici, am dispus ca băiatul de serviciu al cabinetului să te însoţească şi să-ţi servească drept ghid. Ai aici lista-cu adresele.

Threadgold îi întinse lui Wolfe o foaie de hîrtie şi se îndreptă destul de zorit spre ieşire. Erau aproape douăzeci de nume înscrise pe listă, şi în dreptul fiecăruia doctorul 'Threadgold notase diagnosticul cu cerneală roşie.

— Aş fi bucuros dacă te-ai lăsa condus de experienţa mea, domnule doctor Wolfe. Dacă ai de făcut vreo propunere cu privire la tratament, voi ţine seama de ea cu plăcere.

Deschise uşa, dar se întoarse, ca şi cum şi-ar fi amintit
deodată ceva.

— Şi, fiindcă veni vorba, doamna Threadgold m-a rugat să-ţi transmit că nu poate suporta în casă miros de tutun.

Wolfe ridică ochii de pe lista pe care o cerceta.

— Doamna "Threadgold, domnule doctor Wolfe, e extrem de sensibilă la mirosul de tutun. Şi, afară de asta, la noi se perindă atîta lume, şi...

Wolfe i-o tăie .scurt :

— înţeleg; perfect, domnule doctor. Am să fumez în. grădină ori în -grajd.

Threadgold îi aruncă o privire uluită.

— Oriunde doreşti, domnule doctor Wolfe, cînd eştt singur. Dar desigur eă nu în public. N-aş putea accepta ca un reprezentant de-al meu să meargă pe străzile Na-vestock-ului...

— Nu, domnule doctor, v-am înţeles.

Threadgold dădu buzna afară, ca orice timid care şi-a debitat lecţia învăţată pe dinafară, şi-l lăsă pe Wolfe în picioare, lîngă fereastră, zîmbind ciudat şi meditativ.

•Populaţia Navestock-ului l-a privit cu multă curiozitate pe John Wolfe în prima dimineaţă în care acesta şi-a început şirul vizitelor în oraş, împreună cu grăsanul Samuel,.care se lupta să ţină pasul cu el. Majoritatea pacien-

ţike din lista alcătuită de doctorul Threadgold locuiau pe străzile şi uliţele din preajma rîului. Pînă şi denumirea acestor locuri era sugestivă : Strada Dogarilor, Aleea Bastardului, Strada lui Dick murdarul, Strada Paradisului. Uliţele arătau mai degrabă ca nişte şanţuri în care soarele aproape că nu pătrundea, iar iarna, cînd se umfla rîul Wraith, erau pe jumătate sub apă. întregul cartier semăna cu o crescătorie de iepuri, plină de cărări întortocheate, de hrube negre şi de

poteci întunecoase ; şi dacă ar fi să judecăm după starea curţilor şi a potecilor, s-ar părea că arta maturatului era necunoscută prin părţile acelea.
Wolfe avea de vizitat trei bordeie din Strada Dogarilor, şi acolo avea să-şi amintească de mahalalele mizere ale Londrei. în primul bordei, în faţa unui foc firav, găsi o femeie slabă ţinînd un copil la piept şi încercînd să-şi înăbuşe tuşea. Wolfe se aşează pe un scaun care-şi pierduse spătarul şi i se adresă cu naturaleţea unui om preocupat şi mult prea serios pentru a-şi permite să fie înfumurat. Femeia avea o atitudine umilă care-ţi provoca milă şi părea surprinsă de faptul că doctorul cel nou nu se mulţumea cu o vizită scurtă şi formală.
— In partea asta, domnule doctor, în partea asta mă ţine.
Gemu din nou, schimonosindu-şi gura pînă ce o transformă într-o gaură triunghiulară, încît Wolfe, căruia scena îi reamintea o întâmplare grotescă, se sculă şi-şi făcu de lucru în spatele ei. ; -— Tuşeşti mult ?
— Tuşea mă rupe în bucăţi, domnule. Tuşesc pînă vărs, şi junghiul ăsta e cumplit. Aş vrea să dorm, domnule doctor. Tuşesc, tuşesc şi iar tuşesc cît e noaptea de lungă. Şi omul meu e atît de rău, încît spune c-o să-mi astupe gura cu un ciorap. Şi pe zi ce trece, slăbesc.
O fetiţă pirpirie, în virstă de vreo doisprezece ani, intră şi luă copilul în braţe, iar Wolfe se apucă să examineze femeia. Doctorul Threadgold pusese diagnosticul de catâr bronşic. Wolfe îşi dădu repede seama că femeia suferea de o tuberculoză avansată.
— Ai scuipat vreodată sînge ?
— Sînge, domnule? Pa'hare întregi. .""-> . — l-ai spus asta doctorului Threadgold ?
— M-a văzut numai o dată, şi era foarte grăbit. Asta, după plecarea domnului Timmins. Nu m-a ciocănit şi nici nu m-a ascultat ca dumneavoastră, domnule doctor.
— Nu ? v '•' ,'.
— Zicea că sînt puţin răcită.
Wolfe rămase o clipă tăcut, cu ochii lui gravi aţintiţi' asupra chipului acestei femei. Şi, în timp ce se uita la ea, îl străfulgera una din acele seînteieri intuitive care îşi fac brusc drum în mintea oamenilor. înţelese ce-nseamnă să cazi pe mîinile unui medic bătrîn, indiferent, cîrpaci şi neprevăzător, şi să duci o existenţă mizeră, lipsită de prieteni, într-un asemenea mediu nenorocit. Era de parcă Na-vestock-ul se prezenta înaintea lui, întruchipat în existenţa acestei femei; se arăta cu toate suferinţele sale intime şi cu toate stigmatele exteriorului. Wolfe era foarte receptiv la impresii şi, asemenea unui artist, sesiza atmosfera înconjurătoare, j
— Ţi-a dat doctorul Threadgold vreun medicament ?
— Nişte prafuri roşii, domnule doctor. Dar junghiul ăsta...
Wolfe îşi pierduse răbdarea. Dădu femeii cîteva sfaturi, îşi luă pălăria şi ieşi în Strada Dogarilor.
Sg pare că prima lui impresie din această dimineaţă avea să-şi accentueze detaliile cu nişte linii groase şi stridente. Wolfe descoperi că doctorul Threadgold făcuse greşeli de neiertat şi în alte trei cazuri. Imaginea acestui om mărunt, rotofei, dichisit şi afectat îi revenea tot mai stăruitor în faţa ochilor, pe măsură ce-şi dădea seama de felul în care erau îngrijiţi oamenii din aceste ulicioare ale Navestock-ului. Părerile sale despre caracterul doctorului Threadgold se întăreau. îl şi vedea pe acest bărbat mic, curtenitor şi nepriceput cum flecărea dintr-un loc în altul, cu o indiferenţă binevoitoare, mult prea lesne satisfăcut de plăcerile pe care le oferă viaţa pentru ca să mai găsească timp să-şi dea seama cît de mult' greşeşte. Cum poate să decadă un om în halul ăsta ? Lui Wolfe, cu integritatea lui implacabilă, aproape fanatică, îi venea greu să înţeleagă psihologia acestui proces.

Cinism înnăscut! Bănuise că pot exista asemenea stări de spirit. Dar într-un oraş ca ăsta ! Şi deodată, ca o strălucire, îi străbătu conştiinţa cealaltă înfăţişare a lucru-
rilor. Ignoranţa şi indiferenţa cinică pot da asemenea rezultate, iar murdăria şi mizeria acestor uliţe erau lucruri de care trebuie să răspundă cineva. Dar cine purta această răspundere ? Cui aparţineau bordeiele de pe malul rîului ? Wolfe îşi adresa sieşi aceste întrebări, şi atunci figura radioasă a doctorului Threadgold îi apăru într-o altă lumină, îşi reaminti observaţiile făcute în cursul serii trecute, în salon, de către soţia doctorului. Bătrînul Sir Joshua Kermody era idealul ei — nu-i aşa ? şi Navestock era unul din oraşele cele mai conservatoare. Pfui ! Nările i se contractară cînd, urmîndu-l pe grăsunul Sam, trecu prin faţa unei măcelării care era înfiorătoare, chiar iarna. Se întoarse în Strada Pîinii şi se opri să mai cerceteze lista doctorului Threadgold şi să se sfătuiască cu Sam. Strada Pîinii se termina la rîu cu un pod vechi, îngust, din cărămidă roşie, peste care nu putea trece decît o singură căruţă deodată. în acel moment podul era ocupat de un grup de copii adunaţi în jurul unei fete care împingea un cărucior prăpădit, în care se aflau doi sugari. De cealaltă parte a podului, o şosea îngustă, mărginită de sălcii, traversa pajiştea; pe ea venea în galop, îndreptîndu-se spre pod, un băiat călare pe un ponei negru.
Wolfe, privind în direcţia apei, văzu cum băiatul de pe căluţ agita o cravaşa şi se îndrepta glonţ spre pod^ de parcă ar fi avut intenţia să atace ceata de copii. Aceştia se împrăştiară ca iepurii, iar fetiţa cu căruciorul goni spre Strada Pîinii, făeînd să zăngăne roţile pe pavaj. Un băieţaş refuză să se clintească din loc şi se rezemă cu spatele de parapet, înfundîndu-şi mîinile în buzunarele pantalonilor. Trecînd în goană pe lîngă el, băiatul de pe ponei îl plesni peste obraz, cu cravaşa, pe acest apărător al libertăţii.
Strada Pîinii era o uliţă murdară, plină de băltoace. La vreo douăzeci de metri de locul unde se afla Wolfe, o mică servitoare, purtînd o rochie curată, înflorată, îşi căuta drum printre bolovanii pavajului. Băiatul de pe ponei găsi un nou prilej de amuzament. Abătu poneiul brusc din drum şi, galopînd pe lîngă fată, tocmai cînd ea se afla la marginea unei băltoace, îi împroşcă rochia cu apă şi noroi.
Wolfe înainta spre mijlocul străzii. Omuleţul de pe poneiul negru urca strada într-un trap potolit, aruncând de vreo două ori priviri înapoi spre a ride de mutra jalnică a fetei. Era înţolit ca un tînăr dandy, în pantaloni bufanţi, aspectuoşi, vestă verde, haină bine croită şi joben. Un ceas de aur cu lanţ şi brelocuri tot din aur străluceau la vestă. Băiatul să tot fi avut doisprezece ani, dar afişa aerul şi siguranţa unui bărbat plin de sine. Faţa sa turtită şi incoloră, cu ochii albaştri spălăciţi şi nasul obraznic, semăna ciudat de mult cu figura unui bătrîn viclean. Băiatul se îndrepta spre Wolfe şi-i făcu semn, cu cravaşa sa cu miner de argint, să se dea la o parte din drum.
— Hei, dumneata de colo, la o parte !
Păru foarte mirat cînd Wolfe prinse calul de căpăstru, oprindu-l în loc. Mîna cea mică, înmănuşată, se ridică ameninţătoare, dar ochii bărbatului se întîlniră cu ai copilului şi cravaşa coborî, intimidată.
— N-ar fi mai bine să călăreşti ceva mai potolit, dom-nişorule Tommy ?
Domnişorul Tommy ! Chiar aşa ! Să-i spui cui — lui Audrey Brandon, nobilului de la castelul „Iertării", căruia avea să-i aparţină peste cîţiva ani jumătate din Navestock.
— Ce naiba înseamnă asta, domnule ! Dă drumul că-păstrului.
Wolfe zîmbi.
— Ai un ton prea ridicat pentru vîrsta ta, Tommy. Dac-aş fi în locul tău, m-aş întoarce şi i-aş spune fetei aceleia că-mi pare rău că i-am murdărit rochia.
— Du-te naibii, asta nu-i treaba dumitale !
— Atunci şterge-o, copil prost crescut. Doar n-o să-ţi fac eu educaţia.

Dădu drumul căpăstrului, dar continuă să-l privească pe domnişorul Brandon într-un fel care-l făcu pe băiat să devină nervos şi să nu se simtă în largul său.
— Şi cine dracu eşti dumneata ca să-ţi permiţi să opreşti un domn în stradă ?
— O ! Eu nu sînt nimeni, Tommy.
— Se şi vede domnule — se şi vede... Wolfe rîse încet, dar cu poftă.
— Păcat că nu se găseşte cineva să-ţi ardă o bătaia bună — spuse el; dar ai dreptate, nu mă privesc manierele unui copil prost crescut.
Tînărul domnişor Brandon îşi continuă trapul pe Strada Morilor ; faţa lui palidă devenise uşor îngrijorată şi speriată. Pînă acum nimeni n-avusese curajul să se ia la harţă cu el în Navestock, exceptînd o singură dată, pe Dealul Piersicilor, cînd grădinarul bătrînului Joshua Crabbe îl amenințase cu ciomăgeala fiindcă trîntise o fetiţă pe şosea. .
Majoritatea celor din Navestock se temeau de acest tînăr şi de mama sa, şi se resemnaseră să-i considere micile obrăznicii ca pe nişte şotii inerente vîrstei.
Wolfe se întoarse către Sam, băiatul de la cabinet, care se uita la el cu un respect comic :
— Cine era tinerelul ăsta, Sam ?
— Doamne, ăsta e tînărul domn Brandon, domnule doctor.
— Brandon ? Şi cine-i ăsta mă rog ?... Sam, condu-mă spre Piaţa Paradisului. E notat ca fiind în apropiere de Strada Pîinii.
Sam o luă înainte.
— Era tînărul domn Brandon de Ia castelul „Iertării", domnule doctor. Unicul fecior al domnului Brandon.
—■ Oameni sus-puşi, nu ?
— Granguri mari.
— Le aparţine mult din oraş ?
— Aproape jumătate, domnule doctor, din cile am auzit.
— Domnul Brandon îşi cam face de cap.
— Păi, cine ar putea să-i ţină piept, domnule doctor ? L-am văzut odată cum aproape a dat buzna călare în prăvălia domnului Hubbard, înjurîndu-l ca un lord pe bătrî-nul negustor.
Cele povestite de Sam păreau să-l amuze pe Wolfe.
— Chiar aşa de cumplit înjură lorzii, Sam ?
— Desigur. De fapt nu ştiu domnule doctor. N-am văzut niciodată vreunul.
— Dar un domn Brandon nu există ?
.— Vreţi să spuneţi tatăl dumnealui ? ᵖ— Da. '
'" — Nu, domnule doctor. A murit de mult, şi nu prea era în toate minţile.
Printr-o su'adă lăturalnică ajunseră în Strada Paradisului, un şir de cocioabe construite din cărămidă şi sdnduri, fiecare avînd în faţa ei un mic dreptunghi cu verdeaţă, c'a un fel de covor. Era greu de spus cum îşi ciş-tigase strada această denumire, afară doar dacă cel care o botezase fusese înzestrat cu un drăcesc simţ al umorului. Acele petice de verdeaţă semănau mai degrabă cu nişte pete de noroi, iar ferestrele caselor, multe din ele astupate cu zdrenţe, dădeau spre zidul înalt de cărămidă al lui Han-seil Milier. La jumătatea drumului, într-un loc îngrădit, era o pompă de apă. Oamenii o botezaseră „Pompa Paradisului" şi nimeni nu se ostenise să ia în seamă cîte scursori se infiltrau în puţul care alimenta pompa.
Wolfe petrecu o oră în Strada Paradisului şi-şi încheie vizita inspeetînd Pompa Paradisului. Se hotărî să ia o probă din apa puţului ca s-o examineze. O analiză ar putea explica diversele fenomene pe care le descoperise în căsuţele din împrejurimi.
Mergînd spre casă prin Duzii Verzi, aruncă o privire scrutătoare băiatului gras şi constată că acesta arăta foarte sănătos.
— Iei multe doctorii, Sam ?
— Eu, domnule doctor ?
— Da.
— N-am pus în gură o picătură de doctorie de cind am avut pojar.
— Pe unde locuieşti ?
— Sus, pe Dealul Piersicilor, domnule.
— Arăţi înfloritor, Sam ! Sînt mulţi oameni bolnavi printre cei care locuiesc lîngă piersici ?
— Nu prea sînt bolnavi prin locurile noastre, domnule doctor. Cei mai mulţi bolnavi sînt

în vale, pe malul rîului.
— Şi cine e proprietarul vostru ? ■— Domnul Crabbe.
— Dar cine e domnul Crabbe ?
— Păi, domnul Joshua Crabbe, domnule doctor... -. Sam abia îşi mai trăgea răsuflarea, căci Wolfe străbătu
în viteză Dealul Pieţe". Suflînd din greu, dădea explicaţiile cerute de doctor.
— Domnul Crabhe are multe proprietăţi *f*
— Aproape tot ce se găseşte pe Dealul Piersicilor
— Şi locurile pe care le-am vizitat azi dimineaţă ? ~ Pf ctte ştiu, o parte aparţin domnului Brandon şi
alia parte domnului Turrell, berarul.
m»-"7 AŞa_mi ,înc^MPuiara 9» eu. Ai să slăbeşti Sara, dacă mai facem multe vizate. Cit a bătut ceasul ? Unu ? Am să mtirzn la dejun.
Dar Wolfe nu se grăbi. Tot restul drumului pînă la Duzii \erzi ramase cufundat în gînduri, iar Sam, lacom din fire era mcintat că se poate întreba în linişte dacă bucătarul de la Vila Prospect pregătise sau nu clătite pentru pnnz.

CAPITOLUL IV

Cînd un om îşi leagă viaţa *â&.* sinceritate, înseamnă că se însoţeşte pentru totdeauna cu o femeie tînără, neînduplecată, care-l va vîrî în multe încurcături. John Wolfe făcea parte din categoria nesuferită a oamenilor sinceri, care nu sînt în stare să suporte ca un semen de-al lor să întoarcă spatele adevărului, prefăcîn-du-se că nu-l observă. Se spune că problemele ni le creăm noi înşine şi, cu cît sîntern mai sensibili, cu atîţ reacţionăm mai puternic faţă de jignirile pe care socotim că ni le aduc alţii.
Nu trecuseră decît zece zile de cînd sosise John Wolfe la Navestock, cînd se pomeni în faţa unei probleme care ameninţa să-i închidă cariera. Majoritatea acelora care se angajează pe drumul acţiunii înfruntă această primă criză, ce se înalţă provocatoare ca un uriaş care stă gata să se ia la trîntă cu ei. De cele mai multe ori, toate avantajele sînt de partea uriaşului. Acesta e în posesia unui toroipan zdravăn, are îngîmfarea furioasă a unei bestii puternice şi — pe deasupra — mai şi rînjeşte prietenos la cei care, în loc să lupte, preferă să se predea. Viaţa se arată mult mai uşoară pentru cei care au învăţat să adopte o atitudine de cinism amabil. Asemenea oameni sînt obişnuiţi să închidă un ochi, să-şi plece grumazul şi să se furişeze printre situaţiile grele.
Adesea, la închiderea zilei de lucru, Wolfe se aşeza la marginea patului, privind pierdut la hîrtia roz şi mototolită care împodobea căminul în stil georgian, Cineva în-
torsese la loc textul de deasupra patului, şi Wolfe zîmbi cînd remarcă pentru prima oară această schimbare.
„Dumnezeul meu, Tu mă vezi". Şi acesta e un ecou al strigătului care răsună în inimile oamenilor mai puţin credincioşi, dar al căror ţel constă în a-şi duce existenţa în mod cinstit şi a nu îngădui vreo greşeală. Ne străduim necontenit pentru ceva mai bun, chiar dacă uneori ne lăsăm pradă dorinţelor noastre. Această problemă nu implică argumente, deoarece e mai puternică decît raţiunea. Avem de ales ; alegem drumul cel mai aspru, bombănind poate şi numindu-ne noi înşine nebuni, dar continuînd tot astfel pînă la capăt. In sufletul omului cinstit a existat dintotdeauna o dorinţă de a înfrunta adversitatea, acel instinct care-l împinge în permanenţă spre ceva mai nobil şi mai bun. El seamănă cu un om trudit care sapă un colţ de grădină. încă o buruiană ! De ce n-ar îngropa-o ? De ce n-ar lăsa-o unde se găseşte ? De ce n-ar smulge-o la primăvară ? Dar instinctul datoriei împlinite e mai puternic. Se apleacă şi smulge bălăria, jurîndu-se poate că va fi ultima.
Wolfe. îşi vedea de munca sa cu o aplicaţie plină de calm, care începuse să-şi arate roadele. Sudul Londrei nu era unul din colţurile cele mai curate ale pămîntului, dar cele descoperite de Wolfe la Navestock se arătau mult mai

surprinzătoare şi mai scandaloase. Cit priveşte oamenii, aceştia erau surprinşi văzîndu-l cum zăboveşte mai mult de cinci minute în fiecare cocioabă, iar unii dintre ei, mai servili, încercau să-l linguşească spunîndu-i cit de mare e interesul pe care-l manifesta în comparaţie cu graba predecesorilor săi. Wolfe nutrea o ciudată curiozitate cu privire la asistenţii care-l precedaseră. Se întreba cît de multe lucruri s-au străduit aceştia să descopere ; dacă fuseseră nişte medici conştiincioşi sau mai degrabă nişte lingăi, mulţumindu-se cu plimbarea zilnică. Din cele auzite, Wolfe deduse că foştii asistenţi ai doctorului Threadgold fuseseră nişte tineri comozi care se grăbeau să termine treaba cotidiană ca să joace biliard la „Cerbul Alb"- sau să alerge după vreo fustă. Nu-şi dăduseră osteneala să pătrundă dincolo de suprafaţa lucrurilor, ca să nu se complice cu aceste probleme.

Wolfe îşi cumpără cîteva coli de hîrtie de calc de la magazinul lui Galpin din Strada Reginei. Lucrînd noaptea, în camera sa, la flacăra luminării şi folosindu-se de geamantan şi de capacul unei cutii în loc de masă, începu să deseneze harta Navestock-ului. Ţinea un jurnal în care-şi nota observaţiile zilnice, împingîndu-şi cercetările pînă în ungherele cele mai îndepărtate, dorind să descopere provenienţa miasmelor, studiind cu atenţie fîntînile pe toata întinderea lor şi scrutând apele stătute. Metodele sale nu atrăgeau atenţia, iar oamenii din uliţele şi străzile vecine cu rîul erau prea ignoranţi ca să-şi bată capul cu asemenea ciudăţenii. Socoteau că doctorul cel nou e un tînăr liniştit, priceput şi niţeluş cam aspru. Simulanţii îi ştiau de frică. Oamenii cu adevărat bolnavi se simţeau mai bine după ce-i vizita.

Pe etajera de deasupra căminului din camera de consultaţii a doctorului Threadgold, sub un clopot de sticlă, se găsea un microscop foarte puternic. Era un „obiect de vitrină", un soi de capodoperă expusă în vitrina vreunui meşter iscusit şi menită să sugereze ce poate să facă la zile mari. Doctorul Threadgold nu atinsese microscopul de ani de zile şi, cu toate că poseda un instrumentar excelent, nu se pricepea să folosească nici jumătate din el. Toate acestea făceau parte din atmosfera generală a vilei Prospect, la un loc cu covoarele, porţelanurile şi cupeul elegant cu doi cai înaintaşi.

Wolfe pusese ochii pe microscop şi într-o zi, după amiază, doctorul Threadgold îl găsi ştergînd lentilele şi oglinda microscopului.

— Sper că nu vă supără dacă mă folosesc de el ? Threadgold se arătă plin de bunăvoinţă.

— Nicidecum, foloseşte-l, domnule doctor Wolfe. Ce studiem ? Puţină botanică, puţină fiziologie ?

— Sînt cîteva lucruri pe care aş dori să le cercetez. Apă din bălţi şi protozoare.

— O destindere foarte plăcută ! Deseori mi-am dorit Şi eu răgazul pentru asemenea relaxări ştiinţifice. Cujti-vă-ţi entuziasmul, domnule doctor, cît eşti tînăr.

Doctorul Threadgold s-ar fi arătat mult mai puţin în-
f;ăduitor dacă ar fi bănuit scopul cercetărilor lui Wolfe. şi închipuia că-l făcuse pe acest tînăr să înţeleagă pogîţîa
pe care o ocupă, mai ales *ea* Wolfe se arăta liniştit, plin de tact si dispus să lucreze oricît îi cerea. Seriozitatea îl făcea pe'Wolfe să fie prudent. Nu era un om care dă frîu liber impulsurilor, dimpotrivă, cîntărea lucrurile cu atenţie, şi iar le analiza, înainte de a scoate o vorbă. Nu suflă deci'nici un euvint doctorului Threadgold asupra neglijenţelor constatate, ci se mulţumi să modifice tratamentul fără să facă vreo observaţie. Doctorul Montague aproape că uitase de incidentul cu Sir George Griggs şi umărul luxat. Avusese totdeauna de-a face eu tineri veseli şi ascultători, fiinţe dotate cu instincte juvenile, dispuşi să dea cît mai puţin din ce li se pretindea, ca să poată alerga la distracţii. Threadgold împărtăşi soţiei sale satisfacţia pe care i-o dădea Wolfe, din toate

punctele de vedere şi, cum nu fuma în casă, nu intra în salon şi nu mai era atît de lacom ca în prima seară, doamna Threadgold era dispusă să-l considere drept o persoană acceptabilă.
Era o zi de martie cînd sosi o chemare de la „Ferma Mlaştinilor", situată în nordul mlaştinii Tarling. Doctorul Threadgold era plecat şi Wolfe trebăluia în dispensar la pregătirea medicamentelor. .Servitoarea luă scrisoarea doamnei Mascali şi i-o înmină doamnei Threadgold, care exercita această prerogativă în asemenea cazuri, cînd doctorul Montague era absent. Deşi înfumurată, doamna Sofia îi cunoştea în amănunt pe cei din împrejurimi şi avea o mînă experimentată ca să simtă pulsul orgoliului local. Să trimiţi un subaltern în anumite case ar fi fost o absurditate, o necuviinţă-.
Doamna Threadgold hotărî că doctorul Wolfe se putea ocupa cu acest caz. Doamna Mascali era o femeie în vîrstâ, grasă şi blajină. Montague ar fi urmat s-o viziteze a doua zi. Şi apoi, Mascali-ii erau oameni zdraveni.
— Sykes, du biletul ăsta domnului doctor Wolfe şi spime-i să plece de îndată.
— Da, doamnă.
Şi Wolfe execută dispoziţia.
Threadgold avea un cal în plus pentru nevoile asistentului. Animalul era folosit şi la călărit, şi la trăsură, Wolfe ■ preferind să călărească în loc să ia cabrioleta veche cu roţile vopsite în negru şi galben, astfel că porni călare spre Mlaştina Tarling. Era o după-amiază senină şi calmă,
şi Navestock-ul apăru în faţa privirii sale ca Un orăşel de basm. Plopii lombarzi din spatele locuinţei lui Joshua Crabbe, la capătul Străzii Apusene, aduceau a copaci înţepeniţi într-un decor de teatru. La Colina Fagilor, Wolfe trecu prin faţa casei pompoase, împrejmuite cu ziduri, a berarului Turrell. Era o clădire mare, albă, aşezată în mijlocul unei pajişti verzi, bine întreţinută şi cu copaci superbi, dar casa îi evocă lui Wolfe imaginea unui individ gras cu o vestă albă. Ferestrele casei dominau de pe Colina Fagilor oraşul Navestock, şi Wolfe se întrebă dacă cel puţin Jasper Turrell îşi dădea seama de modul în care trăiesc chiriaşii săi de pe malul rîului. Turrell-ii erau nişte oameni bogaţi, cărora le plăcea să facă paradă. Berarul se lăuda cu tot ce-i aparţinea la Colina Fagilor, dar nimeni n-ar fi îndrăznit să amintească la masa lui ceva cu privire la Strada Dogarilor. După toate probabilităţile, prea puţini din nobilimea locală îşi rnai aminteau că există un asemenea loc ca Strada Dogarilor.
Ferma Mlaştinilor era alcătuită dintr-un grup de clădiri din cărămidă roşie, cu acoperişuri de ţiglă, situat pe prima colină a Mlaştinii Tarling. Era o fermă cu păşuni şi cu pajişti care coborau în pante înverzite spre valea rîului Wraith. O poartă albă se deschklea înspre curtea interioară, de unde se auzeau gîştele gîgîind, iar un ponei roib şi gras păştea iarbă. Casa, aşezată cu faţa spre miază-zi, era înconjurată de o livadă şi de o grădină de zarzavat, iar hambarele, şoproanele şi grajdurile erau situate spre miază-noapte. Doi chiparoşi chipeşi se înălţau în grădină, dinaintea casei, profilîndu-şi vîrfurile întunecate pînă departe, mult înainte de a ajunge la fermă.
Clădirea prbpriu-zisă a Fermei Mlaştinilor era o construcţie lungă şi joasă, cu ferestre mici, stîlpi de piatră •Şi un portal înalt din cărămidă. Inspira un aer de trăinicie, îmbietor şi intim. Aşezată la o palmă de loc de mlaştina sălbatică şi primitivă, ferită de vîntul din sud de zidurile şi acoperişurile sale, strălucea cu ferestrele în bătaia soarelui. Garduri vii, înalte de aproape trei metri şi groase de un metru, împrejmuiau livada şi grădina. In faţa casei se întindea o terasă din cărămizi, înconjurată de iarbă moale şi lucioasă.
Wolfe fluieră băiatul din curte, care tocmai trecea cu o căldare, şi tînărul alergă să ia în primire calul doctorului. O cărare pardosită cu dale zgrunţuroase ducea spre intrare. Muşchi şi iarbă răsăreau printre dale, iar într-un loc rădăcina unuia dintre chiparoşi deplasase lespezile. In faţa casei erau straturi de flori încărcate

cu demodatele panselule, negre şi catifelate, cu ciuboţica-cucului, de culoarea aurului, şi stînjenei înalţi. Pe o piatră încrustată printre cărămizile portalului era gravată data „1678".
Wolfe tocmai apucase minerul de fier al clopotului, cînd uşa de stejar se deschise şi-n prag apăru o fată zveltă, ale cărei bucle negre îi cădeau pe umeri. Mlădioasă, oacheşă şi vioaie, coborî legănîndu-se scara largă de stejar, cu părul fluturînd în vînt şi cu ochii ei castanii strălucind de nerăbdare.
Abia deschise uşa, şi Wolfe remarcă o schimbare pe chipul fetei. Avea o figură extrem de mobilă, care se lumina dintr-o dată, ca razele soarelui pe întinderea ogoarelor.
— Am crezut că-i doctorul Threadgold — dumneata eşti medic ?
— Sînt asistentul doctorului Threadgold.
Fata nu era sfioasă. Arăta mai degrabă ca o tînnră plină de vioiciune şi capabilă de înflăcărare. Chipul palid exprima o sinceritate impetuoasă, li privi pe Wolfe fără Ssă-şi ascundă dezamăgirea, şi rămase cu mîna pe clanţa uşii.
— Am trimis după doctorul Threadgold.
— Doctorul Threadgold era plecat. Am venit să văd dacă vă pot fi de folos.
[1] Ochii fetei priviră în ochii lui Wolfe. în acel moment avea aerul că-l cîntăreşte şi că aşteaptă în faţa uşii ca intuiţia ei să-şi spună cuvîntul. Wolfe îi întoarse privirea cu un soi de lealitate care nu accepta îndoieli.
— Doamna Mascall e bolnavă, nu ? " Fata părea încă nehotăntâ.
— Da...
.— Mi-am lăsat calul la poartă. Dacă preferaţi să mal .aşteptaţi trei sau patru ore, mă pot înapoia la Navestock f şi să-l trimit pe doctorul Threadgold.

îl privi neclintită. în ochii bărbatului sclipea o licărire şugubeaţă.
— Asta ar fi o copilărie.
— Cred şi eu, nu ? începu să zîmbească.
— Ştiţi, socoteam că...
— îmi închipui.
— Tinerii... asistenţii doctorului Threadgold. ■— Să spunem, tinerii nepricepuţi.
—- Nu m-am gîndit la asta...
—■ Să zicem incapabili, şi să ne dăm tnîna pa chestia asta.
Ea sa retrase cu un rîs sincer, feminin, şi-i făcu loc să intre. Impetuozitatea făcea parte din felul ei de a fi. Era un copil al miaştinei, obişnuit cu căiăritul şl cu rafalele vîntului.
— Mă disc s-o anunţ pe mama. O ! *Aş* vrea să mai întreb care e numele dumitale ?
— Wolfe.
Ambilor le veni în minte aceeaşi g-kenă.
— Lup ! Nu se poate spune că n-am făcut tot ce s-a putut...
— Sînt un lup îmblînzit. Oamenii nu se mai grăbesc să-mi închidă uşa în nas.
Se uită în ochii lui şi privirea ei sinceră spunea : ..îmi placi". Wolfe o urmări cum urcă în goană treptele de stejar, cu rochia ei scurtă şi verde dansînd în juriu[1] gleznelor subţiri şi bronzate.
îl lăsase într-un vestibul mare, pardosit cu dale, slab luminat, mirosind a parfumuri ciudate, cu mobilă şi gravuri vechi. O puşcă cu ţeava scurtă spînzura într-un cui. într-un colţ se afla un bufet imens de stejar, ale cărui tăblii şi încuietori străluceau ca argintul. Un coridor pietruit ducea spre o draperie grea de culoare verde. Din loc în loc, cîte o uşă de stejar. O haină roşie şi o biciuşca zăceau aruncate pe o masă rotundă cu picioarele în formă de gheare.
Fata se înapoie pentru a-l conduce pe Wolfe. şi fata ei arăta cit era de îngrijorată.
— Vino Sus, te rog. Se pare că mamei îi e tare rău. Abia mai poate respira, şi nu

e omul care să se plîngă.

43

Wolfe urcă scările privind spre chipul fetei. Avea o faţă care nu poseda nimic din frumuseţea unui chip perfect. Bărbia era niţeluş prea puternică, gura cam mare, obrajii insuficient de rotunzi. Dar, ca multe figuri lipsite de trăsături regulate, te cucerea tocmai prin aceste imperfecţiuni, prin aceste trăsături atrăgătoare ale unei expresii foarte moliile.

Wolfe intui spiritul liber şi strălucitor al fetei. Sănătatea ei, înfloritoare, părea să se fi concentrat în bogatul păr negru.

— Nădăjduiesc s-o pot face să se simtă curînd mai bine. Dumneata eşti domnişoara Mascall ?

■— Da, eu sînt Jess [1].

— Jess ?

— Doar atît, Jess — aşa cum obişnuia tata să mă strige.

— Ţi se spunea aşa din cauză că erai neastâmpărată ?

— N-aş putea pretinde contrariul.

într-unui din dormitoarele cele mari, orientate spre miază-zi, Wolfe găsi o femeie rumenă, de vîrstă mijlocie, pradă unei puternice crize de , astm. Stătea proptită în capul unui pat cu polog ; faţa ei plăcută şi iradiind de bunătate era congestionată şi anxioasă ; părul negru, împletit, era strîns sub o bonetă curată de muselină. îi "zâmbi lui Wolfe printre eforturile pe care le făcea ca sa respire şi-i făcu semn lui Jess să iasă din odaie.

— Ce amabil din partea dumitale, domnule doctor, că te-ai grăbit să vii. Nu-mi place să deranjez oamenii.

— Păi noi trăim de pe urma celor care ne deranjează.

— Asta înseamnă să fii sincer ! Ia loc, domnule doctor. N-am mai avut o asemenea criză de mulţi ani. Obiş-nuiam să mă sprijin de cămin sau de orice îmi ieşea în drum. Adevărul e...

— Nu mai vorbiţi dacă vă oboseşte.

— Sînt cam limbută de felul meu, domnule doctor. Aşa şi arăta, cu faţa rotundă, plăcută şi prietenoasă,

cu o gură plină şi volubilă. Mîinile i se mişcau cu gesturi materne. Numele ei era Mary, şi i se potrivea de minune. [1] în general, Jess e uş- nume de băiat *(n. t.).*

—■ Ştii, domnule doctor, bucătăreasa şi cu mine dereticam în debaraua cu vechituri. Probabil că praful mi-a provocat criza.

— Fără îndoială. Acum vă rog să staţi liniştită. Wolfe o examina, şi apoi luă loc pe un scaun în apropierea patului.

— Cred că vom putea să vă dăm ceva care să vă uşureze. Doctorul Threadgoid v-a prescris vreo medicaţie?

— De ani de zile, nimic.

— Urmaţi vreun regim alimentar ?

Doamna Mascall îi aruncă o privire veselă, dar vinovată.

— Mi-e teamă că sînt ca un copil, domnule doctor. Cînd e ceva bun la masă...

— Îmi închipui. Sînteţi... cum să zic... prea fericită...

— Aţi ghicit, ăsta e cuvîntul potrivit. Nu mă necăjesc de nimic. Şi nu mă simt niciodată bolnavă. Dar nu-mi place să deranjez oamenii.

— Greşiţi. E o plăcere să dau îngrijire unor persoane fericite. Acuma am să plec imediat, ca să vă prepar o doctorie. Puteţi trimite pe cineva după ea ?

— Se poate duce Bob, cu poneiul.

— în regulă. Să mîncaţi doar lucruri uşoare şi să staţi cu fereastra deschisă. Plec chiar acum.

Do?mna Mascall îi întinse o mînă recunoscătoare. —■ M-aţi făcut să mă simt bine. Nu prea-mi plac medicii, sînt un soi de ciocli.

— Sînt de aceeaşi părere. S-o trimit pe fiica dumneavoastră sus ?

— Da, vă rog chiar.
Jess Mascall aştepta în vestibul. Ochii ei căprui erau îngrijoraţi, dar foarte prietenoşi. Wolfe o linişti.
— înseamnă că nu-i în pericol ?
— Nu ; Bob o să vină cu mine după medicament. Mă înapoiez direct la Navestock. Mama dumitale te cheamă.
Jess îl conduse pînă la uşă.
— Am fost o proastă, îi spuse, cînd el se-ntoarse să-şi ia rămas bun.
— Cred c-ai fost rezonabilă.
— O, ce cuvînt!
— Nu-ţi place ?

Ea rîse.
— Este vorba mamei.
— Atunci renunţ. Să presupunem că ţi-am spus : înţeleaptă.
Ea îl privi surîzînd, dar gânditoare.
— Dacă-ţi face plăcere...
Coborind cărarea pietruită, Wolfe fu izbit de mirosul reavăn al primăverii. In ultimele săptămîni muncise cu o încordare neobosită şi se găsise mult prea multă vreme în preajma unor oameni care trebuiau scoşi din mocirlă. Navestock-ul îl întristase, deşi îi menţinuse mintea într-o permanentă încordare. Venind pe drum, în această după amiază, se simţise tare însingurat, dar oamenii de la Ferma Mlaştinii îl mişcaseră şi—i încălziseră inima.

CAPITOLUL V

Wolfe se afla de aproape trei luni la NaveStock, şi harta oraşului devenise ua mozaic de culori vesele, în care rîul Wrai'th arăta ca o panglică argintie, iar cartierele alcătuite din livezi şi grădini erau colorate într-un verde aprins. O cutie cu creioane colorate îi fusese de folos ca sâ dea expresie cercetărilor sale. Roşul era culoarea locurilor condamnate irevocabil. Negrul reprezenta cartierele care reclamau un control sever ; galbenul reliefa încălcările mai uşoare,; albastrul menţiona cartierele relativ mai satisfăcătoare din punct de vedere sanitar. Dintr-o simplă privire aruncată hărţii se putea constata că roşul ocupa în întregime cartierul din partea de jos a rîului. Linii roşii străbăteau ca nişte vine întregul oraş. Negrul era predominant pe străzile aglomerate din jurul fabricii de bere a lui Turrell. Piaţa, parte din străzile centrale, precum şi cartierul rezidenţial, unde locuia majoritatea aristocraţiei, erau colorate în galben. Singurele zone albastre erau Duzii Verzi, Ulmii înalţi şi Dealul Piersicilor, cartierul bătrînului Joshua Crabbe.
Pe hartă se mai vedeau mici semne simbolice, notate cu o peniţă fină. Un cerc însemna o fîntînă poluată ; o linie groasă neagră — un şanţ cu apă murdară sau un canal descoperit; o cruce — o ogradă insalubră ; un pătrat — un morman de gunoi. Wolfe adunase o mulţime de date concrete. S-ar fi zis că ele aşteptaseră ani de zile ca cineva să le bage în seamă şi că săriseră acum în ochii primului om care nu se mai arătase dispus să le ignoreze. Wolfe nu lăsa să-i scape nici un prilej. Erau puţine locurile din cartierele mai sărăcăcioase ale oraşului, pe care să
nu le fi cercetat. Se lupta cu zeci de carnete de însemnări zilnice şi cu registrul decedaţilor, găsite la doctorul Threadgoid, pentru a extrage date şi a întocmi statistici. Cartierele celor mai bine situaţi se găseau într-o oarecare măsură în afara sferei lui de cercetări, dar era mulţumit să constate că ele nu ridicau probleme deosebite. Cercetările sale fuseseră concentrate înspre cartierele din jurul rîului şi apoi, prin contrastul izbitor, asupra aceluia din Dealul Piersicilor, precum şi asupra străzilor suprapopulate clin jurul fabricii de bere a lui Jasper Turrell.
O mare parte din oraş nu era altceva decît un morman de gunoaie şi de canale stătute, umplute pînă la refuz. Nu exista nici un fel de sistematizare. Totul fusese construit la

întîmpiare. Canalele, atîtea cîte existau, se scurgeau toate în rîu. Oraşul era plin de latrine înfundate şi neaerisite, şi presărat cu şanţuri încărcate cu gunoaie pestilenţiale. Oamenii erau ignoranţi, degeneraţi şi îngrozitor de murdari.
Cu excepţia cartierelor mai curate, ea de pildă Duzii Verzi şi Ulmii înalţi, apa de băut era scoasă din puţuri sau direct din rîu. Wolfe nu fusese în stare să descopere vreo fîntînă care să conţină apă potabilă. Toate erau poluate de lăturile care se scurgeau din cana'e şi de apa de ploaie care spăla zoaiele din ogrăzi şi de pe terenurile virane. Apa rîului era băutura obişnuită a nenumărate familii. Majoritatea cocioabelor închiriate se aflau într-o jalnică stare de ruină, iar străzile şi ulicioarele erau desfundate şi murdare. Se vădea limpede că nimeni nu se preocupase vreodată de maturatul lor. Multe grădini şi curţi nu serveau decît ca adăpost pentru mormanele de gunoi. Lăturile erau zvîrlite de-a dreptul în uliţă sau în ogrăzile din spatele locuinţelor.
Indicele de mortalitate atingea în oraş valori foarte ridicate. Tuberculoza făcea ravagii în cartierele igrasioase din vecinătatea rîului. Multe boli provocate de un mediu insalubru bîntuiau endemic. Mortalitatea infantilă nu era mai ridicată decît în a'te oraşe, şi nici reumatismul nu-i anchiloza pe oameni prea mult, aşa cum s-ar fi aşteptat Wolfe. In schimb, cea mai mare parte din bolile curente făceau aici victime mai numeroase şi erau grevate de
complicaţii grave. Dacă o epidemie ar fi pus stăpînire pe or<?ş, probabil că ravagiile ei ar fi fost de-a dreptul catastrofale.
Singura situaţie excepţională pe care o descoperise Wolfe în cursul cercetărilor sale privea cartierul bâtrînu-lui Joshua Crabbe, din Dealul Piersicilor. Faptul că era situat pe un teren comparauv mai ridicat nu explica în suficientă măsură recordul pe care-l deţinea în privinţa sănătăţii. Dealul Piersicilor dispunea de trei fîntîni care-şi primeau apa de la mare aciincime. Casele erau bine întreţinute, iar grădinile lor erau îngrijite. Curăţenia era la mare preţ aici ; gunoaiele nu erau lăsate să se îngrămădească, deoarece bătrînul Crabbe angajase doi măturători permanenţi, pe care îi plătea din buzunarul său. Căruţele sale cărau la depărtare toate gunoaiele. Tot ce era nefolositor era aruncat într-o carieră de piatră, părăsită, la o milă de oraş ; băiigarul, care putea servi ca îngrăşământ, era adus ia ferma bătrîrmiui Crabbe. Wolfe îşi dădu seama că în Dealul Piersicilor acţiona o minte iscusită şi ordonată, care nu făcea asta în scopuri filantropice, ci fiindcă iubea ordinea, curăţenia şi tot ce i-ar fi putut aduce avantaje. Aici, chiriile erau mai ridicate. Cei mai buni meseriaşi şi lucrători din oraş locuiau în căsuţele bătrmului Crabbe de pe Dealul Piersicilor. Şi totuşi, bătrînul era duşmănit de mulţime. Dacă te-ai fi luat după gura lumii, el era unul din oamenii care fac casă bună cu ura, se complac în duşmănie şi găsesc satisfacţii în a inspira teamă.
Wolfe porni la treabă fără nimic ostentativ. Dar, într-un oraş ca Navestock, orice activitate neobişnuită atrage atenţia, după cum mierea atrage muştele. Unul sau doi dintre administratorii locuinţelor fură primii care vorbiră despre preocupările noului medic. Oamenii mai ignoranţi se întrebau cam ee-ar putea urmări, iar în unele berării „curiozitatea iscoditoare[1]' a lui Wolfe deveni obiect de batjocură. Dar Navestock-ul era plin de indivizi pentru care a cerceta însemna să comiţi o indiscreţie. Unii proprietari nu erau nici proşti şi nici orbi ca să nu-şi dea seama că un tînăr îşi băga nasul în treburi care nu-l priveau. Poate că Woiie prevăzuse furtuna care avea să se abată asupra sa sau poate că, nefiind cinic, nu era nici

prevăzător. Era prea înclinat să meargă pînă Ia rădăcina lucrurilor şi s-ar putea să nici nu-i fi trecut prin minte că va fi tratat cu ură din cauza îndrăznelii sale de a le aminti unor oameni că le reveneau anumite obligaţii.
în spatele fabricii de bere a lui Jasper Turreil se afla un loc denumit Curtea Virginei, o adunătură de cocioabe dărăpănate, situate împrejurul unei curţi pavate cu piatră, într-un colţ era o pompă de apă, folosită de locuitorii cartierului şi de cei din împrejurimi, o pompă care cunoscuse zile mai bune, dacă judecăm după stîlpii de piatră şi minerul ei de fier, lucrat cu grijă.
In clipa cînd orologiul de la biserica SI. Jude bătea ora unsprezece, un funcţionar dădu buzna în biroul fabricii de bere a lui Jasper Turreil şi-i comunică un mesaj întrucîtva misterios :
•—< Dunnet spune că-l veţi găsi în Curtea Virginei.

Jasper Turreil părea să priceapă ce vrea să spună Dunnet şi la cine se referea. îşi puse pălăria, traversă curtea fabricii, merse de-a lungul Străzii Malţului şi coti spre intrarea îngustă care duce la Curtea Virginei. Domnul Turreil se opri la intrarea în piaţă ca să-l spioneze pe John Wolfe, în timp ce acesta măsura curtea cu paşii lui, izbind pietrele cu un baston de stejar şi ascultînd sunetele pe care le produceau. Wolfe se dovedea plin de calm şi metodic, iar Jasper Turreil, oprit în loc, îl privea cu aerul unui zeu care a surprins un muritor îndrăzneţ violînd tainele firii. Ochii berarului străluceau de satisfacţie „Am pus mîna pe individ", păreau să spună liniile din jurul gurii sale. Aşteptă ca Wolfe să înceteze cu - ciocănitul bolovanilor şi să traverseze curtea în direcţia pompei.
Jasper Turreil avea faima celui mai irascibil om din Navestock. Era un zurbagiu cunoscut şi-şi crescuse feciorul, Hector, ca să devină la fel de scandalagiu, cu singura deosebire că bătrînul Turreil făcea uz de gura lui, pe cînd tînărul Turreil se folosea de pumni. Nu se osteni să se apropie de Wolfe, ci se comportă după felul lui obişnuit, strigîndu-l de la distanţă, aşa cum zbiera la lucrătorii sau la servitorii săi.
—i Hei, tu de colo !
Wolfe zări un bărbat înalt, îmbrăcat într-o haină neagră, cu vestă albă, care acoperea intrarea îngustă înspre
Curtea Virginei; jobenul său era tras pe-o ureche, iar favoriţii lungi, roşcovani, atingeau reverele hainei. Turreil era un bărbat urît, respingător pentru cei care, din întîmplare, îl duşmăneau. Pînă şi părul său blond-roşeat avea ceva sfidător, iar ochii, de un verde-cenuşiu, străluceau ca ai unei pisici.
Wolfe se uită o clipă la domnul Turreil, după care îşi văzu mai departe de lucru. Scoase o sticlă din buzunar şi o ţinu la gura pompei, în timp ce pompa *apă* în ea, apă-sînd cu grijă minerul.
Turreil strigă din nou.
— Hei, tu de colo ! Vii pîn-aiei sau nu ?
Wolfe se făcu că nu aude, dar cîteva capete apăruseră la uşi şi la ferestre. Cînd se înfuria, Turreil devenea alb ca varul. Mai *avea* o manie, aceea de a bombăni în barbă, de parcă ar fi încercat violenţa cuvintelor înainte de a le zvîrli adversarului.
— Hei, tu de colo !
Imperturbabil, Wolfe se întoarse spre eî.
— Ce doriţi, domnule ?
_ Turreil străbătu curtea cu paşi nervoşi şi nerăbdători, îşi dădea prea bine seama că era urmărit de la ferestre de o serie de chipuri rinjitoare.
., — Ia ascultă, cum îţi permiţi să nu mă iei în seamă ?, Nimic n-ar fi putut fi exprimat mai limpede.
— Nu răspund niciodată cînd se zbiară la mine.
■— A ! Nu răspunzi ! Frumoase maniere pentru un asistent. Dar vreau să ştiu ce cauţi pe proprietatea mea *'!*
— îmi fac meseria, domnule.
— Cred că nu-i dai consultaţii pompei, nu ? Ascultă tinere, ocupă-te de lucrurile care te privesc.
Wolfe astupă sticla cu o încetineală calculată.
— Aceste lucruri mă privesc, domnule Turreil.
— Ba privesc numai obrăznicia dumitale afurisită. Şi să n;i protestezi. Că n-o să primim noi ordine de la mu-coşi cu traista-n băţ, care au descins în oraş cu o perie de dinţi ?i o pereche de papuci. N-am venit aici ca să mă întreţin cu dumneata, domnule, ci ca să te previn să-ţi vezi de hapurile şi de alifiile dumitale. Apa din sticlă e proprietatea mea. Dă-o-ncoace.
— Dar sticla e a mea.
— Ia ascultă, tinere, nu cumva te-a trimis bătrînul Threadgold să te ocupi de

astfel de lucruri ?
— Doctorul Threadgold n-are nici un amestec.
— Eram sigur ; e prea deştept pentru asta. Foarte bine. El e persoana răspunzătoare în acest oraş, şi nu orice tînăr care vindecă scrînteli şi e plătit cu două lire pe săptămînă. Pe asemenea oameni îi zvârlim afară dacă fac pe grozavii. Ai înţeles ? Dă-mi sticla !
Wolfe destupă sticla şi o răsturnă cu gîtul în jos. Apa se scurse gîlgîind şi stropi pietrele de la picioarele domnului Turrell.
— Poftim proprietatea dumitale, domnule.
îl privi pe Turrell în ochi, astupă sticla şi o vîrî la loc, în buzunar.
— Sînt bucuros că ne înţelegem, domnule Turrell. Chiar şi un asistent are răspunderile sale. Bună ziua.
—• La naiba cu obrăzniciile dumitale. Ce-ţi închipui...
Şi se trezi adresîndu-se spatelui lui John Wolfe. Pe lîngă asta, mai erau acele capete pe la uşi şi ferestre, care făceau haz. „Galeria" avea toate motivele să zîmbească văzînd doi oameni în toată firea răaboindu-se pentru o sută de grame de apă dintr-o sticlă albastră de doctorii.

CAPITOLUL VI

în Mlaştina Tarling, verigelul mai era încă în floare, deşi auriul care-i împodobea crengile, unduind în vînt, îşi pierduse din strălucire. Nori mari, albi, pluteau peste Dealul Farului, iar razele piezişe ale soarelui mîngîiau pantele mlaştinei, prefăcîndu-le în petice lucioase şi colorate în verde, purpuriu şi bronz. Mlaştina Tarling este locul ideal de călărie pentru im om cu sîngele prea înfierbîntat. Dealul Farului înălţa spre cer o frunte liniştită şi senină, iar umbrele norilor purtaţi de vînt se jucau cu razele soarelui peste coline.
John Wolfe se întorcea călare dinspre Herongate, unde fusese chemat să vadă un cioban bolnav. Drumul care duce din acest oraş vechi, putred, ros de viermi, înspre vastele întinderi ale mlaştinii îi limpezise mintea şi îi liniştise inima. Trecuseră abia cîteva ore de la gâlceava cu Jasper Turrell, şi-acest incident părea c-o să transforme Navestock-ul în arena unei bătălii.
Wolfe simţea nevoia să fie singur, să izgonească din mintea sa problemele lipsite de importanţă, să se înalţe deasupra prafului stîrnit de furtuna momentului spre a putea dobîndi o viziune largă asupra propriului său orizont. Trapul călare de-a lungul Mlaştinii Tarling îi readuse liniştea şi-i dădu perspectiva de care avea nevoie. Wolfe îşi dădea seama că-n acea dimineaţă fusese prevenit, şi că Jasper Turrell zvMise cu băţul după el aşa cum zvîrli după un cîine care încearcă să se strecoare pe sub poartă, în grădină. Iar atitudinea lui Jasper Turrell va deveni probabil comportai-ea întregului Navestock. Fusese suficient un incident absurd ca să-i deschidă ochii lui
Wolfe. Oamenii aceştia meschini nu se vor mărgini să-I privească ehiorîş şi să clevetească batjocoritor ; ei se vor aduna grămadă ca maimuţele şi vor încerca să-l gonească din oraş. Turrell trăsese semnalul de alarmă. Oamenii care stăpînese Navestock-ul nu vor îngădui nimănui să le spună adevăruri neplăcute. Wolfe era însă un luptător înnăscut, unul din acei oameni care ţin fruntea sus şi pumnii atrînşi, chiar în faţa unei mulţimi. Presiznţea cele ce se pot întîmpla la Na-vestock, furia şi răutatea pe care le-ar putea trezi, insultele la care se va expune, duşmănia care s-ar putea stîrni împotriva lui. Un om are nevoie de mult curaj ca să poată suporta amprenta urii pe figura semenilor săi. Puţini sînt] aceia cărora le face plăcere să-i jignească pe cei din jurul său. Amabilitatea noastră ne predispune să fim Iaşi. Dar , Wolfe poseda acea scînteie de fanatism care~l obliga să proclame cu tărie ceea ce ştia că e adevărat.
Frămîntat de aceste reflecţii întunecate zări deodată j vlrfurlle scăldate în soare ale chiparoşilor de la Ferma j Miaştinel. Coborlnd spre mlaştini, îi ieşi în drum

casa i roşie cu gardul ei viu. Un Imbold îl făcu să se abată din I drum şi să se îndrepte spre Ferma Mlaştinei.
După prima sa vizită i se mai întîmplase în cîteva rîndari să străbată curtea îngrădită a fermei şi aleea pavată eu piatră. Cînd se simţea însingurat, aceşti oameni ai mlaştinei îi făceau bine. Casa bătrînească era plină de farmec, iar Wolfe văzuse livada înfiorită şi narcisele pleeîndu-şi corolele deasupra pajiştii înverzite şi bogate. Bunăvoinţa atrăgătoare şi plină de zîmhet a mamei contrasta cu pieţele fluturînd în vînt, cu sinceri-' tatea scăpărătoare şi ochii sălbatici ai lui Jess. Oamenii aceştia te făceau să-ţi simţi inima bătînd mai puternic j şi-ţi înlocuiau gindurile triste cu altele zburdalnice şi i tinereşti.
Cînd Wolfe se apropie de poarta albă, zări un individ 1 scund, îmbrăcat într-o salopetă cafenie, care traversa j curtea în fugă. îi făcu semn cu mîna şi-l strigă. Era Bob, băiatul căruţaşului, care făcea de obicei cursele Ia Na- I vestock şi înapoi, pe poneiul negru.
— Domnule doctor Wolfe, sînteţi aşteptat
Se opri din goană şi deschise poarta albă.
54
— Tocmai mă pregăteam să vă caut, domnule doctor. Wolfe intră în curte.
— E cineva bolnav, Bob ?
— Doamna are iarăşi o criză de astm.
_, — Te cred pe cuvînt, Bob. Eşti un excelent ^ diagnostician.
Băiatul zîmbi.
— Vă mulţumesc, domnule doctor. Deşi nu mă prea pricep la cuvinte d-astea.
Bob alergă pe lingă Wolfe şi, cînd acesta descăleca la capătul gardului viu, îi luă calul. Gi'gîind în urma lor, un şir de gîşte se lăsa condus de un bătrîn gînsac cu un singur ochi. Gălăgia lor era veselă, iar murmurul vîntului printre chiparoşi îţi evoca prezenţa unui spiriduş care s-ar fi hîrjonit cu razele de soare reflectate în iarbă.
Wolfe ajunsese la uşă, cînd o pisică neagră ţîşni afară, urmată de o siluetă feminină care venea în goană, purtînd pe cap un coş întors, ca un soi de cască. Silueta reuşi să se oprească la câţiva paşi de Wolfe, apoi se retrase puţin, roşind şi uşor stînjenită de zburdălnicia ei.
— O ! domnul doctor Wolfe...
Speriată de moarte, pisica neagră dispăruse în chioşcul d.in grădină. Wolfe zîmbea.
— Asta e ultimul model de pălărie ? Jess zvîrli coşul după uşă.
— Nu vorbi prostii. Voiam doar să-I sperii pe bătrînul Thomas. Asta-i coşul de ouă.
— Coşul de ouă ?
— Da. f
— Acum înţeleg. îl privi cu seriozitate o clipă, şi apoi izbucni într-un slobod si cristalin =
bucuria unei dimineţi falnice *lM^t^k~-"2* [il]" [VVOJIe] ca Pieptului un hohot grav Saco^Jrj, «?? [dln] adîncul Ia nsul ei de soprană [aco™] Paniamentul vocii a doua
~ Ha, ha, ha !
*— O, ce copilăros eşti '
— Ia te uita ! De ce ?
- Ce-i de rîs într-asta ?
- întreabă-] .[pe] Thomas şi coşul...
55
— Şi pe mai cine ?
— Pe mine.
— Pe dumneata ?

— Şi chiar pe dumneata.
Ea îţi scutură pletele de parcă ar fi vrut să îndepărteze stropii acelei zburdălnicii. Ochii îi deveniră serioşi.
— Halal doctor care stă aici şi face haz.
— O ! Vin îndată. Noroc că m-a întîlnit Bob tocmai cînd mă înapoiam de la Herongate. Mama dumitale c...
— Da.
—■ Urc imediat la ea.
— Te rog. în seara asta are loc ceremonia de la Crucea" Flemyng. Mama nu poate să meargă. Spunea că trebuie să mă duc eu, neapărat.
— Ce-nseamnă ceremonia de la Crucea Flemyng ? Un serviciu religios în aer liber pentru oameni prost dispuşi ? Dacă-i aşa, mama dumitale n-are ce căuta acolo. îi interzic.
— Co absurditate !
întorcînd capul să-I privească, ea urcă treptele vechi de stejar. O rază de soare răsfrîntă de la o fereastră scălda peretele din spate, aşa încît părul ei negru îi apăru lui Woife pe un fundal de lumini strălucitoare.
— E vorba de o ceremonie care se desfăşoară la Conac şi pe care intendentul lordului o respectă aşa cum se practică de sute şl sute de ani. Toţi arendaşii vin să-şl achite datoriile provenite din arendă, şi asta se face fără vorbă, doar în şoaptă. ' '•
— Şi doamna Mascall intenţionează să te trimită pe dumneata ? Mă pricep şi eu să vorbesc în şoaptă. Am să dovedesc.
— Arată-mi.
— Acum nu. Trebuie să fiu serios.
la dormitorul însorit, orientat spre rniază-zi, Wolfe o ffi"^ •* eSS stînd într"un f°tolni. lîngă fereastra nSf *' Alatun> Pe ° măsuţă, se afla un vas plin cu to-puraşi, iar pe genunchi ea ţinea un bloc de corespondenţă, semn ca încercase să scrie o scrisoare.
Ocna ei îi urară bun venit lui Wolfe.
— Eşti un înger, domnule doctor.
-* M-au întîlnit tocmai eînd treceam pe-aici.
5G
— Ar trebui să mă duc la ceremonia Crucii lui...
— Dar n-o să vă duceţi. Mi-a explicat domnişoara Jess.
Rămăsese în picioare şi se uita la ea în felul său grav şi - pătrunzător, care făcea ca femeile şi copiii să aibă încredere în el.
— Jess trebuie să meargă. Tocmai încercam să-i scriu avocatului Fyson, intendentul lordului Blackwater.
— Nu e momentul să vă faceţi griji în această privinţă. Vorbitul vă oboseşte. Am să caut să aranjez eu totul în locul dumneavoastră. Opriţi-mă dacă aveţi ceva de adăugat.
Se aşează la masă, luă blocul de hîrtie şi începu să scrie.
—■ Am redactat un certificat de boală ca să-l liniştim pe domnul Fyson. Să trecem mai departe. Domnişoara Jess o să vă ţină locul şi-o să meargă la ceremonie în cabrioletă. Bob pleacă imediat la Navestock, să vă aducă doctoriile şi să anunţe acolo că sînt reţinut. Pînă acum e-n regulă. Eu rămîn aici ca să merg la ceremonie însoţind-o pe domnişoara Jess, predau certificatul domnului Fyson, vă admir fata, apoi mă întorc şi eu acasă, la Navestock. în felul ăsta totul e perfect. Ochii doamnei Mascall se luminară.
— Cum te gîndeşti dumneata la toate ! Eu am reuşit s-o necăjesc pe Jess cu ale mele; bătrînul Fyson e un om cumsecade. Arendaşul Fermei Mlaştinei e obligat să-i aducă în dar lordului de la Conac trei duzini de ouă proaspete. Trebuie să

vorbiţi cu toţii în şoaptă. Ei numesc asta „Seara şoptitului".
—• Da, aşa mi-a povestit şi Jess.
— Cheamă-mi fata, domnule doctor. O, erai aici, Jess ? Doctorul Wolfe te va însoţi la Ceremonia de la Crucea Flemyng. Mi s-a luat o greutate de pe inimă. Ră-mîne să ia ceaiul cu noi. Şi Jess... Ce-i cu ouăle ?
Jess avu una din rarele ei clipe de seriozitate. —■ Nu le-am strîns încă, mamă.
— Dumnezeule, mergi fetiţo de le strînge 1 între timp, Wolfe termină de scris reţeta.
— Şi Bob să aducă asta. Nu văd nici un motiv să nu merg şi eu la vînătoare de ouă.
57:
— Dumneata ! O, haide ; o sa iie nostim, .f un rama- 1 şag că adun mai multe ouă deelt dumneata. Intre timpfl Saliy o să ne pregătească ceaiul.
O lăsară pe doamna Mascall zîmbind în fotoliul ei. Era una din acele femei capabile să se bucure de place- j rile vieţii chiar în cursul unei crize de astm. Jess putea ■ să-şi îngăduie una din escapadele ei, fiindcă mamei sale îi făcea plăcere să împartă zburdălnicia fetei. Doamna Mascall nu simţea nici un fel de atracţie pentru domni- | soarele bine crescute, care cîrpesc ciorapi, sînt bigote şi sentimentale şi fac pe îngerul biînd care miorlăie „mamă dragă".
Wolfe ridică de la uşă coşul pentru ouă.
— Da — poţi să-l duci, spuse Jess. El făcu o plecăciune adîncă.
— Umilul dumneavoastră servitor, doamnă. Bob fu trimis să ducă în grajd calul lui Wolfe şi primi
apoi dispoziţia să înşeueze poneiul cel negru ca să transmită doctorului Threadgold, 1a Navestock, reţeta şi raidurile scrise de Wolfe. Bărbatul serios de douăzeci şi opt de ani şi fata zveltă de şaisprezece ani dispărură în direcţia atenanselor şi a căpiţelor de fîn ale Fermei Mlaştinei, care corespundeau între ele după un sistem complicat şi pitoresc, propriu vechilor aşezări. Uşi mari şi negre se deschideau spre nişte încăperi vaste şi răcoroase, unde soarele pătrundea prin crăpăturile pereţilor, iar vrăbiile zburau pe sub grinzi. Puteai nimeri în hambarul de cărămidă roşie, unde te afundai pînă la genunchi în grînele aurii, sau te puteai cîntări pe decimalul pentru saci, care stătea într-un ungher. Dincolo era şopronul pentru căruţe, unde-şi găsiseră rîndunelele loc de cuib, şi moara de ulei, o încăpere întunecoasă cu iz îmbietor, în care se afla presa, gata să prefacă turtele negre în bucăţi. Numeroasele staule pentru vite cuprindeau despărţituri curate, spoite alb şi ogrăzi încărcate cu paie galbene. Jess se îndreptă spre staulul cel mai mare. — Vino cu mine, spuse ea. Nu deschise portiţa staulului, ci sări de-a dreptul peste ea, abia atingînd-o cu rochia. Doamna Mascall insuflase fiicei sale un spirit de rebeliune aprinsă împotriva crinolinelor. Nici o fată fatr-un asemenea port n-ar fi fost în
58
stare să hoinărească cu uşurinţa cu care călca Jess Mascall printre paiele galbene. Şi pe deasupra să rnai şi sară gardurile ! Wolfe admiră acest temperament neastîmpărat, şi sări şi el în urma ei.
—■ Ar trebui să mergi mai cu grijă. ■ 1
— Şi mai spui că eşti bărbat!
Ea se îndreptă înspre o iesle lungă, a cărei adînci-tură era un refugiu ideal pentru găinile respectabile care voiau să ouă. Wolfe făcu o mişcare bruscă ; îngrozită, o găină cafenie o zbughi afară, fîlfîind din aripi printre picioarele lui Wolfe, şi zbură cotcodăcind peste portiţă.
— Atunci — unul, doi, trei...
— Aşteaptă o clipă, să-mi încerc şi eu norocul.
— Bine, dar atunci caută, nu sta. -— îmi pare rău de găina aia...
— Patru, cinci.

Wolfe făcu un pas înspre un ungher ascuns şi descoperi un ou sub paie.
— Tot am găsit şi eu unul.
Jess se apropie de el, rîzîndu-i în faţă.
— E din ghips, pentru cuibare. ,
— Fir-ar să fie !
— Eu am şase ouă în şorţ. Unde-i coşul ? Acum trebuie să fii atent.
—- Am să calc ca o fată bătrînă. Uite aşa.
— O, nu fii prost ! N-avem timp de pierdut.
Cutreierară toate cotloanele, toate ungherele întunecoase şi cu miros de mucegai, toate cărările înguste printre căpiţele de fîn. Jess cunoştea obiceiurile tuturor găinilor de la Ferma Mlaştinei. Era una care se încăpăţîna să ouă pe o blană veche de oaie, zvîrlită în podul cu seule al şopronului pentru căruţe. Wolfe se caţără pînă acolo, folosind roata unei căruţe drept scară.
----Am făcut-o şi pe asta ! Pantalonii prăfuiţi şi nici
un ou.
— Săracul doctor Wolfe !
— De ce „săracul" ?
-— N-am vrut să spun că eşti sărac. Numai că...
— Un semn de compasiune, nu ? Eşti o fată fermecătoare, domnişoară Jess.
.
Ea rîse şi, puţin stingherită, roşi.
— Chiar sînt ? E drăguţ din partea dumitale că mi-o spui. Am strîns trei duzini şi jumătate. Şi tocmai sună pentru ceai.
Se înapoiară spre casă mergînd foarte încet.
„Seara Şoptitului" de la Crucea Flemyng începea la orele nouă, iar la orele opt Joe Munday, vizitiul, purtînd pentru această ocazie un veston negru, apăru dinspre grajduri, mînînd cabrioleta cu roţile roşii. Lucrătorii fermei se adunaseră sub chiparoşii falnici din faţa casei, purtînd fiecare o lanternă aprinsă şi fie o furcă, fie un ciomag sau o prăjină. Jess se retrăsese în camera mamei sale ca să se îmbrace, iar Wolfe se duse în grădină, alăturîndu-se grupului de bărbaţi în cămăşi albe care stăteau sub chiparoşi.
— Frumoasă seară.
— Aşa e.
Se auziră murmure de aprobare, dar oamenii nu păreau Interesaţi, nici de prezenţa lui Wolfe, nici de impresiile acestuia. Stăteau grămadă, cu ochii aţintiţi spre casă, ca nişte ţărani în faţa' unui teatru ambulant, aşteptînd să se ridice cortina. Wolfe avu simţămîntul că prezenţa sa era nedorită. Se putea vedea lumina din camera doamnei Mas-call, apoi apăru o umbră îndărătul storului lăsat şi se auzi o bătaie în geam.
•— Ascultaţi! ...
•— Vine.
Lucrătorii se aliniară de o parte şi de alta a potecii pietruite. Wolfe se trase în spatele lor, mai aproape de poartă. Văzu cum se deschide uşa şi pe Sally, femeia de serviciu, cum aştepta mîndră şi cum îşi strînse fusta ca să-i facă Joc stăpînei sale să treacă. Jess apăru, îmbrăcată într-o manta roşie cu gluga ridicată, o fustă verde şi ciorapi verzi. Ţinea strîns la piept coşul cu ouă, împodobit cu panglici roşii şi verzi şi cu flori albe. Oamenii ridicară lanternele şi-i urară, cu o ciudată gravitate în voce :
— Dumnezeu să ne-o ţină pe buna noastră stăpînă .'
— Să vă fie vitele de pe cîmp grase şi hambarele pline cu grîne !
— Dumnezeu să te binecuvînteze si să-ţi fie viata veselă ca luna mai !
- '

Erau urări străvechi, trecute din generaţie în generaţie şi care fuseseră rostite

de străbunii oamenilor aliniaţi dinaintea Fermei Mlaştinei. Wolfe rămăsese să privească la Jess Masca.ll, cum se apropia încetişor pe potecă. Fata părea să fi devenit -dintr-o dată mai înaltă şi mai matură. Se purta cu o demnitate gravă şi simplă, privind pe rînd ia fiecare om şi spunîndu-le : „Mulţumesc Joe — Mulţumesc Barnaby". Trecu pe sub chiparoşi ş; ochii ei se întâlniră cu ai lui Wolfe. El rămăsese pe loc, cu capul descoperit, ca şi cum aducerile aminte l-ar fi mişcat şi fermecat. Se înclină în faţa lui Jess, şi ea îi răspunse grav, p'rintr-o .reverenţă, ţinîndu-şi <:apul sus şi privindu-l în ochi.
Luna era în primul pătrar., iar noaptea luminoasă şi minunată ; în timp ce -grupul de la fermă traversa mlaştina, Wolfe, care călărea pe lingă cabrioletă, zări o mulţime de alte lanterne mişcîndu-se în depărtare. Punctele ■galbene sclipeau ici şi colo cu o strălucire fragilă, ca luminile unei corăbii legănate de valurile mării. Crucea lui Flemyng era situată la apus de Dealul Farului, pe o limbă joasă de pămînt, acolo unde vechea şosea a diligentelor coteşte de-a lungul mlaştinei. Un han vechi se înălţa pe coama colinei, iar firma ,,La Soare-Răsare" spînzura de un stîlp, dinaintea uşii. Ceremonia „Serii Şoaptelor", oficiată in cinstea lordului de la Conac, avea să se desfăşoare în ograda din spatele hanului. Lanternele se apropiau din ce în .ce mai mult din direcţia mlaştinei, unele venind pe cărări ciobăneşti, altele pe drumuri bătătorite. Cînd ajunseră lîngă Crucea lui Flemyng, şoseaua spre Navestock se umplu în tăcere de toate siluetele care se îndreptau spre culmea dealului. Lanternele pe care le purtau creau fantasme bizare. Într-Un intrînd întunecos, la umbra unui grup de brazi, Wolfe zări o pereche de picioare îmbrăcate în jambiere albe, care se mişcau de parcă ar fi fost de sine stătătoare. Nu se vedeau decît aceste picioare albe şi lanterna, iar efectul pe care-l produceau era atît de ciudat, încît Wolfe o făcu atentă şi pe Jess.
~ Uită-te acolo, picioarele cuiva au pornit singure si au "lăsat restul în urmă. Ea rîse.
— Ce nostime sînt! Dar, rătăcind singure, se *vos* plictisi curînd.

* Un om călare pe un cal puternic, sur, se ivi de undeva, gata-gata să-l răstoarne pe Wolfe. Doctorul se apropie şi mai mult de cabrioletă.
— Ei, domnule, fii mai atent ! Farurile trăsurii îi îngăduiră să zărească, preţ de-o
clipă, un bărbat tînăr, bine făcut, îmbrăcat elegant, care se uită la Wolfe fără vreo intenţie de a-şi cere scuze pentru că fusese pe punctul să-l răstoarne. Tînărul îşi scoase pălăria şi o salută pe Jess, dar ea nu păru să-l bage în seamă. 11 lăsară în urma lor, în întuneric.
— Nu ţi-ai văzut prietenul ?
— O, ba da, l-am văzut.
— Cine era ? «— Hector Turrell... o brută. Nu pot să-l sufăr.
— Turrell, fiul berarului ?
— Da. Îmi iese totdeauna în cale cînd mă înapoiez de la domnişoara Plimley, din Navestock. E un zurbagiu, totdeauna e dornic să cotonogească pe cineva.
— Asta-i un sport cam periculos.
— Oamenii se tem de el, ori poate de tatăl lui. Aşa cred. Tu ce zici, Joe ? se adresă ea vizitiului.
Joe Munday se exprimă precis şi laconic.
— Am auzit că băiatul ar fi luat lecţii cu un boxer renumit din Londra. Şi apoi e feciorul lui Turrell. Nu-i vine nimănui la îndemînă să-şi atragă duşmănia bătrînu-lui Turrell.
Dar nu asta era şi părerea lui Wolfe.
Sărbătorirea lordului de la Conac, care avea loc în seara aceea la Crucea Flemyng, se dovedi a fi o ceremonie ciudată pusă la punct cu mult pitoresc.

Avocatul Fyson, intendentul, şedea în faţa stîlpului alb din ogradă, avînd o căldare cu cărbuni aprinşi lîngă el şi ţinînd în mină toiagul însemnelor sale oficiale. în spatele său se găseau rânduiţi : crainicul, vătafii şi pădurarii, în timp ce arendaşii se adunaseră în jurul stîlpului alb, cu capetele descoperite şi cu lanternele care descriau un cerc luminos. Singurul glas auzit era ai unui clopot. Intendentul făcu apelul în şoaptă, ajutoarele sale răspunseră în şoaptă, iar arendaşii adunaţi îşi reînnoiră promisiunile tot în şoaptă.

$2

Cînd Jess Mascall duse coşul cu ouă spre stîlpul cel alb şi spre căldarea cu jăratic, Wolfe o urmă ca să-i în-mîneze bătrînului Fyson certificatul scris de el. Clopotul răsună puternic de trei ori, şi Wolfe se trezi luat de umeri şi împins înapoi, pînă în spatele unei brazde tăiate în iarbă. Pămîntul dimprejurul stîlpului alb părea a fi un teren sacru, sortit să fie călcat numai de arendaşii Conacului. In timpuri străvechi, Wolfe ar fi fost purtat pînă la mlaştină şi biciuit acolo cu crengi de grozamă, în loc să fie condus solemn în spatele hatului despărţitor. Rîse bine dispus, şi se înapoie acolo unde se găseau grupaţi cu lanternele lor muncitorii de la Ferma Mlaşti-nei, încalecă şi astfel urmări desfăşurarea ceremoniei. Vocile şoptite, strania ceremonie, licăririle lanternelor, toate făceau parte din taina Mlaştinei Tarling. După ce Jess îşi îndeplini misiunea şi cei doi vătafi o escortară pînă la trăsură, Wolfe îl zări iarăşi pe Hector Turrell. II văzu în-dreptîndu-şi calul înspre cercul format de oameni, ca şi cum ar fi vrut s-o întîlnească pe Jess la ieşirea ei din mulţime.

Ceva mai mult decît un simplu imbold îl determină pe Wolfe să-i aţină calea lui Hector Turrell. Dacă-şi făcuse din tată un duşman, putea să-l includă şi pe fiu. Jess se îndreptă spre cabrioletă sprijinindu-se de braţul lui Wolfe.

Cînd ajunseră la poarta Fermei Mlaştinei, ea îl invită să intre ca să participe la masa de ceremonie a muncitorilor, în bucătărie.

— Doar o jumătate de oră, spuse ea.

— S-ar putea să fie nevoie de mine la Navestock. L-am lăsat pe doctorul Threadgold singur, cu toată treaba pe cap.

— N-o să-i facă nici un rău.

— Nu, Jess, trebuie să mă duc.

Ea îi aruncă o privire fugară şi nu mai insistă, dar îl urmări cum se îndepărta călare, străbătînd curtea.

Wolfe lăsă în urmă întinderea întunecoasă a Mlaştinei Tarling şi zări curînd luminile Navestock-ului, care străluceau în vale. Aceste lumini avură asupra lui un efect rapid şi puternic, transmiţîndu-i mesajul lor din întuneric şi reamintindu-i momentele grele de răspundere şi de luptă. Timp de cîteva ore, Wolfe fusese pe jumătate un copil mare şi vesel, pe jumătate bărbat. Jess îl chemase cu glasul tinereţii. Prospeţimea nesecată şi rîsuT ei îl făcuseră să rîdă împreună cu ea şi să uite. Simţise lumina soarelui pe întinderea mlaştinei şi acele ciudate clipe ale ceremoniei care transformaseră ochii unui copil în privirea unei femei.

CAPITOLUL VII

Atît doctorul Threadglod cit şi soţia sa erau plecaţi cînd fata din casă a domnişoarei Prisciila Perfrement sună la Vila Prospect. John Wolfe se găsea în cabinet şi fu chemat să vorbească cu ea. Era o femeie slabă, cu sprîncene subţiri şi fără sini.

— Doctorul Threadgold să vină imediat la noi !

— Doctorul Threadgold e plecat.

— Atunci trimiteţi după el.

— Doctorul Threadgold dă o raită prin împrejurimi pentru cîteva consultaţii. Nu se înapoiază înainte de prînz.

Fata se uită la Wolfe, îl măsură de sus pînă jos şi conchise în sinea ei că nu

părea un începător.
— Dumneavoastră sînteţi asistentul ?, •— Eu sînt.
— Domnişoara Perfrement are iar o criză de inimă.
— îndată.
Domnişoara Prisciila Perfrement locuia într-o casă îngustă de cărămidă, vîrîtă între două imobile arătoase' din cartierul Duzilor Verzi. In această casă, spiţa bărbătească n-avea acces. Vestibulul curat, acoperit cu covoare, n-avea cuier pentru pălării, nici un fel de dulap pentru hainele bărbaţilor dezordonaţi şi nici măcar un barometru care să poată fi scuturat şi drăcuit. Lampa era susţinută de o nimfă de ghips, care zăcea întinsă pe un piedestal dirl imitaţie de marmură. Pînă şi nimfa fusese lipsită de goliciunea ei : purta un soi de cămaşă de noapte, albă, schim-! bată o dată pe lună şi trimisă la spălat.
Doctore, dragă domnule doctor, mor!...

u

5 — Sinceritate

Era greu de spus unde s-ar mai fi putut cuibări moartea în această cameră curată, sufocantă, supraîncărcată de mobilă. Wolfe văzu o femeie măruntă, cu chipul galben, într-o rochie neagră de alpaca, cu bucle cărunte şi cu o faţă zbîrcită, sprijinită de perne, într-un fotoliu îmbrăcat în catifea. Tocurile pantofilor ei, care ieşeau de sub crinolină, băteau podeaua, iar crinolina, care se umflase cu o aroganţă indecentă, lăsa să se întrevadă trepidatul picioarelor îmbrăcate în ciorapi albi.
-*<— Doctorul Threadgold nu ei acasă, domnişoară.
— Oh ! Oh !
— L-am adus pe asistentul dumnealui. Domnişoara Perfrement tresări şi-i aruncă lui Wolfe
o privire surprinsă. Membrele ei se agitau ca ale unui copil bolnav de coree *.
— Vai dragă, draga mea Eliza, mă prăpădesc. Wolfe se uită la dînsa cu multă atenţie şi pătrundere,
şi-şi dădu imediat seama cu ce fel de afecţiune de ordin sufletesc avea de-a face. Se găsea în faţa unei femei cumsecade, dar ale cărei preocupări se închistaseră în jurul unei existenţe de egoism mărunt, care o obliga să atragă atenţia asupra sa prin toane şi scîncete de copil. Cînd domnişoara Perfrement se simţea lipsită de importanţă şi neglijată, trîntea „o criză de inimă", iar prietenii şi vecinii ei vedeau cum soseşte cupeul doctorului Threadgold, zguduind caldarîmul. Aceste izbucniri erau semne de pierdere a autocontrolului şi o metodă de a atrage compătimirea şi de-a se face remarcată.
Wolfe începu prin a-i pune o întrebare :
— Cu ce vă pot ajuta ?
— Inima mea ! Mor, Elizo, mor ! Unde-i doctorul Threadgold ?
Wolfe o prinse de încheietura mîinii. Revoltată, se agită, apoi înţepeni de-a binelea, dar Wolfe reuşi să-i ia pulsul.
— Gata, stimată domnişoară. —- Elizo, mor !
. /„Afecţiune de natură reumatică, înfflnită la eonii si .„.^P rizata prin mişcări dezordonate *(n. red.).* caiacle-
Bona cea sfrijită veni mai aproape de umărul lui Wolfe.
.— Credeţi că vă lămuriţi cu boala domnişoarei Perfrement ?
,f
— Stai o clipă liniştită, te rog. i Ridicînd din sprîncenele negre, Eliza îl privi, dar tonul cu care îi răspunsese Wolfe îi reduse la tăcere impertinenţa. Doctorul Threadgold era cu totul altfel şi totdeauna se purta politicos cu bona domnişoarei Perfrement.
— Cît de des are stăpîna dumitale asemenea crize ? •—• Foarte des.
— Mulţumesc. Acum, domnişoară Perfrement, aş vrea să vă ascult un pic inima.

Permiteţi-i bonei să vă descheie corsajul.
— Domnule !
Domnişoara Perfrement înlemnise. •— Domnule, doctorul Threadgold niciodată... Elizo, adu-mi sticla cu săruri.
— Foarte bine. Dar să ştiţi că dacă nu vă examinez nu pot...
Bona domnişoarei Perfrement mîngîie părul stăpînei sale şi-l privi pe Wolfe cu o neîncredere plină de dispreţ. Doctorul Threadgold era totdeauna stăpîn pe situaţie, fără să mai facă atîta caz. îi era suficient să privească atent pacienta şi să asculte cu pricepere descrierea exactă a simptomelor, ca să constate ce nu era în regulă.
Wolfe se ridică în picioare şi o privi ţintă pe domnişoara Perfrement.
—■ Vă asigur că n-aveţi nici un motiv de îngrijorare.
— Mor ! Simt cum mă pierd ! Parcă mi se sparge inima !
— Stimată domnişoară, n-o să se întîmple nimic. Vă speriaţi singură. Elizo, adu-i stăpînei dumitale o sticlă cu apă caldă şi trimite pe cineva după un medicament.
Bona cea sfrijită păru indignată. Auzi, apă caldă ! Din fotoliu se auzi un geamăt.
— Trimite după scumpul doctor Threadgold, scumpul, bunul, priceputul doctor Threadgold !
— Nu vă daţi seama, domnule, cît de bolnavă e dom-; nişoara Perfrement ?
— Scuză-mă, dar ţi-aş fi îndatorat dacă rrii-ai urma dispoziţiile.
—■ N-am să fac nimic din ce mi-aţi spus, domnule. Nici nu ştiţi ce boală are domnişoara Perfrement.
Wolfe se uită întîi la bonă, apoi la stăpîna ei. N-avea deloc chef să ascundă adevărul şi să le ofere nişte vorbe mieroase şi mincinoase, în locul unui tratament împotriva isteriei. Era preferabil să nu mai aibă de-a face cu domnişoara Perferment.
— Am să trimit să văd dacă a venit doctorul Thread-gold.
— Vă rog, domnule. Cred că e cel mai bun lucru de făcut.
Wolfe îşi luă pălăria şi plecă.
Doctorul Threadgold îl lăsă să aştepte cu masa de prînz mai mult de o oră. 11 întîlnise în drum spre casă şi pornise grabnic să-i administreze domnişoarei Priscilla Perfrement cele necesare. La masă, doctorul Threadgold păru tulburat şi iritat. îşi contrazise soţia fără menajamente, îl privi pe Wolfe cu severitate, peste rama ochelarilor, şi perora cu o ţîfnă gravă despre răspunderile oamenilor care deţin funcţii publice. Cînd se ridică de la masă, se mai uită o dată la Wolfe.
— Dea Domnul să fim cu adevărat recunoscători pentru tot ce ne-a dat ! Scumpa mea, spune-i bucătarului să nu-mi mai trimită ceapă. Domnule doctor Wolfe, vreau să discut cîteva probleme cu dumneata, în cabinetul de consultaţii.
Wolfe ieşi din încăpere în urma patronului său, ale cărui picioare plinuţe călcau nervos. Threadgold era solemn şi emfatic. Se temea oarecum de Wolfe, iar nervozitatea îl făcea şi mai înfumurat.
— Ce i-ai spus domnule, azi dimineaţă, domnişoarei Perlremenr? Se pare că ai tratat-o cu o brutalitate neper-misă. Era foarte tulburată.
— I-arn spus adevărul.
— Ce înţelegi prin adevăr ? Ştii că domnişoara Perfrement face crize de inimă ?
— Domnule doctor, azi dimineaţă n-a avut nici o criză de inimă. Iar bona mi-a declarat că toate crizele ei sînt la fel.

68

— Într-adevăr, într-adevăr ! Şi ce propui dumneata ?
— Domnişoara Perfrement pare să fie o persoană căreia îi place să provoace mici scene şi care adoră să fie compătimită.
Pe Threadgold îl cuprinsese o atît de puternică indignare încît pînă şi haina sa albă sta gata să pocnească.
— Vrei să spui, domnule doctor Wolfe, că ai făcut-o pe domnişoara Perfrement nebună ?
— I-am spus că nu are nici un motiv să se alarmeze şi n-a părut deloc mulţumită de această afirmaţie.
— Nu?
— Presupun. în sfirşit, cred că ar fi preferabil să mă preveniţi cu privire la asemenea cazuri.

Iritat, doctorul Threadgold se plimba de la un cap la altul al încăperii.
— Domnule doctor Wolfe, cînd voi reuşi oare să te învăţ să ai tact ? ! Este o virtute pe care un medic trebuie s-o cultive. E o calitate indispensabilă.
— Vă înţeleg prea bine.
— Mă văd obligat să insist şi asupra discreţiei cuvenite, şi în legătură cu asta mai am o problemă de discutat cu dumneata. Folosim mai multe medicamente decît de obicei. Constat că în ultimele luni s-au făcut două comenzi mari Ia „Murchinson & Comp.". Nicicînd, în trecut, n-am avut un consum atît de ridicat.
Wolfe stătea şi asculta cu atenţia cuiva pe care îl roade fiecare detaliu.
— Am prescris ceea ce era necesar.
— Fără îndoială. Dar observ la dumneata o preferinţă pentru preparatele costisitoare. Probabil că nu cunoşti preţul comparativ al medicamentelor, şi de aceea ai consumat kilograme de fineturi. E o risipă nesăbuită. în majoritatea cazurilor, preparatele ieftine sînt tot atît de eficace, şi nu-mi pot permite luxul să vîr medicamente scumpe pe gîtul săra... — unei jumătăţi de oraş.
— N-am prescris decît ce-am socotit adecvat. Domnule doctor, presupun că nu-mi pretindeţi să refuz medicamentele necesare ?
Doctorul Threadgold se încinsese.

69

— Domnule doctor Wolfe, mă înţelegi greşit. Sînt un gentleman şi un creştin. Dar e curată risipă folosirea nerezonabilă a unor medicamente scumpe.
-— Domnule doctor, o să caut să dovedesc mai mult tact.
Threadgold se uită la el şi se dezumflă brusc, ca balonul unui copil care ar fi fost înţepat cu un ac.
— Să considerăm discuţia închisă, domnule doctor Wolfe. Ai un fel de a fi foarte neîndemânatic. Mai ai de învăţat ca să poţi reuşi în practica dumitale.
Wolfe avu curiozitatea să arunce o privire asupra fişei domnişoarei Perfrement din registrul de consultaţii şi din condica de socoteli. Găsi înregistrate acolo un mare număr de menţiuni. Ele se succedau cu regularitate, ca însemnarea „luat masa în oraş" dintr-un caiet cu socoteli al unui bătrîn celibatar. j
Domnişoara Perfrement
Consultaţie Mixt. Antispas. VIII
Bona *domnişoarei Perfrement*
Reţetă
Pil. Cal. Sac. Haust. Mag. Sul!.
Căţelul domnişoarei Perfrement
Reţetă
Unguent sulf.
Domnişoara Perfrement
Consultaţie Mixt. Aqua Sac. VIU
Cam aşa sunau toate menţiunile şi Wolfe zîmbi răsfo-indu-le : doctorii de formă, apă zaharată, purgativ pentru mopsul domnişoarei. Condica de socoteli demonstra că punga doctorului Threadgold obţinea profituri grase datorită „inimii" domnişoarei Perfrement. Ea reprezenta un pacient important, pentru care merita să faci exces de zel. Şi Wolfe închise condica cu zgomot.
în după amiaza aceleiaşi zile în care o vizitase pe domnişoara Perfrement, frămîntat de multe probleme, Wolfe porni către Livada lui George. Acest cartier se învecina cu fabrica de bere a lui Turrell, iar în spatele Iui se gă-

70

seau grajdurile fabricii, care adăposteau caii de povară, mari şi negri. Lingă zidul mărunt de cărămidă care închidea curţile interioare ale Livezii lui George, zăcea îngrămădit băligarul provenit din grajduri. Se adunase acolo de
luni de zile.
Cizmarul Burgess îi spusese lui Wolfe :
__ Ne tratează ca pe nişte porci, domnule doctor. Nu
poţi scăpa în nici un fel de mirosul ăsta pestilenţial. Ţi
se strecoară în mîncare, te urmăreşte în somn şi te scoli
dimineaţa tot cu el.
Wolfe îi sugeră să se pllngă domnului Turrell.
— Să mă plîng lui ? La ce-ar folosi, domnule ? Nu sîntem noi chiriaşii lui ?

— Şi totuşi ar trebui să cureţe locul.
— Mai întîi m-ar „curăţa" pe mine, domnule doctor. Nu există cîrcotaş care să-i ţină piept lui Turrell.
Din întîmplare, la colţul Străzii Marţului, Wolfe se întîlni nas în nas cu Jasper Turrell. Trecuse o săptămînă de la incidentul din Curtea Virginei, dar Wolfe se opri şi i se adresă :
— Domnule Turrell, aş putea să vă spun o vorbă ?
— Şi douăzeci, domnule, dacă ai intenţia să-ţi ceri scuze.
— E vorba despre grajdurile dumitale care dau în
Livada lui George.
— Aşa !
— Domnule, presupun că nu cunoaşteţi situaţia de-acolo.
Turrell respiră adînc şi-şi încleşta maxilarele.
— Ia ascultă, domnule, ce-nseamnă asta ?
— Vreau să vă spun că pe'locul acela...
— Este absolut ridicol, pe cuvîntul meu — Un tinerel care vine într-un oraş ca ăsta şi care încearcă să ne dea nouă lecţii cum să ne gospodărim. Doctorul Threadgold e cel care răspunde aici de problemele astea. Ţine minte acest lucru, tinere, şi caută să te iei mai puţin în serios.
Ochii săi îl ameninţau pe Wolfe, iar acesta îl privea Plin de curiozitate.
— E şi în interesul dumitale, şi al celorlalţi. - O, aşa ? Atunci las-o baltă ! Ai înţeles?

CAPITOLUL VIU

Călărind spre Herongate, unde se «ducea să-i facă o ultimă vizită ciobanului care fusese bolnav, la locuinţa lui de lîngă Mlaştina Tarling, Wolfe se simţea profund dezgustat. Unele lucruri petrecute în cursul săptămînii la Navestock îl făceau să se întrebe ce rost aveau strădaniile sale de a îndrepta starea unui asemenea oraş. Parte din oamenii pe care încercase să-i ajute îi întorseseră spatele şi-l ocărau. Reuşise să-şi facă un mare număr de duşmani din cauza felului său deschis de a spune lucrurilor pe nume.
Aşa se întîmplase cu doamna Lucy Gollop, care, pentru doi *penny* pe zi, accepta să crească copiii altora, la ea acasă. Wolfe fusese chemat la ea, unde găsi cinci copii pe jumătate morţi din cauza unor doze excesive de opiu. Doamna Gollop era cu ochii în lacrimi, dar mai degrabă din cauză că băuse prea mult gin.
— O, scumpe doctore, nu-mi dau seama ce s-a întîm-plat cu sufletele astea gingaşe. Nu se mai trezesc, nu se mai trezesc...
. — Le-ai dat vreo doctorie ?
— Erau atît de agitaţi... şi vecinii sînt nervoşi. Bieţii de ei, plîngeau într-una...
Wolfe, plin de indignare, privi spre copiii cu feţe pă-mîntii şi buze învineţite, fiecare dintre ei zăcînd într-o lădiţă din seînduri, plină cu zdrenţe, care ţinea loc de leagăn.
— Arată-mi sticla !
Doamna Gollop, zăpăcită, îi aduse din greşeală sticla de gin.

— Nu asta !
.— O, doctore, nu fii supărat pe mine !
Această creatură şleampătă se miorlăia prin cameră»
— Uite-o. E cordialul Palfrey.
— Mi-am închipuit. De unde ai căpătat-o ?
— De la domnul Hubbard, doctore.
— înţeleg.
Au urmat îngrijirile date copiilor narcotizaţi din cutiile lor de seînduri, 'operaţie care i-a cerut măsuri energice de salvare în atmosfera încărcată din locuinţa doamnei Gollop. Un vecin a fost trimis în goană la farmacia domnului Burrel din Strada Mare. Cu mînecile suflecate, Wolfe se mai şi împiedicase într-o seîndură putredă a pardoselii şi cu acest prilej dăduse peste alte mizerii care-l îngreţoşaseră. Apoi vizitase magazinul universal al domnului Hubbard, care se

trezi în faţa unor întrebări directe şi neaşteptate.
Domnul Hubbard era un individ mărunţel şi cuminte, care îndeplinea toate practicile religioase, dar nesocotea principiile morale. Cu un cap mare şi rotund, cu o faţă smeadă şi moale ca o lună plină, dar care nu era lipsită de solemnitate, călca fericit pe drumul bătătorit de înaintaşii lui, vînzînd coloniale, fierărie, confecţii şi medicamente. Inocenţa veselă cu care mînuia aceste mărfuri era caracteristică lui, ca şi tuturor celor din jurul său. Faptul că flacoanele cu stricnina zăceau într-un colţ întunecos, învecinîndu-se cu purgativele, nu-i provoca nici un fel de nelinişte. în depozitul prăvăliei păstra cutii cu ghips alături de cele care conţineau şoricioaică. Femei bătrîne îşi făceau loc şi circulau pe sub şuncile afumate, printre pachete de perii, coşurile pentru cărbuni şi găleţile agăţate de tavan, ca să cumpere pacheţele cu sare amară sau cu pulbere de revent ori sticluţe cu etichete colorate, care conţineau Dumnezeu mai ştie ce.
Wolfe îi arătase lui Hubbard flaconul de cordial, iar domnul Hubbard îl privi clipind de după tejghea. Şorţul său alb îi despărţea vesta albă în două, iar la linia despărţitoare scoteau capul creioane, o lingură pentru servit brînza, un carnet de comenzi şi o pungă din piele roşie pentru ochelari.

— Presupun că vindeţi o cantitate mare din acest medicament.
— într-adevăr, domnule doctor. E foarte apreciat.
— Ştiţi ce conţine ?
Hubbard îi răspunse că nu era treaba lui să cunoască asemenea lucruri.
Wolfe îl lămuri deplin :
— Sirop, infuzie şi opiu.
în continuare, Woife mai făcu eîteva observaţii care aduseră sîngele în obrajii domnului Hubbard. Poate că Wolfe nu folosise tonul cel mai potrivit, dar oamenii bă-trîni şi în situaţia domnului Hubbard nu sînt deprinşi să li se spună că nu vor scăpa de răspundere sub pretextul ignoranţei lor. Ceva mai tîrziu, dar în cursul aceleiaşi zile, domnul Hubbard se deplasase pînă la Vila Prospect, ca un cetăţean onorabil, cu o şi mai onorabilă plîngere.
— Să mi se adreseze mie în felul acesta, domnule doctor, în propriul meu magazin ! Eu nu sînt chimist, dar sînt un om conştiincios şi lucrez în branşa asta de treizeci de ani...
Doctorul Threadgold şi Hubbard îşi împărtăşiră reciproc simpatia şi indignarea. Poate că dojana bătrînului Threadgold nu l-ar fi afectat peste măsură pe Wolfe, dacă n-ar fi venit în aceeaşi seară şi doamna Gollop ca să-l acuze de insinuări „cum că ea i-ar fi otrăvit pe bieţii copilaşi". Urmase o nouă scenă cu Threadgold, şi Woife se retrăsese în odaia sa, profund dezgustat.
O furtună cu trăznete se dezlănţuise deasupra Mlaşti-nei Tarling, dar, peste cîmpia care se întindea în depărtare, o fişie de cer albastru promitea înseninarea rapidă. Se mai aprindeau fulgere din cînd în cînd deasupra Dealului Farului, iar tunetul bubuia tot mai departe, spre miazăzi, ca zvonul unei armate care se retrage sub protecţia tunurilor fumcgînde. Şuvoaie de lumină începură să se reverse peste cîmpie printr-o spărtură a norilor, dinspre apus. Urmele ploii persistau peste tot : pe copaci, pe iarbă, pe trandafirii din pridvorul caselor, pe acoperişurile de ţiglă sau de paie. Băltoacele de pe şosea străluceau ca nişte platoşe de aur, desprinse din zborul tunetelor. Din pămîntul aburind şi reavăn se înălţau miresme.
7-l
Sub fagii de pe Dealul Farului, Wolfe o ajunse din urmă pe Jess Mascall, care venea cu un ghiozdan cu cărţi în mînă, îmbrăcată într-o rochie cenuşie, toată udă de ploaie. Lumina soarelui pătrunsese pe sub borul pălăriei ei de pai, făcînd să-i pară obrajii mai albi şi mai luminoşi. Era o plăcere să-i admire jocul picioarelor sub rochia scurtă ; era atît de suplă şi de subţirică de la şolduri în jos încît putea să alerge ca un băiat. Frunzele de fag îşi scuturau picăturile de ploaie în părul ei, iar soarele apu-nînd i se răsfrîngea în obraji.
Cînd se întoarse şi-l privi pe Wolfe, care stătea în umbra pădurii de fagi, linia luminoasă a bărbiei şi a gî? tului ei căpătase un contur romantic şi îndrăzneţ.
— Alo !

Prospeţimea trupului ei sănătos şi privirea ei temerară îl readuseră pe Wolfe pe pămînt.
— Domnişoara Plimley te-a expediat cam repede astăzi.
— O, aşa crezi ! Ba află că eu am pus-o pe bătrîna Plimley la locul ei.
Zîmbi cu ochii strălucind ca la amintirea unei întîm-plări captivante ; satisfacţia femeii care, la capătul unei lupte, înregistrează o victorie.
— Nu cumva ai dat o bătălie ? •— Oarecum.
— Cu domnişoara Plimley — chiar cu domnişoara Plimley?
— Nu m-am temut niciodată de cioara aia bătrină.
— Gata, ajunge !
Şi Wolfe descăleca şi păşi alături de ea prin pădurea de fagi. Ştia că Jess Mascall se ducea de trei ori pe săp-tămînă la Institutul de domnişoare al domnişoarei Plimley, la Ulmii înalţi, şi că Bob Munday îi ieşea în întîmpi-nare cu cabrioleta la care era înhămat poneiul. Domnişoara Plimley o „cizela" pe Jess, deşi din cele povestite s-ar fi zis că Jess era cea care o cizelase pe domnişoara Plimley. Franceza lui Jess era nostimă şi destul de originală, iar o oarecare înclinare pentru caricatură pusese capăt lecţiilor ei de desen, deşi nimeni n-a fost în stare să-l descopere pe autorul acelei faimoase caricaturi prinse pe tablă cu un ac de gămălie şi care o arăta pe domnişoara

Plimley, în rochie de mireasă, tîrîndu-l după ea la altar pe reverenda! Charlie Clipper ton. Domnişoara Plimley renunţase la orice fel de cercetări. Era o femeie scundă, vioaie şi energică, cu un nas ale cărui oase păreau că stau gata să iasă prin piele. Wolfe n-o prea cunoştea. Şi-o putea însă imagina dînd lecţii de muzică, pocnindu-şi elevele cu băţul peste degete şi scandînd „una, două, trei[1]'. Jess în conflict cu domnişoara Plimley era o întîmphire care căpăta proporţii epice.
— Aţi avut un schimb de păreri ? Jess lăsă capul pe spate şi râse.
<— Mi-am luat adio de la domnişoara Plimley. ■— Ţi-ai luat adio ? Asta-i grozav.
— Primley e o snoabă. S-o vezi cum se poartă cu fetele lui Dudeny ! A fost nedreaptă cu mine, azi. O pîndesc de multă vreme. Aveam oră de lectură, ştii : chestii răsuflate : Macaulay, Cowper şi alţii la fel. M-a pus pe mine să citesc şi nc-am certat pentru un cuvânt.
— Pentru un singur cuvînt ?
— Uite cum s-a întîmplat. Mama spune totdeauna „coronare" în loc de „încoronare". E felul ei de exprimare, şi e la fel de bun ca oricare altul. Aşa că am citit şi eu „coronare'-', tocmai ca să văd ce-o să spună domnişoara Plimley. ,,ln-co-ro-nare, domnişoară Mascall, numai persoanele vulgare spun coronare". Asta m-a înfuriat, fiindcă aşa spune mama, şi ea nu este vulgară. I-am răspuns ; „mama mea spune coronare". Atunci ea mi-a zis : „Nici o persoană cu educaţie nu pronunţă cuvîntul aşa".
Ochii lui Wolfe străluciră.
— A fost lipsită de tact. Dar dumneata ?
— M-am ridicat în picioare, am dat cărţile deoparte şi i-ant spus : „Domnişoară Plimley, mama mea nu e „o persoană", şi în definitiv ea e aceea care-ţi plăteşte lecţiile". Atunci s-a dezlănţuit furtuna. Plimley şi-a ieşit din fire. Ai văzut vreodată cum arată oameni care spumegă de furie ? A început : „Domnişoară Jessv Mascall" — dar eu i-am luat-o înainte.
— Presupun că nu pe ocolite.
— I-am spus : „Domnişoară Plimley, de-acum încolo nu mai am nevoie de serviciile dumitale. Bună ziua !'•
Ai fost straşnică, n-am ce spune.
— Nu-l aşa ? Demult nu m-am mai simţit atît de bine ca acum.
Chiar aşa arăta, cu acea sclipire cutezătoare în ochii ei frumoşi şi sinceri, care făcuseră pe cîteva dintre colegele ei, mai sentimentale, să-i prevadă un destin romantic. Micuţa Rose Stepning, care mâzgălea versuri pe cărţile de rugăciuni ale tatălui său, se ţinea scai de Jess şi-i lua totdeauna parte : „Jess are ochi atît

de minunaţi". Şi erau cu atit mai minunaţi cu cit nu-i folosea cu vicleşug. începu apoi să se piardă în confidenţe nestăvilite.
— Oamenii bătrîni le vorbesc mereu tinerilor despre maniere, dar de ce trebuie să acceptăm ca ei să fie necu-viincioşi cu noi ? Oare faptul că sînt bătrîni le sporeşte cumva importanţa şi le dă dreptul să pronunţe cele mai urîcioase vorbe care le trec prin minte ? Cu oamenii îmi place să mă comport aşa cum o fac cu cîinii şi cu caii. Nu mi-e teamă de ei, şi.asta-i principalul.
Wolfe o privi îngândurat.
— Cei mai mulţi dintre noi, cînd ajungem la o vîrstă matură, devenim timizi şi ne temem să privim cu atenţie la picioarele strîmbe ale unora, după care toată viaţa ne jucăm de-a v-aţi ascunselea pe după colţuri.
— Dar nu dumneata.
— Mulţumesc !
— Nu cred că există ceva de care să te temî, şi ele aceea îmi placi.
Wolfe tresări, aşa cum ar face orice om cinstit şi aspru faţă de el însuşi.
— Oamenii se sperie de lucruri pe care nici nu le bă-nuieşti.
— Ce lucruri ?
— Să nu fie păgubiţi băneşte sau să nu-şi piardă slujba ; să nu ofenseze persoanele de care au nevoie ; să nu se facă de rîs sau să nu-şi facă duşmani.
— Dar dacă sînt convinsă că am dreptate ?
— Ce-ai face ?
— N-aş renunţa niciodată, niciodată.
— Sînt cît se poate de convins.
O privi cu un fel de veneraţie, veneraţia unui om în faţa cuiva deosebit de frumos şi de leal. In vechile legende cavalereşti, bărbaţi viteji îngenunchiau şi-şi alegeau o fată
tînără drept doamnă a visurilor lor. Wolfe înţelegea acum semnificaţia omenească a spiritului cavaleresc. Era plecăciunea bărbatului în faţa purităţii, a frumuseţii şi a adevărului.
— Atunci nu cred c-ai avea o părere bună despre un om care, întîlnindu-se pe cîmp cu un dulău furios, ar lua-o la sănătoasa pe alt drum.
Ochii ei se încrucişară cu ai lui Wolfe.
— Nu, n-aş avea.
— Ai dreptate.
Ieşiseră de sub fagi cînd îl găsiră pe şoseaua umedă şi însorită pe Bob Munday, care conducea cabrioleta trasă de ponei.
Băiatul avea un fel special de a privi admirativ la Jess. Dacă ar fi bănuit cît de cît că îi face plăcere lui Jess, s-ar fi aruncat pe dată în eleşteul cu răţuşte.
— Alo ! uite-l pe Bob. Acum trebuie să încalec şi să mă înapoiez şi eu, altminteri întîrzii la consultaţii.
O privi grav.
— Vreau să-ţi spun că mi-ai făcut un mare serviciu. [1] — Eu ?
— Da, dumneata.
Şi Wolfe porni călare, cu pălăria fluturînd în mîn-T cu o mimă mult mai caldă şi mai puţin blazată
şi

CAPITOLUL IX

Doamna Threadgold era extrem de curioasă să afle cum îşi petrece serile acest bărbat înalt, slab şi brunet, în odăiţa sa de la ultimul etaj al Vilei Prospect; şi, întrucît curiozitatea e mecanismul care pune în mişcare firile josnice, doamna Threadgold îşi aminti că manşetele cămăşilor lui Wolfe erau foarte uzate. In felul acesta îşi va îndeplini o îndatorire, controlînd lenjeria şi aranjînd cu una din femei să înlocuiască manşetele cămăşilor lui Wolfe şi să-i ţească ciorapii găuriţi. Doamna Threadgold avea o părere atît de bună despre ea şi calităţile ei morale, pe care le admira cu toată convingerea, încît nimic din ceea ce întreprindea nu i

se părea cît de cît meschin sau grosolan. Era lipsită de orice simţ critic faţă de propria ei persoană, şi nici nu se privise vreodată în oglinda deformată a dispreţului faţă de sine însăşi. Oamenii lipsiţi de simţul umorului sînt în stare să comită cele mai necuviincioase acte şi să răstoarne o casă eu susul în jos ca să caute o agrafă de păr.
Şiretenia nu constituia una din caracteristicile acţiunilor ei. De fapt, doamna Sofia nu considera că trebuie să facă un secret din cotrobăitul camerei lui Wolfe.
— Elisabeta, mă duc să controlez lenjeria domnului doctor Wolfe. Am observat că e cam uzată. Să vedem ce se poate face.
— Da doamnă, unele cămăşi sînt pline de găuri.
— Chiar aşa ?
— Domnul doctor Wolfe n-are clecît patru cămăşi, doamnă.
73
Doamni Threadgold nu-şi dăduse probabil seama ce spune cînd făcuse remarca „Am să-i vorbesc în această privinţă". Era totdeauna gata să „vorbească cuiva", şi această fra2;ă îi intrase în obicei.
Urcă deci în cameră şi cotrobăi acolo cu o meticulozitate cu adevărat feminină ; în cursul acestei scotociri dădu peste harta lui Wolfe. Acesta, ca majoritatea oamenilor cu fire deschisă, nu avea nimic de ascuns ; mai mult chiar, broasca geamantanului său era spartă. Pe pat se aflau două cămăşi uzate şi două perechi de ciorapi găuriţi. Doamna Sofia se duse lingă fereastră ţinînd în mîini harta Navestock-ului, care era fixată pe un carton, şi privi desenele multicolore, precum şi legendele scrise dedesubt cu o peniţă cartografică. Nu era nevoie de o minte prea isteaţă spre a descoperi adevărata semnificaţie a hărţii. Doamna Threadgold îşi luase cu ea ochelarii. Ii puse pe nas, întinse 1 %Li pe toaletă şi urmări pe îndelete constatările lui Wolfe.
în timpul verii, cînd nu era prea ocupat, doctorul Threadgold îşi făcuse obiceiul să bea un pahar cu porto sub teiul din fundul grădinii de la Vila Prospect. Soţia sa îşi aducea coşul de lucru şi masa din răchită împletită, aşezîndu-le la umbră, iar lumina soarelui, strecurîndu-se printre frunzele teiului, lumina feţele acestor două persoane, care păreau atît de calme, de împăcate şi de fericite. Grădina era o alternanţă de iarbă şi pietriş, avînd la o extremitate nişte araci de viţă de vie, iar în mijlocul gazonului, un rond de muşcate, care priveau spre cer ca un ochi imens şi învolburat. Cîţiva dafini creşteau prin colţuri, iar pe ziduri erau înfăţişaţi nişte pomi fructiferi,
Intr-un orăşel poţi cădea uşor victimă vulgarităţii unui vecin. Bătrînul Johnson, negustorul de vinuri, care locuia în vecinătatea lor, avea un papagal şi trei fete cu înclinaţii muzicale. Bătrînul Johnson şi doamna Threadgold nu se prea înghiţeau. Ea îl poreclise „mitocanul ăla de cîrciumar", iar el spunea despre ea „individa de alături". Papagalul verde al domnului Johnson era scos în grădină, unde se distra şuierînd printre gratiile coliviei, mieunînd ca o pisică şi vorbind — aşa cum era de aşteptat de la un papagal. Doctorul Threadgold, care acasă, în fala clienţilor şi a personalului de serviciu era „Mon-
80
tague". devenea- ,,Monte'-ᶜ în grădină, sub umbra teiului. Papagalul domnului Johnson prinsese acest diminutiv. Legănîndu-se în sus şi în jos pe stinghia din colivia sa, striga : „Monte, Monte", imitînd-o astfel pe doamna Threadgold.
— Monte, Monte !
Doamna Sofia se afla sub tei, de unde privea spre soţul său care stătea la fereastra cabinetului de lucru, răs^-foind paginile unei cărţi. Terminaseră dejunul de douăzeci de minute, şi Wolfe fusese chemat de urgenţă pentru un caz de insolaţie pe moşia de la „Iertări". Doamna Sofia îşi strigase soţul de două ori, dar probabil că acesta nu auzise.
— Montague !
Doctorul Threadgold deschise uşa verandei şi ieşi în grădină.
— M-ai chemat, draga mea ?
— Te-am strigat de două ori.
— Am crezut că era blestemata aia de pasăre a lui Johnson.
— Montague ! Vrei cumva să spui că... ?
— Nu, sigur că nu.
— Vinul tău te aşteaptă.

„Apucă-mă de bărbie, apucă-mă de bărbie" — se auzi un glas de peste zid.
Doamna Threadgold îşi urmări soţul păşind prin iarbă cu mâinile la spate şi avînd pe cap o pălărie cu boruri largi care-i umbreau faţa. De-a lungul a aproape douăzeci de ani, Sofia Threadgold reuşise să cunoască defectele şi ungherele cele mai tainice ale acestui om mărunt, toate vanităţile şi slăbiciunile sale, morga afectată, sfiiciunea prefăcută, teama de a jigni pe cineva. îi cunoştea stările de spirit şi cum se manifestau; observaţiile pe care avea să le facă în legătură cu orice subiect, precum şi modul cum reacţiona la împunsăturile ei răutăcioase. Dragostea pe care i-o purta era un amestec ciudat de afecţiune maternă şi dispreţ. El îi aparţinea, ca un bun oarecare, Şi-i dirija incapacitatea politicoasă cu formalismul rigid al egoismului ei..
— Domnul Wolfe e plecat, Monte ?
■— Da. Se parc că s-a întîmplat ceva pe cîmp.
81
— Bea-ţi vinul, dragul meu. Vreau să-ţi spun ceva în legătură cu domnul Wolfe.
— A!
„Fleacuri, fleacuri, fleacuri" strigă pasărea din cealaltă parte a zidului de cărămidă roşie.
Doamna Threadgold intră direct în subiect, fără nici Un fel de ezitare. Se dusese să controleze lenjeria lui Wolfe şi descoperise acolo altceva decît ciorapi rupţi şi cămăşi zdrenţuite. Harta iui Wolfe venea să completeze şi,.să explice anumite goluri din zvonurile care-i ajunseseră la ureche. Ca toţi oamenii egoişti, era foarte şireată cînd intrau în joc probleme care afectau mica lume în care se învîrtea.
— Monte, consider asta ca o totală lipsă de corectitudine faţă de tine, o lucrătură pe la spate, un material de scandal aşternut pe hîrtie.
Doctorul Threadgold îşi umpluse paharul cu porto, dar uitase să-l mai dea pe gît; ochii săi de un albastru spălăcit, dindărătul ochelarilor, rămăseseră pierduţi în gol. Papagalul lui Johnson tăcuse, cu capul plecat pe o parte şi cu un ochi înălţat batjocoritor în direcţia teiului. „Ce mai femeie". Cu o expresie tacticoasă, pasărea îşi întinse un picior, îşi ciuguli ghearele cu ciocul şi rămase apoi nemişcată, cu un aer atent şi încordat. . — Dar, scumpa mea...
— Ştii, Monte, ce ţi-a povestit domnul Hubbard. E foarte uşor să-ţi dai seama unde pot duce toate astea. Ce urmăreşte acest individ, care îşi vîră nasul în treburile Navestock-ului ? Cu siguranţa că are un scop. Tu nu-l plăteşti ca să pună oraşul pe jar. Trebuie să discuţi cu el în legătură cu harta asta, care urmează să fie arsă.
-— Dar, scumpa mea, nu pot să-i spun...
— Ce nu poţi să-i spui, Monte ?
— N-am cum să ştiu de existenţa acestei hărţi.
— Ţi-am spus eu.
— Dar, scumpa mea, fii rezonabilă. Cum aş putea face aşa ceva ? Să scotoceşti în camera cuiva ? De ce ?
— Nu m-am dus acolo în mod special ca s-o caut. A fost o coincidenţă, Montague, o coincidenţă extrem de fericită, şi n-ar trebui să stai pe gînduri ca să te foloseşti de ea. închipuieşte-ţi că s-ar răspîndi zvonul că asistentul
82
tău s-a amuzat, condamnînd la dărîmare jumătate din imobilele oraşului ! Poate fi vorba de un zănatec, dar asta nu schimbă cu nimic situaţia.
Papagalul strigă : „Ura". Iritat, Threadgold tresări.
— S-o ia dracul de pasăre !
— Trebuie să discuţi chestia asta cu Wolfe şi să-i interzici în mod categoric...
— Draga mea, mi-e imposibil. Cum să-mi asum...
— Aici nu-i vorba de asumat. Cred că nu te temi de asistentul tău? Dacă aşa stau lucrurile, ar fi de preferat să scăpăm de el cît mai repede. Am să aduc harta şi o să ţi-o arăt.

— Sofia, te rog să nu faci aşa ceva.
— Trebuie s-o vezi. Insist s-o vezi !
— Draga mea...
Papagalul scutură barele coliviei sale, scoase un ţipăt, şi apoi, pe un ton mai scăzut, spuse : „E o drăcoaicâ — o drăcoaicâ".
Aşa cum relatase doctorul Threadgold, un caz de in-solaţie survenit la moşia „Iertări" îl obligase pe Wolfe să se ridice de la dejun şi să plece în grabă într-acolo. Un om pîrlit de soare, fără haină, cu cămaşa în carouri albastre larg desfăcută la gît, venise în goană dinspre cîmpiile aflate pe malul apei ; de sub pălăria cu borurile largi, sudoarea îi şiroia pe obraji. Cerul era senin, de un albastru fierbinte, iar copacii de la Duzii Verzi păreau sculptaţi în marmură. Aerul era torid şi ferestrele caselor stăteau deschise, cu storurile coborîte. Umbrele erau bine desenate şi grele, iar strălucirea soarelui peste bolovanii pavajului îţi obosea ochii şi te orbea.
Rîul Wraith se tîra alene pe sub podurile de cărămidă roşie, ierburile acvatice pluteau languroase, iar sălciile plîngătoare de pe maluri moţăiau cu crengile nemişcate. Pe şosele se depusese un praf greu, care înălbise iarba, florile de cîmp şi gardurile vii. O ceaţă albăstrie plutea deasupra Mlaştinei Tarling, iar soarele devenise un scut imens şi încins pînă la incandescenţă.
Omul pîrlit de soare îl conduse pe Wolfe pe o cărăruie «e-a lungul apei. Lanurile cosite erau de un galben-în-cnis, iar pămîntul, risipit şi divizat de şanţurile de iriga-

ţie în fîşii şi petice, era de un castaniu deschis. înspr apus, castelul „Iertări" se înălţa ca o impozantă colină d umbre verzi, cu hornuri răsucite care străbătea coroan solemnă a cedrilor. Grădina care cobora spre rîu era colo rată pe alocuri în nuanţe variate. Castelul „Iertări" era renumit pentru pajiştile sal întinderi însorite de iarbă lucie, care se desfăşurau î curbe largi, sub coroanele încremenite ale arborilor. Pri veliştea îţi incinta ochii prin calmul şi bogăţia ei răcoritoare. Printre trunchiurile enorme ale cedrilor, Wolîe zări oglinda eleşteului, pătată de verdele frunzelor şi de j cupele albe şi galbene ale nuferilor. In spatele casei se întindea parcul, împrejmuit de un zid de cărămidă roşiei care urca şi cobora, după unduirile terenului. Căprioare se strecurau printre ferigi şi grupurile de fagi, care aveau înfăţişarea unor temple deschise, pavate cu bronz.
Mulţi dintre stejarii bătrîni nu mai arătau decît ca nişte schelete uriaşe şi cenuşii, întinzîndu-şi crengile contorsionate, asemenea unor monştri care sfidează Timpul. Cu o sută de ani în urmă fuseseră plantaţi nişte tufani, ale căror frunze străluceau acum în bătaia vîntului. Parcul era despărţit de grădină printr-un gard viu de tisă, înalt de cîţiva metri, întunecat şi ceremonios ca o cum-4 • pană a nopţii.
Câmpia care se întindea în spatele zidului despărţitori al parcului era înmiresmată de parfumul finului, cosit şi uscat la soare. Abia jumătate din întinderea moşiei fusese cosită, iar căpiţele proaspete fuseseră rînduite la liziera înaltă a ierbii. Bărbaţii lăsaseră jos coasele, iar femeile, furcile şi greblele lor, şi se strînseseră grămadă, la umbra unui stejar care se înălţa în preajma zidului de lingă parc.
Wolfe îşi făcu drum printre ei.
— Daţi-vă înapoi, vă rog, înapoi !
Cercul se lărgi ca un inel de fum, cu unduiri neregu- J late. La rădăcina copacului, un om zăcea întins pe cîteva salopete ; îi aşezaseră sub ceafă un veşmînt făcut sul. Faţa sa, palidă ca a unui muribund, era de un alb strălucitor şi straniu, iar trupul zăcea moale ; ţinea ochii închişi. Zăcea leşinat şi abia mai respira. O femeie într-o bluză

albastră şi încinsă cu un şorţ alb îngenunchease lîngă el si-i ştergea chipul cu o cirpă udă.
Cosaşii se uitau la Wolfe, dar acesta nu era preocupat de altceva decît de omul întins la pămînt. Se aplecă şi-i vîrî o mînă sub cămaşă.
— Cînd s-a întîmplat ?
Femeia care strîngea în pumni eîrpa umedă îi răspunse printre hohote de plîns :

— Nu e nici un ceas, domnule doctor*
— După ce a luat masa, nu-i aşa ?
— Da, domnule doctor.
— A băut ceva mai mult ?
Femeia, care avea o faţă zbîrcită şi urîtă, îl privea cu nişte ochi plînşi care cerşeau îndurare.
— Moare, domnule doctor ?
Wolfe nu răspunse, ocupat să asculte bătăile inimii.
— Domnule doctor, să nu spuneţi că se prăpădeşte ! Era un om atît de robust ! Şi atît de vesel la un pahar-cu bere !
— îmi pare rău, dar e destul de grav.
Femeia începu să plîngă cu suspine, făcînd să joace pe umerii săi panglicile bonetei. Wolfe ridică pleoapele bolnavului în clipa în care, de undeva, se auzi o voce profundă, caldă şi melodioasă ; clacă vocile ar putea fi asemuite culorilor, aceasta ar fi. avut culoarea aurului care descinde odată cu amurgul. Oamenii se dădură la o parte. Femeia cu bluză albastră se ridică în picioare şi se şterse la ochi cu cîrpa umedă.
— Cine este ? întrebă noua venită.
— Tom Bett, doamnă.
— Insolaţie ?
— Asistentul doctorului Threadgold e aici.
Wolfe, întors pe jumătate, zări o femeie în rochie albă care trecea din soare la umbra stejarului. în crinolina ci, largă ca un nor, ai fi zis mai curînd că alunecă decît umblă. Era foarte înaltă, şi avea un chip alb şi mat ca fildeşul încadrat de un păr bogat şi roşcat. Părul ei căpăta uneori reflexe arămii ; alteori părea pudrat cu o pulbere aurie-roşcată ; şi fiindcă faţa ei era atît de mată şi de albă, te izbea gura ei cu buze sîngerii. Ochii, mari şi negri, expri-
mau o plictiseală nedefinită, care îi făcea şi mai întunecaţi ; semănau cu ochii cuiva care a avut mult de îndurat, Wolfe se ridică, îşi dăduse instinctiv seama că această femeie era proprietara castelului „Iertări" şi a unei treimi din Navestock, mama acelui tînăr călăreţ atît de grosolan, pe care îl oprise cîndva pe Strada Podului. Doamna Brandon era încă tînără, n-avea mai mult de treizeci de ani, dar chipul ei era lipsit de însufleţire ; avea figura mîndră, plictisită şi stinsă a unei femei care nu se mai poate bucură de nimic. Se uită la bărbatul leşinat şi la femeia care bocea, cu aerul că priveşte un tablou printre multe altele care se perindă de-a lungul vieţii. Părea obosită să tot privească tablouri. Ochii ei mărturiseau această senzaţie.
— E grav ?
— Mi-e teamă că da.
— Daţi orice dispoziţie pe care o consideraţi necesară. Poate fi transportat la oricare din proprietăţile mele.
— Vă mulţumesc.
Wolfe chemă cîţiva oameni şi le spuse să aducă o targa făcută dintr-o bucată de gard sau la nevoie o uşă şi un cearşaf muiat în apă rece. Intorcîndu-se din nou spre doamna Brandon, îi surprinse privirea aţintită asupra lui, cu un fel de vagă curiozitate.
Wolfe fu izbit din nou de una din acele senzaţii fulgerătoare care străbat uneori conştiinţa limpede şi calmă a unui om puternic. Se simţi dintr-o dată stingherit şi deplasat, ca un tînăr necioplit care a nimerit într-un salon. O privi şi el şi-şi dădu seama că era o femeie cu care n-avea nimic comun.
Sfiala lui neaşteptată se trăda prin bruscheţea purtării sale :
— Pot cere de la castel orice am nevoie ?
— Desigur.
— Presupun însă că nu aveţi gheaţă ?
— Nu, cred că nu.
Ea se întoarse ca să stea de vorbă cu femeia în bluză albastră şi şorţ alb, iar Wolfe se aplecă asupra omului care zăcea leşinat. Cu toate acestea, nu se putu împiedica să nu tragă cu urechea la vocea plăcută şi indiferentă a femeii în alb.

Vorbea aşa cum te-ai fi aşteptat să vorbească o
8G
statuie : indiferent, impecabil şi fără căldură. Wolfe simţea un amestec ciudat de repulsie şi interes. Se trezi în-trebîndu-se dacă această femeie, cu chip şi trup atît de perfecte, nu închidea în ea un suflet pe jumătate mort.
Cînd se ridică din nou, doamna Brandon era departe, cu părul ei strălucind în bătaia soarelui. Bine conturată, silueta ei albă se desprindea din iarba cosită, iar lumina soarelui părea să alunece pe lîngă ea, de parcă braţele aurii ale razelor n-ar fi avut de ce se prinde.
Oamenii se înapoiară cu un soi de targa acoperită cu pături, şi unul din ei ducea un cearşaf ud. Ziua de vară, care în prezenţa distinsei doamne păruse că se potoleşte, îşi reîncepu activitatea. Wolfe respiră adînc, uşurat. In faţa lui se găsea ceva pentru care merita să lupte : viaţa unui om.

CAPITOLUL X

Cînd Jasper Turrell fu introdus în biroul reverendului Robert Flemming, acesta tocmai pregătea o infuzie de *quassia* destinată puricilor de plante care îi atacau trandafirii. Ca mai toţi preoţii de ţară, Flemming nutrea şi el o sumă de manii, aşa că un prieten venit în vizită îl putea găsi, înfundat pînă la coate în rumeguş, lu-crînd tîmplărie ; ori în grădina sa de zarzavaturi, dezgropând cartofii, sau ocupat să pregătească, cu degetele sale mari, dar neîndemânatice, muşte-nadă necesare la pescuitul păstrăvilor. îşi avea biroul într-o încăpere lungă, joasă şi plăcută, ale cărei ferestre aduceau mai degrabă cu nişte panouri încadrate în zid, prin care puteai vedea petice de gazon, straturi de flori viu colorate, vechi ziduri cenuşii şi arbori măreţi. Aici domnea o dezordine pitorească. Undiţe, plase pentru fluturi, puşti, un arc şi bastoane zăceau îngrămădite prin unghere. Rafturile bibliotecii sale cuprindeau, în afara cărţilor, cutii cu diverse colecţii, dopuri pentru fixarea fluturilor în insectoare, mosoare pentru undiţe, saci de pînză, o geantă de vînătoare şi mănuşi. Aceeaşi dezordine se întîlnea şi pe biroul preotului : predici, cataloage de flori, note de plată, circulare, pamflete, albume de zoologie, cuţite ciudate şi pipe, amestecate în neorînduială. Covorul, ale cărui culori nici că se mai cunoşteau, atît de uzat era, avea o gaură mare la mijloc.
Era odaia unui om care ducea o viaţă bogată, plăcută şi paşnică, a unui om care citeşte lucrări clasice, propo-văduîeşte în predicile sale după un tipic vechi, dar neîntre- -

cut în materie de natură şi de flori. Turrell îl găsi îngenuncheat pe grătarul din faţa căminului, înaintea unui foc de surcele şi vreascuri, fierbînd, într-o cratiţă mare şi neagră, infuzia aceea de *quassia.* Cum stătea în genunchi, bocancii săi lăsau să se vadă că erau rupţi în două locuri, îşi dezbrăcase surtucul, iar mînecile flanelei sale cenuşii erau răsucite pînă la coate.
— Doamne Dumnezeule, Flemming, asta-i treabă pentru o asemenea zi ? De ce nu pui bucătăreasa să ţi-o facă ?
— Asta nu-i ciorbă.
— Cu atît mai rău, atunci. Doamne ! e cea mai călduroasă zi din anul acesta.
Berarul îşi aşează pe birou jobenul alb, se înfundă într-un fotoliu şi-şi şterse sudoarea de pe frunte. Cele două pete de pe faţă se etalau ca aripile unui fluture, roşii şi congestionate.
— Ce prepari acolo, Flemming ?
— *Quassia.*
— Pentru păduchii de plante, nu ? Eu nu izbutesc să-i deprind pe oamenii mei să stropească florile cum se cuvine. Cînd le fac observaţii, îmi răspund totdeauna că treaba de la fabrică şi grădinăritul le iau tot timpul. N-am găsit încă omul pe care să mă pot bizui.
Preotul puse cratiţa pe foc şi se ridică. Era un bărbat foarte înalt, cu părul cărunt, cu mişcări domoale şi cam distrat. Faţa lui era masivă, cu obrajii proaspeţi ca de flăcău. Ochii albaştri se mişcau alene, rămînînd fixaţi asupra cîte unui obiect care îi atrăgea atenţia, cu privirea cuiva care nu cunoscuse niciodată graba. Figura sa impresiona printr-o linişte gravă şi agreabilă. In ciuda veşmintelor sale uzate, Robert Flemming se dovedea aristocrat pînă şi în bizareria maniilor sale. Avea purtări distinse, un calm şi o condescendenţă blînde, reflectînd liniştea unei existenţe care se desfăşura cuminte şi

resemnată.
— Ieri au fost 38 de grade la umbră.
— Azi cred că sînt vreo 39.
Jasper Turrell se lăsă pe spate. De mulţi ani, ambii participau la viaţa oraşului Navestock. Erau mai degrabă concetăţeni decît prieteni, obişnuiţi să se. întâlnească pretutindeni unde era necesară prezenţa lor, la. conducerea
80
patriarhală a treburilor oraşului la judecarea pricinilor] şi pentru a se ocupa de nevoile sărăcimii. Robert Flem-ming era preşedintele Asistenţei publice a Nâvestock-uiui, iar Turrell era epitropul bisericii Sf. Jude.
■— Am auzit că săptămîna trecută a fost un caz de in-, solaţie pe moşia de la „Iertări".
— Da, omul şi-a revenit.
—• L-a vindecat asistentul lui Threadgold. Turrell îşi întinse picioarele şi-şi admiră vîrfurile ghetelor.
— Flemming, o să avem necazuri cu tînărul ăsta.
— Aş!
Preotul îşi luă haina de pe scaun şi o trase pe el, mo~* totolind-o în spate.
— Ce te face să crezi asta ?
— E cam zănatec şi înfigăreţ.
— N-am avut prilejul să-l cunosc. Şi apoi nu e decît I un subaltern.
— întocmai ! De aceea, dacă va fi nevoie, ori îl pu- 5 nem la locul lui, ori îl convingem pe Threadgold să-l schimbe. Nu ne trebuie asemenea indivizi în oraşul nostru, Flemming.
— Cu ce anume te-a supărat ?
— Face parte din categoria indivizilor care nu-şi văd de treburile lor, se vîră în toate şi le place să dea dispoziţii. Nu sînt eu omul căruia să i se dicteze.
Preotul dădu din cap, afirmativ.
— Desigur că nu.
Turrel se ridică de pe scaun dintr-o dată, de parcă indignarea de pînă atunci l-ar fi destins ca un arc.
— Tu ştii ce fel de oameni sîntem, Flemming • ne place să mergem pe drumul pe care ni l-am croit şi să lucrăm după cum ne taie capul. Sîntem independenţi, ageri şi ambiţioşi. Nu ne place să primim sfaturi şi nici să se amestece eareva în socotelile noastre. Ni le conducem după placul nostru şi nu sînt obişnuit să fiu admonestat de un maimuţoi.
Flemming luă o pipă de pe birou şi începu s-o umple cu tutun dintr-o ulcică aflată pe marmura căminului.
— Asistentul lui Threadgold a ţipat la dumneata ?
90
__ A încercat. Dar nu sînt eu dulăul care şi-a pierdut colţii, ca să rabd aşa ceva.
— Dar în legătură cu ce anume *î*
— în legătură cu proprietăţile mele. De parca nu le-aş administra dinainte de venirea lui pe lume. îşi da nişte aere care mă enervează. ...'■.., , __„„
Flemming îi aruncă una dintre privirile sale somnoroase şi gînditoare.
— Bine, dar ai spus că... „-.,_,
— A trebuit să-l pun la locul lui. începuse să-mi oca
ordine.
— Ce vorbeşti !
— Ageamiul ăsta n-are nici cel mai mic simţ al umorului Flemming, nici un pic...
încheie discuţia cu un rîs iritat şi zgomotos, după care rămase rînjind şi aruncînd priviri furioase. în vremea asta, Flemming îşi aprinse pipa. Stătea înaintea grătarului, cu picioarele larg desfăcute în faţa focului şi cu mîi-nile duse la spate. Faţa sa exprima nedumerirea surprinsă a unui om potolit, calm din fire, căruia i se cere să se necăjească pentru o întîmplare ce i se părea lipsită de cea mai mică importanţă. Turrell avea într-adevăr un temperament violent, ţîfnos şi răzbunător, dar preotul îşi clădea seama că Wolfe îl înfuriase grozav de mult.
— Nu pricep...
— Pe naiba, Flemming, presupune c-ar veni la tine un tinerel şi ţi-ar pretinde să-ţi modifici predicile sau să renovezi biserica.
Flemming, cu faţa sa plăcută, zîmbi amuzat.
— Nu cred că asta m-ar supăra.

— Ai o fire mult prea calmă. Eu nu-s aşa ; dacă întîl-nesc un bătrîn, trebuie să-l pun la punct. Dar să lăsăm discuţia asta. De fapt, am venit să te întreb cînd doreşti să aibă loc serbarea de vară a şcolii. Poţi folosi unul din terenurile mele.
— îţi'«nulţumesc.
— Doamna Turrell se va ocupa de ceai şi de toate cele necesare. Dar o să lipsim o parte din luna august, aşa că aş dori să precizezi data.
— Să spunem, în prima miercuri a lui august.

-— Ne convine. Iţi mai aminteşti de anul trecut 1 Doamne, ce zi a fost! Ai fi zis că Dumnezeu ţine cu noi.J
Robert Flemming. pufăi liniştit din pipă. Se uită la gaura covorului, cu privirea absentă a unui om care ar fi descoperit craniul unui vechi prieten. . .
— Te-ar interesa să-mi vezi trandafirii ? Turrell încuviinţă.
— Aş dori să vii odată la mine şi să-l convingi pe Walker, grădinarul meu, că-i un nepriceput.
Flemming îşi privi ironic pipa pe care o ţinea în mînă.:
— E poate unul din cele mai grele lucruri de făcut în i lume dragul meu. Dacă un străin ar pica în oraşul nostru § şi ar întreba care e „domnul nepriceput", fiecare l-ar îndrepta în altă parte, la uşa vecinului.
După plecarea berarului şi după ce jobenul său alb dispăru şi el, dincolo de gardul viu, alcătuit dintr-un şir de dafini, pe cărarea care duce de la Biserica Sf. Jude spre grădina reverendului, Robert Flemming mai zăbo în mijlocul trandafirilor săi, tăind florile ofilite, admirîn şi cercetând cu grijă, pipăind exemplarele mai reuşite, c pasiunea unui expert. Şi totuşi, dispoziţia sa nu trăda rr "mic din acea agreabilă uitare de sine care însoţea aceste clipe de hoinăreală printre flori. Se oprea din cînd îiv cînd, privind în gol, lua o frunză şi o freca între degete? sau tăia aerul cu foarfecele său de grădină.
Nu se putea afirma că Robert Flemming nutreşte vreo simpatie sau stimă pentru Jasper Turrel. Făcea parte din Navestock şi, ca atare, Flemming îl acceptase. încetase de multă vreme să se mai lase iritat de comportarea berarului. Anumite categorii de oameni se obişnuiesc cu otrăvurile luate în doze mici şi la intervale regulate, devenind cu vremea imuni şi nemaireacţionînd cu violenţă în prezenţa acestora. Flemming se stabilise la Navestock la vîrsta de patruzeci de ani. Trăise în acest oraş timp de douăzeci de ani şi se cufundase în el, ca un om greoi, niţeîuş indolent, într-un pat confortabil. în afara zidurilor care-i înconjurau grădina, nu se dovedea un observator prea ager. Avea un temperament care primea întâmplările aşa cum se prezentau, cu prietenie şi răbdare, dar fărăsă-şi pună întrebări în legătură cu ele. Răul exista, şi se împăcase de multă vreme cu ideea că face parte din
viaţă însăşi. Moartea, durerea şi mizeria erau mărgelele înşirate pe mătăniile credinţei sale, realităţi pe care se învăţase să le privească prin ceaţa aurie a unui misticism blajin. Flemming, ca mulţi alţi oameni cumsecade, lăsa totul în seama lui Dumnezeu. întindea o mînă compătimitoare celor în suferinţă, dar nu dădea niciodată la o parte vălul care ascundea rana.
Uneori, întîmplător, se simţea tulburat, ca trezit din letargia sa patriarhală şi agreabilă, resimţind spaima unui om trezit din somn de un ţipăt îndepărtat. Anumite întâmplări veneau să-i scuture optimismul placid. Se freca atunci la ochi şi întîinea în jurul său doar suferinţe inevitabile şi o stare de mizerie pe care credinţa lui încerca să le înfrumuseţeze. Şi pe urmă, un om sociabil ca Robert Flemming nici n-ar fi putut trăi vreme de douăzeci de ani într-un oraş fără ca obiceiurile acestei localităţi să nu-şi fi lăsat pecetea asupra comportării sale. Sîntem cu toţii ca pietrele unui rîu, care se freacă şi se lustruiesc una pe alta. Locuitorii Navestock-ului — adică aceia care aveau un cuvînt greu în treburile oraşului — urau amestecul străinilor. Bob Flemming era un om bine crescut — cel puţin în ceea ce-i privea pe cei din Navestock. Ruginită, vechea

maşinărie funcţiona greoi, dar nu simţea nevoia să fie împinsă de nimeni. Din cînd în cînd, Bob Flemming se mai ridica şi turna o picătură de ulei.
Preotul intră în casă ca să-şi bea ceaiul, pe care-l lua ca un celibatar, pe o măsuţă îngustă din birou. Cîinele său cenuşiu intră gudurîndu-se şi se încolăci pe un petic de soare la picioarele stăpînului.
— Ce să fie cu tînărul ăsta, Wolfe ? se întrebă Flemming.
Era ora cînd citea *The Times,* dar de data asta deşi ţinea jurnalul desfăcut, obiectul discuţiei purtate cu Jasper Turrell îl mai urmărea, aşa că puse gazeta deoparte.
— Un om tînăr, desigur. Sau, mai degrabă, foarte bă-trîn. Tobby, bătrîne camarad, fă bine şi te ridică. E timpul să-ţi dau porţia de zahăr.
Câinele se aşează pe picioarele dinapoi, primit bucăţica de zahăr pe nas] o azvîrli în aer şi-o prinse apoi în bot.
— Căpşunile ! Timpul ăsta călduros o să le facă să se treacă repede.

îşi trăsese farfuria mai aproape şi se aşezase confor- I tabil în fotoliu, cînd una din servitoare intră :
—Domnule pastor, a venit o femeie din strada Doga- | rilor.
— Bine, Jane.
— Spune că doamna Baker trage să moară şi v-ar fi recunoscătoare dacă aţi veni.
Flemming puse gazeta de o pare : : — Jane, spune-le că viu, viu numaidecît.
Camera din strada Dogarilor unde zăcea femeia care trăgea să moară era o gaură întunecoasă în comparaţie cu însorita încăpere de lucru a lui Robert Flemming. într-un J colţ se găsea un pat de lemn, cu unul din picioare proptit pe o jumătate de cărămidă. Femeia care zăcea în pat era în ultimul stadiu de caşexie. Nasul i se aseuţise, şi nu era mai mare decît degetul unui copil; iar partea dindărăt a capului arăta ca un fel de proeminenţă proiectată deasujjra gîtului. Faţa, de culoarea pergamentului, era numai oase şi găuri. Mîinile se odihneau deasupra cuverturii, cu palmele în sus. Pleoapele erau pe jumătate închise, şi printre ele se zărea privirea opacă şi sticloasă a muribundei. O uşoară mişcare a cuverturii arăta că femeia mai respira. Plecîndu-se, cu pălăria în mînă, preotul pătrunse în odaie. Zări un bărbat înalt, care se ridică de pe un scaun din preajma patului. Clanţa uşii care dădea în bucătăria din spate era zgîlţîită în sus şi-n jos, şi cineva bătea şi se freca de uşă.
— Dumneata eşti doctorul, nu-i aşa ?
— Da.
•— Domnul Wolfe ?
— Da... Mi-e teamă c-aţi sosit prea tîrziu.
Robert Flemming puse pălăria pe marginea ferestrei şi privi spre femeia care zăcea în pat. Vîrî mîna în buzunar pentru a scoate mica biblie pe care o purta cu sine, dar făcea toate aceste mişcări încet şi cu inima îndoită, de parcă vorbele lui Wolfe l-ar fi trezit pe neaşteptate şi l-ar fi făcut conştient de obligaţiile sale. Rămăsese suspendat între acţiune şi gîndire, ca un om oprit de-o mînă fixată pe umăr.
Clanţa uşii continua să se mişte în sus şi-n jos.
— E cineva acolo ?

Wolfe întoarse un chip grav şi întunecat.
— Copilul.
— A!
Flemming se îndreptă spre pat, dar femeia nu-î mai observă. Somnul de veci începuse să-i îngreuneze pleoapele.
— Ar fi trebuit să trimită după mine mai devreme.

— Sfîrşitul a survenit pe neaşteptate. De altfel cred că v-au chemat de ieri.
— Imposibil. Nu ştiu de nimic. Dar am să mă interesez.
Flemming părea nehotărît şi greoi, apoi se aşează pe scaunul de lîngă pat. Mîna sa continua să mai cerceteze buzunarul, dar o scoase afară fără carte, de parcă ar fi pus stăpînire pe el un sentiment de inutilitate.
— Nu vă mai recunoaşte, domnule. ' - Nu ? Şi totuşi... r-
îngenunchie şi începu să se roage. Clanţa uşii era zmucită cu disperare. ■— Mamă, mamă !...
Gura lui Wolfe se crispa. Robert Flemming ridică încet capul.
— N-ar trebui... ■— Cred că nu.
•— Mamă !...
— Eu cred că da.
Wolfe se duse la uşă şi trase zăvorul de lemn. în clipa aceea, femeia încetă să mai respire. Uşa fu dată deoparte şi un băieţel cu plete blonde năvăli în odaie. Se strecură printre braţele lui Wolfe, aruncă o privire preotului şi apoi se aruncă pe marginea patului.
întorcîndu-se, Wolfe văzu totul. Băieţelul se prinsese de mîinile femeii. Ridicîndu-se mai sus, se cuibări lingă ea, privind-o cu ochii aprinşi de adorare. Faţa slabă se rostogoli într-o parte, pe pernă.
Băiatul îşi retrase capul şi scoase un ţipăt cutremurător :
■— Mamă ! Ce s-a întîmplat cu mama ? !
Din trei paşi, Wolfe străbătu înti-eaga încăpere. Se aplecă deasupra patului, ridică copilul şi-l luă în braţe. Băieţelul începu să ţipe şi să-l lovească pe Wolfe în obraji.
05
— Hai, linişteşte-te băiete, linişteşte-te."
Robert Flemming aruncă o privire spre figura medicului şi fu pătruns de un ciudat sentiment de admiraţie. Rămase în genunchi, în tăcere, neclintit, cu mîinile pe marginea patului. îl văzu pe Wolfe îndreptîndu-se către o' canapea veche, în celălalt capăt al încăperii, unde se aşează cu copilul în braţe.
— Aşa, copilul meu, aşa !
Copilul izbucnise într-un hohot de plîns sălbatic, atît de sfîşietor, că nu mai putea fi uitat. Wolfe îl legăna, ţi-nîndu-l cu braţele sale lungi, strîns lipit la piept. Comportarea acestui om era aproape tot atît de zguduitoare ca şi-durerea copilului.
Robert Flemming lăsă capul în Jos. Era incapabil să se roage, dar îl asculta pe Wolfe, care se adresa ca o mamă copilului pe care îl ţinea în braţe.
— Vezi tu, băiete, mama s-a dus să se odihnească. Era obosită, copilul meu, tare obosită. A suferit mult, dureri grele, dar acum i-au trecut durerile. Da, iubitul meu, plîngi pînă te linişteşti. Ţine-te de mine, ţine-mă strîns.'
Un cap de femeie apăru în deschizătura uşii. Robert Flemming se ridică stîngaci, privind cînd spre Wolfe, cînd spre copil. îşi trecu mîna peste ochi şi se uită apoi la cadavrul întins pe pat.
Vecina intră în odaie ; era o femeie voinică, colţuroasă, despletită şi cu obrajii roşii. Plîngea. Privi spre Wolfe şi spre copil.
— Poţi să-l iei, doamnă Budge ?
Vocea sa era caldă, încărcată de un fel de bunătate solemnă.
— Nici vorbă că da, domnule doctor. Bietul de el ! Vino, dragul meu, vino cu mine.
Ii întinse braţele ei pline şi roşii.
— Du-te băiatule 1 îl îndemnă Wolfe.
Băiatul se mai agăţă de el o clipă, dar femeia îl luă cu o mînă, ţinîndu-l strîns la piept, în timp ce cu cealaltă îl mingii e pe spate.
— îl duc alături la vecină, domnule doctor. [1]— Da, e mai bine aşa.
98
în tot acest timp, Robert Flemming rămăsese în picioare în cămăruţa mică şi întunecoasă, ca un străin lipsit de vreun rol în desfăşurarea celor petrecute.
Wolfe şi preotul părăsiră împreună strada Dogarilor. Aveau acelaşi drum, dar anumite motive îl făceau pe Robert Flemming să nu fie îneîntat de această potrivealâ. Umbla cu

capul în .pământ şi cu ochii fixaţi asupra unui punct imaginar de pe pavaj, la cîţiva metri înaintea sa. In mod obişnuit, preotul manifesta calm şi o forţă neclintită. Cînd trecea pe străzile Navestock-ului se uita în ochii oamenilor, cu o încredere înnăscută, fără mândrie, cu *o* faţă .sănătoasă, zîmbitoare şi politicoasă. Dar cele cîteva clipe.petrecute în strada Dogarilor îi provocaseră o stare de stingherealâ. Fusese pus în umbră, şi nu mai exista nici o îndoială în .această privinţă, de personalitatea mai puternică a tânărului. Incapacitatea sa de a fi de vreun ajutorii tulburase. Mai mult, *o* coardă ascunsă tresări se în el la strigătul jalnic al orfanului.

— Un caz nenorocit!

Ridică privirea şi ochii săi se îndreptară sfioşi spre faţa omului de lingă el. Wolfe „părea dus pe gânduri. Profilul său era grav şi oarecum îndârjit.

•— Cît se poate de trist !

— Unul din cazurile inevitabile, presupun?

— Inevitabile ? •« Ochii lui Wolfe se încrucişară cu ai lui Flemming, ca
două florete.

— Da, poate aici.

— Ce vreţi să spuneţi ?

— Că astfel de întîmplări sînt inevitabile în anumite locuri.

Robert Flemming lăsă privirea în jos. Era superior lui Wolfe, şi în ce priveşte statura, cît şi ca reputaţie, _ dar se simţea mai mic şi mai neînsemnat decît omul de lîngă el.

Ezită o clipă, apoi încercă să continue discuţia.

— Dumneata vrei să spui că sînt de vină condiţiile locale ?

— Sigur că da.

—■ Cum asta — la Navestock? Trăiesc în oraşul ăsta de peste douăzeci de ani.

— Ştiu. Tocnrai asta complică felul cuiva de a privi lucrurile.

— O!

Flemming simţi o roşeaţă uşoară urcîndu-i-se în obraji. Cuvintele lui Turrell' îi reveniră în memorie, şi totuşi ele nu se potriveau cu chipul aceluia care ţinuse în braţe copilul hohotind de plîns.

— Mă bucur că părerea dumitale e sinceră.

— Am vrut să spun că sîntem dispuşi să luăm drept fireşti lucrurile cu care ne-am obişnuit.

— Ca petele de pe hainele noastre uzate. E adevărat. Dar nu cumva crezi că...

— Cred în ceea ce am învăţat că e adevărul. Lucrul acesta a fost dovedit. Cei mai buni dintre tinerii noştri —> în sfîrşit, fiecare generaţie îşi are ideile ei.

Flemming tăcu un moment. Apoi spuse !

— Am nevoie de sînge tînăr. Asta-i sigur. '"-• Ajunseseră la o răscruce, unde drumurile lor se despărţeau. Această despărţire a drumurilor putea îmbrăca pentru amîndoi semnificata unui simbol. Robert Flemming îi întinse mîna :

— Îmi pare rău că nu ne-am cunoscut pînă azi. Nădăjduiesc că de-acum înainte va fi altfel.

Wolfe îi strînse mîna cu sinceritate.

— Aşa nădăjduiesc şi eu.

Şi se despărţiră, după ce se priviră adine în ochi.

Robert Flemming îşi continuă drumul încet, cu mii-nile la spate. Din cînd în cînd răspundea saluturilor care i se adresau. Şi totuşi se simţea complet detaşat de cele ce se întîmplau în jurul său. Izbutise să se desprindă de Navestock şi de propriile sale obiceiuri, pătrunzînd într-o lume mai curată şi mai generoasă.

CAPITOLUL XI

O fată tolănită la umbra unui tufiş de măcieş, cu un roman în faţă, poate reprezenta un studiu mai agreabil decît imaginea unui profesor plecat pe malul unei bălţi, printre trestii şi păpuriş, şi care răscoleşte mîlul.

Jess Mascall îşi rezervase un locşor tăinuit la Mlaştina Tarling, unde se putea ascunde ca o fiică sălbatică a pădurii, cu picioarele ei bronzate şi ochii negri ca

mura. Era o mică văgăună, pavată cîndva cu prundiş şi pietre rombice, transformată acum într-o vîlcea verde şi înflorită, ascunsă după tufişurile dese şi neregulate de măcieş. Deasupra ascunzătorii pluteau nori albi, iar cerul o acoperea ca o năframă albastră. Puteai afla în acele locuri colnice însorite, unde să te poţi tolăni la soare sau la umbra tufişurilor de măcieş, unde să te ascunzi ca să poţi citi în voie. Primăvara, vara şi toamna, această văgăună în miniatură semăna cu o piesă rară de tapiserie, coborîtă de-a dreptul din cer. Anemone, ciuboţica cucului, violete, clopoţei, ţintaure roşii, degeţei, gura-leului,'măcăleandre, muşcate, înfloreau toate, rînd pe rînd. Jess adunase stîn-jenei din grădină şi-i sădise la liziera colţişorului ei tihnit. La mijloc se afla un cerc negru şi cenuşa rămasă de pe urma focului, fiindcă lui Jess îl plăcea uneori să-şi fiarbă ceaiul într-o cană ţuguiată, în vîrful unei pirostrii alcătuite din crengi.

Măcieşul îşi scuturase florile sub jarul soarelui şi-şi împrăştiase seminţele mult mai devreme ca de obicei, din cauza verii fierbinţi. De-a lungul malurilor sfărîmieioase

7*

ale văgăunii se înălţau tulpinile delicate ale ferigilor, iar. pe alocuri, acolo unde pămîntul fusese spălat de ploi, apăreau rădăcini negre împlîntate în solul pietros. Un degeţel înalt, un lujer, cu potirul de seminţe, mai purta doar **doi** clopoţei în vîrf, cît mai rămăseseră după ce-i pierduse pe ceilalţi. Jess stătea întinsă pe un petic de loc umbrit, înconjurată de florile galbene ca de nişte raze aurii. Ivanhoe îl înfrînsese pe Bois Guilbert şi reuşise s-o salveze pe Rebecca [1] de la arderea pe rug.

Jess puse cartea deoparte — o citise de două ori în cursul ultimelor două luni — şi se întoarse pe spate cu **o** senzaţie voluptoasă de lene. Romantismul se potrivea de minune cu această zi de vară, cînd norii se fugăreau pe cer şi sîmburii de măcieş plesneau în soare. Şi apoi, domnişoara Jess era învăluită. în romantism din cap pînă-n picioare. Se afla la vîrsta cînd romantismul devine **o** necesitate, iar aventura constituie seva. vieţii. însăşi vitalitatea ei era de natură romantică. Visa la toate aceste întîmplări eroice şi le comenta cu o sinceritate naivă.

„Şi totuşi cred că Rowena era o zăpăcită. Nu ştiu dacă nu-mi place Rebecca mai mult. Insă ele, vezi..."

Gîndurile ei porniră pe un alt drum, şi ea continuă să rămînă,întinsă pe spate şi să admire frunzişul dantelat ar ferigilor care mărgineau mica fundătură.

„Mă întreb dacă mai pot exista astăzi făpturi ca Ivanhoe ? Am certitudinea că mai există. Numai că el era blond, şi mie nu-mi plac bărbaţii blonzi. Ii prefer pe cei înalţi, bruneţi şi viguroşi, deşi cred ca n-ar trebui să-mi placă, fiindcă şi eu sînt brunetă. Bărbaţii blonzi arată uneori ca.nişte găini plouate. Ar mai fi tînărul Turrell, dar el e roşcovan ; ce m-aş bucura să-l văd odată ciomăgit de cineva ; mi-ar fi plăcut să-l văd pe Ivanhoe tăvălin-du-l în ţarină. Grozav ar mai arăta John Wolfe în armură. E atît de puternic şi de neînfricat. Cred c-ar fi în stare să săvîrşească multe fapte minunate. Dar Na\'estock-ul e un loc atît de plicticos ! E greu de închipuit că s-ar putea afla aici un balaur cu care să te iei la trîntă. Poate bătrîna Plimley. Dar pe ea am aranjat-o eu..."

[1] Aluzii la personaje din romanul „Ivanhoe" de Walter Scott' *(n. red.).*

Se cufundă apoi în visuri din ce în ce mai pitoreşti şi «nai romantice, mult prea ciudate şi personale ca să poată fi comentate cu voce tare. Erau ca nişte pînze de păianjen, irizate, ţesute de mrna unor zîne pentru privirea unei fete tinere. Tolănită, Jess făuri în minte liniile lor strălucitoare şi tremurate. Prinsă de vraja visului, uita de tot ce-o înconjura.

— Jess, Jess !

Cineva o striga. Se ridică, scuturîndu-şi pletele ei negre, uşor iritată. ■—-- Jess, eşti aici ?

Era un glas subţire şi acru, ca un hirsut ele cuţit. Jess îl recunoscu prea bine. Rămase în picioare, aşteptînd.

— E Edilii Wilks ! Ce i-o fi venit să mă caute ? N-am .chef de ea.

Domnişoara Edith Wilks nu se potrivea în acest cuib de flori sălbatice. însuşi numele ei

semăna cu o dantelă croşetată ; era repezită, afectată şi mult prea delicată. în adevăr, apăru Edith Wilks ; cu picioarele ei lungi, încălţate în nişte botine franţuzeşti care-i ajungeau pînă aproape de genunchi, cu ua nas ascuţit şi purul decolorat. Jess, care era o făptură impulsivă, ar fi preferat s-o vadă pe domnişoara Wilks în fundul mării.
O pălărie de pai apăru dinspre tufişurile de măcieş şi .se-ndreptă de-a lungul potecii Ecrpuite care ciucea la sanctuarul lui Jess.
— .Eşti acolo, Jess ? ' — Da.,.sînt aici.
Enervată de efortul pe care-l făcea ca să se strecoare printre tufişurile .de măcieş şi preocupată de îmbrăcămintea ei, domnişoara Wilks ajunse în fine la marginea văgăunii. Era o fată slabă, cu chip palid, frunte înaltă, bombată şi lucioasă, şi cu un nas subţire. Unul din acele chipuri neutre; părul, sprîneenele şi genele ei erau aproape albe, iar pleoapele roşii făceau ca ciclul să pară spălăciţi şi fără viaţă. Gura era trăsătura ei ee$_a$ mai caracteristică .: o simplă linie, aproape lipsită de bu;;e. din care ieşeau cu uşurinţă mici discursuri răutăcioase. Domnişoara Plimley o înzestrase cu purtări alese şi, ne.fiind frumoasă, se îmbrăca foarte rafinat.
101
— Bună, Edith !
— Ce mai faci, Jessiea ? Am venit special să te invit la petrecerea noastră de săptămîna viitoare. Mama mi-a pus la dispoziţie trăsura şi mi s-a spus c-o să te găsesc aici.
;— Ce, aveţi acum o trăsură ? Vino şi stai jos.
Trăsura era de fapt un docar, dar fata cea subţire nu se mai obosi să dea explicaţii. Se aşează cu multă grijă, ridicîndu-şi fusta, şi Jess nu se putu abţine să nu remarce că picioarelor domnişoarei Edith nu le-ar fi stricat să fie ceva mai pline.
— Vai dragă, ce loc ciudat ai ales !
— De ce?
-— E tare sălbatic.
— Bine, dar la ce te-ai fi aşteptat de la un ţinut mlăştinos ? Te poţi aşeza pe Ivanhoe, ori pe pălăria mea veche de pai. Mai degrabă pe pălărie. Uite-o colo !
— Iţi mulţumesc, dragă.
Şi domnişoara Wilks se aşează. . îşi ţinea • călcîiele şi genunchii strînşi, cu vîrfurile pantofilor în linie dreaptă, coatele lipite de trup şi mîinile încrucişate în poală. Jess se tolănea în voie, cu nepăsarea ■unei firi libere, relaxate, ale cărei membre nu luau niciodată o poză ţeapănă şi dizgraţioasă. Edith Wilks începu să vorbească despre petrecerea ei. Va fi ceva elegant, cu muzică, trageri cu arcul şi crochet. Reverendul Charlie Chipperton, ajutorul domnului Flemming, făgăduise că-şi va aduce flautul şi Eudoxia Brown le va cînta la pian.
Jess promise că va veni.
— Măcar să-l văd pe domnul Chipperton suflînd din flaut. Ar trebui să execute şi un dans, Chipperton ăsta. Ar,arăta ca un dans de negri. Gura lui mă face totdeauna să rîd.
Interlocutoarea ei nu găsi nimic amuzant în această remarcă. Păstra atitudinea unei cucoane corecte.
— Cum poţi fi atît de, copilăroasă, Jess ?
— Nu-i chip să mă schimb.
— Nu-i nimic de rîs. Nu-ţi aminteşti de orele noastre de lectură cu domnul Chipperton ? Cit era de politicos ! Păcat că tinerii noştri nu-i copiază bunele maniere. Sînt atît de vulgari, mă înfioară.
102

— Vai ! E groaznic ! Care sînt tinerii ăia ?
— O, Percy Tangs, tînărul Garvice şi cei doi Studleys, care se strîmbă ca nişte maimuţe. Sînt convinsă că domnul Flemming a avut noroc cu ajutorul său. Mama tocmai spunea, ieri *ca* doctorul Threadgold ar avea de ce să-l invidieze.
Jess o privi cu atenţie.
— Doctorul Threadgold, scumpul şi bătrînul mie--' luşel ?
— Da, din cauza asistentului său nerod.
— Unul înalt, nu-i aşa ?
— îl cunoşti ?
— A vizitat-o pe mama.
— Doamne sfinte, Jessiea, noi nu l-am primi în casă.

Jess avea părerile ei asupra fetelor, pe care le împărţea în două categorii : „cumsecade" şi „pisici". Domnişoara Wilks aparţinea ultimei categorii. Era totdeauna gata să-şi bată joc de rochia nouă a unei prietene.
— Noi socotim că doctorul Wolfe e foarte priceput.
— Priceput ? Ar trebui să auzi ce spune domnişoara Perfrement !
— Aceeaşi categorie.
— Ce categorie anume, Jess ?
— A ! nimic.
Edith Wilks redeveni femeia de lume.
— Toată lumea socoteşte că doctorul Wolfe e un tînăr îngîmfat. Tata spunea că n-o să facă mulţi purici la Navestock. E bădăran, înfumurat şi se amestecă unde nu-i fierbe oala.
Chipul lui Jess era concentrat şi foarte calm.
— O!
— Vezi tu, oamenii care şi-au petrecut întreaga lor viaţă la Navestock nu pot tolera un asemenea tînăr înfumurat şi prost crescut. Ne miră că doctorul Threadgold nu s-a descotorosit încă de el. Tata a spus că va trebui să-i atragă atenţia doctorului Threadgold.
— Cu ce l-a jignit doctorul Wolfe pe tatăl tău ?
— Nu ştiu ; de altfel nici nu mă preocupă un astfel de om. Bănuiesc că i-a adresat tatii observaţii neplăcute în legătură cu colibele din partea de jos, de lingă moară.

Ca şi cum l-ar privi pe el. Doamne, Dumnezeule, ce l-aş mai pune eu la locul lui!
Ochii lui Jess începură să strălucească.
— Da, ştiu. E vorba de cocioabele alea oribile şi vechi, care stau gata să se prăbuşească în rîu.
— Draga mea...
— Cred că numai sprijinindu-te de ele, şi le-ai dă-rîma. Şi apoi mirosul !
Domnişoara Wilks deveni arogantă.
— Jess, cum poţi fi atît de vulgară ?
— Dar bine, ăsta-i adevărul, nu ? De ce i-o fi supă-rînd pe oameni adevărul ?
— Vai, ce absurdă: eşti !
— Domnul doctor Wolfe spune adevărul. Sînt convinsă.
— E lipsit de maniere.
Jess se întinse din nou pe iarbă şi privi cerul.
-— Domnul Chipperton. n-ar rosti niciodată vreun adevăr neplăcut, aşa-i ?... Ai observat cum i se îndoaie genunchii ? Mă tem totdeauna să nu-i iasă prin pantaloni.
Nasul trufaş al domnişoarei Wilks n-avea aerul să guste acest gen de umor.
— Nu eşti deloc spirituală, Jess.
— Nu fac decît să-l compar pe domnul Chipperton cu domnul doctor Wolfe. Acum cînd mă g îndese mai bine la el, îmi dau perfect de bine seama că aduce cu un cui îndoit. îl prefer desigur pe doctorul Wolfe. Asta-i adevărul.
Se întoarse înspre prietena ei şi o privi în ochi, cu un aer provocator.
— O ! Pricep.
— Ce pricepi ?
— Nimic ; nimic care merită să fie rostit. Jess rîse.
— Edith, nu mă privi cu ochi de cloşcă.
— Chiar aşa ?
— Ar trebui să-ţi spun „şş-şş" ca să te aud cotcodă-cind şi scuturîndu-ţi penele. Grozav mi-ar plăcea să te tăvălesc prin mărăcini. Ar fi straşnic.

Jess se ridică, ameninţătoare şi nervoasă. Domnişoara: Wilks se îndreptă din şale şi păru că devine mai subţire şi oarecum agitată.
— Nu fii absurdă ! Cred că trebuie să mă duc. Mama mi-a spus să nu întîrzii.
— Rămîi să luăm ceaiul împreună. ■
— îmi pare rău, dar nu pot. Aşadar vii miercuri, nu *'t.* ■— Da, o să viu.
Şi domnişoara Wilks se ridică să jîlece.
Jess nu încercă s-o reţină. O conduse pe Edith Wilks pînă la Ferma Mlaştinei, dar o lăsă să traverseze singură curtea. Nici nu s-a prea sinchisit atunci cînd Billy, gîn-sacul c-un singur ochi, trezindu-se, a devenit pe neaşteptate furios împotriva lui Edith, asmuţind în

urma ei întregul cîrd de gîşte, într-o larmă de cîrîituri. întin-zînd gîtul şi bătînd din aripi, Billy o ciupi de picioare. Fata nu avea umbrela de soare ca să se apere, şi retragerea sa înspre poarta albă fu. puţin cam precipitată.
Jess rămase la colţul gardului viu: şi, deşi ochii ei; străluceau, în lumina lor tot se mai putea distinge urma furiei.
— Dragul şi bătrînul meu Billy ! Ai reuşit să pui pe fugă picioroangele !
„Picioroangele" era porecla sub care era cunoscută domnişoara Wilks la şcoala domnişoarei Plimley. E greu de închipuit uşurinţa aproape diabolică cu care fetele tinere se pricep să poreclească pe cineva care nu e pe placul lor.
Jess Mascall intră să-şi bea ceaiul şi zvîrli „Ivanhoe" pe un scaun. Camera lungă şi joasă era agreabil de răcoroasă, deşi păstra parfumul îmbietor al verii. Mary Mascall trăsese măsuţa pentru ceai în dreptul, ferestrei deschise. Stătea acolo trebăluind în linişte; prezenţa ei plăcută radia bună dispoziţie şi activitate. Mary Mascall, făcea plata muncitorilor de la fermă. Oamenii lucrau pentru ea cu tragere de inimă, aşa cum n-ar fi făcut-o pentru', mulţi alţi stăpîni.
— Unde-i Edith, draga mea ? Jess răspunse serioasă :
— N-a vrut să rămînă, şi de altfel nici Billy n-o înghite.

— Billy ?
— Să-l fi văzut cum l-au enervat picioarele ei. Billy e o dulceaţă.
Mama şi fata îşi zîmbiră una alteia. Şi totuşi Jess con- I tinua să rămînă preocupată. Ochii ei erau aţintiţi pe za-harniţă, pe care o studia cu adîncă seriozitate.
— Mamă, ce fel de om e domnul Wilks ?
— Zaharia Wilks, scumpa mea ? După cîte am auzit e un om mărunt şi meschin. Mulţi dintre locuitorii Navei stock-ului au aceleaşi păcate. Sînt fermieri proşti, cu mentalitatea învechită, cel puţin în ce priveşte gospodărirea proprietăţii.
— Cum vine asta ?
— Dacă nu dai hrană îndestulătoare vitelor tale, în-fgrăşămînt bogat pămîntului, gospodări tul unei fermei dovedeşte nepricepere. Toată lumea ştie asta. Şi totuşi, nobilimea din Navestock nu ştie decît să tragă cît mai mult din arendă, fără să pună nimic la loc cită vreme foloseşte pămîntul. O proprietate imobiliară e la fel cu<| oricare proprietate. Nu merge să tot iei, fără să dai nimic in schimb. Dar aici, la Navestock, aşa stau lucrurile de [mai bine de cincizeci de ani.
— Dar asta-i o ruşine, nu-i aşa ?
— Moşierii sînt oameni ciudaţi, draga mea. Nu sînt I mulţi ca lordul Blackwater, şi e păcat că Brandon-ii, şi Turrell-ii, şi Wilks-ii nu învaţă nimic de la el. Pînă şi bătrinul Jos'hua Crabbe, necredinciosul, ştie mai bine decît ei că nu trebuie să laşi o proprietate în paragină, *f* lăcomindu-te ci'ţiva ani la bani mulţi. Nu mi-ar conveni deloc să depind de un moşier din Navestock. Lordul Blackwater e un om întreg şi un gentilom. Nu vrea ca arendaşii săi să trăiască asemenea unor porci.
Jess mesteca ceaiul cu linguriţa şi urmărea băşicuţele care se ridicau la suprafaţa paharului. înţelesese dintr-o dată că un om de felul lui John Wolfe putea fi duşmănit într-un oraş ca Navestock. Cînd e vorba de tras concluzii, Jess avea agerimea femeilor. Era pentru ea începutul celei mai fascinante cărţi, „Cartea lucrurilor aşa cum sînt".

CAPITOLUL XII
Wolfe intră în cabinetul doctorului Threadgold, dar se opri în prag, ţinînd cu o mină uşa deschisă.
— Domnule doctor, v-aş ruga să aruncaţi o privire asupra preparatului pe care vi l-am pregătit *h.* microscop.
« Doctorul, care era tolănit într-un fotoliu, îşi destinse
picioarele şi se ridică într-un foşnet de gazetă. Threadgold aţipise cu faţa acoperită de ziar.
— Ce s-a întîmplat, domnule doctor Wolfe ? Ce s-3 întîmplat ?
— Am o lamă la microscop pe care ţin s-o vedeţi şi dumneavoastră.
Se duseră în cabinet, unde Wolfe. instalase microscopul pe o masă de brad, lîngă fereastră. Threadgold îşi ridică pulpanele redingotei şi se aşează, încolăcind'i-şi picioarele în jurul scaunului. îşi scoase ochelarii, închise ochiul drept şi fixă cu cel stîng obiectivul; avea înfăţişarea unui proaspăt recrut, care priveşte chiorîş prin viziera puştii.
Urmă un moment de linişte, în care timp Wolfe îl urmări cu atenţie pe omul cel mititel

care sta la masă, îi privi încreţiturile de grăsime ale cefei şi felul în care părul său rar era dat peste cap. Simţea un fel de milă pentru Threadgold, şi acest sentiment de compasiune îl îndemnase să-i deschidă ochii, ca să priceapă ce s-ar putea întimpla la un moment dat la Navestock.
— In josul lamei se vede multă mişcare, domnule doctor Wolfe.
107,
— Da. o mare agitaţie.
— E apă din iaz ?
— Nu, din fîntînă.
— Doamne, e posibil ? , a
— Din fîntina din Piaţa Paradisului.
— A !
— Acolo s-a ivit cazul de difterie la care am fost chemat azi dimineaţă.
Threadgold se îndreptă in scaun, scoase -o batistă-de f mătase şi începu să-şi şteargă ochelarii. Ambii bărbaţi îşi dădeau seama de tensiunea care domnea în aer, dar Wolfe fu primul care deschise discuţia :
— Sînt bucuros că mi se iveşte prilejul să vă *var-*besc despre o problemă care mă preocupă de mai multă vreme. N-am adus vorba pînă acum, deoarece am ţinut să mă bizui pe fapte.
Threadgold, care mai stătea cu spatele la W'olfe, îşi .potrivi ochelarii, şi Wolfe putu să observe cum încep să I se roşească urechile.
— Ei bine, domnule doctor Wolfe, despre ce-i vorba ?
— Vreau să vă vorbesc despre condiţiile sanitare ale oraşului. întîmplător, aceste probleme m-au interesat înainte de a veni aici. Starea oraşului Navestock c dezastruoasă.
Threadgold se ridică de pe scaun, fără să-şi dezlipească privirea de la fereastră. Wolfe îi închisese retragerea în direcţia uşii. Dar mai mult decît atît, o anumită forţă morală îl ţintuia pe acest om în vîrstă într-un colţ al camerei, ca pe un copil. Drept prim impuls căutase să evite această convorbire printr-o fanfaronadă, şi nu să-şi încarce umerii cu povara pe care i-o trecea acest tînăr neînduplecat.
— Chiar aşa ?! Asta-i o afirmaţie cam îndrăzneaţă.
— însă serioasă.
—- îţi dai seama că eşti de puţină vreme in oraş ?
— Sînt aici de şase luni. Aş dori să vă arăt rezultatele cercetărilor mele.
Threadgold, cu mîinile în buzunare, se foia pe loc. Un nod i se pusese în gît. îi era imposibil să se întoarcă şi să întîlnească privirea lui Wolfe.
108
■— Nu-i nevoie să te grăbeşti într-atît, domnule doctor. Nu-mi amintesc să-ţi fi cerut să incluzi în obligaţiile dumitale şi controlul sanitar.
— îmi pare rău, dar acesta decurgea ca o consecinţă logică.
— Ce vrei să spui ?
— Cînd constaţi anumite efecte,, eşti obligat să cercetezi cauzele.
— Nu-nţeleg motivul care te-a îndemnat pe dumneata să efectuezi acest control, domnule doctor Wolfe. Un asistent nu poartă niciodată. întreaga răspundere.
— Eu însumi mă simt răspunzător — chiar şi în interesul dumneavoastră.
Threadgold îndepărtă poalele redingotei sale, cuprins de o neînţeleasă şi impacientată nervozitate.
— Foarte bine, domnule doctor Wolfe, foarte bine. O să controlez datele pe care le-ai adunat. Dar trebuie să-ţi atrag atenţia că. tinerii absolvenţi, abia ieşiţi de pe băncile facultăţii, nu prea înţeleg realităţile practicii medicale. Aici avem de-a face cu oameni şi condiţii diferite, şi acest fel de a fi stăruie ca atare de veacuri. Teoreticienii sînt oameni foarte prime jdioşi. Ei îşi închipuie că jocul vieţii decurge ca o partidă de şah.
Wolfe îşi frecă bărbia şi privi ţintă la ceafa lui Threadgold.
— Mă-ntreb care o fi fost aici procentul de mortalitate în ultima sută de ani.
— Nu ti-l pot spune. N-avem statistici.
— Aţi arat vreodată holeră la Navestock, domnule doctor ?
— Nu, niciodată.
— Dar febră tifoidă ?
— Nici.

— Ei bine, să dea Domnul să nici nu le aveţi vreodată !
S-ar fi zis că o viespe l-a înţepat pe bătrîn într-una din cutele de grăsime ale cefei. Se întoarse brusc, respi-rind greu cu pumnii strînşi şi înfundaţi în buzunare. Wolfe îl atinsese în punctul sensibil. Timid, fanfaron, eschivîndu-se cu neîndemînare dintr-un colţ într-altul, izbucni în cele din urmă cu o furie oarbă împotriva aces-

tui om, a cărui sinceritate brutală refuza să ia în seamă micile ipocrizii care orînduiesc desfăşurarea vieţii.
— Domule doctor Wolfe, nu ştiu dacă ţi-a trecut prin minte că afirmaţiile dumitale constituie grave insulte la adresa mea.
Wolfe îl privi cu toată seriozitatea.
— Domnule doctor, am socotit că ati dori să cunoaşteţi starea reală.
— Aşa !
— Sînt gata să-mi asum întreaga răspundere. Chipul lui Threadgold exprima dezgust şi indignare.
— Absurd, ridicol ! Nu-ţi dai seama de poziţia mea — de situaţia mea şi de condiţiile speciale din Na\restoek. Este oare posibil...
Se opri, îşi scoase ochelarii şi, foarte nervos, se apucă să-i şteargă.
— Vreţi să spuneţi, domnule doctor Threadgold, că situaţia de fapt din Navestock este prea „puternică" în raport cu noi ?
—- Te rog să nu-mi atribui mie cuvintele dumitale. Am răspuns de sănătatea acestui oraş vreme de douăzeci de ani. Şi acum apari dumneata, un tînăr care, lucrînd pe ascuns şi cu viclenie, insinuezi că aş fi făcut pentru oraş mai puţin decît trebuia. Nu pot urma linia sentimentelor dumitale, domnule doctor, şi nici să accept ideea pe care ţi-o faci despre localitate. Wolfe rămase pe poziţia sa.
— Îmi pare rău. Anumite împrejurări mi-au deschis ochii. Poate că a fost mai uşor pentru cineva care abia a terminat un curs de sănătate publică. însemnările mele — aşa cum se prezintă ele — vă aparţin. Le puteţi lua, critica şi folosi aşa cum veţi crede de cuviinţă.
Threadgold făcu mutra unui om surprins de un taur înfuriat, care ar fi gonit spre el printr-un gang îngust..
— Din cele spuse de dumneata trebuie să înţeleg că...
— Vă încredinţez toate observaţiile şi însemnările mele. Materialul vă aparţine, întrucît sînt plătit de dumneavoastră pentru timpul pe care-l petrec aici. Nu intenţionez eîtuşi de puţin să vă ştirbesc autoritatea.
Threadgold schiţă cîteva gesturi de spaimă, încercînd parcă să respingă această răspundere. Şovăia, dar se agăţă

de ideea că cel mai bun lucru ar fi să temporizeze, să pună mai întîi mina pe material ca să-l poată cerceta în voie. Oamenii slabi se simt atraşi de promisiuni vagi şi de digresiuni minuţioase. Se înspăimîntă la gîndul de a vorbi pe şleau şi le e teamă că vor fi demascaţi, arătîndu-ţi-se aşa cum sint într-adevăr, teribil de egoişti.
— Foarte bine, domnule doctor Wolfe, foarte bine. Dă-mi hârtiile !
— Le veţi avea imediat.
După o jumătate de oră se aflau încuiate în biroul doctorului Threadgold.
Puţini sînt oamenii capabili să descrie cu sinceritate o încăierare la care au participat sau un schimb violent de cuvinte în cursul căruia au fost scărmănaţi. Cuvintele sarcastice care ne vin cu atîta greutate pe buze cind ne aflăm în toiul luptei sînt prea strălucitoare pentru a fi ignorate şi de aceea sînt strecurate în schimb, cu multă dibăcie, în cursul relatării despre întîmplare.
Un om slab şi fanfaron e obligat să mintă sau să exagereze cînd îi relatează soţiei sale o gîiceavă. Ei are în vedere demnitatea sa casnică, iar cuvintele sînt, ca şi o sabie, uşor de mînuit cînd nu e vorba s-o încrucişezi cu altcineva. „A ! n-

are să uite el asta aşa de repede. L-am pus bine la punct. Sînt mult prea viclean pentru animalul ăsta. I-am amintit şi de una şi de alta, tot ce-am avut de spus. Da ; i-am făcut-o ! Ar fi trebuit să-l vezi cit era de încurcat. I-am turnat pe şleau o serie de adevăruri, draga mea. Nimic mai util decît să-i arăţi cuiva cit este de bădăran". Dar partea ciudată e că fiecare dintre combatanţi, ducîndu-se acasă, se laudă pe aceeaşi arie a cocoşului. Orlcît de însîngerată i-ar fi creasta, fiecare e convins că creasta celuilalt cocoş e făcută ferfeniţă.

Cam pe la orele trei după amiază, doctorul Montague Threadgold dădu pe gît paharul de porto, se aşeză bine în fotoliu şi căzu pe gînduri. Semăna cu un cocoş bătrîn aflat în uşa şopronului, după ce fusese tăvălit într-o căpiţă de fin de un alt cocoş, aprig şi înalt. Experienţa prin care trecuse îl umilise, iar omul acesta bondoc presimţea c-ar putea întimpina şi alte umilinţe mai grele dacă nu va adopta o atitudine mai liotărîtă. Un al doilea pahar de

UI

vin îl ajută să-şi facă o părere mai bună despre demnitatea sa. Aşa că, la ora ceaiului, pe covoraşul din faţa căminului, se dovedi capabil să arboreze o atitudine emfa- | itică şi să-i povestească doamnei Sofia cele întîmplate.

—• Scumpa mea,, azi* după-amiază am fost obligat să f am o discuţie cu domnul doctor Wolfe. Nu cred ca pîuă astăzi să fi înţeles pe deplin situaţia sa la noi.

Chipul doamnei Thrcadgold nu tresări. Se pricepea să I citească gradul de prefăcătorie al soţului ei, la fel cum citea barometrul din hol.

■— Mă bucur să aud asta.

— Detest scenele, draga mea. dar de data asta a fost I absolut necesar. A trebuit să-l scutur niţeluş pe acest -tînăr şi să-i demonstrez că n-am voie să-l las să comită vreo prostie. Wolfe îmi face impresia unuia din acei indivizi încrezuţi, complet lipsit de inimă şi de purtările alese ale unui gentleman.

Tonul declamaţiei era desăvîrşit. Doamna Sofia întinse mina spre zaharniţă.

— I-ai spus ceva despre hartă ?

— Draga mea. rezultatul convorbirii a fost că domnul I Wolfe s-a oferit să-mi predea toate însemnările şi hărţile sale.

■—■ Bine, Montague, dar le-ai căpătat ?

— Desigur. Sint încuiate în biroul meu.

Iţi încorda ameninţător pieptul sub vesta albă. Făcuse gura pungă, ochelarii îi străluceau şi se îmbâtase cu .vorbe. Threadgold şi soţia sa îşi duceau existenţa după o ..schemă meschină, în care doar aparenţele contau. O etichetă strictă şi o diplomaţie orânduită cu grijă în sprijinul carierei profesionale deveniseră pentru ei un veritabil cod. Conştiinţa lor era pavoazată în întregime cu lozinci care sunau : ,.Purtări alese", ..Amabilitate*. „Politeţe",, „Tact*. Ajunseseră să se întrebe ei înşişi, dintr-un impuls aproape natural : „Cutăreia sau cutăruia îi va fi pe plac ? Nu cumva :se va simţi jignit ? Dacă voi proceda aşa, oare îmi va fi de folos şi în acelaşi timp de bun gust ?-

Dcaimia Threadgold îi întinse ceaşca cu ceai soţu- 1 lui său.

— Acum, că al pus mîna pe hîrtii, Montague, lucrurile se vor aranja uşor.

— Vreau să arunc o privire asupra lor.

— N-ai altceva de făcut decît să le zvîrli în foc. ■— Un moment, draga mea...

— Am spus să le dai foc! Şi apoi expediază-l pe domnul Wolfe să-şi vadă de treburile lui, şi asta fără întârziere.

Chipul doctorului Thrcadgold se întunecă în mod evident, îşi asumase un rol plin de semeţie şi de autoritate şi, ca mulţi fanfaroni, se pomeni că şi-a creat noi încurcături şi motive de spaimă. O lăsase pe soţia sa să creadă că l-a umilit pe Wolfe şi că-i smulsese aceste hîrtîi cu gestul unui învingător care capturează armele celui învins, în realitate, vinul .avea alt gust, şi Thrcadgold ştia prea bine acest lucru. Cel care obţinuse victoria morală fusese Wolfe. Acesta lăsase toată povara răspunderii pe umerii lui bătrîni.

Să ardă aceste hîrtii! .....

în această clipă îşi dădu seama, în mod absurd şi grotesc, că-î era teamă de Wolfe, că era disperat din această pricină şi că tînărul reuşise să-l umilească.

-- Draga mea Sofia, înainte de toate trebuie să cercetez aceste hîrtii. îţi mărturisesc că nici eu nu sint deplin satisfăcut de condiţiile sanitare ale oraşului nostru,

Doamna Threadgold cunoştea prea bine aceste şovăiri ale soţului ci.
— - Astea sint condiţiile, şi pace ! Dar sfatul meu, Montague, este să arzi aceste hîrtii, :să-i plăteşti individului leafa pe o lună şi să-l dai afară din oraş.
— O clipă, draga mea. ■— Fă-o imediat !
— Draga mea, sint unele situaţii pe care nu le pricepi.
— Ba le pricep prea bine, E ciudat cum un om, la vîrsta ta, se lasă tiranizat de asistentul său.

CAPITOLUL XIII

Jasper Turrell şi fiul său călăreau la trap pe şoseaua care duce prin Trecătoarea Bâtlanilor, pe versantul răsăritean al Mlaştinei Tarling. Aruncaseră o privire asupra vechiului han „La luna plină" de la „Crucea Cerbului", o clădire dărăpănată, ale cărei hornuri se clătinau şi al cărei acoperiş se plecase într-o parte, ca scăfîrlia unui bătrîn. „Luna plină" fusese scoasă în vîn-zare şi deoarece, liberă să se aprovizioneze de unde poftea, îşi umpluse pînă atunci pivniţa cu băutură de la fabrica de bere Hambleton din Wannington, Jasper Turrell îşi făcuse socoteala să pună mîna pe această proprietate. Lui îi aparţineau aproape toate hanurile şi cîrciumile din Navestock şi din împrejurimi. Toate se aflau în legături de afaceri cu fabrica sa de bere. Era oricînd dispus să mai cumpere un han, să-şi lărgească cîmpul de activitate şi să înlăture eventualii concurenţi.
Turrell îşi alesese pentru această plimbare călare una din acele zile senine, cu un cer albastru care precedă de obicei ploaia, o zi care scotea la iveală în toată frumuseţea lor cuceritoare culorile Mlaştinii Tarling, tăinuite îndărătul colinelor sălbatice din jur. Doar un om complet stăpînit de socoteli ar fi rămas insensibil la misterioasa armonie de lumini şi umbre, la strălucirea soarelui că-zînd asupra purpuriului, verdelui şi auriului de pe dealuri. Te simţeai purtat pe culmile universului, acolo unde adie zefirii şi cîntă ciocîrlia, iar păsărelele ciripesc printre boschetele de măcieş. Orizonturile vaste îţi îndemnau spiritul la visare. Dealurile înalte păreau animate de mişcări
114i
languroase şi ritmice, de parcă ar fi vrut să inhaleze aerul proaspăt şi tonic.
Turrell-ii nu erau însă făpturi sentimentale. Discuţiile lor se refereau la „Luna plină" de la Crucea Cerbului, dar, ajunşi la povîmişul de la Trecătoarea Bîtlanilor, schimbară subiectul. Tînărul Turrell avea un fel ciudat de a călări. Se apleca peste şa, lăsînd să-i atîrne umerii grei, şi scotea capul înainte, ca un luntraş care vîsleşte. Mandibula sa, proeminentă, îi dădea expresia unui om încăpăţînat şi pus pe harţă, iar chipul său turtit şi rotund trăda duritatea unui trunchi de stejar.
Jasper Turrell închise ochii, cum obişnuia ori de cîte ori se arăta satisfăcut de propria-i isteţime.
—■ Nici vorbă, Hector, că am să-i fac vînt din Navestock acestui tînăr. Eu văd mai departe decît alţii. Asemenea bădărani ne pot aduce multe neajunsuri.
Hector Turrell poseda o doză de agerime cinică, dar un tînăr care ştie că poate ciomăgi nestingherit pe oricine pe o rază de douăzeci de kilometri în jurul casei sale devine uşor pradă nepăsării şi înfumurării.
— Să fiu al naibii dacă înţeleg cum ne poate deranja acest individ.
— Nu vezi cum, nu ? Şi totuşi poate. Ţara e gata să încapă pe mîna unor blestemaţi de avocatei chiţibuşari, care îşi vîră nasul în treburile altora. Cîţiva dintre aceşti zăpăciţi aii de gînd să scoată nişte legi ca să ne distrugă. Simt de multă vreme ce ni se pregăteşte. Se agită ca să pună mîna pe tot felul de ranguri şi demnităţi şi nu ştiu, zău, dacă n-au să le obţină în cele din urmă.
— Dar ce legătură are asta cu spălătorul ăla de sticluţe, cu Wolfe ?
Jasper Turrell îşi subţie buzele.
— Cînd ai de-a face cu o turmă de nebuni, cu idei fixe şi înfierbîntaţi, care te pîndesc ca să aibă de ce să se lege, orice nătărău îi poate pune în mişcare.
— Dar nu se pot atinge de noi. Proprietatea rămîne proprietate.
— Nu mă tem de proprietatea mea, Hector. Majoritatea oamenilor sînt mulţumiţi cu cît au. Dar să fiu blestemat dacă voi îngădui să se amestece cineva în gospo-
ÎQ5
daria mea, iar dacă se va găsi vreunul să mă provoace, cu atît mai rău pentru el.
Hectar Turrell privea drept înainte cu ochii săi de un albastru metalic. Cei doi oameni se înţelegeau de minune, nutrind aceeaşi pasiune pentru dominare şi acelaşi dispreţ pentru cei care primesc ordinele. Intre ei se stabilise un sentiment de camaraderie şi o afecţiune aspră şi brutală, asemănătoare aceleia înfiripate între doi fanfaroni care beau,

mănîncă şi luptă împreună. Turrell admira forţa brutală, aroganţa şi încrederea în sine a fiului său. Cit priveşte pe acesta, ştia că tatăl său aduce a dulău bătrîn şi viclean, de care puţini oameni s-ar fi încumetat 1 să se agate.
— Ei bine, tată, şi ce-l cu individul ăla, Wolfe ?
— A fost tare obraznic şi m-a provocat. ■— Lasă-l în seama mea !
— In regulă.
— Am să-l învăţ eu minte, ca să nu uite aşa uşor. Jasper Turrell scoase un chicotit aspru şi uscat, semă-
nînd cu zgomotul unor boabe de fasole scuturate într-o cutie.
— Nu-i nevoie, Hector. O să zboare curînd din Nave-stock.
— Cum asta ?
— Wilks şi Crump, şi alţi cîţiva, sînt alături de mine. Vom merge împreună la bătrînul Threadgold şi-i vom spune de la obraz : „Ascultă, asistentul tău miroase mit. Nu ne place. Caută-ţi altul".
— Şi Threadgold o să fie de acord ?
— De acord ? La repezeală. Nu există alt nătărău mai •ascultător în tot Navestock-ul.
Turrell-ii „au vorbit de lup" în după-amiaza aceea, căci la cinci sute de metri distanţă de bifurcarea şoselei spre Crucea Flemyng s-au pomenit nas în nas cu un om care scotea o piatră din copita calului său. Era Wolfe. Se afla la marginea şoselei, şi cînd trecură ei înălţă capul, suficient timp ca să surprindă un schimb complice de surîsuri între cei doi. Depărtîndu-se cu vreo zece metri, bătrînul murmură cîteva cuvinte, iar tînărul Turrell izbucni într-un rîs zgomotos.

— O pereche de pantaloni de călărie nou-nouţi, ha, ha î Dac-aş fi avut biciul cu mine... şi vocea se pierdu în -zgomotul făcut de copitele cailor.
Wolfe îşi termină treaba, lăsă piciorul calului şi, ridi-cîndu-se, se uită gînditor după cele două siluete călare care tocmai dispăreau după o ridicătură a terenului. Un om devenit indezirabil în Navestock nu era lăsat prea multă vreme să ignoreze această realitate. Wolfe începuse să se izbească zilnic de această animozitate, încă de la sfîrşitui săptămînii trecute, şi-ţi trebuie mult sînge rece Şi multă dîrzenie ca să nu te laşi descurajat cînd întîl-neşti permanent doar feţe acre şi bănuitoare. Oamenii mai săraci ţineaţi la el; mulţi se arătau recunoscători, şi asta era singura lui satisfacţie. Dar îşi făcuse duşmani, duşmani care erau gata să-l scoată afară din oraş. Wolfe fusese tratat uneori cu insolenţă şi îndepărtat din anumite case. Unii burghezi mai bogaţi nu-l băgau în seamă *cîal* îl întîlncau pe stradă. Clevetirea îl stigmatizase drept un tînăr primejdios şi agresiv, al cărui cap nu-i mai încăpea în pălărie de mîndru ce era.
Mai mult, traiul său la Vila Prospect devenise de nesuportat. Se aşeza zilnic la masă cu doi oameni care păstrau o rezervă posacă şi bănuitoare, sau care discutau între ei intr-o atmosferă de eonstrîngere, treeînd fără motiv de la un subiect la altul, încercând astfel să-i arate celei -de-a treia persoane -cit era de antipatizată. Doamna Sofia nici măcar nu se mai străduia să fie politicoasă cu Wolfe. Dacă acesta i se adresa, se făcea că nu-l aude. Ceaşca cu ceai ajungea la el împinsă cu indiferenţă de mîna ei. Citeodată o surprindea cum îl priveşte cu o ură pe care nu se si'ia să i-o arate. Threadgold era plin de morgă, jenat şi nervos. Rareori se uita la Wolfe şi, cînd o făcea, îi arunca o privire piezişă, nesigură, mult mai respingătoare decît privirile goale şi dispreţuitoare ale soţiei sale.
Singurătatea începuse să-l apese şi ea, fiindcă Wolfe era o fire sociabilă. Nu era nimeni în Navestock căruia să-i fi outut vorbi deschis şi fără reticenţe. îşi dădea seama că Robert Flemming. se arăta rezervat cu el şi că-l evita pe stradă. Oamenii avuţi din Navestock erau solidari între ei ca nişte mărgele pe un şirag. Se găseau

şi cîţiva cetăţeni de altă părere, care păreau dispuşi să vadă în Wolfe un om de ispravă. Dar, precauţi, aceştia erau rezervaţi, ca orice om chibzuit care nu poate uita cu totul interesul buzunarului său. în ceea ce-l priveşte pe bătrînul Joshua Crabbe, omul acela aspru care trăia ca un pustnic în casa lui de piatră de pe Dealul Piersicilor, Wolfe aproape că nu-l cunoştea. Singura strîngere de mină caldă pe care-o primise venea de La preotul metodist Peter Rawbotham, un om de statură mică, îndesat, cu faţa lucioasă, picioare crăcănate şi voce puternică.
Nu era de mirare că Wolfe trecuse prin zile de deprimare şi dezgust, zile în care se întreba de ce mai zăboveşte în acest oraş vechi şi corupt, eîştigînd o experienţă amară şi

zece lire pe lună. Navestock-ul nu-l voia cu nici un chip. Spiritul de luptă putea constitui un motiv suficient, dar la ce bun să foloseşti lancea cînd sorţii de izbîiidă se arătau ridicol de reduşi ? îşi pierduse vremea, bătînd la uşi închise.
Wolfe încalecă din nou şi, luînd-o pe drumul pe care apucaseră şi Turrell-ii, pe lingă Mlaştina Tarling, zări profilîndu-se pe albastrul cerului chiparoşii de la Ferma Mlaştinii. Cîntări cum putu mai bine situaţia sa prezentă, dar imboldul care-l cuprinsese pornea din rădăcinile tainice ale firii sale bărbăteşti. Ochii lui Wolfe nu se puteau desprinde de casa din cărămidă roşie care, scăldată 4n lumina soarelui, se zărea în depărtare. Se lăsă purtat spre ea, în chip instinctiv, ca un solitar care sorbise de-a-colo, în nenumărate rînduri, căldură şi încurajare. Pentru el, locul acela era evocator de miresme şi de imagini plăcute. Acoperişuri roşii şi acoperişuri cenuşii, garduri vii care străluceau în soare, pomii în floare, ţinutul sălbatic presărat cu purpură, mireasma finului, candoarea pe jumătate sălbatică a unei fete, aproape un copil. Gîndul la Jess îi îndulcise de multe ori amărăciunea clipelor. Era lucrul cel mai curat care sălăşluia în existenţa sa.
Ferma Mlaştinii se afla la stingă lui, şi Wolfe intră prin poarta albă, iăsînd-o să se legene în urma calului şi să se închidă singură cu zgomot. Clădirile fermei păreau adormite şi pustii, deşi în ele[f];teul mare gîştele se bălăceau încoace şi încolo. Wolfe trecu călare prin ogradă, înconjură colţul gardului viu şi ieşi în faţa casei. Legă

căpăstrul de un stîlp al porţii şi porni pe cărarea pietruită, simţindu-se dintr-o dată năpădit de un val greu de tristeţe. Iarba care creştea printre crăpăturile lespezilor se decolorase de atîta soare. O adiere uşoară legăna vîrful chiparoşilor, iar vrăbiile zburau ciripind pe sub streaşină caselor şi pe acoperişul de un roşu potolit al ţiglelor.
Nu apăru nimeni la sunetul clopoţelului. Uşa era întredeschisă şi zări o rază de soare pe pardoseala de piatră din hol. Albinele îşi făceau de lucru deasupra florilor de sub ferestre şi se roteau zumzăind în jurul petalelor învolburate ale unui tufiş de nalbă. însăşi Ferma Mlaştinii părea adormită şi cufundată în tăcere.
Wolfe sună din nou şi apoi coborî pe verandă. Mireasma nectarului din flori părea că-i sporeşte senzaţia de singurătate care-l făcuse să se întoarcă din drum. Nu era nimeni acasă, şi dezamăgirea sa depăşea cu mult motivele care o provocau. Se înapoie cu paşi potoliţi pe cărarea pietruită şi tocmai pusese mîna pe poartă, cînd auzi vocea lui Jess dinspre ogradă
— Dă-i drumul Bob, dă-i drumul!
— Nu sînt de părere să-l încălecaţi, domnişoară Jess. Nu ! Hai Turpin, potoleşte-te !
— Dă-i drumul Bob ! Fă cum îţi spun!
Wolfe trecu poarta şi porni de-a lungul gardului viu, spre colţul unde un copac bătrîn făcea o umbră deasă. Ascuns pe jumătate după gard, avea perspectiva întregii ogrăzi, cu castanii ei, străbătută de o cărare şerpuită. La cincizeci de metri distanţă se afla un mînz negru, cu capul ridicat, cu frîul atîrnînd şi bine înfipt în pămînt pe picioarele sale dinainte larg depărtate. Figura bronzată a lui Bob se muta cînd la dreapta, cînd la stînga, iar în faţa mînzului, la vreo trei metri depărtare, stătea Jess, îmbrăcată într-o fustă verde şi o bluză roşie.
— Eu nu rn-aş apropia de el, domnişoară Jess, e nă-r»[7]aş rău. A încercat să mă muşte cînd dădeam să-i pun şaua.
— încetează, Bob ! Nu ştii cum să-l iei, asta-3 tot. Jess se apropie binişor de mînz. Ridică o mînă, dar
mînzul zvîrli botul în sus şi se retrase cîţiva paşi. Jess se luă după el cu mîna întinsă şi vorbindu-i cu glas blînd şi

mîngîietor. Timp de aproape un minut, atît fata, cît şi mînzul rămaseră absolut imobilizaţi, privindu-se unul pe altul cu atenţie. Apoi mina lui Jess se apropie de botul negru al mînzului.
— Prietenul meu, Turpin, sărmanul meu prieten !: De data asta mînzul nu mai tresări şi niei nu mai retrase capul, ci se lăsă mîngîiat pe bot. Cu cealaltă mină, Jess ţinea uşor frîul. Se apropie încetişor dintr-o parte, continuînd să-l. mîngîie. Mînzul începu să tremure şi să dea semne de nervozitate, dar nu se îndepărtă de glasul cald si de mîna delicată.
Wolfe se întoarse o clipă ea să vadă ce face calul său ; cînd privi din nou, Jess se afla în şa, iar mînzul stătea locului, liniştit şi puţin nedumerit. Apoi zvîcni ca un fulger, se scutură şi porni în galop, drept înainte, spre colţul cel mai îndepărtat al ogrăzii, acolo

unde gîştele se bălăceau în baltă. Wolfe simţi cum îl cuprinde spaima şi—i încleştează fălcile. Se repezi înainte, dar după cîţiva paşi rămase ţintuit în umbra copacului.
La cîţiva metri de baltă, Jess întoarse mînzul din drum. Animalul porni în goană de-a lungul gardului viu şi se înapoie spre grupul de clădiri. Fata stăpînea calul. Wolfe o urmărea cu respiraţia întretăiată. Aşa cum venea, legănîndu-se călare prin iarba arsă de soare, era superbă, cu părul bogat fluturîndu-i pe umeri şi cu capul uşor lăsat pe spate. îl zări pe Wolfe şi-i făcu semn cu mîna. Turpin trecu în galop pe lîngă el, la cîţiva paşi de copac ; linia gîtului şi bărbia fetei exprimau fericire şi triumf.
Călare, Jess ocoli curtea de trei ori, înainte de a preda mînzul tînărului Bob, care o urmărise tot timpul, pivo-tîhd pe călcîie ca o figurină de lemn fixată într-un ax. Wolfe părăsi umbra copacului şi străbătu ograda prin iarbă. Jess descălecase şi continua să mîngîie şi să dez-mierde mînzul, care se predase definitiv în faţa farmecelor ei. Chipul tînăruiui Bob era alb, ca după o spaimă cumplită.
— Doamne, n-ar fi trebuit să faceţi asta, domnişoară Jess !
Fata rîse, sărută mînzul pe bot şi-i spuse lui Bob să ia căpăstrul.
120
— Nu e defel nărăvaş. Numai că e nedeprins. Jess se întoarse spre a-l întîmpina pe Wolfe.
.— Nu ştiam că eşti aici.
Expresia ochilor lui o surprinse. Erau încă severi, şi nici un zîmbet nu-i îmbuna gura.
— Am tras o spaimă teribilă !
— Chiar aşa ? L-am strunit pe Turpin. Era prima oară cînd l-am încălecat, asta-i tot.
— N-ar trebui să faci aşa ceva. Eşti plină de curaj şi temeritate, dar...
Se uită la Wolfe cu ochi mari şi întunecaţi, devenind deodată foarte serioasă şi oarecum nedumerită. Vocea lui-avea ceva violent, cum nu mai observase vreodată la el. Făcea să vibreze aerul din jur.
. — Am impresia că eşti gata să mă dojeneşti, domnule doctor Wolfe. De ce ? Nu mă tem niciodată de cai. Nimănui n-ar trebui să-i fie teamă de ei.
Wolfe o admiră cu un soi de mîndrie.
-— Tocmai veneam dinspre casă. Am crezut că sînteţi plecaţi cu toţii.
— Mama e la Wannington, şi cred că Sally dădea nutreţ viţeilor. Bob şi cu mine eram la grajduri. E tocmai ora ceaiului.
— Mă tem că va trebui să plec. Păru surprinsă.
— O, nu ! Rămîi să iei ceaiul cu noi. O să-l luăm în livadă.
Wolfe o privea, şi după un moment de tăcere zise :
— Mi-ar face mare plăcere.
— De ce să nu facă cineva şi ce-i place ? Sînt sigura că bătrîaul Threadgold îţi dă destul de lucru. Şi e încă devreme.
— Foarte bine, rămîn.
o
Cariera unui om poate depinde uneori de o simplă pornire, care să-l cheme ca o lumină îndepărtată ce străluceşte la o fereastră cînd lumea întreagă se află cufundată în noapte.
Wolfe se trezi într-un fotoliu de paie, sub un măr, de unde privea norii albi întrezăriţi printre frunzişul pomilor. Gazonul era acoperit de umbrele pe
121
care le aşterneau coroanele pomilor, ale căror crengi *şm* trunchiuri luau tot felul de forme ciudate. Dintr-un colţi îndepărtat se auzeau mierloii care fluierau, ascunşi **înl** frunzişul unui copac în floare. Piţigoii zburau din pom **înl** pom şi, din cînd în cînd, cîte un bondar trecea zumzăindj De cealaltă parte a mesei rudimentare de brad stăteai Jess, cu mîinile în poală şi cu privirea aţintită asupra **lufl** Wolfe. Ceaiul se terminase, şi ei încă mai stăteau la taifas, mai mult decît şi-ar fi închipuit. Faţa lui Jess căpătase ol gravă şi tainică maturitate. Nu mai era amazoana sălba-l tică. Deasupra liniei albe a gîtului ei delicat se înălţa una chip plin de seriozitate.
— Trebuie să fie cumplit pentru dumneata, acolo» în oraş.
Wolfe privea un colţ de cer albastru. Omul acesta înalt, **î** puternic, şi mai degrabă taciturn, se pomeni împărtăşin-S du-şi amărăciunea şi singurătatea tinerei Jess.
— Într-un fel aşa şi este.
— Dar, cu vremea, lucrurile se vor îmbunătăţi.
— Mă întreb dacă merită. [1]— Ce anume ?
— Să mai rămîn la Navestock. MajoritateaoameniloJH vor să scape de mine. Le cam

stric socotelile. Poate *caM* dumneata nu înţelegi de ce.
Ea îl privi cu ochi gravi şi gînditori.
— Cred că înţeleg.
— Sînt unele lucruri la Navestock care ar trebui săi fie altfel.
— Da, mama mi-a spus acelaşi lucru. Şi dumneata I ai încercat să le schimbi ?
— Un om în situaţia mea nu poate face mare lucru.
— Şi totuşi... i
— Şi n-aş vrea să dau bir cu fugiţii.
— Dumneata nu trebuie să pleci.
Ochii lui Wolfe se desprinseră din colţul boitei albastre, ca s-o privească. Apoi se ridică brusc în picioare şi, punîndu-i mîinile pe genunchi, i se adresă :
— Repetă ce-ai spus, Jess. Buzele ei tremurară uşor.
— N-am vrut să spun...

— Nu, dar ai spus-o ; şi ai făcut bine. Nu ştii ce-n-seamnă pentru un om urît de moarte să i se insufle puţin curaj.
Rămaseră privindu-se în tăcere. Ochii lui Wolfe străluceau ca ai unui om care a primit binecuvîntarea înaintea unei acţiuni măreţe. Aşa cum stătea, în umbra pomului, faţa lui Jess purta pe ea o lumină albă. Se aplecă înainte, cu buzele întredeschise şi ochii întrebători.
■— Vrei să spui că vor să te gonească din Navestock ?
— Fără nici o îndoială.
— Pentru că ai descoperit anumite lucruri ?
— Pentru că am încercat să spun cîtorva oameni adevăruri.
Ea rămase o clipă pe gînduri, şi apoi se înflăcăra :
— Ce oameni meschini şi laşi ! Dar n-ai să le-ngăduî.
— Ce să nu le-ngădui ?
— Să te dea afară.
El se aşeză din nou, privind-o cu atenţie.
— Te-ai întrebat vreodată, Jess, din ce trăiesc oamenii ?
— Vrei să spui, bani ?
— Da, chiar aşa —: bani. Ea căzu din nou pe gînduri.
— Ştiu că sînt o ignorantă.
— Nu vreau să fi altfel decît aşa cum eşti. Dacă am putea să ne păstrăm curajul şi sinceritatea ! Dac-aş putea să descopăr drumul pe care să apuc !
Ea interveni brusc :
— Nu pleca ! Nu-i lăsa să te gonească !
— Şi-apoi ?
— Gîndeşte-te ce minunat ar fi ! Vei reuşi. Sînt sigură c-ai să reuşeşti...
Ochii lui se aprinseră la flacăra tinereţii şi bravurii lui Jess.
— Pe Dumnezeul meu, da.
— Vei reuşi. Şi, afară de asta, nu mi-ar plăcea să te ştiu înfrînt.
O intuiţie o străfulgera pe Jess şi-o făcu să-şi vadă entuziasmul ei copilăresc cu ochi de femeie. Wolfe observă cum i se aprind gîtul şi obrajii. Un moment păru

stkijenită, dar, foarte conştientă de sine, recăpăta înireag sensibilitate a sexului-ei.
— Vezi, eu cred...
Wolfe se ridică brusc. îi cuprinsese un simţămînt ciudat -de triumfătoare şi vinovată bravură. Simţea nevoi* .să se repeadă la ceva, să izbească cu pumnii şi să StrigM ca mi om călărind în fruntea unei şarje de cavalerie. Dar mai mult decât orice simţea că trebuie să plece din acest loc ; nu mai avea dreptul să mai rămînă, şi Jess trebuia lăsată singură.
— - Trebuie să plec. Nu veni, Jess. Mă duc să-m iau calul .
Un sentiment ciudat şi nedesluşit pusese stăpînire p| ea, îrnpiediemd-o să vorbească.
— Nu, rămîi aici ! Dac-ai şti în ce stare mă aflam... Mi-ai făcut un mare bine.
O privi de parcă ar fi vrut să-i ia una din mîinile subţiri .şi bronzate să i-o sărute.
— La revedere !
Şi se-n depărta în grabă printre copaci. Jess rămase o clipă cu coatele pe masă şi ci! bărbia)
sprijinită în mîini. Ce li se întî-mpiaso ? De ce plecase John Wolfe în felul acesta

ciudat şi grăbit?
Se lăsă pe spate în fotoliu şi privi în depărtare, ne-tezindu-şi cu mîinile dantela rochiei.

CAPITOLUL XIV

Domnul Joshua Crablye era socotit cel mai excentric om din Navestock. In tinereţe fusese poreclit „Ateul", din cauza felului său sincer şi brutal de a-şi debita ironiile la adresa vecinilor săi. Nu s-ar putea spune măcar că această poreclă îi displăcea. Anii o mie opt sute patruzeci însemnaseră pentru locuitorii Navestock-ului, oameni care trăiau sobru şi cu frica iui Dumnezeu, o epocă în care s-a putut cîştiga bănet, iar fiul fabricantului de bere avusese o tinereţe din cele mai grele. Făcea parte din categoria oamenilor care nutresc din născare o ură neîmpăcată împotriva a tot ce înseamnă înşelăciune şi prefăcătorie, în privinţa cărora nu înţelegea. să facă vreo concesie. Porecla de „Ateu" o acceptase cu satisfacţie intimă şi cu un zîmbet batjocoritor. în realitate o etala cu ostentaţie cinică, folosindu-se de ea ca de o perdea protectoare pentru a-i dejuca pe duşmani şi a-i face să turbeze de furie.
Joshua Crabbe îşi pusese în cap să-şi întreiască averea rămasă de la tatăl său, un şarlatan linguşitor, şi izbutise să-şi atingă acest ţel în pofida tuturor răutăţilor şi piedicilor întîlnite. Au încercat mulţi să-l răpună pe acest om scund şi neînfricat, să-l facă să-şi iasă din fire prin mîrîi-tul lor, să-l înghesuie într-un colţ. El provocase şi întreţinuse duşmănia acestora. Mulţi l-au şi lovit, dar el a încasat, aşteptînd momentul potrivit ca să le întoarcă loviturile, cu atîta forţă şi ferocitate, încît învăţaseră să-i dea pace. Era cinic, şiret, netemător de nimic, dar extrem de cinstit cînd era tratat cum se cuvine.

Casa lui, situată la poalele Dealului Piersicilor, era reproducerea fidelă a personalităţii proprietarului ei : o clădire severă, cu o faţadă lungă, construită din piatră cenuşie, şi care, dispreţuitoare, întorcea spatele oraşului Navestock. Un zid înalt, tot din piatră şi presărat pe deasupra cu cioburi de sticlă, înconjura casa, dependinţele şi grădina. Singura intrare era printr-o poartă de fier, căptuşită cu tablă groasă, pentru ca nimeni să nu poată privi înăuntru. Foarte puţini oameni intrau sau ieşeau din această curte, şi nu era chip să zăreşti ce se petrece în grădină.
însuşi Joshua Crabbe reprezenta unul din elementele acestui decor : era mic de statură, slab, cu un cap pleşuv, cu ochi negri şi aprinşi, care clipeau des, cu o faţă albă ca hîrtia. Deşi uscat, avea rezistenţa unei piei tăbăcite. Extrem de îngrijit şi de curat, se îmbrăca totdeauna în negru şi după o modă veche de douăzeci de ani. Această înfăţişare uscată distona doar cu mîinile sale, care erau durdulii. Albe, îndemânatice şi aproape generoase, erau departe de a-ţi evoca ghearele unei păsări răpitoare. In fiecare dimineaţă, Joshua Crabbe se plimba tacticos timp de o oră pe aleile pietruite ale grădinii sale. Chiar cînd ploua, el îşi făcea plimbarea, adăpostindu-se sub o umbrelă şi cu jambiere din postav negru. Grădina purta pecetea individualităţii sale : era o proiecţie a urii şi a intoleranţei. în faţa casei se întindea, ca o imensă batistă de mătase verde, o peluză largă, fără o cută, fără o floare, fără o buruiană. în această pajişte nu erau de-cît două straturi, şi acestea fără flori. în locul florilor fuseseră înfipte în pămînt, cu gîtul în jos, nişte sticle verzi de vin, printre care se găseau presărate cioburi rotunde şi mici de ţiglă roşie şi albastră. Cînd bătea soarele, sticlele se aprindeau de strălucire, iar după ploaie, Jabez, băiatul grădinarului, avea sarcina să le lustruiască. La capătul acestei pajişti se afla gardul viu şi pătrat de tisă, ai cărui arbuşti fuseseră tunşi, fiecare, în forma unei mingi verzi. Gardul avea două intrări pătrate, de unde pornea aleea pietruită care ducea în grădina de fructe şi de zarzavaturi. Aici, fiecare parcelă pătrată era înconjurată de un zid de cărămidă, înalt de aproape o jumătate de metru. în cuprinsul acestor parcele, răsadu-

rile erau dispuse ca soldaţii la paradă, rînd după rîncl, companie după companie. Pomii fructiferi erau aşezaţi de-a lungul zidurilor pe paliere înalte, iar florile şi plantele acceptate de Joshua Crabbe la el în grădină se înşirau ca o bordură prelungă. Erau în majoritate plante sobre şi puţin atrăgătoare : crini, floare de aconit, pecetea lui Solomon — ale cărei tulpini se încolăcesc ca şerpii —, gura-leului şi pansele. Crabbe iubea panselele pentru aerul lor rezervat. Nutrea un dispreţ fanatic faţă de trandafiri, pe care-i poreclise „floarea proştilor". Cit priveşte buruienile, era greu să găseşti vreuna în întreaga grădină.
în această dimineaţă de august, bătrîrtul Crabbe ieşise din casă spre a-şi face obişnuita

lui plimbare. La trei, patru paşi marcaţi agale, se oprea să cerceteze îndeaproape iarba sau aleile. Din cînd în cînd priza tabac din-tr-o mică tabacheră cu un smaragd încrustat pe capac. Se părea că nu simte mai mare satisfacţie decît să descopere pe întinsul pajiştii o păpădie sau măcar un fir de iarbă rătăcit printre pietrele aleei.
întîmplarea făcu să •zărească în acea dimineaţă o floare de păpădie, şi fluierul de argint pe care-l purta în buzunarul de la vestă dădu alarma.
—' Jabez, ei, Jabez !
Un băiat cu picioarele crăcănate, cu pieptul larg, cu braţe viguroase şi bronzate şi cu un cap mare, presărat cu scaieţi negii, îşi făcu apariţia printr-una din deschizăturile gardului viu. Părea îmbufnat :
— Da, domnule.
Joshua Crabbe întinse arătătorul.
— Ce înseamnă asta ? E a doua oară într-o săptămână.
Băiatul scoase un cuţit de grădinărie, îngenunchie şi se pregăti să smulgă buruiana.
— Fii atent, să nu atingi iarba, nici un fir.
— Da, domnule.
•— Unde-i Adam ?
— Culege fasole.
— Hm!
Joshua Crabbe îşi continuă plimbarea. La capătul unei alei, un om cu un spate lat cît o uşă stătea aplecat între
127
două straturi de fasole verde franţuzească. Pantalonii săi cafenii aveau un petic mare, albastru. Braţele aveau culoarea .aramei, la fel şi ceafa, crestată de numeroase xbîrcituri. Părul cărunt şi aspru ieşea rebel de sub pălăria de paie.
— Bună dimineaţa, Adam.
— Bună dimineaţa, domnule. ^^^^^^^^^^^^^^^^ Adam Grinch era singurul prieten al iui Joshui
Crabbe. Ambii erau firi dure, tăcute, cu feţe aspre, unul iiber cugetător, celălalt protestant rigid. Cum de-au i/bu-•tit să se suporte unul pe celălalt, nimeni n-ar fi putut explica misterul. Grinch era de peste treizeci de ani în serviciu la Josh'ua Crabbe. Niciodată nu erau de acord. Niciodată nu erau politicoşi unul faţă de celălalt. Şi totuşi, se potriveau ca două pietre de moară angrenate între ele.
-— Ceva nou, Adam ?
■•— Nimic important, domnule.
Aşa cum stătea aplecat, Grinch dădea impresia că vor-feeşte printre picioarele sale larg desfăcute. Nu se oprisii din culesul fasolei.
— Vreo plîngere de la cineva ? — N-am auzit nimic.
— E careva bolnav ?
— La noi nu. Se pare că jos, în oraş, ar bîntui difteria. Joshua Crabbe păru că se bucură.
•— Asta nu-i rău, Lasă-i pe proşti să se îmbolnăvească.
oate că asta îi va face într-o bună zi .să urle. Ce mai e cu Turrell ? N-ai auzit nimic ?
— A discutat cu unii dintre chiriaşii săi despre omul lui Threadgold.
—« I-a ameninţat, desigur. Ăsta-i Turrell. Ce n-aş da să xnă amenințe şi pe mine, dar blestemul ăsta n-o s-o îacâ. Vom vedea...
Deplin satisfăcut, Joshua Crabbe mai luă o priză de tutun.
— încăpăţînat şi tînărul ăsta, Wolfe. i — Neclintit, de parc-ar fi lipit cu clei, domnule.
— Vor să scape de el, parcă nu-i cunosc eu ! . — OricunT;, e un om dintr-o bucată.
— &fen ! L-Ai văzut vreodftă, Adam ?
•128
_— Deseori.
— Ei şi ?
__ E înalt si subţire. Dă impresia că e foarte voinic.
Te priveşte în ochi şi nu stă mult la taifas.
—■ O să-l dea afară, Adam, o să-l dea afară.
— Am auzit că Threadgold s-ar teme de el. După cum se zvoneşte, a aflat multe despre cîte se petrec la Nave-
stock.
— Ce părere are despre Dealul Piersicilor, Adam ?
—■ Pe-aici nu l-am văzut. Bănui că noi nu-i dăm de furcă. El se interesează de ce se

petrece în vale. ne malul rîului.
Joshua Crabbe mai aspiră o priză de tutun.
■— Murdar oraşul ăsta, iVdam.
— Plin de păcate, domnule.
— Murdar !
— Şi murdăria e un păcat.
—■ Are nevoie de'cineva cu o mătură şi o găleată. Şi ăsta e Wolfe. A făcut un tărăboi grozav, a întors oraşul pe dos. I-a înnebunit pe Turrell şi pe ceilalţi.
— N-o să-l lase, domnule, fiţi sigur de asta.
— Hm ! N-o să-l lase. Asta-mi sună ciudat, Adam, foarte ciudat.
După care Crabbe porni în sus şi-n jos, vorbind de unul singur, în felul său aspru şi răguşit. Apoi se opri şi se întoarse ca să admire peticul de pe pantalonii lui Adam.
— Ciuleşte bine urechile, Adam !
— Pentru ce, domnule ?
■—■ E vorba de acest Wolfe. ■— Foarte bine, domnule.
— S-ar putea să-l chem să stau de vorbă cu el. E doctorul de care am nevoie.
Grinch îl privi peste umăr.
— Dar ce, sînteţi bolnav ?
—■ Bolnav? Eşti un nătărău, Grinch. hi viaţa mea nu ni-am simţit mai bine ca acum.

CAPITOLUL XV

în săptămîna aceea s-a nimerit c doctorul Threadgold să primească o serie de vizite perse--. nale ale diverşilor cetăţeni cu oarecare influenţă din Nave-stock. Nu veniseră ca să-l consulte în privinţa sănătăţii, şi nici să-şi mărturisească îngrijorarea cu privire la ave-j rea lor. Se succedau la intervale de o zi, două, luau loc în; confortabilul fotoliu de piele din cabinetul medicului şi,' fiecare în stilul său, îşi expunea doleanţele.
Bătrînul Hubbard, băcan şi negustor de mărunţişuri, cu -tidva lui rotundă ca o bucată de slănină, a fost primul care' a deschis seria acestor vizite. Părea nervos şi cam în-, curcat, şi transpirase tot încereînd să se scuze şi să dea explicaţii sau să facă comentarii despre căldura de afară.
— Vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău, domnule! doctor, dar lucrurile nu mai pot continua aşa. Asistenţi"" dumitale îi face pe chiriaşii mei să murmure, şi oameni* vorbesc vrute şi nevrute. Desigur, dacă dumneavoastr" intenţionaţi să-mi propuneţi vreo modificare la locuinţei pe care le închiriez, lucrurile se schimbă, ba chiar aş fi:, ineîntat şi v-aş rămîne îndatorat, domnule doctor. Dar nu* mă pot împăca cu acest tînăr iscoditor şi poruncitor.
După domnul Hubbard veniră alţi doi negustori : But-
ler, măcelarul, al cărui abator era o mizerie, şi Harrington,
lăptarul, care ţinea patru vaci într-un staul murdar, si-
i'tuat în spatele casei sale din Strada Podului.
— N-aveţi decît să veniţi dumneavoastră personal şi să inspectaţi clădirea. Abia am spoit-o de sus pînă jos, luna trecută. N-am deloc chef să-l las pe tînărul ăsta să-şi
L39
ba°'e nasul peste tot în acareturile mele. N-are nici înfăţişarea, nici purtările unui gentleman.
Tot în cursul aceleiaşi săptămîni a intervenit şi domnul Zachary Wilks, servindu-i lui Threadgold timp de un sfert de oră tot felul de aluzii răutăcioase. Wilks era un omuleţ acru, deosebit de satisfăcut cînd punea pe cineva pe jăratic.
— Dragul meu Threadgold, m-am gîndit c-ar fi cazul să te-ntreb dacă nu te consideri răspunzător de indiscreţia inchizitorială a asistentului dumitale. Ce-i drept, e un tînăr îndrăzneţ şi entuziast. într-una din zile aştept să mă pomenesc cu el în bucătăria mea. Bineînţeles, dacă dumneata îi dai dispoziţii în acest sens, nu mai am nimic de adăugat. Dar trebuie să-ţi mărturisesc că nu mi-ar face

plăcere. înţelegi prea bine c-ar atinge bunele noastre sentimente faţă de dumneata. Şi nu-i plăcut să te superi pe un om care a adus pe lume toţi copiii noştri.
Aceşti cetăţeni cu mai puţină greutate au fost urmaţi de Jasper Turrell, rezervîndu-şi ultima lovitură.
— Ascultă, Threadgold, ne cunoaştem de ceva anişori ; ce urmăreşti impunîndu-ne pe acest ageamiu obraznic, pe individul ăsta de Wolfe ? Să ştii că nu privesc această chestiune cu indulgenţă. Şi mai mult decît atît, nu intenţionez să suport mai departe această situaţie. Dacă nu poţi arăta mai multă consideraţie vechilor tăi prieteni şi pacienţi, la naiba, o să ne căutăm alt medic.
Aceste atacuri succesive îl aduseseră pe Montague Threadgold într-o stare de extremă nervozitate. Era pornit împotriva lui Wolfe, manifestînd acea furie de om slab care se încinge şi fierbe în cazanul propriei sale laşităţi. Tonul fanfaron al lui Turrell îi sporise mînia la maximum.
— Domnule Turrell, permite-mi să te informez că acest tînăr mi-a pricinuit numeroase neplăceri. Nu-i cazul ca cetăţenii Navestock-ului să-mi dicteze ce am de făcut. Am încercat cu răbdare şi cu sfaturi, dar e de prisos. Domnul Wolfe o să plece.
—■ Eşti un om cu scaun la cap, Threadgold. Tînărul ăsta îţi provoacă mult rău.
— Iubite domn, o ştiu şi eu.
— încă şase luni şi-ţi duce cabinetul de rîpă.
131
Berarul îi părăsi pe Threadgold, care fierbea de enervare. Urcă în goană scările, ezită, le coborî tot în fugă,| urcă a doua oară şi dădu buzna în salon, unde se găsea; soţia sa, care citea în faţa ferestrei.
— Sofia, nu mai pot răbda. Nu-l mai ţin pe Wolfe nici măcar o zi.
— Dragul meu Montague, nu-i cazul să-ţi ieşi din fire pentru un bădăran.
■—• îl urăsc şi mi-e silă pînă şi de numele lui. ■— Atunci fă ce te-am povăţuit : descotoroseşte-te imediat de el.
■— Aşa am să şi fac. în ce priveşte hîrtiiîe alea... ■— Cum ? Nu le-ai pus pe foc ? !
— Nu.
— Adu-le aici. Am eu grijă să le ard. Şi hîrtiiîe fură puse pe foc în căminul negru în stil georgian din salonul Vilei Prospect. Doamna Sofia, personal, împrăştie cenuşa lăsată de teancul de hîrtii albe şu închise în urma acestora, pe un scut, grătarul cel mare galben. Statisticile lui Wolfe dispărură în foc, iar din hartă j nu se alese decît un pumn de scrum.
După o dimineaţă de muncă obositoare, John Wolfef Intrase în sufrageria cu covoare turceşti, unde prînzise, de unul singur. După-amiază poraise să facă o serie de vizite în regiune, vizite care-l purtară prin păşunile de la Poiana Roşcată şi Poiana Ciobanului, pe acolo unde sălcii E şi plopi umbreau şoseaua, iar vitele cu spinări cafenii | păşteau în soare. O luase pe lîngă grădinile de unde venea un miros puternic de cimbru, de levănţică şi de mazăre. Floarea-soarelui îl întîmpina rîzîndu-i în faţă. O lumină aurie, care cădea pieziş pe olanele de ţiglă, se oglindea în obloanele ferestrelor şi arunca umbre pe podelele de că* rămidă din interiorul caselor.
Călări pînă la Ferma Şoimului şi Colţul Morarului, şi întîlni secerători în plină activitate pe ogoare. Secerele străluceau, iar chipurile bronzate îl priveau de dincolo de gardurile vii. Femei şi fete cu pălării de pai stăteau proptite în greble şi-l urmăreau din ochi. Miriştile păreau covoare de aur. iar căpiţele arătau ca o pară de flăcări galbene.
132
Se simţea în aer răcoarea înserării cînd Wolfe seîna-poie călare pe drumul şerpuit dc-a lungul rîului Wraith şi cînd zări pe dealurile din depărtare umbrele întunecate ale chiparoşilor de la Ferma Mlaştinei. De la acea oră petrecută în livadă n-o mai văzuse pe Jess decît o singură dată, şi atunci ea se arătase cam rezervată, o rezervă sinceră, de aceea şi mai plină de farmec. îi zîmbise mai rar, îl privise cu mai puţină intensitate şi-i vorbise ca şi cum cuvintele ar fi căpătat o nouă şi mai adîncă semnificaţie. în ochii ei îşi făcuse loc o sclipire de admiraţie faţă de el, ceva mai preţios decît o simplă atracţie. Wolfe îi găsise un nume : pentru el. Jess era ,.Doamna Visurilor mele". O privea şi se gîndea la ea, aşa precum un cavaler al lăncii şi al paloşului visează la o singură femeie,

care e ,,Doamna-' lui. Evocarea lui Jess îi insufla curaj, seninătate şi putere. Din inima şi din gura ei n-ar fi putut izvorî nicicînd vreo meschinărie. Mesajul ei era ; „Pînă la capăt şi fără teamă".
Trecînd călare prin Navestock. John Wolfe fu izbit îa această oră de pitorescul şi frumuseţea bătrînei cetăţi. Liniştea unei nopţi de vară se lăsase asupra oraşului, şi firicelele de fum albastru care se înălţau din hornurile caselor se pierdeau într-o ceaţă aurie. Roşul cărămizilor căpătase nuanţe mai bogate, mai aprinse. Apusul soarelui se mai reflecta în ferestre. Pe cer, spre apus, se profilau siluetele copacilor şi ale coşurilor clădirilor. Din cînd în cînd, Wolfe surprindea cîte un petic din apa rîului ascuns de umbrele acoperişurilor negre şi ale frontoanelor. Timp de o clipă, micul oraş păru transfigurat, asemenea unui cerşetor murdar şi ghebos, transportat pe neaşteptate într-un paradis.
Wolfe îi duse calul în grajd şi tocmai îşi scotea mănuşile în cabinetul pe jumătate cufundat în întuneric, cînd auzi paşi pe coridorul care dădea spre hol. Uşa se deschise, şi o bonetă albă îşi făcu apariţia.
— Sînteţi aici, domnule doctor Wolfe ?
— Da, Kate.
— Doctorul Threadgold vă trimite vorbă că doreşte să vă vadă de îndată.

•— Bine. Unde se află ?
— în sufragerie. H^^^^^^^^^^^^^^^^^^
— în regulă ! Kate, adu-mi te rog o ceaşcă cu ceai. N̄-am luat nimic în gură de la prînz.
—- Desigur, domnule doctor. V-o aduc aici.
Wolfe se îndreptă spre sufragerie. Lămpile nu fuse-j seră încă aprinse, şi amurgul care umplea încăperile trezi,' In sufletul său o vagă melancolie. în timp ce întindea mîna ' să deschidă uşa, avu intuiţia că şederea sa la Vila Prospect se apropiase de sfîrşit.
Sufrageria era înecată de razele crepusculului. Intrînd, zări reflectîndu-se în oglinda mare, încarnată în aur, profilul întunecat al duzilor şi un petic de cer. Threadgold stătea în faţa unei ferestre deschise. Era cu spatele spre; Wolfe şi nu se clinti decît după ce auzi uşa închizîndu-se.
— M-aţi chemat, domnule doctor ?
— A, dumneata eşti, domnule doctor Wolfe ? Da, am lăsat vorbă că doresc să te văd. Avem de discutat ceva foarte important.
Aceste cuvinte fură rostite de Threadgold pe cînd mai stătea cu faţa la fereastră. Se întoarse apoi încet, ţinîn-du-se ţeapăn, cu mîinile la spate — un om mărunt care-şi dă stare,
— Ia loc, domnule doctor Wolfe ! ._ i'lfe se aşează pe marginea unuia din scaunele Chip- I
pendale, sprijinindu-se cu un braţ de spătar. Urmă un moment de tăcere, înainte ca Threadgold să vorbească.
—• Regret că trebuie să ţi-o spun, domnule doctor 1 Wolfe. Mă văd obligat să te concediez. N-ai reuşit la;,l KaveSjtock. Regret, dar acesta-i adevărul,
Wolfe rămase calm,,
— N-aş putea spune că cele comunicate de dumnea- 1 voastră constituie o surpriză pentru mine, zise el, şi nu cred că mai avem ce discuta asupra acestei chestiuni.
— .Sînt de aceeaşi părere. Dar am datoria să-ţi explic I motivele mţle. în primul rînd îţi lipseşte cu desăvârşire tactul — tactul, domnule doctor Wolfe, tactul Aî ofensat pacienţi vechi de-ai mei. Mi-aî provocat nenumărata' neplăceri. Entuziasmul care nu e potolit de o anumită discreţie devine deva per foarte periculos.
—■ Fără îndoială
IU
Privirea lui Wolfe era îndreptată spre fereastră, departe de silueta măruntă şi îndesată care ieşise din cîmpul său vizual. Wolfe medita în tăcere. Dar Threadgold, ca orice făptură slabă, se temea de tăcere.
— Am scris unei agenţii din Londra, domnule doctor Wolfe, cerîndu-i să-mi trimită un om eu experienţă. Va veni peste o Săptămână. Obligaţiile dintre noi încetează din momentul în care îţi achit salariul pe o lună înainte. N-o să insist asupra acestei probleme. Fără îndoială că va trebui să-ţi cauţi altă locuinţă.
Se auzi clinchetul unor monete. Silueta măruntă, întunecată, se îndepărtă de lîngă fereastră şi numără zece livre pe care le aşează pe masă în două grămezi. Wolfe rămase

locului.
— Vă mulţumesc.
— Pentru nimic, domnule doctor Wolfe. Eram oblicat să fiu sincer cu dumneata.
— Aşadar, din acest moment nu ne mai datorăm nimic unul altuia.
— întocmai.
— Atunci vă rog să-mi înapoiaţi harta şi hârtiile pe care vi le-am înmînat zilele trecute.
Threadgold rămase nemişcat. Apoi se dădu cu trei paşi înapoi, îşi înfundă mîinile în buzunare, îşi umflă pieptul şi,, privind peretele din faţa sa, rosti :
— Domnule doctor Wolfe, acele hîrtii nu mai există.
— Serios ?
— Era vorba de probleme în legătură cu exerciţiul practicii mele, şi fuseseră elaborate în perioada cînd te aflai în slujba mea.
— Vreţi să spuneţi că le-aţi distrus ?
— întocmai. Le-am ars.
Wolfe se ridică de pe scaun. In întuneric, lui Threadgold i se păru că statura aceea înaltă începe să crească şi să se lungească. De afară pătrundea în tăcerea încăperii foşnetul vîntului prin frunzişul duzilor.
— Domnule doctor Threadgold, n-aveaţi nici un drept să ardeţi acele hîrtii.
— Chiar aşa ? Şi de ce nu, mă rog ?
— Am să vă spun îndată.
135
Deşi foarte calm, glasul lui Wolfe îi făcea lui ThreadB gold impresia că s-ar putea transforma dintr-o clipă î« alta într-un uragan de mînie.
— Datele pe care vi le-am adus la cunoştinţă constituie fapte ce nu pot fi respinse sau tăgăduite. Arzîncf aceste hîrtii, aţi adoptat poziţia unui om care are intenţia să ascundă adevărul.
—■ Domnule !
— In interesul dumneavoastră propriu şi în interesul...
Silueta măruntă şi întunecată ridică braţele în sus,| într-un gest de vehementă indignare.
— Domnule doctor Wolfe, nici un cuvînt mai mult.l Eu...
— Aşteptaţi !
Acest ultim cuvînt fu aruncat răstit, de parcă ar fii fost adresat unui cîine cai'e latră.
— Aţi ars hîrtiile. Foarte bine. Această comportare mă scuteşte de orice consideraţii sentimentale care m-ar : fi putut influenţa. Am să aduc la cunoştinţa tuturor această] atitudine. Am să am grijă să afle toţi cele întîmplate.
Threadgold fierbea ca o oală pusă pe foc.
— Domnule doctor Wolfe, te rog să părăseşti această Casă ! Ia-ţi banii şi termină cu impertinenţele astea. Nu j mai ai ce să cauţi în acest oraş, şi nu cred să se găsească cineva să te regrete.
— încă n-am plecat din Navestock.
— Asta e o fanfaronadă şi o obrăznicie.
— S-ar putea să rămîn la Navestock. Dar nu e cazul să mai discutăm. Cu voia dumneavoastră, mă duc să-mi fac bagajul.
Wolfe strînse, banii şi se întreptă spre uşă. Se opri un moment, de parcă ar fi vrut să mai spună ceva, dar se răzgîndi şi-l părăsi pe doctorul Threadgold, care rămase singur în încăperea ce se cufunda din ce în ce mai mult în întuneric.
Fata din casă aprinsese lampa din cabinet şi acoperise ceaiul lui Wolfe cu o farfurioară ca să-l păstreze cald. Lîngă ceaşcă se afla o farfurie cu pîine şi unt.
Wolfe îşi lua ultima masă la Vila Prospect.

CAP.TOLUL XVI

Era după masa de seară, şi Jess scosese două fotolii pe veranda largă de la Ferma Mlaştinei. Noaptea era caldă şi calmă. O lună plină, enormă şi galbenă plutea pe bolta senină, trimiţîndu-şi valurile argintii peste frunzişul gardului viu, peste iarba şi pietrişul aleii şi făcind ca cei doi chiparoşi falnici să pară mai

negri decit abanosul.
—■ Vino şi dumneata mamă, să stai aici. afară.
— Draga mea, mai am ele terminat rochia ta.
— O, dă-o încolo de rochie ! E o noapte superbă. Doamna Mascall se lăsă convinsă, deşi nu era o fire
care să cedeze uşor cînd era vorba ele problemele majore ridicate de viaţă. Bună, inimoasă şi generoasă, era totuşi un spirit din cele mai independente, chiar originală în anumite privinţe, şi înzestrată cu mult simţ de prevedere. Nutrind simpatii şi antipatii puternice, se dovedea o prietenă devotată sau un duşman mai degrabă dispreţuitor decât agresiv. îşi forma singură convingerile, la care nu renunţa uşor. şi era gata să se desolidarizeze, deschis, dar definitiv, de opiniile vecinilor săi.
Jess îi aduse un şal cu care îi acoperi umerii.
— Aş merita să fiu aspru dojenită dacă te-aş lăsa să răceşti. Am să închid .şi uşa, ea să nu fie curent.
— Mulţumesc, copila mea.
Jess se aşează în fotoliu, cu capul uşor lăsat pe spate, lumina lunii căzîndu-i peste ochii pe jumătate închişi.
— Ţi-e că domnul Wolfe te-ar putea dojeni, nu-i aşa ?
— Şi pe bună dreptate. El trebuie să aibă grijă de oameni. Ce minunat lucru să fii medic !
Faţa doamnei Mascall era calmă şi gînditoare, dar gura ei lăsă să mijească un zîmbet.
— Nici vorbă ca e o viaţă frumoasă, draga mea.
— Cred că e aproape mai frumoasă decît viaţa de militar, într-un fel, şi aici e vorba de o luptă. Gîndeşte-te numai ce înseamnă să salvezi nişte vieţi omeneşti, ale acelora care aleargă la tine ori de cîte ori li se întîmplă ceva.
Doamna Mascall încuviinţă din cap.
■— Am cunoscut medici şi medici...
—• Nu sînt toţi.. Desigur ! nu pot fi toţi Ia fel...
.— Nu sînt toţi la fel cu doctorul Wolfe, nu-i aşa, Jess ?
Din fotoliul lui Jess se auzi un foit uşor. Dar ea continuă, cu capul lăsat pe spate, să privească mai departe chiparoşii şi luna, fără să încerce să-şi ascundă gîndurile care-i treceau prin minte.
— E ade\ˈărat, mamă, mă gîndeam la doctorul Wolfe. Doamna Mascall nu se mai osteni să-i spună că ştia
acest lucru. Wolfe îi plăcea şi ei, îi plăcea chiar foarte mult, aşa că n-o surprinsese declaraţia sinceră a lui Jess. Jess rămase o vreme tăcută.
— Nu ţi se pare cumplit, mamă, ca banii să joace un rol atît de important în viaţă ?
— Crezi, scumpa mea ?
— Doar ştii că el a descoperit tot felul de lucruri dăunătoare la Navestock. Ţi-am povestit ce mi-a spus, nu ?
— Ai fost foarte sinceră, Jess.
— Şi că Turrell-ii şi tatăl lui Edith Wilks şi încă mulţi alţii se comportă groaznic cu el, fiindcă e cinstit şi nu se Iasă intimidat. Eu numesc asta laşitate. Aş vrea să le pot spune cîteva cuvinte !
Doamna Mascall respiră adine. Această declaraţie o mişca, dar o şi amuza totodată.
— N-ai de ce să te arăţi mirată, Jess. Cînd apare un om capabil, care-i calcă pe ceilalţi pe bătătură, aceştia înjură şi devin furioşi.
— De acord, dar de ce să fie meschini şi laşi ? Ei sînt cel avuţi, pe cînd el e sărac, după cum ştii.
•— E greu cînd eşti sărao.

i— Cred că nu vrei să spui că e urît să fii sărac.
— Desigur că nu, capila mea. Crezi oare că John Wolfe ar fi bărbatul de astăzi dacă n-ar fi fost obligat să lupte ?

Asemenea încăierări l-au călit ; e un orn întreg, nu un fecior de bani gala. Nu eşti singura persoană cu care a stat de vorbă, scumpa mea. Şi cînd ie mai gîndeşti la condiţiile în care a fost obligat să lucreze ! Mai că-mi vine să-l alint pentru asta.
jess se aplecă peste braţul fotoliului.
— Eşti o comoară ! Noi am gîndit totdeauna la fel,
nu-i aşa, mamă ?
— Am cunoscut şi noi ce-nseamnă nesiguranţa zilei de mîine, lipsurile şi pîinea uscată.
— Mamă dragă, dar ştii...
Rămase dreaptă şi gravă în lumina lunii, cu mîna stingă sprijinită de fotoliul mamei sale.
— Ştii, mă simt ca o soră faţă de el. E atît de singur !
— Te înţeleg, Jess. Nu e nici un rău într-asta.
— Oamenii din Navestock îi fac viaţa imposibilă. Crezi că doctorul Threadgold se va întoarce împotriva lui ?
— Cred că doctorul Threadgold e capabil de orice,
— Vrei să spui că...
— Nu m-ar mira să se comporte ca un om care are da
ascuns ceva.
— Atunci e şi el la fel cu ceilalţi. Şi tot s-au coalizat.
împotriva lui.
— Şi-au să încerce să scape de el. Dar nu-ţi mai bata capul cu asta. Un tînăr nu poate trăi numai cu aer. Şi doctorul Wolfe n-o să moară dintr-asta. Nu-l merită Nave-stock-ul, şi el va şti să se descurce într-altă parte.
Jess admira luna.
— Dar tocmai asta mi-ar displăcea.
— Ce anume ?
— Să se dea bătut. Ar trebui ca lucrurile să se în-tîmple ca în romane. Ivanhoe n-a fost învins ; oamenii curajoşi nu se lasă înfrînţi. Nu-i drept. Trebuie să mai existe la Navestock şi din cei care să-şi dea seama de valoarea lui. Mamă, să nu-l mai chemi niciodată pe bătrînul Threadgold dacă...
— Nu-l mai chem.
— Atunci o să-l chemăm pe doctorul Wolfe. Are deci im pacient.
— îţi mulţumesc, scumpa mea ! Probabil e-ai să te rogi să -mă şi îmbolnăvesc. Dar ştii, cu o singură rîndunicâ...

— Bine, clar foarte curîncl o să aibă mai mulţi. Cred că sîntem datori să-l ajutăm. Mă înfurie grozav gîndul că
o bestie bătrînă ca Turrell şi şoarecele acelei mic de Wilţs îşi pot face toate mendrele.
Doamna Mascall întinse şalul, si-l reaşează iar pe umeri. Jess, care observase mişcarea, o întrebă :
— Ţi-e rece, mamă ?
.__ Nu draga mea. Dar cred că e timpul să intrăm
în casă.
— Cum doreşti.
— Jess, o să ne străduim totdeauna să fim bune una cu alta.
Ceva din spusele mamei sale îi merse lui Jess drept la inimă. Sări clin fotoliu şi se cuibări în poala maică-si, cuprinzîndu-i gîtul cu braţele.
—■ Eşti adorabilă ! Să nu crezi c-o să uit asta vreodată ! Şi eu îi iubesc pe oamenii cinstiţi şi curajoşi.
— Nu cred să ne certăm vreodată în privinţa asta.

Cu această fiinţă plină de mindrie şi de sinceritate în braţele ei, Mary Mascall depăna gîndurile unei mame, gin-duri jumătate fericite, jumătate întristate. Cunoştea atîţea •uri despre viaţă, pe care Jess le ignora, şi ştia să vadă t mai departe deeît dînsa. Dar ajunsese la înţelepciunea tei mature, care ne învaţă că e lipsit de noimă şi de legere să descurajezi tinereţea. Curajul cheamă curaj adevărul pretinde adevăr. Vorbim despre aroganţa, ne-mtinia şi încăpăţânarea tineretului, uitînd de cîte ori est spirit tineresc s-a avîntat dcschizînd calea cu preţui propriilor sale aripi zdrobite. Tinereţea e capabilă să sufere sau poate fi destinată suferinţei. Sînt oameni care .nu reuşesc să trăiască pînă nu sorb din cupa suferinţei. Leneşii şi trîndavii aflaţi printre noi nu merită clocit să fie striviţi.

Aceeaşi lună rotundă, strălucind deasupra Fermei Mlaştinii, privea şi la Wolfe, care păşea ca un atlet ce se antrenează de-a lungul şoselei spre Wannington. îşi transporta lucrurile la ..Buturuga strîmbă'-, un han mic şi bă-trînesc, situat la extremitatea Străzii regale, unde închi-riase o cameră pentru o săptămînă. Era singurul ban din

Navestock care nu-i aparţinea lui Turrell. si Wolfe ştia cîte ceva despre patronul lui. în realitate,' „Buturuga strîmbă" era proprietatea lui Joshua Crabbe, iar Ragg hangiul, fusese vizitiul lui Crabbe cu mulţi ani înainte'.

— Cum, îl părăsiţi pe doctorul Tbreadeold '.'

— Da, l-am părăsit.

— îmi pare rău.

— Eşti o excepţie, domnule Ragg.

— N-am ştiut.

Ragg personal luă pe umeri bagajul lui Wolfe şi—1 urcă sus, în camera lui. Era un om sobru şi conducea un local Ia fel de auster ca şi el, mîndrindu-se că „orice om cuviincios poate intra şi bea un păhărel de vin bun, fără s-audă vorbe urîte sau înjurături care să-mi strice reputaţia localului". Domnul Ragg avea obiceiul să debiteze mici predici de după tejghea şi să rostească sentinţe în timp ce umplea paharele cu bere. Dacă se poate imagina un hangiu puritan, atunci întruchiparea acestuia era domnul Ragg. Casa lui era curată şi lustruită de parc-ar fi fost puntea de comandă a unui vas de război. Odaia lui Wolfe ora toată în alb : pereţi albi, perdele albe de croton, cuvertură albă ; pînă şi mobila era vopsită în alb.

— Asta nu-i mobilă veche şi sobră de stejar, domnule doctor, pe care să poţi timp de cincizeci de ani să-ţi freci pantalonii şi să-ţi ştergi degetele fără să se cunoască. Murdăria trebuie să iasă la iveală, domnule, la fel ca păcatele. Numai aşa poţi şti.unde să freci cu săpun şi să dai cu pensula,

Wolfe îşi despacheta bagajul la lumina unei luminări, apoi se aşeză în faţa mesei, de toaletă spre a-şi face socotelile. Primise în total de la Threadgold vreo 70 de lire, dar o parte din bani îi cheltuise pentru lenjerie nouă, ghete, un costum, pantaloni de călărie, cîteva instrumente de chirurgie, cărţi, binefaceri şi tutun. Ii mai rămăseseră vreo patruzeci de lire, sumă nu prea mare pentru lupta ce-l aştepta. Meditînd fără iluzii asupra acestei realităţi, coborî în camera lungă şi joasă din spatele cîrciumii, ca să ia masa de seară : bere, friptură rece, pîine şi brînză.

Cu aerul său sobru, domnul Ragg îi arăta multă consideraţie lui Wolfe.

— Vă rog să priviţi această cameră ca apartamentul dumneavoastră particular. Cîţiva domni liniştiţi şi respectabili vin pe-aici din cînd în cînd să fumeze o pipă. Dar ei n-au să vă deranjeze, domnule doctor.

După cină, Wolfe îşi aprinse pipa şi porni să facă o plimbare pe una din străzile principale. Voia să fie singur, spre a-şi limpezi problemele şi spre a-şi face planuri cu privire la viitorul imediat. Apucase pe şoseaua spre Wannington şi trecu pe lingă plopii lombarzi de lingă locuinţa bătrînului Crabbe ; pe dealul opus, 'domeniul „Iertări" se profila ca o masă întunecată în lumina lunii şi în eeaţa albicioasă care plutea deasupra văii rîului Wraith. Situaţia era disperată, cum nu şi-ar fi dorit-o declt un cutezător „vînător de balauri". Wolfe se îndoia c-ar putea exista o singură persoană cu oarecare influenţă la Navestock care să-i dorească binele. Un om nu poate trăi şi lupta hrănindu-se doar cu aer şi cinste, iar această sumă de patruzeci de lire i se părea prea preţioasă ca s-o risipească de dragul unei încăierări, li lipseau toate cele necesare meseriei sale. Dacă se hotăra să se stabilească ia Navestock, însemna să înceapă fără nici un pacient; iar dacă s-ar trezi cu pacienţi, n-avea medicamente şi nici instrumentar. Nu avea măcar

o trusă de obstetrică, acel simbol indispensabil care consacră un practician în medicină generală. N-avea cabinet, n-avea firmă şi nici cal de droşcă sau de călărit.
Dar nici să se retragă din luptă nu-i venea bine. Wolfe nu-i spusese lui Threadgold ea deţinea copiile hărţii şi ale celorlalte însemnări distruse. Afară de asta, nu era lipsit de unele avantaje importante într-un eventual atac. La Wannigton, la o depărtare de cincisprezece mile, săp-tămînalul radical ducea o campanie împotriva anumitor cazuri de corupţie. Directorul ziarului *Tromiieta Wannigto-nulvi* era un tip roşcovan, mărunţel şi agresiv, urît din toată inima de reprezentanţii capitalului. Wolfe întrezări aici o posibilitate. *Trompeta Wanningtonului* circula şi la Navestock, şi poate că directorul ar fi dispus să publice unele din datele sale în coloanele ziarului.
La Navestock, întreaga autoritate locală se găsea în mîinile Consiliului comunal. Montague Threadgold era reprezentantul său medical şi medicul Uniunii Nave-
142
stock-ului. Robert Flemming deţinea calitatea de preşedinte, iar oamenii cu care colabora erau tocmai aceia pa care Wolfe trebuie să-i atace. Jasper Turrell era unul dintre cei care trăgeau sforile îndărătul acestui areopag. Negustorii, cum ar fi bătrînul Hubbard şi Butler, măcelarul, care funcţionau ca epitropi şi consilieri comunali, erau legaţi prin interese de magnaţii locali ai negoţului. Mai mult, printre cei care împărţeau dreptatea la Navestock în cadrul „Judecătoriei pentru săraci" erau plasaţi din oficiu Turrell, Wilks şi alţii de aceeaşi teapă. Legea însăşi era incompletă, complicată, greoaie şi neprecisă. Pînă acum, nici o autoritate centrală nu reuşise să constrîngă autorităţile locale să ia măsuri de îndreptare a unor condiţii necorespunzătoare. Se vorbea despre reforme şi se făcea multă agitaţie, dar la ţară oamenii erau lăsaţi la bunul plac al privilegiilor, al indolenţei şi al unui egoism încăpăţînat. Asistenţa publică constituia un scandal, deoarece nu era decît un mijloc pentru negustorii locali să-şi voteze ei înşişi venituri luate din buzunarul săracilor.
Wolfe se gîndea la preotul Robert Flemming. In c tatea sa de preşedinte al atîtor instituţii ar fi trebuit să aibă un cuvînt hotărîtor în politica locală şi în realizarea unor reforme. Lui Wolfe i se părea c-ar fi nimerit să se adreseze lui Robert Flemming, să-i expună faptele în întregime şi să apeleze la el ca la un om cinstit şi ele onoare. Era posibil ca această întrevedere să nu ducă la nici un rezultat, dar, oricum, trebuia să li se spună adevărul acestor „părinţi" ai oraşului. Vor respinge faptele sau le vor da uitării, dar tot atît de bine se puteau găsi printre ei.unul sau doi care să dea dovadă de conştiinţă şi să deschid-; gura.
Wolfe se gîndi şi la Jess Mascall. Orice s-ar fi întîm-plat, această „Doamnă a Visurilor Sale" îşi păstra aceeaşi putere asupra lui. Wolfe ţinea mult la părerea Iui Jess. Mai curînd ar fi înşelat bunăvoinţa unui întreg oraş decît să rişte ca cea mai uşoară umbră de deziluzie să-şi facă loc în mintea ei. Pentru Wolfe, ea reprezenta adevărata imagine a vieţii, aşa cum ar fi trebuit să fie : luminoasă, sinceră şi neprihănită. Trezise în el o dragoste cavalerească şi un fel de adoraţie, sentimente care devin realităţi pline de fervoare în inima unui bărbat adevărat.
143
Se hotărî să se ducă a doua zi la Ferma Mlaştinii s-o vadă pe Mary Mascali. Era o femeie în faţa căreia îşi putea deschide inima. Presimţea că ea-l va înţelege, că putea să aibă încredere în ea şi că-i va întoarce, în schimb, aceeaşi încredere. ,
în vremea asta, în micul salon de la hanul „Buturuga Strîmbâ", domnul Ragg şi cu Adam Grinch, grădinarul bătrînului Crabbe, petrecuseră o jumătate de oră fumîn-du-şi împreună pipele. înainte de întoarcerea lui Wolfe, Grinch părăsi hanul şi se îndreptă glonţ spre locuinţa de piatră a lui Joshiia Crabbe, acolo unde plopii lombar/i apăreau ca nişte săgeţi argintate în bătaia Junii.
CAPITOLUL XVII
Robert Flemming tot amînase elaborarea predicii sale de duminică pînă în ultimul moment, şi sîmbătă dimineaţa se aşeză plin de hotărîre la biroul său. Flemming nu era înzestrat cu darul de a se exprima cu uşurinţă. Nu reuşea să prelucreze materialul, se agita nerăbdător în scaun şi se lupta cu inspiraţia pe care încerca s-o cheme într-ajutor. Viaţa sa spirituală devenise comodă şi banală, tot aşa cum se îngrăşase pe nesimţite în ultimii zece ani. Obişnuia să se repete, şi-şi rostea.predicile cu indiferenţă şi superficialitate, de parc-ar fi fost un brutar care distribuie pîinile.
In dimineaţa cînd Wolfe sună clopotul, caietul de predici al lui Robert Flemming zăcea pe biroul său, cu câteva.; fraze însăilate neglijent pe partea dreaptă a paginii. Flemming

stătea în faţa ferestrei şi-şi ascuţea o pană de scris. Era lipsit de inspiraţie şi, ca atîtor oameni care se exprimă greu, îi venea mai lesne să lucreze cu mîinile deeît cu capul, încercînd să-şi stimuleze ideile jucîndu-se cu cuţitul, cu colecţia sa de fluturi sau manevrînd o unealtă aflată la îndemînă.
..Acum, că recolta a fost strînsă, eu cred, dragi prieteni, că a sosit momentul să ne reculegem şi să ne gîndim la nesfîrşita bunătate arătată nouă de Cerescul Părinte. Cînd mă uit la ogoarele noastre, îmi dau seama cit am fost de binecuvîntaţi şi cît sîntem de fericiţi în pace şi bună înţelege, singurele valori care fac viaţa demnă de a
fi trăită.
„Să nu uităm că Dumnezeu e generos şi că..."
14S
Aici, I iciiuiiiny se împotmoli şi nu mai izbuti să iasă din sărăcia de idei în care se zbătea. Se tot foia, îşi muşcă pana, se ridică şi trase storurile. Era iritat fără motiv, numai fiindcă soarele strălucea şi făcea din şederea sa în casă o adevărată pedeapsă. Predica săptămînală devenise pentru el o corvoadă care-l apăsa din ce în ce mai mult. Starea sa de spirit ar fi putut fi caracterizată prin cuvintele : „La naiba. Despre ce oare aş mai putea să le predic mîine ?" Avea impresia că repetase la nesfîrşit tot ce-ar fi avut de spus. într-adevăr, e vremea recoltei. Dar iarăşi aceleaşi metafore dulcegi şi aceleaşi pilde, aceleaşi expresii plate şi mieroase despre adorare şi recunoştinţă. Şi în această dimineaţă se agăţa puternic de ele, dar nu izbutea să dea uitării albastrul cerului şi nici lumina soarelui, şi de aceea fu cuprins de un fel de ciudă împotriva biroului şi a condeiului său. Dac-ar fi putut să le vorbească acestor oameni despre ouă de păsări, cum se prind fluturii, despre ciuperci, mobilă veche de stejar sau despre războiul din Crimeia! Se surprindea în fiecare lună că recurge la predicile întocmite cu mulţi ani în urmă. Nutrea un fel de prejudecată împotriva acestui subterfugiu, o împotrivire sportivă care nu vrea să admită că nu mai poate ochi aşa cum ochea în urmă cu zece ani. Gîncîul acesta îl copleşi în timp ce stătea la fereastră, id în mîini pana şi cuţitul.
„Cum se face că am atît de puţine lucruri să le spun acestor oameni, se întreba el singur. Să fie oare din pricina căldurii ? Te seacă de parc-ar fi o baltă". Dar se simţea nervos şi nemulţumit.
— Un domn doreşte *să* vă vadă.
Flemming nu auzise cînd se deschisese uşa. Se întoarse destul de brusc, încruntînd din sprîncenele sale cărunte.
— Nu pot primi pe nimeni în dimineaţa asta. Sînt ocupat. Cine este ?
— Domnul doctor Wolfe.
— Wolfe ?
— Da, asistentul doctorului Threadgold. Flemming se îndreptă spre "biroul său, şovăi © clîp^,
apoi îşi închise caietul cu predici.
— Pofteşte-l înăuntru.
Contrastul dintre cei doi oameni te izbea în această dimineaţă de august, poate fiindcă acele caracteristici care-i deosebeau erau reliefate la maximum. Flemming, ponderat şi placid, cu figura şi privirile moi, se mişca domol, ca un om a cărui inimă învăluită în grăsime e gata să-l lase fără respiraţie la urcuşul unui deal. Trăsăturile chipului său apăreau lipsite de fermitate, în comparaţie cu profilul ascuţit şi decis al lui Wolfe. Mîna sa voluminoasă îţi dădea senzaţia unui ghem de lînă moale.
— Ia loc, domnule doctor Wolfe. Cu ce îţi pot fi de folos ?
Wolfe se aşează cu spatele spre-lumină.
— E vorba de o problemă întrueîtva personală.
— O!
— M-arn despărţit de doctorul Threadgold. De fapt ne-am certat.
— îmi pare rău.
Robert Flemming nu păru surprins de această noutate. Se arăta mirat numai în ce-l putea privi pe el această ceartă. Wolfe îi înţelese privirea şi răspunse :
— Probabil că voi fi obligat să părăsesc Navestock-ul, dar înainte de a pleca am de predat un soi de moştenire.
=— O ! Pentru asta aţi venit la mine ?
— îmi daţi voie să vă explic ?
Wolfe stătea aplecat înainte, sprijinindu-şi coatele pe genunchi. în timp ce vorbea, urmărea expresia feţei lui Flemming.

— Domnule, n-am să lungesc vorba. La o lună de Ia instalarea mea la Navestock mi-am dat seama de condiţiile insalubre ale acestui oraş. în asemenea situaţii se caută cauzele. Aşa cum am învăţat, am început cîteva cercetări care stăteau în posibilităţile mele. N-a trecut mult însă, şi m-am izbit de prejudecăţi şi de o serie de piedici. Dumneavoastră, care cunoaşteţi bine Navestock-ul, înţelegeţi ce vreau să spun.
Flemming rămase nemişcat în fotoliul său.
— Continuă, domnule doctor.
— Recunosc că ardoarea mea putea să pară cam indiscretă şi excesivă. în felul acesta, situaţia a devenit neplăcută.

Ut

■— Am auait cîte ceva.
— Atunci am predat personal rezultatul cercetărilor mele doctorului Threadgold.
— Vrei să spui că-l consideri răspunzător ?
— El mi le-a cerut, domnule.
■— Şi ce părere are despre însemnările dumitale V
— Le-a pus pe foc, domnule Flemming, le-a ars fără permisiunea mea.
Flemming nu era o fire care să-şi piardă cumpătul uşor, dar de data aceasta se ridică descumpănit, cu un chip aspru şi încruntat.
— Vrei să spui că doctorul Threadgold a ars hîrtiile dumitale ?
— Acestea sînt faptele. Cel puţin aşa mi-a spus. Şi m-a concediat. Un singur lucru nu i-ara SJDUS. Că ani păstrat copii după toate hîrtiile pe care le-a ars. Arzîndu-le, a pierdut încrederea şi stima mea.
Ochii lui Flemming se întîlniră cu ai lui Wolfe şi rămaseră fixaţi într-o expresie interogativă. Era ele parcă preotul ar fi pătruns prin ochii lui Wolfe în sufletul acestuia, descoperind acolo lucruri care-l neliniştiră şi-i dădură un sentiment de teamă.
— Declaraţia dumitale e foarte gravă, domnule doctor * Wolfe. Dar dacă concluziile dumitale nu sînt sigure ?
—■ Sînt fapte evidente, domnule.
— Şi faptele sînt supuse interpretării.
— Chiar cînd le poţi mirosi, vedea, proba şi pipăi ? Flemming se ridică, îşi netezi pulpanele hainei şi.
stînjenit oarecum, se îndreptă spre cămin. Luă o pipă, deschise tabachera şi-ncepu să-şi înfunde pipa cu tutun, din care cădeau firicele pe covor.
— Ce anume te împinge să te erijezi în reformator ? Figura lui Wolfe se întunecă. întrebarea trăda fie
anumite motive ascunse, fie o indiscutabilă obtuzitate morală din partea celui care o pusese.
— Consider că e vorba de o problemă de conştiinţă.
— A ! Se poate.
— Nu cred să mai fie nevoie de justificări suplimentare.
Se uită la Flemming şi observă că j se aprinsese faţa. • Preotul se enervase. Oamenii care predică enoriaşilor

vreme de treizeci de ani devin susceptibili cînd un laio îndrăzneşte să-i contrazică.
— Să admitem că-i vorba de conştiinţa dumitale. Venind aici, presupun că ai avut un motiv.
— Acela de a face cunoscute faptele. S-ar putea să nu mai fiu aici ca să văd'şi rezultatele. Dar înainte de a pleca vreau să le aduc la cunoştinţă în mod public,
— Şi mai departe, domnule doctor Wolfe ?
— Mi se pare că sînteţi preşedintele Consiliului comunal al Navestock-ului. M-am gîndit că s-ar putea să fiţi de acord să.vă folosiţi de autoritatea dumneavoastră spre a face cunoscute deficienţele sanitare ale oraşului.
Pe deasupra pipei sale din spumă de mare, Flemming îi aruncă lui Wolfe o privire deschisă, dar plină de surprindere. Se sprijinea cu cotul de marmura căminului.
— Stimate domnule doctor, mi-am făcut o regulă din a nu mă amesteca neîntrebat în treburile particulare ale enoriaşilor mei.
— Dar sînt oare acestea treburi particulare ?
— Fără îndoială că da, într-un anume sens. Nu am calitatea să mă duc la vecini şi să-i sfătuiesc să-şi cureţe grajdurile. Haide, domnule doctor, fii mai înţelept, dovedeşte mai

multă elasticitate. Reformele nu se înfăptuieso în spirit belicos.
— Regret, domnule, dar eu cred că dimpotrivă.
— Nu sînt de acord.
— Atunci nu ne putem înţelege.
Cu faţa congestionată şi ochi răi, preotul se îndreptă -pre fereastră. Ca şi Montague Threadgold, era şi el înclinat, să întoarcă spatele acestei probleme. De altfel, nici nu-i făcea plăcere să admită că prezenţa lui Wolfe domina încăperea şi-l îndemna să privească pe fereastră.
— Domnule, nu vreau să vă las impresia că sînt în-,L;îmfat, dar vă asigur c-am fost absolut cinstit cu privire la tot ce v-am relatat,
— Nici nu mă îndoiesc, domnule doctor. Eu afirm doar că metodele dumitale nu sînt judicioase.
— Trebuie să-i învăţăm pe oameni să cunoască adevărul.
— Ce înseamnă adevărul ?
— Nu pretind că sînt infailibil.
149
— Asta voiam să spun şi eu.
— Dar presupimînd că un om ar păstra un butoi cia. pulbere sub vatra căminului său şi că ignorează pericolul, nu-credeţi că In acest caz conduita mea devine limpede ?
— Comparaţia dumitale e tot atît de exagerată ca şi ideile dumitale reformatoare.
— Chiar dacă vă veţi convinge de realitatea faptelor ?
— Nu sînt expert în probleme sanitare, şi mă feresc! de tinerii grăbiţi. Tot ce ştiu, domnule doctor, e că oa« menii au trăit aici de-ajuns de mulţumiţi vreme de generaţii. Şi dacă socoteşti că eu, ca om cu oarecare autoritatea prin părţile acestea, am să mă apuc să semăn discordi» şi certuri între grupuri, stârnind animozităţi, greşeşti j foarte tare. Sînt o fire care doreşte ca pacea să domnească* între oameni. Nu vreau să devin eu însumi o chemare la ură şi lipsă de caritate.
Wolfe se ridică. Spusese esenţialul şi nu avea de gînd '] să-şi continue pledoaria.
— Toate reformele au întîmpinat greutăţi, domnule | Flemming.
Crezi ?
— N-aş vrea să vă par dogmatic ; dar, cită vreme o problemă nu -devine urgentă şi arzătoare încît să-i oblige pe oameni să-şi rişte prieteniile, nu se pot înfăptui mari schimbări. Trebuie să ne obişnuim să privim lucrurile în faţă. De altfel, istoria ne învaţă acelaşi lucru.
Flemming se întoarse pe jumătate de la fereastră.
— Condiţiile de viaţă s-au schimbat, domnule doctor.
— Dar oare oamenii s-au schimbat ? Au devenit mai generoşi, mai puţin dispuşi să-şi uite propriile lor interese ?
— ! rău pe care ni-l fac oamenii nu dovedeşte
—■ Cînd oamenii îţi fac sînge rău e senin de corupţie. ■ife îşi luă pălăria de pe masă, rămase un moment pe gînduri şi apoi îi întinse mina lui Flemming.
— Şînteţi mai în vârstă şi aveţi mai multă experienţă deCît mine. Tot ce v-arn relatat a fost .spus -cu deplină sinceritate. Daca un om loveşte cinstit, sînt gata să-i pri-■ mese loviturile.
Flemming îi dădu mîna cu oarecare şovăială.
__ Nu mă îndoiesc, domnule doctor, de sinceritatea du- -
Biitale.
— Mulţumesc. Mîinile lor se despărţiră.
-— Voi mai reflecta asupra celor discutate.
— Oricînd i'eţi dori să cercetaţi...
— Da, da. Revino într-una din zile. Dar cînd pleci ? Flemming se uită atent la Wolfe şi se înroşi tot, dîn-
du-şi seama că cele spuse ar putea fi interpretate greşit.

— N-am vrut să insinuez...
— Nici nu m-am gândit Ia aşa ceva.
— Atunci, revino. Şi adu şi ceva din însemnările dumitale, dacă doreşti.
Cei doi se despărţiră. In' ce-l priveşte pe Robert Flemming, acesta n-a mai fost în stare să-şi continue pregătirea predicii de duminică.
Nu era încă unsprezece cînd Wolfe coborî aleea St. Jude, traversă piaţa şi se îndreptă spre Strada Sudului, spre rîu. Întrevederea cu Robert flemming îi demonstrase ce imensă masă de prejudecăţi şi de apatie- stăpînea oraşul Navestock. Dacă n-a fost chip să clintească un om cu poziţia lui Robert Flemming, înseamnă că doar o catastrofă i-ar mai putea scutura din indiferenţa lor pe cei care deţineau puterea. Interesele locale erau prea puternice şi prea strîns împletite între ele.
Wolfe apucă pe şoseaua către Ferma Mlaştinii, frămîntat de gînduri amare şi simţindu-se din ce în ce mai puţin ispitit să lupte în continuare pentru interesele oraşului Nâvestoek. Cînd ajunse pe culmea Dealului Piersicilor aruncă o privire înapoi spre oraş, şi zîmbi la ideea c-ar putea să devină un profet asemenea lui Iona şi, îmbrăcat în piei de animale, să gonească de-a lungul străzilor Navestock-ului, strigînd : „Vai, vai şi amar de acest oraş". Profetul ar fi fost ridicat şi dus pe sus la ospiciu ca orice nebun sau s-ar fi putut trezi chiar în închisoarea din Wannington. Oamenii nu cedează decît sub ameninţarea pistolului. Puţini fac excepţie de la această regulă. Nu ne lăsăm convinşi decît de frică.
Plimbarea spre Ferma Mlaştinii îl împrospăta şi-l calmă. Nu avea ezitări cu psivire la viitorul său, fiind
ftiult prea înăsprit ca să cadă pradă pesimismului sau panicii. Pătrunse în grădina Fermei Mlaştinii cu un aer mai grav ca de obicei şi fără dorinţa, deocamdată, de a o întâlni pe Jess. Venise s-o vadă pe Mary Mascall şi să discute între patru ochi.
Ca îl zărise de la fereastra cămării, pe cînd urca aleea pietruită. Din felul cum călca ghicise că a venit cu un anume scop.
— Cum se face că ai venit pe jos ?
îl întâmpină în uşă. Avea mînecile suflecate şi faţa îmbujorată, deoarece trudise toată dimineaţa la conservarea fructelor în cămară.
— Vă deranjez ?
— Deloc. întră. Peste zece minute e gata masa. Azi am rămas singură.
Wolfe se arătă bucuros la auzul acestei veşti, şi Mary Mascall continuă :
—• Jess e dusă la Poiana Cerbului, la o serbare a secerişului. Se înapoiază tîrziu.
— Atunci intru.
Mary Mascall nu era o persoană mărginită. Wolfe venise cu intenţia să-i vorbească. Aşa că-i spuse femeii de serviciu :
— Sally, pune un tacîm pentru domnul doctor Wolfe şi adu mmcarea la masă. Pe urmă poţi să-ţi vezi de
treburi.
Primul lucru pe care-l rosti Wolfe, cînd rămaseră singuri, fu :
— Am fost concediat.
Mary Mascall nu ridică privirea de la friptura rece pe care o tăia în felii.
— Arn bănuit de cum te-am zărit venind pe alee.
— Adevărat ?
— Da. eram aproape sigură.
Wolfe se juca cu un cuţit luat de pe masă, făcînd să se reflecte lumina soarelui în lama strălucitoare. Avea cie mărturisit lucruri grave şi nu ştia cu ce să înceapă.
— Threadgold şi cu mine ne-am certat din pricina condiţiilor de igienă ale oraşului. Trebuia să ajungem aici. Abia acum mi-am dat seama. Vin de la o discuţie pe care am avut-;., cu domnul Flemraing.

Doamna Mascall îi întinse farfuria.
— Robert Flemming e un om cumsecade, dar pe care osînza conducerii l-a făcut greoi.
— Aşa este. Aveţi ochi pătrunzători.

— Atît mă mai pricep şi eu la oameni.
— Mă bucură acest fapt. în ce mă priveşte, îmi vine al naibii de greu. Aş vrea să rămîn la Navestock şi să lupt. ■
— Asta te caracterizează, dar...
— Dar?
— La ce-ţi va folosi, tinere, să te zbaţi şi să te izbeşti cu capul de o serie de catîri bătrîni şi îndărătnici ? Pentru că aşa se va întîmpla.
—• Cele ce-mi spuneţi sînt adevărate. ■—■ Presupun că nu eşti bogat ?
— Am patruzeci de lire şi îmbrăcămintea.
— Aşa, aşa ! Şi nu cunosc nici un om de treabă care să te poată ajuta s-o porneşti. Dacă ai fi avut o bază de plecare, era altceva.
^~ Nu mă înspăimîntă greutăţile începutului.
— Pe nici un bărbat n-ar trebui să-l înfricoşeze. Şi apoi Jess — '■ dar n-are rost s-o amestecăm pe Jess în această discuţie.
Wolfe privi ţintă la doamna Mascall.
—■ Ca să-fiu sincer, pentru asta mă aflu aici.
— Adevărat ?
— E vorba despre Jess. îmi permiteţi să vă mărturisesc ce-aveam de spus ?
—- Vrînd, nevrînd. va trebui să te ascult.
Nervozitatea lui Wolfe se traducea printr-o stare de încordare care făcea să-i strălucească ochii şi să vorbească cu un glas mai scăzut. Nu-i venea uşor să-şi descarc sufletul, şi propria sa sinceritate ba îi dădea ghes, ba îl stingherea la fiecare euvînt. O ciudată şi naivă sfială îl făcea să pară cu zece ani mai tînăr. începea o frază, o schimba la mijloc, n-o termina bine şi începea alta. Era atâta căldură în naivitatea sa, încît doamna Mascall nu se mai sătura privindu-l, cu ochii încărcaţi de afecţiune, pe sub pleoapele pe jumătate închise.
După ce termină mărturisirea, coborî privirea în farfurie. Doamna Mascall îl urmărise tăcută, fără să-l m-
is;;
ţrerupă. Lui Woife îi lipsea curajul să se uite la ea. Avea impresia că a înşiruit o spovedanie fără înţeles.
— John, ai vorbit ca un bărbat.
Surprins, John ridică ochii şi tresări de emoţie. Cuvintele fuseseră rostite atît de sincer şi de natural !
— In viaţa mea nu m-am simţit atît de încurcat. Mary Mascall zîmbi :
— Nu-i uşor să mărturiseşti anumite lucruri.
— Mai ales cînd eşti pătruns de seriozitatea lor.
— Vino-ncoa băiete, şi sărută-mă !
Wolfe o îmbrăţişa. Părea atît de puternic şi de clocotitor de viaţă, de parc-ar fi fost un înotător care, într-o dimineaţă de vară, urcă la suprafaţă din adîncul mării.
— Eşti bărbatul pe care mi l-aş fi dorit pentru fata mea.
— Dar ea nu trebuie să afle nimic. N-ar fi corect, înţelegeţi ce vreau să spun. Deocamdată nu prea ştiu ce se va întimpla cu mine. S-ar putea ca-n zece zile să mă văd obligat să plec în lume. Dar o să mă descurc. O să-înving piedicile care-mi stau în drum. Doresc numai să-mi acordaţi încredere.
— Aşa am să şi fac.
— E posibil să nu vă scriu decît o dată pe lună, ca un frate. Dacă nu voi fi prea departe, am să caut să vin din cînd în cînd pentru o zi, două. Dar ţin ca ea să fie liberă, complet liberă. Să nu se gîndească la nimic, să nu se simtă obligată cu nimic. Cînd am să devin omul care nădăjduiesc c-am să ajung, atunci situaţia se va schimba.
Mary Mascall se uită la el cu ochi umezi şi strălucitori.
— M-ai făcut să plîng, băiete...
— Dar nu vreţi să spuneţi că n-ar trebui...
— Ce copil mare eşti ! Vorbeşti ca şi cînd conştiinţa mea n-ar fi fost de acord cu fiecare cuvînt pe care l-ai rostit!

CAPITOLUL XVIII

Sub unul din cedrii falnici ai domeniului „Iertării", un bărbat îmbrăcat într-o haină uşoară de vară stătea tolănit într-un fotoliu de trestie. In dreapta sa era o măsuţă verde de grădină, pe care se aflau cărţi şi reviste, o carafă cu whisky, sifon şi pahare. Printr< crengile cedrului se strecurau razele soarelui, dar ur marmorată se potrivea de minune cu calmul rece al aces tui om, care considera lenea ca un lucru necesar existe Pajiştile impecabile de la „Iertări[54] se desfăşurau d parte şi de alta a bărbatului care zăcea tolănit c spre terasele şi zidurile din cărămidă roşie şi piatră cenuşie, cu ferestre şi stîlpi în stil Tudor. Nu era pic de vînt, şi fumul ţigării din care p bărbat se urca în rotogoale albăstrui. închidea d'.n ci cînd ochii, ca un Buda pierdut în contemplaţie şl pe întîmplările lumeşti nu reuşesc să-l tulbure. unui arc întins ori zgomotul săgeţii care-şl aţii . nu izbuteau să-l facă să-şi întoarcă măcar capul. Un cini -spusese cîndva despre Percival Harkness că poate doar trîmbiţele Ierihonului ar fi reuşit să-l facă să-şi dsplaseize mutra cu o jumătate de centimetru. Acest om tacîntat de sine, sclivisit, original şi infailibil, poseda arta de a ţine lumea la distanţă şi de a-şi satisface toate capriciile. Era înalt şi impunător, şi manifesta personalitate în felul cum îşi înclina capul infatuat şi te privea ironic cu ochii săi de un albastru îngheţat.

De douăzeci de minute, o femeie în rochia albă *şl* cu o pălărie mare galbenă de pai trăgea cu arcul într-un mic iuminîş, situat între pajiştile întinse şi cedrii îtealţî. Cînd

♦53

termină tolba cu săgeţi se îndreptă agale, cu chipul indiferent, spre ţintă, pentru a-şi număra punctele marcate şi a-şi strînge săgeţile risipite, după care se întoarse la iocul ei. Din cînd în cînd arunca o privire bărbatului din fotoliu. Avea o siluetă frumoasă, care ieşea şi mai mult în viclenţă atunci cînd îşi încorda arcul. Trăgea bine la ţmtă, i erau puţine săgeţile care, după ce-şi luau zborul în re, se înfigeau piezişş în iarbă. Cureaua de piele de la heietnra mîinii stingi era prinsă cu un fir de mătase ie.

—■ Nu vii să tragi cu arcul ? Bărbatul abia se învrednici să deschidă ochii.

— Ce energie ai ! Sînt incapabil să mă compar cu tine.

— Dar ar trebui să te simţi provocat de măiestria mea de a trage cu arcul. Oamenilor le place întrecerea.

— Prefer să stau locului şi să aplaud. Unde mai pui că pentru a putea să te urmăresc ar trebui să mă ridic, să întorc fotoliul, să număr scorul, cinci negre, şase galbene şi aşa mai departe.

Femeia se întoarse tacticos şi slobozi o săgeată care lovi marginea ţintei, deviind în crengile unui cedru.

— Asta a dat greş.

— O ! Ce ruşine !

— Nu întreprinzi nimic dacă nu întrevezi o reuşită perfectă.

— Un bărbat nu trebuie să-şi îngăduie eşecuri. El se află deasupra oricărei critici. Numai barbarii organizau alergări, întreceri şi alte asemenea chestii.

Doamna Ursula Brandon îşi potrivi o altă săgeată în arc.

— Mi-a venit o ideie, Percival, şi anume că mi-ar face plăcere să te plasez pe dumneata în locul ţintei.

— Scumpa mea Diana !

— N-ai vrea să te joci de-a Wilhelrn Teii ? Nu cred c-ai lua-o la fugă. Mă întreb cum reuşeşte un bărbat să fugă... în mod elegant.

— Numai proştii se lasă prinşi în asemenea posturi neplăcute.

— Atunci, sau nu te-ai !ăsa prins sau ai prefera să fii străpuns de săgeată.

156

—■ Mai mult ca sigur că n-aş cădea în capcană sau aş avea grijă să fiu străpuns în mod elegant.

—■ De asta sînt convinsă.

—■ Ca acel cavaler în lupta de la Fontenoy *.

îşi schimbă poziţia şi privi, pe deasupra pantofilor, spre tulpinile de floarea-soarelui, de nalbe şi margarete, dispuse în straturi în jurul teraselor.
— Ce s-o fi întîmplat cu Marjory ?
—■ Nu ştiu. Bănuiesc că a considerat obositoare încercarea de a te aprecia la justa ta valoare.
—• Nu-i exclus. Contrastele sînt neplăcute.
— Eşti groaznic !
— Ai găsit un adjectiv destul de inteligent. Daca poţi dovedi că Marjory are o înfăţişare agreabilă...
—- Are în schimb antipatii puternice.
—- Doamnă, o femeie tînără de o asemenea sluţenie trebuie să aibă o minte chinuită. In asemenea cazuri, doar simplul fapt a te privi în oglindă constituie un chin. Sincer vorbind, mă extenuez obligîndu-mă să debitez asemenea consideraţii strălucitoare.
— Ar trebui să mă duc să mă-ntind în casă. Mai am de scris vreo două scrisori.
—■ Faci un lucru excelent. Ce admir mai mult la o femeie este tactul.
Ea îi aruncă un zîmbet pieziş, îşi propti arcul de trunchiul cedrului şi porni prin iarbă spre casă.
Aceşti doi oameni se cunoşteau de mulţi ani, dar lui Percival lîarkness i-a trebuit destul timp pînă să-şi dea seama c-ar fi amuzant s-o ceară în căsătorie pe Ursula Brandon. Avea o înfăţişare plăcută, era proprietara unui domeniu agreabil şi îl plictisea mai puţin decît majoritatea femeilor pe care le întîlnise. Şi apoi, Ursula Brandon

[1] La bătălia de la Fontenoy (11 mai .1745). în care mareşalul de Saxa. în prezenţa lui Ludovic al XV-lea, i-a înfrînt pe englezi şi pe austrieci, a avut loc un celebru schimb de replici, deseori citat. Cînd caoul coloanei engleze ajunse la cincizeci de paşi de gărzile franceze, ofiţerii se salutară reciproc : — „Porunciţi ostaşilor voştri să tragă !" strigă lordul Hay, căpitanul gărzilor engleze. — „Nu, domnule, dumneavoastră vă revine această cinste", răspunse contele d'Anterroches, locotenentul grenadierilor francezi. Şi desigur că englezii n-au aşteptat o nouă invitaţie fi», *red.).*

nu era c:caiitoare. narKness nu suporta femeile vorbăreţe, acele femei care ,,fac spume la gură:i, după cum se exprima el. Le prefera pe cele tăcute, rezervate, care manifestă un egoism inteligent şi uşor dispreţuitor. E mai uşor de convieţuit cu temperamente inteligent egoiste. Nu oferă prea mult, dar nici nu pretind prea mult. Şi nici nu-şi încarcă existenţa cu idealuri perimate, sortite să nu se realizeze niciodată.
Intre doamna Ursuia Brandon de la „Iertări"' şi Per-cival Harkness se stabilise mai demult un soi de înţelegere tacită. Amîndoi erau oameni culţi, care ştiau să-şi stăpînească emoţiile. In plus, lui Harkness, care era un epicurean, îi plăcea să-şi privească vinul din pahar înainte de a-l bea. Nu avea dorinţe puternice, impetuoase. Călătorise mult, astfel încît cunoştea importanţa faptului de a încerca climatul unei regiuni înainte de a se stabili acolo, pe durata probabilă a unei vieţi de om.
Privind casa în stil Tudor, cedrii şi maiestat oasă a parcului, recunoştea că pînă şi un cinic s-ar putea mulţumi cu mai puţin. Semăna cu o piatră preţioasă într-o montură reuşită. Iar doamna Brandon nu era mai puţin încântătoare decît acest domeniu, cu pajişti însorite şi cedri falnici. Vînatul se dovedea excelent. Iarna, casa stătea închisă, căci Ursuia Brandon prefera să călătorească în Italia, în sudul Franţei sau pe coasta de nord a Africii. Harkness era de acord şi cu prejudecăţile şi cu deprinderile ei. Avea şi el un venit respectabil, aşa că afecţiunea pe care i-o purta nu era în nici un caz o problemă vulgară de bani.
Harkness privea îngîndurat spre frunzişul cedrilor. Trebuia să recunoască în sinea sa că această ultimă vizită n-a constituit o reuşită, mai ales că intuia o schimbare în atitudinea doamnei Brandon faţă de el. Nu-şi putea da seama dacă era numai o chestiune de nervi. Avea mai degrabă senzaţia că se învîrteşte în jurul unui turn înalt şi neted. I se mai părea uneori că cineva îl priveşte de-acolo de sus, şi că aude în urma lui un hohot de rîs. In adîncul sufletului său ştia că s-ar fi căsătorit demult cu Ursuia Brandon dacă n-ar fi fost la mijloc acest copil prost crescut al ei, Aubrey. Lui Harkness îi displăceau copiii ; îi stmjeneau replicile spirituale şi-l călcau pe aervi. In orice

caz, nu era în termeni buni cu Aubrey Brandon. Deşi între ei doi nu se purta război pe faţă, tînărul Aubrey refuza cu încăpăţînare să se lase dominat de prezenţa lui Harkness. Tinărul urma să moştenească domeniul „Iertării" la vîrsta de douăzeci şi cinci decani, o

parte din venit fiind rezervat mamei sale pe tot restul vieţii. Acesta nu era un factor de dispreţuit, deşi deocamdată Aubrey n-avea decît treisprezece ani.
Se ştie că oamenii extrem de sensibili manifestă o tulburare în sfera conştiinţei lor cînd se află în apropierea cuiva care le e duşman, şi că această antipatie e intuită chiar înainte de apariţia acelei persoane în carne şi oase. Se pare că unii muritori emană un miros subtil şi pătrunzător care le trădează apropierea înainte de a fi văzuţi.
Sensibilitatea şi egoismul coexistă adesea, şi Harkness avea un instinct dezvoltat pentru ceea ce putea să-i tulbure liniştea. Numai gîndul la acel copil prost crescut, la Aubrey Brandon, era suficient ca să-şi iasă din sărite, să facă o criză de nervi şi să-i tulbure dispoziţia estetică. Ceva Ti spunea că băiatul se află pe aproape şi, întorcîn-du-se, îl descoperi în spatele fotoliului pe Aubrey Brandon, arborînd un zîmbet plin de insolenţă şi zeflemea,
— Bună, baroane Puck ! [1]
— Bună !
— Cine are paşi uşori, fură pe nesimţite, an Băiatul se uită chiorîş şi duşmănos la Harkness.
— Nu vii să stăm de vorbă, dragul meu baron ?
— Aş veni, dacă n-ai spune prostii, ■— Cine se-aseamănă, se adună.
Harkness scoase un suspin şi se întinse în fotoliu. Era conştient de faptul că băiatul nu-l înghite, aşa cum, de altfel, îl detesta şi el pe copil. Atitudinea unuia faţă de celălalt îţi dădea impresia că fiecare ascunde la spate un burete ud, pe care stă gata să-l svîrle în obrazul celuilalt. In ceea ce priveşte insolenţa, .băiatul îl întrecea pe Harkness. Acesta se simţi teribil de încurcat cînd Aubrey Brandon se apropie de el. Copilul era de o .şiretenie dia-

[1] în vechile legende -oocidenl ' UJhJs care se distrează, făcînd şotii. Personaj **din** „Visul **lifte** lupţi dţ» v*râ" de Vi''. **Sha-**tespeare *(n, rsd,).*

bolică, pe care bărbatul încerca s-o evite printr-un val neîntrerupt de glume.
Harkness puse mîna pe o carte, încercînd să citească, însă fără a reuşi să-şi alunge din minte prezenţa băiatului. Simţea nevoia să-i urmărească toate manevrele. Tî-nărul îl pîndea ca o ameninţare, îl ţinea mereu încordat, gata să se ferească de un eventual pumn de ţărînă pe care i l-ar fi putut zvîrli.
— - Unde-i mama ?
— A intrat în casă să scrie nişte scrisori.
— Dar Marjory ?
— Nu răspund de deplasările acestei doamne.
— N-am spus eu c-ai să zici o prostie ?!
— Dragul meu baron, îmi potrivesc conversaţia pe măsura ascultătorilor mei. Dacă mai ai şi alte observaţii, fă-le repede. Doresc să citesc.
Ochii verzi ai băiatului scăpărau de furie. îl fixă o clipă pe Harkness, apoi se răsuci pe un călcîi, zvîrlindu-l pe celălalt în sus. Harkness trezise în el o răutate drăcească, şi avea să simtă eurînd prezenţa acestui spirit răutăcios. Cu mîinile în buzunare, băiatul făcu cîţiva paşi tacticoşi, izbi în picioarele unui scaun, se opri să-l măsoare pe Harkness cu o mutră pe care se citea insolenţa, mirosi carafa de whisky, răsturnă un pahar şi începu să se joace cu cărţile şi cu ziarele de pe masă.
— Mi se pare, amice, că eşti cam tulburat din punct de vedere mintal.
— Te răsfeţi aici de parc-ai fi la dumneata acasă, nu-i aşa ?
— Desigur.
— Asta fac şi eu... desigur. Dar cred că ştii că tot ce se găseşte aici, îmi aparţine.
— Scuză-mă, dar faci o mică eroare. Cred că... •— Am impresia că nu te sfieşti deloc !
— Mulţumesc.
— Ai de gînd să mai stai mult ?
— Nu mi-am pus încă această întrebare. Tovărăşia durai tale încântătoare mă fascinează pur şi simplu.
— Chiar aşa ? Nu mai spune !
Se învîrti dintr-un loc în altul, de parcă ar fi fost în căutarea unei metode subtile ca să-l enerveze pe bărbatul!

din fotoliu. Privirea îi fu atrasă de arcul lăsat de mama sa' lingă trunchiul cedrului. îl luă şi se apucă să-l încordeze demonstrativ la o distanţă de un metru de locul unde stătea

Harkness.
■—■ Cred c-ai face mai bine să laşi arcul în pace.
.— Cum ? Să-l las în pace ?
— Da.
— Ce te priveşte pe dumneata, domnule ?
■— Aseultă-mă tinere, să nu fii obraznic !
Harkness încercă să pună mîna pe arc, dar tînărul Brandon fu mai iute decît dînsul. Rînjind, se retrase cu trei paşi.
— Nu ţi-a reuşit figura, nu ?
Izbuti apoi să încordeze arcul şi se apucă să adune săgeţile împrăştiate. Harkness îl urmări cu privirea îngrijorată pînă ce dispăru îndărătul fotoliului. Tînărul Brandon trase una sau două săgeţi spre ţintă, după care apăru iarăşi în faţa lui Percival Harkness. De astă dată trimise săgeţile în sus. Unele căzură în iarbă, altele se opriră în crengile cedrului, iar una din ele, care fusese trasă oblic, trecu la numai cîţiva centimetri de capul lui Harkness.
Acesta deveni furios.
— Termină imediat, mă auzi ?
Aubrey Brandon se făcu că nu-l ia în seamă. Se ascunse după un copac, în aşa fel încît să nu mai poată fi văzut de Harkness. Dar, aproape imediat, unul din ziarele de pe masă se însufleţi în mod miraculos, sări în aer, apoi căzu la trei metri depărtare, străpuns de o săgeată.
Harkness se ridică brusc.
— Zvîrle arcul imediat!
— Nu e arcul dumitale, viteazule ! ■— La naiba !...
O săgeată se înfipse în spătarul fotoliului şi pătrunse în împletitura de trestie.
— Ce ochi!
Bărbatul, renumit prin calmul său, sări în sus ca atins în demnitatea sa :
— Zvîrle arcul !
Ca răspuns, o să«eată fu slobozită drept la picioarele sale.
■— îndrăzneşti ?

— .Sărij -t'e.iey, ,-. i
— Pane arcul jos sau *ie nu...*
Sa auzi arcul zbîrnlind şi o săgeată fulgeră prin aer, rcival Harkness făcu o săritură de ied, smulse ceva din tnşeta -dreaptă a pantalonului, .şi se repezi după -copil. ;epu o urmărire în toată regula. Arcul îu capturat şi rlit de-o parte, iar tmărul Brandon, înşfăcat de guler, >ătă cîteva palme usturătoare peste cap şi peste urechi.
— Drac împieiîţat !.
— Taci dia gură,, ticălosule.
Se zbătea, şi lovea cu picioarele cu toata puterea, în $pta şi-n stînga. Cînqf i-a surprins Ursula Brandon .f;ul* tru, ei se mai băteau încă.
să !
i imediat în *a* iţi se despărţi iicol.
S I
atul sfi
flâţor, iar
▌
*u-*e ui casa idon privi spre Harkness şi se d
natul răni.-
— ja.ut>r<
e: doî a atul furi
- A ⁝ iii I
xirh;
:i şâ ;ul dispă». u.
— Cum de-ai îndrăznit si te a Harkness avea o privire de -dul
toată furia lui., nu se putu împied centul pasionat din vocea ei.
— Dacă-i permiţi să se comporte sigur că...
■N-o văzuse niciadată atît de aprinsă. w>u«i c* cu-ttcwi ca nişte vîlvătăi. El muşi dădea seama, dar acest ultim incident făcuse sa izbucnească flacăra «a . care de-mult mocnea în ea. ^H

— Nu regret cele întîmplate. De mu 11 să-ţi spun o serie de lucruri. N-ai fost izb sîntem atît de meschini şi că ducem o ea
bădă ? Totul mă dezgustă... ^^^^^^^^^^_
— într-adevăr.
— Da, aşa-i. Dar te-a încercat oare în cursul vreunei *,t le,* vreodată, un singur gînd care să depăşească preocu-fiflle propriei dumitale persoane ? Dacă mă simt uneori cumplit de obosită de viaţă, crezi oare c-ai putea să m-ajuţi «să trăiesc ? Ducem o existenţă tare plicticoasă. Îmi vine
i sa, ridică provoca *i* cu un calin afectat câţi şi tăcuţi pînl c
igi de băiat ? L i întărîtat. Dar, cu i să nu remarce ac-
ea o brută, de-Ochii ei ardeau
ept ocazia ; faptul că i|8 :iţît de
să urlu cînd te aud debitînd veşnicele dumitale glume ieftine.
Căldura şi pasiunea manifestate de Ursula îl făcură pe lîarkness să-şi recapete stăpînirea de sine.
— Draga mea Ursula !
— O *l* Să lăsăm asta! Nu ştiu care din noi doi a fost mai neghiob. Poate c-ar fi trebuit să am ceva mai multă clarviziune. Cînd mă gîndesc c-aş fi putut deveni...
El o întrerupse cu glas mieros :
—■ Să nu cădem în vulgaritate, făcînd aluzii jignitoare.
— Nu. Mă dispreţuiesc.
— Te rog să crezi că mă simt onorat.
— O, da ! Accept această concluzie. Nu mi-e ruşine s-o spun. Ii rămîn recunoscătoare lui Marjory. De la ea am învăţat cîte ceva. Ne-a făcut un serviciu la amîndoi, cu limba ei care ustură ca un bici.
lîarkness se înclină.
— Dacă aşa stau lucrurile, îi sînt şi eu recunoscător slutei noastre prietene.
•— Vai, cît poţi să fii de meschin !
— Mulţumesc !
— Sînt bucuroasă că totul s-a sfîrşit.
Doamna Brandon părea să se mai fi liniştit şi, după ce respiră adînc de mai multe ori, îşi recapătă calmul obişnuit.
— Poate doreşti să iei ceaiul aici. Să nu uit să-ţi spun că începînd de mîine voi lipsi cîteva zile.
Această comunicare îl încremeni pe Harkness ca un soi de umilire profundă, pe care nu voia s-o recunoască nici faţă de el însuşi.
— Trebuie să mă scuz. Uitasem să te anunţ că pleo mîine cu primul tren.
— Zău ?
— Da. Am primit azi dimineaţă o scrisoare. Mă cheamă treburi neprevăzute la oraş.
■— Ştiu că asemenea surprize pot surveni. Uite-o pe Marjory pe terasă. Am să cer să ne servească ceaiul afară. E mai plăcut la umbră.
Un om cu firea lui Percival Harkness era incapabil să înţeleagă ce însemnase pentru Ursula Brandon experienţa ultimilor zece ani. Atitudinea lui, mult prea superficială,

neputind să zăbovească mai multă vreme şi să reflecteiB asupra unui fapt, nu era făcută să pătrundă adevărurile^ mai profunde ale vieţii : mintea sa întortocheată îl împiedica să observe lucrurile simple aflate sub nasul lui. N-a fost în stare să-şi dea seama cît de însingurată trăise această femeie ; cum a bătut zi de zi aceleaşi cărări, pînă cînd această monotonie o obosise de moarte. Lâncezea după o prietenie, după o afecţiune, după apropierea cuiva care. să aibă nevoie de dînsa, după o existenţă mai plină şi mai adevărată decit cea pe care o dusese pînă atunci.' Ursula Brandon se dedicase în prea mare măsură băiatului ei pentru ca să-şi dea seama pînă la urmă că puţina erau aspectele demne de a fi îndrăgite la acest copil. Tî-nărul Aubrey fusese blestemat înainte ca tatăl său să-L fi zămislit. Pînă şi instinctul de mamă — un instinct care nici nu i-ar fi trecut prin minte lui Harkness e-ar putea să-l găsească la această făptură palidă şi reţinută — nu putuse fi satisfăcut, nu se cheltuise total, pe măsura aspiraţiilor ei de femeie. O comportare rece poate fi foarte înşelătoare şi capabilă adesea să ascundă un temperament' cu o sensibilitate adîncă, mistuită de suferinţe tot atît de adinei.
Ursula Brandon vorbise despre ..viaţa ei searbădă". De cîte ori nu resimţise pustiul existenţei sale, care nu se preocupa de viaţa altora. Sufletul trebuie să se dăruiască,

altfel se usucă. Numai cheltuindu-se în cuprinsul unor afecţiuni intime sau al unei iubiri puternice, el poate fi salvat, deşi mulţi dintre noi simţim nevoia mai multor izvoare pentru a menţine un anumit circuit în apele stătute ale unei vieţi egocentrice.
Oamenii o considerau pe Ursula Brandon drept o femeie aspră, cu excepţia cîtorva care reuşiseră să privească o clipă îndărătul vălului. In aceeaşi scară, ureîndu-se să se îmbrace pentru cină, ea se întîini pe coridor cu o femeie de serviciu, mică de statură şi cu părul roşu, care plîngea amarnic. Coridorul cel lung, ferestrele încadrate în piatră, mobila de stejar, perdelele grele, toate la un loc, făceau ca fiinţa aceea îmbrăcată în negru să pară mai mică şi mai singură.
— Ce s-a întimplot, Roza ?

.— O, doamnă, doamna Burford zice să nu mă duc acasă. Dar eu nu mai pot rămîne. Trebuie să mă reped pînă acasă.
— Bine, dar ce s-a întâmplat ?
— Doamnă, mama a trimis după mine. Fratele meu mai mic este pe moarte, de difterie... sau cum i-o fi zi-cînd. Doamna Burford zice să nu mă duc fiindcă boala e molipsitoare.
— Asta aşa-i. Te poţi însă duce acasă, deşi cred că va trebui să rămîi acolo un timp. Unde locuieşti ?
—■ In Navestock, în cartierul Paradis, doamnă. Cei de-acolo spun că situaţia n-ar fi fost atît de gravă dacă doctorul Wolfe nu se trezea concediat.
— E vorba de doctorul Wolfe, asistentul doctorului Threadgold ?
— Da, doamnă. Era un medic atît de bun, dar se spune că s-ar fi certat cu doctorul Threadgold. Apoi a venit doctorul Threadgold personal. Dar o singură dată. Nu-i prea pasă de cartierul Paradis.
— Nu trebuie să vorbeşti aşa, Roza. Dar desigur că poţi pleca acasă. Şi dacă ai nevoie de ceva, cere la .,Iertări" şi-ai să capeţi.
■— O, vă mulţumesc, doamnă !
— Domnul Wolfe a părăsit Navestoek-ul ?
—■ Nu ştiu, doamnă. Dar se spune că a fost obligat sâ plece pentru că nu era de acord cu anumite lucruri care se întîmplă aici.
— Da ? aşa se spune ? Poţi pleca îndată, Roza. Barclay te va duce cu docarul în oraş. Am s-o sun pe doamna Burford ca să-i spun.
Şi doamna Brandon rămase surprinsă cînd fata îi luă mina si i-o sărută.

GAPfTQLUL XIX

Era intr-o iuni dimineaţă cînd Jabez adusa,un mesaj Ia „Buturuga strîmbă[44]. Domnul Ragg, care sa afla ca da obicei îndărătul tejghelei, cu ochelarii săi cu ramă de baga pe nas, fi privi pe Jabez pe deasupra „Trompetei Wannington.ului",
— Ce-i, băiete ?
Jabez era înzestrat cu un puternic simţ da îndepen-ci oiiţă. Cu picioarele îndoite şi capul mare şi rotund, aducea cu un buldog.
— Ce-i, bătrâne ?
Domnul Ragg împături gazeta şi-I măsură cu asprime pe deasupra ochelarilor.
-— Fără glume proaste, te rog. Ce doreşti î
— Stă aici cineva Wolfe ?
— Domnul Wolf'e locuieşte în casa mea.
— 15 nevoie de el. ~- Unde?
— La bătrînul Crabbe, şi să poftească numaidecît Râgg puse ziarul pe tejghea şi, uitîndiHse cu severitate la Jabez, rosti :•
— Nu-l cunosc pe acest domn. Care bătrm ?
— Crabbe.
— Nu-l cunosc.
— Joshua Crabbe.
Domnul Ragg clătină solemn, din. cap.
— Domnul Joshua Crabbe,
— Aşa da ! Aşa trebuia să fi spus de la început. Acum *e-n.* regulă şi poţi s-o iei din loc. Am eu grijă să-l previn pe domnul Wolfe.
După ce Jabez părăsi hanul, Ragg zîmbi.
__ Ciudat om ; ăştia sînt tipii pe gustul bătrînului
Joshua. Nu suportă linguşitorii. Ei bine, de data asta îşi poate îngădui să muşte. Doi încăpăţînaţi. Nu-l văd bine pe bătrînul Turrell. O să-l fiarbă bine. Abia aştept

să-i văd.
îşi puse ziarul şi ochelarii pe tejghea, se ridica de pe scaun şi, tîrşindu-şi papucii, se îndreaptă prin coridorul pietruit spre grădină. Aici se găseau un boschet, bănci vopsite în verde, mese albe şi un mic rond cu iarbă, totul împrejmuit cu ziduri înalte de cărămidă. La una din mese stătea Wolfe cu pipa în gură şi o carte proptită de cana de bere răsturnată. Ragg îl privi plin de dragoste.
— îmi pare rău că vă deranjez, domnule.
— Bună... " .
— Domnul Crabbe a trimis vorbă că v-ar fi recunoscător să vă duceţi de îndată pînă la dînsul.
— Domnul Joshua Crabbe ?
— Chiar el, domnule.
— E bolnav ?
— N-aş putea să vă spun. Domnul Crabbe şi dumneavoastră ar trebui să deveniţi foarte buni prieteni — dacă mi-e îngăduit s-o spun.
Wolfe se îndreptă din umeri.
— E un om de caracter, nu ? Domnul Ragg îşi frecă bărbia.
— Pot să spun un cuvînt, domnule ?
— Ce anume ?
— Nu-i plac oamenii linguşitori şi mieroşi. V-o spun, deşi nu-i cazul. Vorbiţi-i deschis. Arătaţi-i că ştiţi ce vreli.
Wolfe rîse.
— Deci aşa trebuie să mă comport.
— Cum simte că cineva se teme, se repede la el ca un cîine asmuţit.
Casa lui Joshua Crabbe, cu zidurile el înalte, acoperite cu cioburi de sticlă, şi stîlpii masivi de piatră din faţa porţii de fier, semăna cu un castel. Porţile erau în permanenţă încuiate, şi Adam Grinch le deschise cînd Wolfe trase clopotul agăţat de unul din stîlpii de la intrare, winch se dovedea de o politeţe sobră numai faţa de oa-

menii pe care-i respecta. El şi cu Wolfe nu schimbase» nici trei cuvinte, dar grădinarul îl observase adesea pe Wolfe şi-şi dăduse seama cu ce fel de om avea de-a face.
— Bună dimineaţa. Domnul Crabbe vă aşteaptă.
— Am primit mesajul lui. Grinch închise poarta fără zgomot.
— Nu-i nevoie să vă duceţi la uşa principală. Puteţi intra direct prin unul din glaswandurile de pe verandă. Domnul Crabbe a dat această dispoziţie.
De ambele părţi ale intrării principale străjuiau meri-şori plantaţi în lădiţe verzi. Uşa, în stil gotic, era din stejar masiv, bătută în ţinte şi susţinută în balamale îmbrăcate într-o piele cu ornamente. O alee largă, pietruită, care înconjura casa, tăia gazonul peluzei ca o bandă perfect desenată. Pietrişul era proaspăt greblat şi nu lăsa o pietricică să iasă în relief sau o buruiană să scoată capul, în panourile de sticlă ale uşii deschise se oglindea un colţ de grădină. Zidurile de piatră ale locuinţei arătau de parcă atunci fuseseră ridicate : tencuiala proaspătă, întinsă în ciungi albe, alterna cu bolovanii de culoare galbenă.
Grinch îşi întinse braţul vînjos şi dădu la o parte perdeaua verde.
— Domnule, a venit doctorul Wolfe.
— Pofteşte-l înăuntru.
Sufrageria lui Joshua Crabbe semăna cu un interior olandez. Nu avea mobilă multă, dar aceasta era de o deosebită trăinicie. Un birou mare de stejar era aşezat între cele două ferestre ; avea capacul închis, sertarele perfect ordonate şi postavul fără cea mai mică pată de cerneală. Un dulap, tot de stejar, înalt de vreo trei metri, se afla pe peretele opus, iar de ambele părţi ale camerei, la distanţe egale, stăteau rînduite opt scaune din lemn de ulm. într-un colţ, o pendulă bătrînească. Parchetul de stejar nu era acoperit de nici un covor, dar strălucea de cît fusese frecat. Căminul, pătrat, din plăci de faianţă olandeză, albe şi albastre, cu grătar obişnuit, avea o etajeră din stejar care susţinea un candelabru cu două braţe şi un cadran solar. Tapetul era galben-închis. In încăpere se mai zăreau cîteva gravuri din secolul al XVIII-lea, majoritatea de Hogarth, una sau două statuete şi o tapiserie de mătase, albastru cu galben, încadrată într-e ramă au-
ri ia. în mijlocul încăperii trona o măsuţă rotundă din stejar de Malabar cu trei picioare de bronz, arcuite în formă de gheare. Perdele grele, de culoare verde, acopereau ferestrele.

Joshua Crabbe stătea cufundat într-un fotoliu cu spătarul de trestie, care era aşezat între cămin şi masa rotundă. Genunchii îi erau acoperiţi cu o basma roşie, iar pe măsuţa din apropiere se aflau : o condică legată în piele, o călimară de bronz şi o pipă lungă din lut. Pantalonii lui negri, uşor ridicaţi, lăsau să se întrevadă albul ciorapilor.
— Bună dimineaţa. Apropiaţi-vă.
— Bună dimineaţa, domnule.
Wolfe îşi puse pălăria pe măsuţa rotundă. Omuleţul îmbrăcat în negru, cu basmaua roşie întinsă ca un şorţ, îi făcu lui Wolfe impresia unei persoane neobişnuit de calme, dar care te cîntăreşte din ochi. Nu schiţa o mişcare, nici măcar nu clipea. Singurul semn de viaţă al acestei figuri cu pielea de culoarea pergamentului erau sclipirile ochilor săi vii, ca două puncte fosforescente în penumbra încăperii.
— Ia loc, domnule Wolfe. Am auzit că părăseşti Nave-stock-ul,
— Nu m-am hotărît încă.
— Cunosc foarte bine Navreştock-ul, domnule. îl cunosc pe doctorul Threadgold de mai bine de douăzeci de ani. Dar n-aş putea spune că a călcat vreodată în această casă.
Wolfe luă unul din seatmele de ulm care\ erau înşirate de-a lungul peretelui. Deprins să studieze oamenii, îşi dădu repede seama că era cercetat la rîndul său. Privirea lui Crabbe era a unui observator lucid şi pătrunzător. Comportarea lui era un amestec de asprime cu o neobişnuită familiaritate, care trăda pe omul ce nu suportă formalismul şi sclifoselile.
— Nu e cazul să mă examinaţi, domnule Wolfe.
— Nu?
—■ N-am trimis după dumneata ca să-mi iei pulsul şi să-mi cercetezi limba. Azi, în nici un caz nu. Sînt tare ca bradul. Deşi — şi aici ochii lui clipiră şiret — mai se în-timplă să sufăr de reumatism. Am şi un ficat cam leneş.
Dar încolo sînt solid.
169
Wolfe se ţinea drept în scaun, cu ochii aţintiţi asupra îui Joshua Crabbe.
— într-adevăr, arătaţi cît se poate de zdravăn.
— Un cocoş pus pe luptă, domnule.
— După părerea mea, dacă nu intervine ceva neprevăzut, atingeţi uşor nouăzeci de ani.
— Dar ce vîrstă îmi dai ?
•— Aş spune şaptezeci şi trei.
— Ţi-a şoptit cineva, nu ?
— Deloc.
— Atunci ai ghicit.
Satisfăcut, Crabbe clătină din cap. Ochii împrumutau feţei sale zbîrcite o expresie de vigilenţă şi vioiciune. Introduse două degete în buzunarul surtucului şi scoase mica lui tabacheră de aur.
— Eşti curios din fire ? Asta-i bine.
—- Mai trebuie să se găsească printre noi şi oameni curioşi.
— E o calitate care nu te face însă şi plăcut. Ştii de ce am trimis după dumneata ?
— N-am idee.
— Aşa-zisa lume bună din Navestock ar dori să te cari din Navestock, nu-i aşa ?
— Aşa-mi închipui.
— Şi oraşul ăsta e o cioacă de murdărie,
— în mare parte.
— Cu excepţia proprietăţilor mele.
•— într-adevăr. Dealul Piersicilor face excepţie.
Joshua Crabbe luă o priză de tutun, strănută în voie, apoi îşi îngropa faţa în basmaua roşie. Ochii lui mici şi negri îi suriseră brusc lui Wolfe, de sub basma.
— Dealul Piersicilor s-ar putea să fie la fel cu restul. ■—■ Nu, Domnule.
■— Să presupunem că aş face aceas-tă afirmaţie.
— Aş fi obligat să vă contrazic. ■—■ Ai dovezi ?
— Destule.
— Afurisită situaţie. Să fii obligat să-ţi astupi nările. Turrell şi compania refuză să vadă şi să miroasă. îi cunosc eu.
170
Joshua Crabbe întinse iarăşi basmaua peste genunchi. Era dus pe gînduri şi o netezea întp-una. Zbîrciturile din jurul ochilor şi al gurii deveniseră mai pronunţate.

— Ei bine, domnule Wolfe ?
— Ei bine, domnule ?
-— O lume blestemată şl ipocrită.
— In parte.
— Iubeşte-ţi aproapele, nu ? Dar otrăveşte-l cu lăturile taie. Pace şi bună înţelegere şi aşa mai departe. Ce prostii î Ce naiba înseamnă Navestock pentru dumneata ?
— Ceva şi nimic.
— Vor să scape de dimineaţa. Ii cunosc eu pe aceşti ticăloşi prefăcuţi, îngîmfaţi şi bisericoşi. Am spus ticăloşi. Mă refer la nobilime, domnule, la moşieri şi la chiţibuşari
Se îndreptă în fotoliu, mototolind cu mînie basmaua, Vocea, îi devenise aspră şi muşcătoare, însă fără să ridice tonul.
—■ Majoritatea oamenilor doresc să fie iubiţi, bătuţi amical pe spate, lăudaţi în gazete. Aveţi -vă ca fraţii, iubeşte-ţi aproapele, ai milă de văduve şi de orfani ! De prisos ! învaţă mai întîi să te faci urît, urît am spus, şi temut. Numai aşa poţi clădi pe un teren ferm.
Wolfe îşi rezemă coatele pe genunchi, se plecă niţel înainte şi-şi sprijini bărbia în pumni.
— în această privinţă aveţi dreptate, domnule. In ură e ceva puternic.
— E ca o stîncă, în timp ce popularitatea e numai nisip şi noroi. Calcă pe stînci, prinde-te cu mîinile de ele. De acolo nu te poate nimeni înlătura, nici zdruncina sau doborî.
— Dar pentru asta e nevoie de timp. —' Mi-au trebuit douăzeci de ani.
— Şi bani.
Ochii omuleţului cu figura aspră se aprinseră.
— Bani, asta-i adevărat. Fă rost de bani! Loveşte în aceste brute, Nu-ţi pierde vremea cu predici; atinge-i la buzunar! Acolo se află inima englezului. înşfacă-i, sileşte -i, fă-i să scoată colţii îşi dă cu ei de pămînt! Eu mă aflu pe o stîncă, aici. Le e teamă de mine, acestor Turrell, Wilks, Crumps, Johnson şi tuturor micilor negustoraşi care, ascunşi îndărătul tejghelei, te mşaîâ. De treizeci de

ani încearcă ei să mă doboare. Dar eu sînt solid. Am temelii trainice : bani, proprietăţi, inspir teamă. Să nu-mi vorbeşti de popularitate. Vorbe goale ; nimic consistent. Eu sînt de granit, domnule. împotriva mea nu pot întreprinde nimic. Sînt mai cinstit decît oricare dintre ei — şi ei ştiu asta. Uită-te la Dealul Piersicilor. Ce altceva este decît o stîncă de piatră în mijlocul unei mlaştini secate numai pe jumătate ?
Pe faţa lui Wolfe se citeau surprindere şi interes. îl urmărea cu atenţie pe omuleţul din faţa lui şi se simţea cuprins de un sentiment de nemărginit respect pentru acesta. Joshua Crabbe semăna într-adevăr cu ceea ce pretindea că este : un bloc de granit, aspru, curat, solid. Oamenii îl urau — acei oameni care se simţeau mai slabi şi lipsiţi de lealitate, iar el cultiva această ură, fiindcă ea Însemna omagiul cel mai de preţ care i se putea aduce.
Se priviră un minut fără să-şi adreseze vreun cuvînt. Apoi, Joshua Crabbe se lăsă din nou pe spate în fotoliul său.
— Acum treizeci de ani au încercat să mă doboare şi pe mine şi să mă facă să plec din Navestock.
Wolfe dădu din cap.
■— Dar n-au reuşit. iWi aflam pe colţul meu de stîncă. Destul de mic, pe atunci. Suficient ca să-şi fărîme tîrnă-coapele în el. Au să şi le spargă şi cu dumneata.
Şi, încleştîndu-şi mîinile de braţele fotoliului, se aplecă înainte, cu un fel de îndîrjire dramatică.
— Pricepi ? Vei rămîne la Navestock. ■— Cum asta ?
— Pentru că dumneata eşti cel pe care l-am aşteptat în ultimii zece ani...
— Dar...
— Iţi repet că pe dumneata te aştept de zece ani. Mă înţelegi ? Oameni întregi nu se întîinesc la fiecare pas. îţi spun eu asta. Gundeşte-te numai la cei lipsiţi de vlagă şi care se umflă în pene ca să pară mari şi puternici. Băşici umflate cu vînt. Vreau un om călit, care să ştie să primească cu stoicism şi bune şi rele şi care se pricepe să răspundă. Un trup puternic şi un braţ vînjos — ăsta eşti dumneata. Mă pricep eu la oameni.
— Vă mulţumesc.
Joshua Crabbe îşi scutură basmaua ca im toreador care scutură o flamură roşie.
__. Asta-i bună ! Turrell şi banda lui s-au pregătit sate gonească din oraş. N-au decît să se spînzure ! I3oar n-am să-î las să-şi facă mendrele. De zece ani aştept să mă socotesc cu ei. Nu m-am grăbit, şi-am aşteptat prilejul. Ştiam că va veni şi acest ceas. De ani de

zile coace putregaiul în acest oraş. Bătrînul Threadgold ştie asta. O ştii şi dumneata. Eu îţi spun că vei rămîne aici.
Wolfe se lăsă pe spate cu scaunul ; era la fel de în-dîrjit, pe cît de amuzat.
'— Cele afirmate de dumneavoastră, domnule Crabbe, sînt adevărate, dar rămînerea mea în oraş constituie altă problemă.
— Ai să mă îngrijeşti pe mine. —■ Dacă va fi nevoie.
—■ Am spus că o să mă îngrijeşti.
— Cum rămîne atunci cu doctorul Threadgold ?
— La naiba cu Threadgold ! în douăzeci ele ani n-am luat nici o singură pilulă de la el. Iţi închipui că aş tolera acest sac cu grăunţe în casa mea ? El e omul lui Turrell; e din banda lor. Dumneata eşti medicul meu. Ai înţeles ?
— Nu, n-am înţeles.
— Ai ceva de obiectat ?
— Dumneata n-ai nevoie de medic.
—• N-am nevoie ? Nu-mi pot permite să angajez pe cineva care să aibă grijă de sănătatea mea ? La naiba, asta mă priveşte pe mine. Ascultă aici : ai să vii să mă examinezi de trei ori pe săptămînă şi pentru fiecare vizită vei primi cîte. o liră.
— Nu pot accepta.
— Eu spun că da.
■— Ar fi nişte bani cîştigaţi pe nedrept.
— Omule, eşti un mare nătărău ! Nu-nţelegi că vreau să-ţi înlesnesc primii paşi fără să jignesc orgoliul dumi-tale afurisit ? Dacă un bătrîn ţine morţiş, nu poate obţine această favoare de la un tînăr ?
— Peste trei luni s-ar putea să ne certăm.
— Nu !
— De ce nu ?
173
— Oamenii care se lovesc făţiş şi cinstit se pot lua la trîntă, dar nu se ceartă niciodată.
Ochii lui Wolfe se aprinseră.
— Asta-i adevărat.
— Dacă va fi să ne batem, ne vom lupta pe faţă. Dar după aceea ne vom stringe mîinile. Ascultă-mă, Navestoek-ui trebuie scuturat bine. Am nevoie de cineva care să facă asta. Trebuia să-l găsesc, şi l-am găsit ; de zece ani aştept această clipă. Crezi oare că sînt un bătrîn smintit care îndrugă baliverne ? Dumneata ai să rămîi la Nave-stock. Vom curăţa împreună oraşul de gunoaie. Mă vei vizita de trei ori pe săptămînă. Vei supraveghea starea proprietăţilor mele ; te vei îngriji de fiecare bărbat, femeie şi copil care trăiesc pe pămînturile mele. Ei iţi vor plăti bucuroşi. Sînt destui aceia cărora le e silă de Thread-gold. Ştiu ce afirm.
Wolfe privi cu atenţie faţa palidă a lui Joshua Crabbe. Acest bătrîn care-l uluise îi apărea tot atît de dîrz şi de convingător ca şi casa în care locuia. Vorbea cu atîta sinceritate încît părea un excentric, dar excentricitatea lui era ca o sabie ascuţită, gata de luptă. Pe Wolfe îl surprindea siguranţa de sine a acestui om care se dovedise capabil să aştepte în linişte atîta vreme, dar care o dată pornit să acţioneze avea desigur că schimbe lucrurile.
Wolfe rămase pe gînduri.
— Toate astea sînt atît de surprinzătoare !
— Absolut deloc. Dacă un fapt îţi pare neobişnuit, nu înseamnă că-i absurd.
' — Mă gîndesc la Threadgold. ■— Lasă-l încolo. Ii datorezi ceva ?
— Nimic.
— Stimă profesională sau alte prostii de felul acesta ?
— A ars hîrtiile pe care i le-am încredinţat.
— Auzi ! Cetăţeanul cu frica lui Dumnezeu ! Unul din acei ipocriţi vrednici de laudă. Şi ce cuprindeau acele hîrtii ?
— Date cu privire Ia Navestoek.
— Aş fi putut pune rămăşag !
— Şi am preferat se nu-l informez c-am păstrat copii după ele.
174
Joshua Crabbe zîmbi pentru prima oară şi, netezin-du-şi basmaua roşie cu mîinile sale albe şi îngrijite, spuse :
— Tinere., oare mi-şi dau deloc seama aeeşii nebuni de vremurile care vin ? Sînt oare

orbi? Se mişcă ţara, lumea întreagă .se agită. Poporul îi pîndeste, stringînd cureaua, Toate afacerile necurate vor fi măturate. Cel de .sus coboară de pe trenul său. ,S-a pornit să inspecteze prir brici, prin curţile dosnice şi prin. registrele eu socoteli. Nu mai ajută la nimic comedia care se joacă în fiecare duminică între stranele eu perne moi ale bisericii. Oh vînt suflă pretutindeni, Eu l-am auzit venind de mult — cu mulţi ani în urmă. Vor cădea mulţi copaci putrezi şi bă-trîni.
Wolfe încuviinţă spusele lui. Căzu apoi pe gînduri, cu ochii fixaţi pe un nod al parchetului de stejar, unde o rază de soare făcea o pată luminoasă. Gîndurile sale o porniseră razna, de la Navestoek la Ferma Mlaştinii.
După un timp, rosti :
— Un om nu se poate războ fără arme şi muniţii. —■ Ce vrei să spui ?
— Medicamente, instrumente, sticle. ■— Cumpără-le !
— Nu-mi prea vine să zVÎrl bani grei în mlaştină.
— Cumpără-le !
'— înseamnă să risc.
— Dacă-ţi voi număra cincizeci de lire bani peşin, iar ai să te oţărăşti. Aşa eşti dumneata. Cîţi bani posezi ?
— Patruzeci de lire.
— Cheltuieşti treizeci din ele.
— Hm !
— închiriază o casă. Atîrnă o firmă, închiriază un cal.
— Şi cheltuielile zilnice ?
— Ascultă aici. Din prima lună ai să cîştigi cinci lire pe săptămână. Asta-i garantat. După un an vor fi zece lire pe săptămînă Ai cuvîntul meu că aşa va fi. După zece ani...
— Ar însemna să privim prea departe.
— John Wolfe, succesul înseamnă să priveşti departe. în zece ani vei avea cea mai mare clientelă din Navestoek şi dm împrejurimi. Vrei mai mult?

— Nu.
•— Şi vei fi eîştigat şi bătălia. ■— Şi voi fi urît.
— La naiba ! Ura este colţul dumitale de stîncă. Ia cinci ani ea se va transforma în respect. Peste zece ani — dacă ţii la aşa ceva — poţi avea în jurul stîncii dumitale un metru de pămînt gras pe care să crească flori frumoase şi zarzavaturi. întîi stînca, apoi vine şi restul. Aşa a fost creată lumea. Mă înţelegi ?
— Dar dumneata, domnule Crabbe ?
■— Pe mine, florile nu m-au interesat niciodată. Wolfe se ridică, merse *plnă* la fereastră şi rămase acolo, gînditor.
—■ Daţa-mi trei zile de gîndire, spuse el în cele din urmă.
•—■ Ta-le şi chibzuieşte !

CAPITOLUL XX

Cam la vreo treisute de metri de poarta albă'a Fermei Mlaştinii, Wolfe fu depăşit de o trăsură deschisă, cu doi cai, încărcată cu un grup de şase fete (are mergeau la un picnic pe Dealul Farului. Dai*, deoarece şoseaua cobora în pantă, trăsura fu nevoită să-şi domolească goana cam la douăzeci de metri înainte de a-l ajunge pe omul care mergea pe jos. Şase capete, împinse de curiozitate, se întoarseră spre el ca să-l privească de sub umbra pălăriilor de pai şi a bonetelor. Izbucnind în rîs pe înfundate, ele îşi făcură semne cu coatele.
Domnişoara Edith Wilks, conducătoarea acestui grup de fete tinere, ocupa un loc în fund, lîngă portieră. Purta o rochie lungă, care-i fusese aranjată cu o săptămînă înainte, şi purta părul prins într-o plasă neagră. Dreaptă şi rigidă, cu manile înmănuşate în poală, ea abia se învrednici să-şi îndrepte capul spre Wolfe şi să-l privească de sus.
— Ce persoană vulgară 1
— Uită-te la ghetele lui !
— Credeam că omul ăsta a şi plecat !
— Tata mi-a spus că locuieşte la un han de rînd. —- Eu găsesc că n-arată rău.
— Vai Ethel, cum poli spune aşa ceva ?
— Ei bine, mie-mi plac bărbaţii înalţi. Şi are o figură interesantă.
— Eşti stupidă ! Încearcă şi el să-şi dea importanţă şi să facă pe mîndrul, uită-te la el.

— Ei, oricum nu arată a bădăran.
177
Aceste prietene ale -domnişoarei Wilks erau toate tinere crescute în atmosfera rarefiată a familiilor bune. Toată corectitudinea lor se reducea la ţinuta dreaptă pe scaunul din salon sau pe acela de la pian. Dimineaţa rosteau rugăciuni în cadrul familiei reunite la micul dejun, făceau plimbări cuminţi, zdrăngăneau la nesfîrşit clapele pianului, citeau romane religioase, iar duminicile petreceau ceasuri lungi de plictiseală „mondenă". Clasa burgheză din Navestock era stăpînită de vederi înguste. în aparentă, aceste fete erau afectate şi reci. Viaţa lor fusese într-atît de înghesuită în formele bunei cuviinţe, încît simţeau nevoia să se desfăşoare pe ascuns, satisfăcute de o curiozitate nesănătoasă, clevetiri meschine şi un sentimentalism erotic. Nu fuseseră educate defel în convingerea că trebuie să devină femei sănătoase, cu trupuri viguroase. Toi: ce era firesc fusese înăbuşit în ele,
Cineva arată cu degetul şi şopti : „Jess". O chicoteală, înăbuşită şi tulbure puse stăpînire pe întreg grupul. Capetele se întoarseră repede de la Wolfe» în aceasta direcţi,'. Una sau două bonete apărură pe geamul trăsurii.
— Ui le-o !
— Tot cu rochia ei verde şi fără crinolină i
— Are coşul cu ea. Prunele şi renglotele trebuie să se fi copt, la fen |ă
~ Sst! Priviţi ! —■ Ce anume ?
— El se îndreaptă într-acolo J
— Nu ? !
— Nu chicoti ICatie, nu-ţi stă bine.
Ocupantele trăsurii erau atît de preocupate de Jess încît pe moment n-au mai remarcat că bărbatul cu ghetele prăfuite, care mergea în iarba din. marginea şoselei, ajunsese şi chiar depăşise caii. El privea înainte, ca şi cum această încărcătură de curiozitate feminină nici n-ar fi existat în preajma lui. Jess$_4$ care aştepta în faţa porţii albe cu coşul pentru picnic ia picioarele ei, îl zări şi rămase locului,
Wolfe o ajunse cu vreo douăzeci ci înaintea tră-
surii.
— Pleci cu prietenele d urni tale?
Ea îl privi cu înţeler., şi faţa i se lumină.
178
.—, Aveam de gînd.
— N-aş vrea să te reţin eu.
__Nici' nu ţineam să mă duc. Este o petrecere dată de
Edith Wilks. Au insistat atîta ! Dar n-o să mă duc.
Se părea că această întîlnire îi stîrnise orgoliul. Stătea netulburată pe iarba de la marginea şoselei şi se uita ia mutrele pline de impertinenţă şi curiozitate ale prietenelor domnişoarei Wilks.
— l'ată-ne !
— Nu-î aşa că-i o zi frumoasă ?
— Hai, urcă-te !
Jess, ridicând coşuleţul, le înfruntă din înălţimea siguranţei de sine pe aceste tinere curioase şi intrigante, şi refuză, trufaşă, invitaţia. Nici una din cele şase fete nu s-ar fi putut lăuda că a citit pe obrazul ei o urmă de roşcată, o clipire a genelor sau cea mai mică stingherealâ pe care s-o poată considera ca trofeu.
— îmi pare rău, dar nu pot veni. V-am adus un coş cu fructe.
Tinerele cotcodăciră în cor :
— A! de ce ?
— Dar ai promis !
— Sînt şi renglote ?
— Dar de ce nu poţi veni ?
Wolfe le urmărea din poartă, uşor amuzat, dar foarte rnîndru de purtarea lui Jess.
— Nu, azi nu pot să vă însoţesc. Mama nu se simte prea bine. Rămîn cu ea. Aici sînt fructele.
Le dădu coşul, pe care ele îl luară în trăsură ca să-I scotocească. Vizitiul pricepu că poate pleca mai departe. Dădu bice cailor şi echipajul o porni. Una din fete deschisese deja coşul. Şi comentariile — făcute cu o sinceritate sarcastică — începură să plouă.
— Ea n-a vrut să vină.

■— Nu cred că doamna Mascall e bolnavă.
— Sînt chiar şi renglote !
— De altfel, doctorul Threadgold este medicul casei.
— Da, ştiu. Asta a fost dat afară.
— Atunci n-ar fi venit s-o vadă pe doamna Mascall.
— Ce prostie !
179
— E îndrăgostit de Jess.
— Ei bine, eu nu invidiez pe nimeni. Dar ştiu că si e îl place.
— Sst, ne aude Jackson.
— Hai să mîncăm citeva renglote.
— Nu cumva sînt stîlcite ?
— Scoate-ţi mănuşile !
— Ia priviţi, el i-a deschis- portîţa. Intră înăuntr cu ea.
— Nu fii proastă ! Bărbaţilor nu le plac fetele cu apu caturi de băiat. Jess n-a avut niciodată maniere elegante.
John Wolfe deschise portiţa albă şi o ţinu ca să treacă Jess Mascall. Dar Jess nu uitase nici o clipă că era urmărită de privirile celor şase tinere din trăsura care se îndepărta. Conştiinţa ei nu îngăduia nici un fel de constrîn-gere. Jess avea acelaşi soi de izbucniri ştrengăreşti, fără care nici o femeie nu devine convingătoare. Sinceritatea ei nu accepta compromisuri agreabile.
Ieşiră din ogradă şi porniră, unul lingă altul, de-a lungul drumului şcrpuit. Jess ţinea capul sus şi ochii ei scînteiau.
— Hai să ne ţinem de mină. Repede !
— Nu, mulţumesc. Nu în timp ce....
—- Tocmai asta vreau ! Doar nu ţi-o fi teamă de ele, nu ? Detest felul lor de a fi, meschin şi ascuns. Ăsta-i motivul pentru care o fac.
— Nu m-aş sinchisi dacă... Ea îl fulgeră cu privirea.
— Le cunosc mai bine ca dumneata pe aceste fete. De mîţe să nu te temi niciodată ; arunci cu ceva după ele şi gata ! Haidem !
Mîna ei îl provocă, şi el o prinse într-a lui. Ea îşi legănă braţul şi rîse cu o licărire ştrengărească în colţul ochilor.
— Acum, cel puţin, au motive de şuşoteală. Wolfe zîmbi, în ciuda aerului său grav.
— Dar, Jess...
— O, ce domn bătrîn şi solemn am lingă mine ! Ar fi trebuit să mă duc cu ele.'De fapt, mama nu prea e bolnavă. Mi-am închipuit c-ai venit să ne faci o vizită.
— Cum de-ai ghicit?
180
— Uite John — vezi, dacă mi-ai dat mina, iţi spun pe nume — cînd eşti preocupat de ceva important, arăţi ca şi cum ai fi gata să-nlături pe oricine-ţi iese în cale.
— Par aşa de încruntat ? ■— Aşa arătai adineauri.
— Poate că eram într-adevăr preocupat de lucruri grave.
■— Sînt sigură de asta. Ai venit să vorbeşti cu mama şi cu mine. Am ghicit din primul moment.
Ajunseră la capătul gardului viu, acolo unde cotitura şoselei ascundea trăsura. Jess se repezi pe neaşteptate înainte şi, barîndu-i drumul, i se adresă :
— Părăseşti Navestock-ul ?
Aştepta de Ia el adevărul, de aceea i se adresase astfel, fără înconjur. Sinceritatea ei se declanşase ca o lumină neaşteptată.
— Jess, e tocmai întrebarea care mă frămîntă. ■— Ştiam.
— Ce ştiai ?
— Ce mi-a povestit mama.
Uitîndu-se la ea întrebător, el porni să-i mărturisească: ■— Eram într-adevăr într-un impas, dar a intervenit o întîmplare neaşteptată. De aceea am venit ca să vă povestesc totul. Urmează să-mi spui dacă procedez bine sau dacă greşesc.
— Eu ?
— Da, dumneata.
— Dar, John !
— Ştii cum te-am botezat eu ? „Doamna Visurilor Mele'[1].
Tulburată, ea-l privi îndelung. [1] — Chiar aşa-mi spui ? Dar nu mi se potriveşte deloc. Sînt

o nepricepută în multe privinţe. Şi... ■— Vreau ca dumneata să hotărăşti.
— Bine, dar nu ştiu... ■— Ba cla, vei şti.
Rămaseră acolo la umbra unui copac, ca doi copii mari, uitîndu-se solemn unul în ochii celuilalt. Wolfe îi relată întocmai oferta lui Joshua Crabbe, explicîndu-i deschis şi simplu faptele, fără a încerca s-o convingă şi fără idei preconcepute.
101
— Acum, cînd cunoşti totul, ce părere ai ?
Ea tăcu o elipă+ ca şi cînd ar fi vrut să-şi recapete respiraţia.
— Eu.,, eu cred că~i straşnic !
— Nu vezi nimic rău ?
— Unde să fie răul? Mi se pare atît de nostim să-l văd pe bătrânul Joshua Crabbe de partea dumitale, îmi vine să-I sărut...
— N-ai impresia că e ea şi cum m-aş vinde ?
— Dumneata să te vinzi ? Asta-i bună ! Ce cal frumos şi blînd e John ! îl plîng pe acela care *ax* încerca să-l călărească.
Wolfe simţea o dorinţă fierbinte *s-o* cuprindă în braţe şi s-o strîngă la piept. Dar totala ei dăruire, desăvîrsita ei sinceritate făceau acest lucru imposibil, chiar pentru cineva care n-ar fi posedat puterea de stăpînire a Iui Wolfe. Fata dovedea respect şi modestie.
— Dacă-i aşa, m-am hotărî.t.
— Vrei să spui, John... ?
•— Dacă dumneata nu vezi nici o pată, înseamnă că afacerea e curată.
Ea îl privi cu un aer întrebător, simţindu-se cuprins! treptat de o frămîntare dureroasă.
—■ Nu trebuie să mă iei prea în serios! Aproape că mă faci să mă tem. S-ar părea că gmdeşti..
— Chiar aşa gîndese,
— Dar John, eu sînt numai.,. —> Nufnai ce ?
— O biată fată.
Wolfe simţi că-şi pierde cumpătul şi că nu va mai putea să se stăpînească. Boarea proaspătă a sincerităţii ei era ca mireasma unei flori de primăvară într-o zi de aprilie. Tandreţea pe care o trezise într-insul se cerea satisfăcută cu o cit de uşoară atingere fizică, pe care însă concepţia sa rigidă despre onoare nu i-o îngăduia.
— Nu mai doresc părerea nimănui, Jess. Pentru mine, problema e rezolvată. Să intrăm şi s-o anunţăm şt pe mama dumitale.
Intrînd împreuna *pe* poartă, ei porniră pe aleea pietruită, pe sub umbra deasă a chiparoşilor.
182
CAPITOLUL XXI
Era o dimineaţă frumoasă de septembrie când Wolfe porni de la „Buturuga strîmbă" spre clădirea de piatră de pe Dealul Piersicilor, unde Adam Grinch îi deschise larg poarta de fier.
S-ar fi zis că de la ultima sa întîlnire cu Wolfe, Joshua Crabbe nu-şi mai părăsise fotoliul din sufragerie, ră-mînînd acolo ca un mic idol cu faţa galbenă, împietrit în aşteptare. Basmaua roşie îi acoperea genunchii şi, alături de el, pe masa de stejar de Malabar, se aflau o condică de socoteli şi o călimară de bronz.
De cum pătrunse în încăpere, Wolfe simţi privirea iscoditoare a bătrînului. Trase unul din scaunele de ulm şi se aşează în faţa lui.
— Ei, domnule Wolfe. ce-avem să ne spunem unul altuia ?
— Am reflectat la propunerea pe care mi-aţi făcut-o.
— Desigur.
■— Şi o accept. ■— Fără rezerve ?
— Păstrîndu-mi independenta şi dreptul de a-mi spune oricînd părerea.
Joshua Crabbe încuviinţă, dînd uşor din cap, iar ochii lui se aprinseră.
— Aşa-i bine, foarte bine. Şi acum, ia seama Ia ce-ţi spun, John Wolfe, şi nu mă întrerupe fără motiv. Ce avem de gînd să întreprindem împreună ? Ţi-o spun pe şleau. Vreau să curăţăm acest oraş vechi şi să-i scuturăm zdravăn pe indivizii de teapa lui Turrell şi Wilks. Nu as-
ii 83
cuncl motivele caro mă îndeamnă; te priveşte dacă vrei sau nu să ţi le însuşeşti. Asta mi-am propus, şi e treaba mea : nu vreau să-nchicl ochii înainte de a mă socoti cu Turrell.
Chipul lui Wolfe deveni grav.

— înseamnă că eu nu sînt altceva decît biciul de care vă folosiţi.
—• John Wolfe. m-am născut curat şi am detestat din-totdeauna murdăria, şi oriunde : trupească, sufletească, cea de pe stradă. Aşa sînt croit. Mi-e silă de putreziciune şi de dezordine. Mă fac să vărs. Şi aceşti Turrell şi Wilks sînt numai putregai. Urmăresc să-i mătur şi să-i pedepsesc pe ei şi tot ce reprezintă ei.
—■ Am înţeles.
Joshua Crabbe trase pe nas o priză de tutun, îşi şterse obrazul cu basmaua roşie, o întinse din nou pe genunchi şi, privind ţintă la Wolfe, continuă :
— Cum stau lucrurile în momentul de faţă ? Pe ce ne putem bizui ? Un mişmaş de legi, de absurdităţi ipocrite, care te duc oriunde şi nicăieri. Legea ajutorului comunal, legea vaccinării, legea calamităţilor publice şi legea salubrităţii. Pfui ! Vulpi şirete, aceşti indivizi avuţi. Pregătesc un bici, dar iau seama să nu atingă spatele acelora care-O. merită. Numai tind auzim vorbindu-se de holeră şi scoatem un ţipăt, nu ? Dar ce s-a întreprins pentru canalizare la Londra ? Cunoşti bine această problemă, nu ? Pe naiba, John Wolfe, aceşti oameni scuipă în obrazul propriului lor Dumnezeu !
înflăcărat, continuă să peroreze pe acelaşi ton necruţător, dînd dovadă de o serie de cunoştinţe tehnice, care-l uimiră pe Wolfe. Se părea că e la curent cu toate amănuntele ştiinţei sanitare, deplin familiarizat cu aspectele ei legale, precum şi cu carenţele legilor.
— Parcă noi cum stăm, John Wolfe ? Care e situaţia aici la Navestock ? Domnii de Ia Consiliul comunal au într-adevăr posibilitatea să curme abuzurile. Dar puşi să aprecieze ce este curat şi cinstit sînt alde Jasper Turrell şi banda sa. Sfătuitorul lor e un bătrîn linguşitor, ca Threadgold, incapabil să prescrie măcar un purgativ, dar care distribuie în dreapta şi-n stingă sirop şi zahăr. Analizează calm această situaţie şi ai să-ţi dai seama cîtă ne-

riişinare Şi prostie ascunde ea. Să luăm un caz concret, cazul de la Consiliul comunal din Mailing. Trei preoţi — notează bine — trei preoţi se plîng în legătură cu un nea -iuns oarecare. Consiliul refuză să ia măsuri în consecinţă. Cei trei preoţi apelează la ministru. Ministrul dojeneşte Consiliul comunal din Mailing. Acesta îi răspunde : „dat" mai du-te dracului". Ministrul se adresează atunci Acuzatorului public şi Procurorului general. Verdictul acestora este ; Consiliul comunal din Mailing e suveran pe. movila lui de băligar. Legea nu-l poate obliga să respecte legea.
Wolfe confirmă clin cap :
— într-adevăr, se pare că aşa stau lucrurile. Crabbe risc dezgustat.
— E ceva de neconceput.
După citeva minute în care se priviră iscoditori unui pe celălalt, Crabbe rupse tăcerea :
— Ce-i ele făcut, John Wolfe ? Co-i de făcut ? —■ Să arătăm cetăţenilor care este situaţia.
— Să le arăţi situaţia ? încearcă să-i convingi pe aceşti buni cetăţeni să cheltuiască sute de lire pentru curăţenia propriului lor sălaş. Să le arăţi situaţia ? Spinare*! să le-o biciuieşti, domnule, nu conştiinţa : aceasta era pielea groasă, Numai biciul îi mai poate schimba, sau teama de moarte.
— Nu se poate să nu existe şi cîţiva oameni rezonabili la Navestock.
— Vrei să ştii poate unde se află raţiunea englezului ? In buzunarul său. Dar vom încerca, Wolfe, vom încerca.
— Să obţinem o majoritate in Consiliul comunal, dare să treacă de partea noastră.
— Cîte voturi crezi c-am putea obţine în arest moment ?
— Greu de spus.
— Nici unul, auzi ? Nici măcar unul.
—■ Trebuie să-i cîştigăm de partea noastră. De pildă pe Robert Flemming.
— Pvobert Flemming ? Un om cumsecade, dar care prea s-a îngrăşat. O sa mai reflectez, John Wolfe. o să mai reflectez. Şi-acum a sosit momentul să vorbim despre dumneata.

Tot ce-avea să-i spună în această privinţă era bine pus la punct. Wolfe ascultă şi aprobă instinctiv toate sugestiile bătrânului. Nu erau simple generalităţi. Crabbe se preocupase doar de fapte şi de concluzii.
i— Domnule, te vei duce s-o cunoşti pe acea femeie la ea acasă. E o persoană de treabă şi a primit indicaţiile necesare din partea mea.
>— Mă duc neîntîrziat la ea.

■— Foarte bine.
— Doamna Sarah Loosely locuieşte în strada Evei ? ■— La capătul şoselei. Şi nu uita, omule, înţelegerea
noastră. Mă vei vizita de trei ori pe săptămînă şi vei avea grijă de toţi oamenii mei.
— Dar unii din ei fac parte din Asociaţie, şi Thread-gold...
— Oamenii au singuri grijă de asta, şi mai e şi Grineh care se va ocupa. Sînt toţi mai mult decît sătui de Thrcad-gold. O să constituim propria noastră Asociaţie...
La prima vedere, strada Evei îţi evocă ceva din ciudăţenia şi uşurinţa femeilor. Era un colţ retras, de formă neregulată, situat pe Dealul Piersicilor şi înconjurat de ziduri roşii, cu un drum pietruit şi care nu număra mai mult de trei, patru imobile, ce se ţineau la distanţă unui de altul, de parc-ar fi păstrat un aer nefiresc de rezervă. Spaţiul de la mijloc fusese plantat cu arbuşti şi copaci, şi împrejmuit şi el cu un grilaj de fier vopsit în verde. Printre copaci se găsea şi un măr, ca şi cum. ar fi vrut să-i împrumute acestei străzi o trăsătură reală. Noaptea, totul era luminat de un felinar prins cu un braţ de fier de unui din zidurile de cărămidă.
Casa doamnei Sarah Looseîy era situată în partea de apus a străzii Evei. Era o casă albă, pătrată, cu ferestrele ieşite în relief, cu o clasică verandă, cu uşa şi cerceveîele vopsite într-un verde-deschis. O poartă de fier se deschidea spre grădina împrejmuită de un grilaj alcătuit din-tr-un soi de lănci înfipte în pămînt. Dintr-un rond înconjurat cu iarbă se înălţau corolele albe şi roşii de ochiul boului, iar poteca grădinii, pavată cu cărămizi, era însemnată pe margini cu ţigle.

Ciocanul de bronz de la uşă, care avea forma unei mîini de femeie, strălucea de atita frecat; zgomotul provocat de ciocănitul lui Wolfe părea că zguduie din temelii această casă mică, atît de sfioasă şi de îngrijită. Ţi se părea că auzi cum îşi ţine respiraţia, întrebîndu -se : „Ce-o mai fi şi asta ?".
Uşa fu deschisă de însăşi doamna Sarah Loosely. Era văduva urmi fermier, una din acele fiinţe slabe, palide, de o rigiditate potolită, care trec prin viaţă de parcă ar răsfoi paginile unei cărţi de rugăciuni. Avea o gură pungită, cu buze subţiri şi în ochii ei nu părea să se fi aprins vreodată o scînteie de veselie. Pentru ea, viaţa însemnase o problema serioasă. Nu prezenta nimic care s~o dispună *Îs* haz. Moralitatea ei ţinea de virtutea acelor femei care împletesc bucuroase ciorapi, şi o fac cu tea
Wolfe rămase cu pălăria în mînă
— Doamna Loosely ?
— Da, domnule.
— Eu sînt doctorul Wolfe *Am* îpsi trimis la dumneata de domnul Crabbe.
— Vreţi să poftiţi in salonaţ *1*
— Mulţumesc.
Salonul doamnei Loosely era într-adevăr salonul doamnei Loosely, şi asta spune de-ajuns. Creioanele, husele şi perdelele erau atît de curate, încît n-aveai de ce te ruşina, chiar dacă strada purta numele Evei. Acest salon era un muzeu al familiei. Găseai acolo fotografiile a tot ce aparţinuse vreodată familiei Loosely : ferme decolorate, vaci şterse, copii ofiliţi. Wolfe se temea să nu răstoarne ceva, căci etajerele gemeau de porţelanuri .şi bibelouri. Pînă şi masa din mijlocul odăii, care era acoperită cu dantelării, purta, diverse obiecte şl vase, din mijlocul cărora se înălţa o biblie mare, neagră, ca muntele Ararat dintr-un potop de nimicuri.
—■ Domnul Crabbe mi-a propus să vă fac o vizită. Problema care mă aduce e în legătură cu intenţia mea de a mă stabili la Navestock.
— Vreţi să luaţi loc, domnule doctor?
Wolfe se aşează pe un scaun îmbrăcat cu *o* cuvertură din păr de cal, Doamna Loosely preferă marginea cana»
187,
polei, unde se ţinea foarte dreaptă. Nici de astă dată nu s-ar fi putut spune despre ea că amintea măcar pe departe de strămoaşa sa Eva.
— Domnul Crabbe m-a informat că v-a pus la curent eu această intenţie a mea.
— .A.şa este, domnule doctor.
— Ştiţi, am nevoie de cîteva odăi la Navestock şi de cineva care să mă îngrijească.
— M-ar bucura din multe privinţe să vă fiu de folos, domnule doctor. N-am avut niciodată chiriaşi, dar un medic ea dumneavoastră şi încă un prieten al domnului Crabbe...

— Alunei sînteţi de acord ?
Era totuşi ceva care o împiedica să se decidă, şi fata Severă a doamnei Loosely lăsa să se întrevadă această ezitare.
— Ce anume vă face să şovăiţi ?
Femeile reacţionează prompt la cel mai neînsemnat semn de înţelegere şi de prietenie din partea unui bărbat, poate pentru că prea puţini dintre ei se străduiesc să priceapă punctul de vedere al femeilor.
— E vorba despre clopot, domnule doctor.
— Clopot ?
— N-am clopot la uşă, şi ar fi cumplit pentru mine ca pacienţii să folosească ciocanul de bronz, alarmînd întreaga casă. Şi apoi, băieţii care vor aduce diverse mesaje >— şi dumneavoastră ştiţi cum sînt băieţii — o să lase totdeauna poarta deschisă, iar eu nu suport o poartă deschisă. Este ceva mai tare decît mine —■ poate pentru că am trăit o viaţă întreagă cu teama să nu se răzleţească vitele.
Zîmbetul cu care Wolfe însoţi această spovedanie fu din cele mai împăciuitoare. Cu cît îmbătrînim, cu atîta ne mirăm mai puţin de tabieturile ciudate care îi tirani-eează pe oameni.
— Am putea fixa un clopot, doamnă Loosely.
■— Da, dar noaptea ? Mă va face să mă trezesc din somn îngrozită. Am dus o viaţă atît de liniştită pînă acum!
— Voi face să sune clopotul la mine în cameră, şi destul de încet. Cît priveşte poarta, voi pune un arc care s-o

tină închisă, iar pentru ciocanul de la uşă îmi iau eu răs-pundere*a. Dar am uitat ceva — eu sînt fumător.
Faţa doamnei Loosely se însufleţi ciudat, cu un zîmbet venit pe buzele ei din străfundurile amintirilor.
— Nu sînt împotriva tutunului, domnule. Loosely fuma şi el pipă, şi m-a otrăvit destul cu felul cum zvîr-lea scrumul pe jos şi scutura pipa de grătarul căminului.
Wolfe rîse.
— Eu fee parte din categoria oamenilor ordonaţi, doamnă Loosely.
Ea îl măsură iscoditor, dar plină de afecţiune.
— Asta a fost şi impresia mea, domnule. Discutară apoi condiţiile, şi Wolfe, care avea oarecare
experienţă in materie de proprietărese, îşi dădu seama că doamna Loosely era o fiinţa foarte corectă. Nu-l va înşela nici cu un ac de gămălie, dar dacă el va avea nevoie de unul, i-l va trece la socoteală. Asta era firea ei, şi cu asemenea oameni te înţelegi uşor. Wolfe va şti în orice moment ce va avea de plătit, pînă la ultimul bănuţ.
Ceru să viziteze casa, şi doamna Loosely îl conduse solemnă ca un paracliser. Locuinţa părea să se adapteze perfect nevoilor sale. Avea o încăpere mare în fund, care comunica cu una mai mică, de unde dădeai afară, şi pe care putea să le transforme în cabinet de consultaţii şi de tratament. Mai mult, o uşă laterală conducea, printr-un gang, direct în stradă, aşa încît pacienţii mai puţin însemnaţi puteau folosi această intrare fără s-o mai deranjeze pe doamna Loosely. Casa avea curte, un mic grajd, precum şi un şopron cu porţi largi vopsite în verde. Doamna Loosely avea o femeie de serviciu care era gata să-i facă aprovizionarea, să-i gătească, să-i spele şi să-i cîrpească lenjeria.
Chiria pretinsă i se păru lui Wolfe foarte convenabilă. O acceptă, stipulînd doar să-i fie îngăduit să facă unele transformări în încăperea pe care intenţiona s-o utilizeze drept cameră de consultaţii şi făgăduind că se va îngriji de un clopot la intrare şi de un arc la poarta principală, îşi strînseră mîinile la despărţire, şi Wolfe se înapoie la

„Buturuga strîmbă" spre a-l informa pe domnul Ragg de modificarea planurilor sale.
Trecând prin strada Regală, prin faţa vitrinei magazinului de fierărie al domnului Dendy, îşi aduse aminte că are nevoie de o firmă la intrare. Acesta era primul lucru necesar pentru Navestock. Intră deci în magazinul domnului Dendy şi dădu cu ochii de negustor, care stătea după tejghea.
— Bună dimineaţa, domnule Dendy, poţi să-mi procuri o placă de bronz ?
— O placă de bronz, domnule ?
Domnul Dendy era o persoană greoaie, cu o privire abrutizată şi de o inteligenţă mărginită. La auzul cererii lui Wolfe păru uluit. Faţa lui Dendy, lipsită de orice licărire

de inteligenţă, lăsa să se întrevadă că o placă de bronz ar putea servi tot atît de bine ca platoşă sau drept petic în fundul unui pantalon.
— Ce fel de placă, domnule ? •— O placă pentru uşă.
•— Care să protejeze clanţa ?
— Nu ! O placă pentru o firmă.
— Aşa ! Am înţeles, o placă pentru cartea de vizită. Wolfe zîmbi.
— O placă de bronz care să servească drept firmă, domnule Dendy, şi pe care să figureze numele meu : „John Wolfe, medic".
Ochii lui Dendy deveniră şi mai asemănători cu ai unui peşte. Abia acum îşi făcuse drum în creierul său semnificaţia comenzii.
-— Atunci înseamnă că vă stabiliţi printre noi, domnule doctor |
— Aşa spor.
•— In asociaţie eu doctorul Threadgold ?
— Nu ! Pe cont propriu.
Faţa turtită a lui Dendy exprima neîncredere.
— Atunci doriţi probabil o* placă mai mare, domnule doctor ?
Pe Wolfe îl amuză această întrebare, atît de puţin măgulitoare pentru el.
— Să tot fie de un metru pătrat, domnule Dendy. Cred că asta ar fi măsura potrivită.
— De un metru pătrat, domnule ?
— Nu 1 Să nu fie mai mare derît a doctorului Threadgold. Trimite pe cineva acolo s-o vadă şi fă-mi una da aceeaşi mărime. O vreau eu litere simple.
— Poate sînteţi atît de bun să-mi scrieţi dumneavoastră modelul, domnule doctor ?
Aduse un caiet de socoteli şi un creion cu vîrful bont, iar Wolfe scrise răspicat ceea ce avea să devină — dîri toate punctele de vedere — o declaraţie de război,

CAPITOLUL XXII

Sus, la Ferma Mlaştinii, atmosfera palpita de adierile toamnei ; era ca un aer încărcat de prospeţime şi vigoare care se desprindea, jucăuş, din îmbrăţişarea lascivă a verii. Străbătînd ograda, Wolfe remarcă o agitaţie neobişnuită în livadă. Băieţi în cămăşi albe şi albastre, căţăraţi îni pomi ca nişte maimuţe surprinse în diverse poziţii, culegeau fructele : prune şi renglote. Două femei, cu aerul unor zeiţe rustice, întindeau şorţurile umflate' de fructe, pe care le deşertau apoi în coşurile adăpostite sub pomi. Siluete îmbrăcate în cămăşi de culori deschise alunecau răsucindu-se printre crengi, flecăreau şi se hîrjoneau, alungind viespile sau zvîrlind cîte o prună, ca pe un cărbune aprins, cînd descopereau un vierme galben pe jumătate ascuns în miezul fructului.
— Atenţie Lukie, craca pe care stai dă să se rupă ! O siluetă alunecă din pom la pămînt şi, scuturînclu-şi
cu energie braţul, ţipă :
■—■ Am o viespe pe mînecă ! o viespe pe tnînecă !
— Scutur-o Bob ! N-o întărită !
— Mă gîdilă cu picioruşele ei.
In ciuda viespilor erau cu toţii veseli, iar Wolfe împărtăşea buna lor dispoziţie. Ce i-ar mai fi plăcut şi lui să se caţăre printre crengi, să le simtă îndoindu-se sub greutatea sa, ridieîndu-se apoi iarăşi, ca valurile ce se rostogolesc la ţărm. Porni de-a lungul aleii pietruite, trase minerul clopotului, auzi cum se deschide o uşă şi văzu perdeaua roşie de la bucătărie umflîndu-se din cauza curentului.

— Dumneata eşti ?
Tinînd perdeaua dată deoparte, ea aşteptă nerăbdătoare să se apropie. Dornică să audă veşti bune, îşi scutură pletele care-i cădeau pe umeri. ,__. Am rezolvat !
îsi aruncă pălăria pe masă şi rîse vesel, fiindcă viata îi apărea minunată, plină de miez şi de îneîntare. Inutil să-i spună mai mult. Ea înţelesese totul.
__, Vin-o să-i spui şi mamei ! Că noi sîntem prinse cu
treaba aici.
Erau într-adevăr foarte ocupate la bucătăria fermei, unde ambele mese fuseseră acoperite cu fel de fel de oale si borcane, etichete, capace, sfoară, castroane îndesate cu fructe şi zahăr. Mary Mascall stătea înaintea sobei, unde mesteca într-o cratiţă adîncă un fel de pastă roşiatică. Era încinsă la faţă şi iradia de zelul şi voia bună a unei gospodine entuziaste.
— O, doamne, ce-i aici ! Dar intră. Ai picat bine. Nu mă pot opri din treburi ca să fac onorurile casei. Dacă nu mestec, riscă să se prindă dulceaţa la fund.

, El luă un scaun şi se aşează în dreptul ferestrei. Pardoseala din cărămidă roşie, în care se reflectau grinzile din lemn, cafenii, arunca o lumină blîndă asupra tencuielii albe care răsărea dintre grinzile întunecate. Tot ceea ce era de metal avea strălucirea alămurilor. Jess, gravă şi nerăbdătoare, îşi făcea de lucru la masă.
■— Atragem viespile.
Insectele aurii zumzăiau, se izbeau de geamurile ferestrelor, se căţărau şi pătrundeau în interiorul cănilor cu bere şi al oalelor pline cu sirop care se aflau pe poliţe.
— Nu mă iau la harţă cu Natura, dar nici nu pot *i* lege rostul acestor creaturi pe pămînt. De la albinr. alegem cu ceva, dar de la viespi ?
j,— Şi totuşi se pare că ele nu te deranjează. •> ■— Nu mă plîng, deşi l-am văzut adineauri pe tînărul Lukie Vance coborînd cam repede într-un coş cu fructe. Ochii lui Jess se întîlniră cu ai lui Wolfe. Privirile lor se încrucişară într-un anume fel, care semăna cu strălucirea unui zîmbet comun adresat vieţii.
— Lukie a realizat pe fundul pantalonilor, după cum se exprimă scriitorii, o pată roşiatică.

— A terciuit două kilograme de fructe care au rămas pradă viespilor.
— John, uite una şi pe haina dumitale. Wolfe o îndepărtă cu mina.
i— In curînd ai să stîrneşti un adevărat viespar la Navestock.
Prinsă cu treaba, doamna Mascall întoarse spre el chipul ei îmbujorat.
— Aşadar, ai aranjat totul? ..
— Da ; am închiriat o locuinţă şi mi-am. comandat firma. Dendy, negustorul de fierărie, a socotit c-ar trebui să-mi comande una de mărimea unei pieţe. Poate e-aş fi făcut-o, dacă puteam s-o atîrn de turnul bisericii.
Ochii doamnei Mascall străluceau de bucurie.
— Of ! şi trebuie să mestec într-una. Undo-ai găsit locuinţă ?
-— La o anume doamnă Loosely. -— Cum, la Sarah Loosely ?
— Da, în strada Evei.
Mary ridică în aer lingura de lemn şi urmări atentă cum se prelinge siropul.
— O cunosc pe Sarah Loosely de o viaţă. E o femeie corectă. Totul va fi socotit la centimă.
— Aceeaşi impresie am avut-o şi eu.
-—Cum spuneam, Sarah Loosely este o persoană cinstită, încă n-a reuşit să pună un pic de osînză pe ea. Va curăţa mazărea pentru dumneata şi nu-şi va opri altceva decît păstăile goale. Ce chirie ţi-a cerut ? f ■
Wolfe îi relată în amănunţime felul cum s-a aranjat.
— Consider că e destul de convenabil. Jess, copila mea, dulceaţa e gata. Adu borcanele mai aproape de marginea mesei. Trebuie să le umplem cît mai e dulceaţa fierbinte. Şi după asta vom sta de vorbă. ^
Wolfe urmări în tăcere chipul solemn cum se desfăşura această operaţie delicată. Chipul îmbujorat al doamnei Mascall exprima concentrare şi hotărîre ; nu trebuia să se prelingă nimic pe de lături, nici o picătură, şl nu erau acceptate nici un fel de stîngăcii păgubitoare.
— Aşa !
Douăzeci şi patru de borcane fură umplute cu dulceaţă şi puse în ordine.
' ;
— Eu pun altă cratiţă pe foc, iar tu, Jess, poţi începe să le legi şi să le lipeşti etichetele.
,__ Daţi-mi voie să vă ajut, spuse Wolfe.
Trase scaunul lîngă masă şi puse mîna pe un ghem' de sfoară şi pe un teanc de capace de hîrtie.
— Nu-i chiar atît de simplu cum îţi închipui.
— Sînt convins de asta.
Se uitară la el cum acoperă borcanul cu hîrtie şi cum îl leagă. Le-ar fi plăcut să le ofere prilejul de a rîde şi de a-l tachina, dar speranţele lor fură deşarte. Iscusinţa cu care strînse sfoara împrejurul căpăcelului de hîrtie, întins ca suprafaţa unei tobe, le luă piuitul.
— Extraordinar ! Probabil c-ai mai făcut asta şi altădată, exclamă Jess.
— Pe cuvîntul meu că nu. Acum arată-mi cum procedezi dumneata.
Ea-l privi cu o licărire şireată.

—- Nu. Mi-e teamă c-arn să mă intimidez dacă te uiţi ia mine.
— N-aş crede.
— Bine, atunci eu fac jumătate şi dumneata restul borcanelor, dar fără să ne luăm la întrecere.
— De acord.
Plini de gravitate, se aşezară, fiecare la alt capăt al mesei, şi se apucară să lege capacele şi să lipească etichetele, în vreme ce Mary Mascall puse un alt vas cu fructe pe plită. De lingă sobă, ea i se adresă lui Wolfe :
— Aşadar, le-ai zvîriit mănuşa. Drept să-ţi spun, am fost surprinsă de comportarea bătrînului Crabbe, deşi, dacă mă gîndesc mai bine la felul lui de-a fi, n-ar trebui să mă mir. Se va ţine dîrz. Nimeni n-a izbutit vreodată să-l facă pe bătrînul Crabbe să renunţe atunci cînd s-a hotărît să se socotească cu cineva. Domnule John Wolfe, de-acum încolo te aşteaptă o atmosferă cam încordată.
în timp ce ţinea în mîini un capăt de sfoară, Jess îl iscodea cu privirea pe Wolfe. Se întrebase în sinea ei adesea cum or fi arătînd ostaşii atunci cînd pornesc la atac. Wolfe zîmbea uşor şl termina de făcut un nod măiestru.
— Au să fie mulţi acei care vor tăbărî asupra mea eu ciomegele. Abia aşteaptă să ne încăieram. ,."

Jess roşi. Era mişcător calmul plin de curaj al acestui bărbat.
■— O să ai nevoie de Un cal.
— într-adevăr. E o problemă care-mi dă mult de gîn-dit. Pentru început o să-mi fac treaba cu un cal luat eu
chirie.
Jess îl întrerupse.
— Dar ai nevoie de un cal bun, măcar ca să le faci în ciudă. Şi apoi, nu uita cită treabă te aşteaptă.
Wolfe ridică ochii şi o privi cu blîndă ironie.
— Nu cred că la început o să am prea mult de cutreierat prin regiune.
— Ai să vezi cît de repede va deveni necesar. •— E plăcut să ascult atîtea încurajări.
— Sînt sigură că aşa va fi. Fiecare o să te prefere.
— Orice s-ar întîmpla, mă pricep la legat borcanele de dulceaţă.
Izbucniră cu toţii într-un hohot de rîs. Lizzie fu chemată să supravegheze dulceaţa pusă la foc, iar ei trei se duseră în sufragerie ca să-şi bea ceaiul. Jess devenise tăcută, iar ei visători. Wolfe şi doamna Mascall dis-
.cutară despre Navestock, despre locuitorii acestui oraş şi despre ci.: ile iui Joah.ua Crabbe. La capătul discuţiei,
Mary Mascall se oferi să-i dea lui Wolfe cîteva sfaturi elementare cu privire la gospodărie, dar descoperi cu acest prilej că el cunoştea aproape la fel de multe ca şi ea cu privire la articolele de băcănie, la cantitatea de lapte necesară pentru o budincă, cît şi despre şmecheriile negustorilor.
— Presupun că toate astea le-ai învăţat la Londra ! ■— Cînd eşti sărac, înveţi o sumedenie de lucruri.
— Asta-i adevărat. In ce-o priveşte pe Sarah Loosely, să n$_r$ai grijă ; nu te va înşela nici cu un capăt de aţă. Mai curînd ar smulge primele pagini din cartea ei de rugăciuni.
Cînd Wolfe se uită la ceas şi constată că era timpul să plece, abia atunci se trezi Jess din tainica ei visare şi-l privi cu ochi strălucitori. îl însoţi apoi în curte, pînă la portiţa albă.
— Nici nu poţi să-ţi închipui cît sînt de bucuroasă ! O umbră de timiditate o reţinea să-şi exprime întreaga
ei mîndrie.
— Dumneata, Jess, ai fost aceea care mi-ai insuflat curaj.
— Nu pot crede asta. Dar sînt convinsă c-ai să-i învingi pe cei din Navestock.
— Am să caut să justific încrederea pe care mi-o rai.
Ea zîmbi, încuviinţă timid cu capul şi se îndepărtă cu paşi repezi. Această grabă i se păru ciudată lui Wolfe, dar ştia prea bine că n-avea de ce să-şi facă probleme.
înapoiată la fermă, Jess se repezi spre mama sa, îmbrăţişînd-o cu înflăcărare şi copieşind-o cu o avalanşă "de declaraţii. Timp de o clipă, doamna Mascall se simţi aproape sufocată de manifestările lui Jess. Această ardoare irezistibilă emana din întreaga ei făptură, pînă şi din ti. ei negru.

— Draga mea Jess !
-—■ Dar mamă, va fi atît de minunat ! Şi apoi, este ceva care-mi aparţine,
— Nu trebuie să te pripeşti, fetiţa mea dragă, ca şi cum te-ai zvîrli cu capul în apă. Şi apoi — John Wolfe... Şi -aşa, vreme de un ceas, ele au tot discutat.
In următoarele trei zile, micul şopron din spatele casei
doamnei Loosely deveni teatrul transformărilor pe care
mtreprkkse Wolfe. Comandase la un depozit din locail-
o cantitate de scînduri şi împrumutase sculele nece-
de la Adam Grinch. Două lăzi îi serveau drept masă
împiărie, iar după porţile verzi, deschise larg şi prop-
cu cărămizi, îl puteai zări pe Wolfe, care, cu mînecile
cate, lucra la confecţionarea unei mese şi a unor raf-
de bibliotecă. Cu acestea urma să mobileze camera
din fund a cabinetului, unde Wolfe montase de pe acum
ui jgheab şi un rezervor pentru apă, care putea fi umplut
mina. Omul de la Beady, care era aşteptat să fixeze
a do la usă, urma să pună la punct si instalaţia de apă
nai.
Wolfe tocmai fixa în cuie scândurile unei mese. cînd
ana Sarah Loosely apăru în curte. Chipul ei auster
a speriat, iar agitaţia de care era cuprinsă se vădea
din felul cum mişca braţele.
— Domnule doctor, domnule doctor !
Strigătele ei erau însă acoperite de zgomotul loviturilor de ciocan.
-— Domnule doctor !
Cînd se întoarse, Wolfe mai ţinea ciocanul în mînă. Doamna Loosely dovedise o răbdare îngerească, permi-ţîndu-i să-i tulbure cu atîtea transformări colţul ei tihnit de viaţă.
— Ce s-a întîmplat, doamnă Loosely ?
— Băieţii aceia. Nu mai pot suporta gălăgia pe care-o fac în faţa uşii mele.
— Cum aşa, de ce ?
— Cred că-i vorba de firma dumneavoastră de alamă. Omul trimis de Dendy a fixat-o.
— Mă duc să văd.
Wolfe îşi puse haina şi. ocolind, ieşi în dreptul intrării principale. Omul trimis de Dendy se afia în casă, unde lucra la instalaţia de apă şi la montarea clopoţelului. In mijlocul străzii se găseau adunaţi vreo şase golani care ţineau, fiecare, o grămadă de prune putrede în mîini. Gălăgioşi, aceşti derbedei se amuzau să ţintească firma cea nouă a lui John Wolfe, a cărei strălucire metalică fusese acoperită de petele lăsate de zeama şi de cojile prunelor.
Cînd Wolfe se opri indignat din drum, primul pe care-l zări fu băiatul de la cabinetul doctorului Tlireadgold ; nu era grăsanul de Sam Perkins, ci un nou angajat, un tînăr cu păr roşu, ochi tulburi şi buze subţiri, ca tăişul unui brici. Gura acestui flăcău era de-a dreptul îngrozitoare ; cînd rîdea sau ţipa, jumătate din faţa sa părea înghiţită de o cicatrice roşie. Ţinea sub braţ un coş cu sticle, iar mîndria lui profesională părea satisfăcută ele participarea la această batjocorire a firmei rivale.
Wolfe era pe jumătate ascuns de un boschet de dafini ; dar, pentru punerea la respect a acestor derbedei fu depăşit de apariţia neaşteptată a unui aliat de mare preţ. Jabez. băiatul cu picioarele crăcănate din serviciul lui Joshua Crabbc, ivindu-se după colţ, cîntări repede situaţia şi se repezi în ei, împărţind lovituri în dreapta şi-n stînga. Scandalagiii se împrăştiară ca potîrniclule, dar slujbaşul lui Tlireadgold, ţanţoş ca şi nasturii lui lucitori şi pălăria înaltă pe care o purta, deschise gura mare şi cîrii ca o găină înfuriată :

— Ce te amesteci unde nu-ţi fierbe oala ? Ai să vezi tu acu !
Dar se pomeni izbit pe neaşteptate de umărul lui Jabez, apoi înşfăcat de piept şi trîntit cu putere la pămînt. Un zgomot strident de sticle sparte fu urmarea. Infuziile şi. tincturile doctorului Tlireadgold se prelingeau printre bolovani.
Roşcovanul se ridică de jos şi încercă să se împotrivească adversarului său, dar nu era în măsură să se ia la întrecere cu Jabez, care era posesorul unui cap cît o ghiulea şi.al unui torace de taur. De altfel, o dîră de sînge i se prelingea dintr-o nară, iar gura tumefiată stătea gata să crape ca un măr prea copt. Mai făcu o slabă încercare de rezistenţă după

care începu să se smiorcăie.
Atunci îşi făcu apariţia şi Wolfe, cu mîinile în buzunare.
— Iţi rămîn îndatorat, Jabez. Băiatul zîrnbi.
— Puşlamale de oraş ; ăştia nu sînt din Dealul Piersicilor. Am să vă curăţ eu firma, domnule.
— Iţi mulţumesc, Jabez. Văd că te pricepi să loveşti. Băiatul din serviciul doctorului Threadgold îşi ridică
coşul şi-şi acoperi gura cu o batistă murdară. In mai puţin de un ceas, doctorul Threadgold află de cele întîmplate de la roşcovan, care se prezentă cu sticlele sparte şi un dinte din faţă care se clătina, şi pe care, în mod demonstrativ, îl mişca cu degetul.
— N-am nici o vină, domnule. N-am făcut decît să privesc la nişte băieţi care bombardau firma de alamă a doctorului Wolfe.
Threadgold adulmecă noutatea ca un cîine de vînă-toare :
,,
— Cum ? Ce firmă de alamă ?
— Sus, pe Dealul Piersicilor. Se spune că doctorul Wolfe şi-a deschis un cabinet acolo. .
Acesta l'u primul avertisment primit de doctorul Threadgold. Îşi scoase ochelarii, îi şterse, apoi alergă la soţia sa ca să-i ducă vestea.
— O întâmplare nemaipomenită, draga mea !
— Ce anume, Montague ?
— Wolfe şi-a deschis un cabinet pe Dealul Piersicilor !
199
Acest fapt scandalos era împotriva uzanţelor şi a i de colegialitate. Dar doamna Threadgold, care avea sînge îşi să nu pară mai tulburată decît dacă ar li aflat că Wolfe s-a spînzurat.
— E absurd ! Asta nu va dura multă vreme, Montagu;.
om cumsecade nu poate tolera o asemenea com-
Doctorul Threadgold alerga dintr-un colţ în altul al încăperii, încercând să rămînă indiferent, dar fără să reuşească.
— Bine, dar omul acesta n-are nici un capital ; abi: şi-ar putea cumpăra o trusă de mică chirurgie.
— Iar cămăşile şi ciorapii îi sînt ferfeniţă.
Se apucară să discute problema sub toate aspectele, doi oameni lacomi şi convenţionali, tulburaţi nici vorbă, dar dispuşi în mod tacit să se încurajeze reciproc.
— E ridicol, Montague. N-ai nici un motiv seric
jorat din această pricină. Dar, draga mea, ar putea deveni neplăcut... Poziţia pe care o deţii tu în acest oraş este raata-
; sigur, desigur, dar nu e numai...
— Ar fi trebuit să închei cu el un contract, pri-n <
rzici...
— într-adevăr, dar cine-ar fi putut să prevadă ceva ?
-— într-adevăr, cine ?
CAPITOLUL XX»!
Wolfe luase prînzul la Joshua Crabbe şi acum stătea în faţa măsuţei rotunde din stejar de Malabar, avînd înaintea sa privirea melancolică şi în aceiaşi timp agresivă a lui Samuel Boxall, directorul'ziarului *Trompeta Wannington-ului.* Boxall reprezenta reproducerea modernă a unui tip care data încă din vremea luptelor dogmatice. Uscăţiv, cu un păr roşu sîrmos, cu ochi castanii şi cu o gură acră acoperită de o mustaţă stufoasă, era în permanenţă protestatar. Părea mistuit de o nestinsă melancolie. Avea o privire hămesită şi, cînd devenea furios, vorbea cu o pasiune sălbatică. Vocea Iul îmbrăca trei intonaţii distincte. Era capabil să mîrîie, să se văicărească în chip sentimental pentru suferinţele întregii umanităţi sau devenea onctuos. :d platitudini deplasate.
— E vorba de fericirea majorităţii iilor, domnule Crabbe. Ne ajung cei patruzeci de ani de foamete, de tiranie şi de lăcomie a conservatorilor. Trebuie să fluturăm drapelul...
Era într-tina din dispoziţiile sale demagogice şi, legănîndu-se pe scaun, îi arunca lui Wolfe priviri repezi, pe jumătate agresive. Wolfe observă că avea nişte muşchi masticatori excepţional de bine dezvoltaţi.
— Trebuie să propagăm din om în cm problema curăţeniei şi a dreptăţii. Clasele privilegiate ? Le putem oare compara cu lucrătorul onest ?

Joshua Crabbe avea nişte ochi care te tulburau. In privirea iui apărea o scăpărare de şiretenie şi de sinceri-
201
ţaţe brutală, prin care îi punea în încurcătură şi-i făcea? să amuţească pe cei guralivi. L
— Pamfletul ! Asta-i marea dumitale sperietoare, nu-l aşa, Boxall ?
— Trebuie să cutezăm, domnule ! Să nu şovăim de la datoria de a ţintui la stîlpul infamiei pe cei vinovaţi/
— Vorbe de clacă ! Nu uita că proprietarii ziarului îşi cer cîştigul lor.
Ochii gălbui ai lui Boxall se aţintiră asupra lui Joshua Crabbe. îşi schimbă brusc atitudinea. Luînd altă direcţie, glasul său deveni de astă dată calm şi practic.
— Desigur, domnule Crabbe, eu nu sînt decît un ini strument, o unealtă, dalta care...
— Şi dacă minerul se face ţăndări, atunci ?
— Vă înţeleg, domnule, vă înţeleg. Avem limitele noastre. Dar cum dumneavoastră sînteţi principalul acţi-' onar al *Trompetei...*
Joshua Crabbe zîmbi. Ochii lui îi întîlniră pe-ai lui Wolfe, şi o licărire de înţelegere şireată îi apropie. Nici unul dintre ci nu-l simpatiza pe acest bărbat cu păr roşu şi chip famelic şi protestatar. El nu era în fond decît un derivativ, un soi de purgativ, o invenţie a secolului, care putea fi folosit ca paratrăsnet sau ca prişniţ menit să grăbească eliminarea puroiului.
— Avem nevoie de fapte precise şi de fonduri pentru această bătălie, Boxall. Fără fonduri, scrisul nu valorează nici două parale. Doctorul Wolfe e omul care-ţi va furniza datele. Banii mă privesc pe mine. Şi-acum ascultă ce- ţ" spun ! noi vom stârni furtuna şi dumneata vei face să răsune trâmbiţele dincolo de zidurile lerihonului.
Boxall îşi frecă mîinile, nerăbdător şi mieros. îşi linse | buzele, ca şi cum ar fi gustat veninul dulce al cernelei pe care avea s-o folosească.
— Vă puteţi bizui pe mine, domnule Crabbe. Ştiu § cum se conduce o gazetă şi cum se poartă o campanie împotriva abuzurilor. Stau ca pe ghimpi să-i dăm drumul.
într-adevăr, aşa era. Omul acesta se pricepea să aş- 1 teamă cu o bucurie răutăcioasă frazele cele mai usturătoare.
202
— Ascultă, Boxall ! Am auzit faptele expuse de do;iv nul Wolfe,. A sosit momentul să declanşăm b cilul[1],Q Şl bel tragem primul glonţ.
.— Domnule, găsiţi-mi un om simplu care să aibă o nemulţumire îndreptăţită.
— Ei! Spune-o deschis : ne trebuie un mocofan arţăgos care să urle cită vreme ştie că nimeni nu-l poate atinge ou băţul. Pentru început am găsit pe cineva, un tip îmbufnat şi un catîr îndărătnic.
Colţurile gurii lui Boxall se ridicară uşor şi încreţituri mărunte îi apărură în jurul ochilor..
— A!
— Un cizmar. Bătrînul Burgess din Aleea George. ■— Un om din popor -— asta-i perfect!
Ochii lui Wolfe se plimbau de la unul la altul. îţi făcea impresia unui căpitan de lăncieri, un bărbat care mînuieşte sabia, în aşteptarea deciziei celor doi oameni vicleni şi cu maxilarele ascuţite, care şuşoteau, făurind planuri.
— Cum să-l intitulăm, domnule Crabbe ?
-* „Condiţii neigienice de trai". Cred că nu te-ndoieşti de asia, John Wolfe ?
— Absolut deloc. Chiar ieri am fost acolo jos.
— Este un caz care poate fi atacat în mod legal ?
— în această privinţă puteţi fi siguri.
Nările lui Boxall se contractară. Părea mai subţire, mai i'iănhnd şi mai vorace ca

orieînd.
— A cui proprietate este, domnule Crabbe ?
— A lui Turrell.
— Duşmanul! o să-l distrugem.
— O întîmpinare adresată Consiliului comunal, nu ? Un reportaj pe larg în *Trompeta.* Urmat, dacă va fi necesar, de demascări venite din partea opiniei publice.
Joshua Crabbe priză tutun, calm şi plin de o satisfacţie vicleană.
— Ăsta va fi începutul, nu ? Jos pălăria ! ■— Şi omul acela, Burgess ?
■— Aşteaptă în biroul meu. îl vom chema şi vom alcătui împreună scrisoarea.
Expresia de fericire explozivă care se citea pe chipul lui Samuel Boxall îl urmări pe Wolfe multă vreme. Ivi-

rea prilejului însemna pentru acest om mai mult decît.o simplă satisfacţie, era ocazia de a putea să urle din trompeta sa, de a provoca un scandal, de a ataca pe îmbuibaţi şl, toate astea, acoperit de zidul de piatră al autorităţii lui Joshua Crabbe.
Wolfe îi lăsă să discute cu cizmarul Burgess şi să întocmească scrisoarea. Acest aspect al problemei nu-i prea făcea plăcere. In acest curent subteran erau prea multe şuşoteli şi uneltiri, prea multă viclenie. Afară de asta, Boxall îi trezea o aversiune instinctivă, repulsia unei firi deschise faţă de tot ce este vicleşug, răzbunare şi proce dare pe ocolite. Acest radical scrîşnea din dinţi împotriva oricui îi era superior în vreun fel; îmbrăcând armur~ altruismului şl a reformatorului, el îi ataca pe cei privile giaţi cu invidia care-a aţîţa sîngele. Wolfe se situa deasupra acestor sentimente meschine. Ar fi preferat să aibă d dus o luptă deschisă împotriva acestei lumi înconjură toare, alcătuită din nişte oameni încăpăţînaţi şi egoişti prin însăşi natura lor. I se părea întrucîtva firesc ca ei să se opună progresului, apărîndu-şi propriile lor interese.. Asta decurgea din instinctul autoconservării.
Şi totuşi, pe drumul de întoarcere în strada Evei, îşi dădu perfect de bine seama că Joshua Crabbe avea dreptate, alegînd acest mod de a ataca. Anglia e o ţară în care regulile sînt respectate în cel mai mare grad şi unde în-tîlneşti o indicaţie la fiecare colţ de stradă. Un individ poate avea cea rnai justificată plîngere, dar, dacă s-ar aşeza în piaţa publică şi şi-ar pleda cauza cu oricît de mare elocinţă, un înţelept l-ar bate pe umăr şi i-ar spune : ,,nu-ţi foloseşte la nimic să ţipi aici. Mergi de-ţi consultă avocatul". Legea ! Aceasta este principala cale către care sînt dirijate toate pasiunile, lăcomiile, ambiţiile şi suferinţele oamenilor — un sistem organizat cu mare grijă ca să te facă să baţi la diverse uşi, să plăteşti taxe şi să te certi în public, cu sau fără maniere. Totul trebuie să urmeze o regulă. Tertipurilor trebuie să le răspunzi cu ter-" tipuri. Şi Joshua Crabbe le cunoştea bine, fiindcă mersese des pe acest drum ciudat, întortochiat, dar obligatoriu, al procedurii legale. Era ca un joc de şah. Numai anumite mişcări erau permise. Jucătorul care ar fi încercat să dea dovadă de fantezie şi originalitate risca să se trezească descalificat. E uşor să fii prins pe picior greşit din cauza. unui articol aiurit din lege sau să-ţi pierzi un drept datorită lipsei unui timbru.
Joshua Crabbe dejuna după obiceiul vechi la ora douăsprezece, aşa că se făcu ora două cînd Wolfe ajunse în strada Evei. O luă prin spatele căsuţei albe şi, cînd descuie poarta ca să pătrundă în curte, auzi pavajul trepidînd de tropăitul nărăvaş al unui cal.
. Dădu în lături porţile verzi si-l zări pe bătrînul John Munday, şezînd pe o ladă răsturnată şi ţinînd de căpăstru pe Turpin, calul lui Jess. Calul era înşeuat şi fusese într-atît de periat şi de ţesălat, încît pielea îi strălucea ca panglica unui joben nou.
Wolfe îşi închipui că John Munday adusese vreo scrisoare de la *Ft* i
■— Ei, John ! grav,
— Nu, domnule. Pe cîte ştiu eu, nu.
Se ridică, se scotoci în buzunare şi scoase o scrisoare destul de mototolită. John avea o faţă gravă şi albaştri, nevinovaţi, care clipeau într-una.
acest cal, domnule.
a Mlaştinii. Nădăjduiesc că nu
-a întîmplat nimic
liste ochi
— Trebuie sa

— Poftim ? Stăpînindu-
soarea era întocm
inc!crea, Wolfe desfăcu plicul. Scri-ilui cutezător si deloc formalist
Dragă John,
Ţi l-am trimis pe Turpin. Este al cepii. L-ai călărit şi-i cunoşti micii, Mama e de acord. Te rog primeşte-l Ştii ce vreau să spun.
■2se să-l ac-fantezii şi toane, jace pe mîndrul.

CAPITOLUL XXIV

Wolfe îl trimise pe John Munday la .,Buturuga strîmbă" după pîine, brînză şi bere, iar el, călare pe Turpin, o porni spre Ferma Mlaştinii.
Gestul lui Jess îl mişcase profund. El traducea, în afara impulsului generos al unei copile, şi un sentiment de dragoste din partea unei femei. Dar Wolfe simţea că i-e peste putinţă să accepte calul, chiar cu riscul de a o mînhni pe Jess.
Cufundată într-un fotoliu de paie, la umbra unui chiparos, Mary Mascall auzi pe neaşteptate nişte paşi repezi prin iarbă. Ridicînd privirea de la lucrul pe care îl ţinea în poală, se trezi cu Jess, cu obrajii învolburaţi, cu pălăria de paie în mină', cu pieptul palpitînd şi abia trăgîndu-şi sufletul.
— Ce este — ce s-a întîmplat, copila mea ?
— Domnul Wolfe urcă dealul. Eram la poarta albă cînd l-am zărit venind.
— Ei şi ?
■— E călare pe Turpin. Eu — eu nu pot să dau ochii cu el. Mă duc pe cîmp, spre mlaştini.
O panică subită o cuprinsese, care o făcea să semene cu o zînă cu ochi sălbatici şi cu părul fiuturînd în vînt. Mary Mascall o privi cu înţelegere şi rămase pe gînduri. Jess era la vîrsta cînd impulsurile copilăreşti se împletesc cu timidităţile alarmate de femeie. Conştiinţa de sine numai pe jumătate trezită irupea în porniri nestă-pînite, de care apoi roşea şi care o făceau să bată în retragere, adine tulburată de amintirea celor înlîmplate. In
Jess sălăşluîau două individualităţi, două fiinţe, care vorbeau şi gîndeau diferit. Mary Mascall o înţelegea. Ea îşi amintea perfect propriile ei izbucniri entuziaste, aceleaşi momente de panică nefirească ale unei personalităţi proaspăt trezite şi sensibile, de care nu ştii unde să fugi şi cum să le ascunzi mai repede.
— Am să-l primesc eu pe John, Jess.
■— O ! Fă-o pentru mine, mamă !
O sărută pe Mary şi o zbughi,'gonind spre livadă, ca o sălbăticiune scăpată dintr-o spaimă . teribilă. Traversă livada, trecu de poartă prin spatele gardului viu şi se îndreptă spre cîmpul de turbă, pe o cărare care se pierdea într-o adîncitură de teren. Conştiinţa a ceva nou care survenise, a transformării ei într-o tînără femeie, îi inspira un sentiment sălbatic de sfială, care o făcea să tremure ca un plop în bătaia vîntului, sub cerul însorit de toamnă.
Gîfîind şi abia trăgîndu-şi sufletul, ajunse ia cariera părăsită de nisip, coborî panta abruptă şi se trînti la umbra unei tufe de grozamă. O timiditate nejustificată o făcea să se ascundă ca un iepure. Obrajii îi ardeau, iar urechile stăteau la pîndă ca să surprindă cel mai mic zgomot de paşi în urma ei, ca şi cînd Wolfe ar fi putut s-o vadă şi s-o urmărească pe cîmp. Nu se simţea în stare, şi nici nu voia să-l întîlnească. Nu suporta gîndul c-ar trebui să-i primească mulţumirile sau să facă faţă eventualelor lui proteste împotriva romanticei ei generozităţi.
Jess stătea cu faţa în jos, rupînd în neştire fire de iarbă şi mestecînd în gură seva lor. Era cuprinsă de o emoţie fără margini, frămîntată şi tulburată, şi în acelaşi timp umilită, încît era gata să izbucnească în plîns. îşi dădea seama de starea ei ca de o nebunie inexplicabilă, dar reală. Era ca şi cum ar fi descoperit în ea însăşi izvoare nebănuite, din care ţîşneau impulsuri uluitoare şi ciudate.
Jos, la ferma, Wolfe şedea la umbra chiparosului, lîngă mama lui Jess. îl dusese

pe Turpin în grajd, pentru ca micul Bob Munday să-i scoată şaua, iar el adusese un scaun din casă. Mîinile calme ale lui Mary Mascall continuau să lucreze. Avea farmecul odihnitor al cuiva gata

asculte. In ochii ei se puteau citi o lipsă de reticenţa'; o anumită şăgălnicie care putea să aducă a tachinărie, dar niciodată a dispreţ.
— Deci, John, nu vrei să primeşti calul ?
El stătea plecat înainte, cu coatele pe genunchi şi privea departe, spre cîmpul de turbă.
— Nu pot. Dar unde e Jess ?
Mary Mascall puse deoparte lucrul de mină şi, cu capul uşor plecat într-o pai-te, îl măsură cu atenţie. Apoi, privindu-l în ochi, îi spuse :
— Eşti uneori atît de copilăros, John. —- O'î
— Mă-ntreb dacă cunoşti cit de cit femeile !
— Posibil că nu. Dar de ce ?
— Dai uneori buzna, gata să-nlături totul din faţa fale. Arăţi atît de. grav, încît al făcut fata să intre în ă.
— Pe cine, pe Jess ? -- Da! •— Credeţi *Ca,.,,*
— Ascultă ce-ţi spun, dar să nu scapi nici o vorbuliţă. te-a văzut venind şi-a fugit să se ascundă pe cîmp. Cele spuse de Marv Mascall îl tulburară profund pe
jlfe.
— Deci tot n-ai înţeles ce v.reuu să-ţi spun, John ?
— Aşteptaţi o clipă. Nu re că.
Mary Mascall continuă să coasa, cu ochii aţintiţi asupra lucrului. Privind spre cimpia de turbă şi încruntîn-clu-se, el încerca mai degrabă să simtă ce se petrece, decît cugete.
•—■ îmi pare bine că m-aţi prevenit. Aş fi putut greşi mai departe. Dar nici eu nu sirii atît de aspru şi de neprietenos cum par.
— Nu?
Sprijinindu-se de spătarul scaunului, şi aşa cum stătea cu mîinile pe genunchi, ci se porni atunci'să-i povestească.
— îmi amintesc din copilărie, să tot fi avut vreo şapte ani, cînd odată un muncitor vopsise lemnăria la noi acasă. Aveam o căsuţă mică, veche şi deloc aspectuoasă,
şl în spatele ei era o grădiniţă, la fel de neînsemnată. Eram un copil cam ciudat şi-am simţit un soi de simpatie pentru acest vopsitor. M-am dus atunci în grădină şi-am cules un buchet de garoafe pe care i l-am oferit. Nu ştiu de ce, dar el m-a refuzat într-un mod cam tăios, şi atunci, ruşinat, m-am furişat afară. De ce m-oi fi ruşinat ? Era[1] ridicol cît de mult m-a durut refuzul lui. Nu ştiam ce să fac cu florile, şi le-am zvîrlit peste gard.
— Ei bine, John, aş putea să-ţi povestesc şi eu ceva asemănător.
Ea rîse încet, cu ochi strălucitori.
— Cred că aveam cincisprezece ani cind am prins patie pentru un bărbat de patruzeci de ani, care mai
pe deasupra şi pastor. Şi în cazul meu era vorba tot
.1. buchet de fiori, dar pe care bietul om nu l-a primit niciodată. îmi mai amintesc că m-am aranjat săi-l întîî-: nesc pe o cărare din grădina bisericii, şi că m-am înspăi- mîntat de moarte cînd am ajuns la cîţiva metri de el. M-am furişat atunci printre pietrele funerare,-şi florile acelea au nimerit pe mormîntul domnişoarei Madlesham, o fată bătrînă care fusese îngropată cu o săptămînă înainte. Eram atît de furioasă pe mine însămi şi ardeam .reştet pînă-n tălpi. O ! sîntem deseori fiinţe ciudate, ide şi sensibile.
Wolfe se lăsă pe spate în scaun.
— Totuşi i-aţi îngăduit lui Jess...
— Sînt mama ei. John, şi copilul acesta are de două ori mai multă sensibilitate şi imaginaţie decît majoritara fetelor de vîrsta ei. Nu m-aş comporta niciodată cu Ji-ss cum aş face-o cu altcineva. E plină de temperament.
— E o fiinţă minunată.
— Dar te cunosc şi pe tine. Şi mai ştiu exact ce simte fata asta. La vîrsta ei eşti foarte

sensibil, iar ea se stă-, pîneşte suficient. Nu are de ce se căi.
— înţeleg, înţeleg şi eu asta.
— Jess şi-a dat brusc seama de femeia din ea, şi s-a speriat, fără să ştie precis de ce anume. N-aş şti cum să-ţi explic mai lămurit. Aceste lucruri sînt uneori atît ie complicate...
II
209
Wolfe se foi pe scaun şi, privind-o drept în fată rosti :
— Am să-l primesc pe Turpin.
— John, dovedeşti înţelegere.
Un timp rămaseră amîndoi tăcuţi, Mary Mascall eon-tinuîndu-şi lucrul, iar Wolfe studiindu-şi genunchii.
— Spuneţi-mi, cum trebuie să procedez ? Am impresia că duc în braţele mele un suflet de om şi că trebuie să-l apăr să nu se lovească. Să mă duc într-acolo ?
Şi Wolfe arătă spre cîmpia de turbă.
— Eu cred, John...
■— Nu, mai bine nu. Mă întorc în oraş. Spune-i dumneata că sînt mîndru de acest cal, aşa de mîndru cum n-am fost niciodată în viaţa mea. Şi că voi reveni mîine.
Se ridică, iar privirea lui se îndreptă spre cîmpie.
■—- E foarte bine aşa, John. Mă bucur de hotărîrea ta.
— Nu vreţi să-mi daţi voie să...
— Nici o centimă.
— Ei bine, atunci să ştiţi că nu veţi reuşi niciodată să-mi obţineţi vreo notă de plată pentru consultaţii.
Mary zîmbi şireată.
— Deci s-a hotărît că vei deveni medicul meu. îmi pot permite acum luxul să mă îmbolnăvesc cînd vreau şi să te chem la orice oră. Ce-mi pasă...
Cînd Jess se înapoie de la cîmp, Wolfe plecase de o oră. Acum înţelegea perfect ce se petrecuse cu ea, şi de aceea mai părea sfioasă, totuşi zîmbea şi-şi scutură pletele pe spate. Mary Mascall mai stătea în acelaşi loc, sub chiparoşi. Nu făcea parte dintre femeile care se grăbesc să-şi deşerte sacul cu noutăţi sau care arborează un aer de simpatie înţelegătoare, aştcptînd astfel să le faci confidenţe.
— Te-am aşteptat să luăm ceaiul împreună, copila mea. John Wolfe a trebuit să se înapoieze în oraş.
Jess se culcă în iarbă, încoiăcindu-şi braţele în jurul genunchilor.
— Era cumva ?...
■— Ce anume, Jess ?
— Supărat ?
210
— Supărat ? N-ana văzut niciodată un bărbat mai incinta t. I-am spus că eşti pe undeva, pe cîrnp. M-a rugat să-ţi mulţumesc şi să-ţi spun că e mîndru de Turpin. Supărat, el ?... Nici vorbă.
Jess îşi ascunse faţa cu ambele rnîinî.
— Mă-ntreb acum de ce am fugit, spuse ea. Ce prostie !
CAPITOLUL XXV
în crama lui de la Dealul Fa.. Jasper Turrell, cu o ţigară de foi pe jumătate consumată între buzele strînse, umbla de colo-colo, morocănos şi bănuitor ca de -obicei. Turrell nu se bucura niciodată cu adevărat de bunurile care-i aparţineau pur şi simplu, pentru că era meschin şi cîrcotaş din fire. Nimic nu-l mulţumea pe deplin. Veşnic îi cicălea pe grădinarii săi şi îi suspecta că îi vînd fructele şi legumele pe ascuns. îşi făcuse un obicei de a număra piersicile din pom, şi orice lipsuri trebuiau justificate. Dacă un cunoscut îi admira trandafirii, răspundea cu o grimasă amară : „Vai, dar sînt departe de ceea ce trebuiau să fie ! Nu-l pot face pe oamenii mei să-i tundă şi să-i stropească cum buie".
Neîncetat descoperea cîte o insectă urîtă pe sub pietrele decorative şi zărea exact unicul

gol existen. i .-tr-un strat plin de flori frumoase.
— Eşti aici, tată ?
Chipul lui Turrell-junior apăru după fereastră, deformat de neregularităţile sticlei.
— Bună, Tor...
Hector Turrell arbora de obicei un aer de autcmv. mire leneşă. Era ceea ce mulţi sărăntoci şi-ar fi dorit să fie, un ideal intangibil la un cîştig de 30 de şilingi pe săptămînă. Cu mîinile băgate în buzunarele pantalonilor de călărie, cu haina din stofă pepit ridicată peste ele, tî-nărul Turrell se opri cu picioarele depărtate şi bărbia scoasă în afară :
— Adineauri am aflat nişte noutăţi.
— Ce noutăţi ?
— Tipul ăla. Wolfe, şi-a pus firmă la Navestock^
— Ei aş !
— Pe cuvînt. Băiatul lui Kinnis mi-a spus azi dimineaţă. S-a stabilit pe Dealul Piersicilor.
jasper Turrell îşi strînse pleoapele roşii. Mută ţigara în celălalt colţ al gurii.
— Ce naiba vrea cu asta ? Probabil c-a avut o intere cu Threadgold...
~ —- Dar atunci ce-i cu bătrînul Crabbe ?
— Crabbe !
•— Poate că el l-a angajat pe Wolfe. Turrell rînji.
— Ce-are a face asta cu Crabbe ? Ăsta ar trebui ars pe rug.
— Bestia aia bătrînă nu ne prea are la inimă.
— Doar nu-ţi închipui că vreau să mă aibă la inimă un necredincios îndrăcit ! Nu cred că are vreo legătură cu toate astea. Şi chiar dacă ar avea, ce ne pasă nouă ?
Şi totuşi privirea rea, piezişă, din ochii tatălui arăta că lucrul nu-i era cîtuşi de puţin indiferent. Turrell se legase de oameni şi îi înfruntase toată viaţa, iar cu timpul dobîndise o aroganţă care se transforma în furie la cel mai mic pretext. Era arţăgos, brutal şi susceptibil. Dacă cineva era de altă părere, considera aceasta ca un act de duşmănie premeditată. Dacă în Navestock se făcea un lucru pe care el îl dezaproba, trăgea imediat concluzia că era o sfidare adresată lui personal.
-—■ Bătrînul Crabbe a dat în mintea copiilor, Tor. Mă gîndesc să pun mîna pe ceva din proprietatea lui cînd o muri pungaşul ăla bătrîn.
Aruncă mucul de ţigară şi-şi scoase ceasul.
— L-ai văzut cumva la uşă pe Burt cu cabrioleta ?
— Nu.
— Să fie al naibii ! Omul ăsta întirzie totdeauna numai ca să-mi facă în necaz. Am să-l dau afară. Trebuia să fiu la şedinţa Consiliului. Du-te la grajduri, Tor, şi vezi ce face prostul ăla.
Această şedinţă a Consiliului Comunal al Navestock-ului era menită să rămîrtă în memoria locuitorilor, datorită urmărilor ei. Robert Flemming îşi ocupă locul obişnuit de preşedinte în fotoliul mare şi adine de piele,
Chipul său înfloritor şi părul cărunt erau demne de penelul unui pictor. încăperea era întunecată, cu ferestre lungi şi triste, care dădeau într-o curte. Turrell şedea la dreapta lui Flemming, cu picioarele întinse, cu un rînjet încremenit pe faţă. Micul Wilks avea totdeauna o mulţime de hîrtii dinaintea sa şi-şi plimba nasul prin ele, exact ca o veveriţă care ronţăie alune. Landry şi Petersen, doi membri din împrejurimi, şedeau alături şi se distrau povestindu-şi glume decoltate cu glas scăzut. Ceilalţi membri erau comercianţi, oameni grei, care-şi priveau îndatoririle prin prisma propriilor lor interese. Bătrînul Crump, secretarul, un om cu pielea netedă, cu chipul rumen şi sardonic, avea sclipiri răutăcioase în ochii săi porcini, îşi întorcea nasul ascuţit şi impertinent cînd într-o parte, cînd în alta, ca un cîine bătrîn aduimecînd după vînat. Era un cinic şi-i făcea plăcere să vadă oamenii ie-şindu-şi din fire.
Ocazia i se prezentă în dimineaţa aceea cînd trebui să citească o anumită scrisoare oficială adresată Consiliului Comunal al Navestock-ului. Autorul scrisorii se plîngea de o „neplăcere" la George Lane şi cerea să i se pună capăt. Amănuntele erau descrise cu forţă şi savoare. Crump pufni de cîteva ori în timpul lecturii. Încăperea fu parcă năpădită treptat de un miros familiar şi pătrunzător.
Lui Crump îi plăcea să-i tragă pe oameni de urechi, cu condiţia să o poată face cu delicateţe şi fără neajunsuri personale. Se auzea hîrşîit de picioare, scîrţîit de scaune. Priviri repezi se îndreptau pe ascuns spre Jasper Turrell. Colegii săi din Consiliu îl observau atent, dar evitînd să-i întâlnească ochii.
— E vorba de George Lane, domnule Crump ? Din partea lui Burgess, cizmarul ?

— E semnătura lui, domnule Flemming.
Se lăsă o tăcere nehotărîtă. Turrell îşi strinse picioarele lungi şi se smuci de pe scaun cu un aer sfidător.
— Nu mi-e teamă, domnilor. Se pare că cineva are ceva împotriva proprietăţii mele. Să vorbim deschis. Vrea cineva să discute despre modul cum îmi administrez proprietatea ?
Privi în jur cu aroganţă, gata să înfrunte pe oricare
din vecinii săi. Dar, cu toate că Turrell nu se bucura ,de simpatie, era şeful unui clan şi membrii clanului său o ştiau. Era o chestiune subtilă de autoconservare, şi toţi aceşti proprietari şi bogătaşi se uneau de îndată ce interesele lor de proprietari erau ameninţate. Un instinct comun îi făcea unanimi. Asemenea membrilor unei mari familii, ei se puteau certa între ei, dar, de îndată ce un membru al clanului lor era atacat de un străin, toate certurile erau lăsate de-o parte şi se făcea front comun.
Johnson, măcelarul, la fel de roşu ca şi carnea ce-o vindea, vorbi morocănos dintr-un colţ al încăperii.
— Domnule preşedinte, eu cred că domnul Turrell e un gentleman care poate fi lăsat să aibă grijă singur de proprietatea lui. Noi ne împăcăm foarte bine la Nave-stock, domnule. Eu nu aprob răutatea.
Turrell zîmbi, buzele i se încreţiră ciudat între favoriţii blonzi. El şi Johnson se înţelegeau perfect.
Ochii lui Robert Flemming treceau de la un chip la altul.
— Are cineva...
Vocea subţire şi acidă a lui Wilks interveni în discuţie :
— Am impresia că este o plîngere rău-voitoare.,.
— întocmai. Este exact cuvîntul pe care încercam să-l găsesc, domnule Wilks.
—- Adevărul iese la lumină, domnule Hubbard.
— Ca o monetă falsă, domnule. Am spus totdeauna că lucrurile trebuie făcute cu bunăvoinţă. Nu sînt de acord să se facă sînge rău altor oameni. Oamenii de bază din oraş au spirit obştesc.
Robert Flemming privi întrebător în dreapta şi-n stingă. Jasper Turrell se aşează din nou pe scaun.
— Am toată încrederea în judecata dumneavoastră, domnilor.
Nu avea cîtuşi de puţin intenţia să facă aşa ceva, dar era un act de curtoazie, potrivit cu situaţia creată.
— I'ropun, domnule preşedinte, să trecem peste această chestiune. îl cunoaştem cu toţii pe domnul Turrell...
— Dar...
Crump îşi ridică ochii de pe carnet.
— Domnule preşedinte, din punct de vedere legal avem dreptul să luăm o hotărâre. Sîntem un organ de arbitraj.
Cei prezenţi schimbară priviri aprobatoare. între ci părea să domnească o înţelegere tacită.
— Cred că putem lăsa un gentleman cu situaţia domnului Turrell să-şi vadă singur de averea sa.
Wilks clipi din ochi, ca şi cum ar fi mîncat o alună deosebit de gustoasă.
— Foarte bine, domnilor.
Ochii întredeschişi ai lui Turrell luciră pe sub genele albicioase.
— Puteţi lăsa treaba asta în seama mea. Voi cerceta şi voi vedea ce-i de făcut.
Ajunşi aici, lăsară problema baltă. Crump însemna ceva într-un carnet. Consilierul îl însărcina să comunice expeditorului scrisorii confirmarea de primire. Atît şi nimic mai mult. Trecură apoi la discutarea unor probleme financiare ale azilului.
De la şedinţa Consiliului Comunal, Jasper Turrell se duse drept la doctorul Threadgold acasă, la Duzii Verzi. Threadgold lipsea, şi Turrell fu întâmpinat de noul asistent, domnul Talbot Tweedy. Tânărul purta ochelari şi aducea puţin cu un cobai dresat. Era plin de coşuri pe faţă şi rîdea ca o domnişoară nervoasă. Turrell nu avea ce face cu el, de aceea se aşează şi-i spuse că-l va aştepta pe doctorul Threadgold.
Aşteptă o oră întreagă şi avu timp să se enerveze dc-a bineie'a. Cînd sosi Threadgold, volubil şi bine dispus, agitîndu-se ca un dop pe spuma propriei sale veselii. însăşi lumina de pe chipul medicului stîrni furia lui Turrell.
■—• Ia ascultă, Threadgold, vreau să mergi pînă la George Lane.
Ii explică situaţia, lăsîndu-şi mînia să-i năvălească asemenea apei printr-un zăgaz

deschis. Unii oameni par să fie creaţi anume pentru a servi drept rezervoare în care să ne putem vărsa cu nesaţ furia clocotitoare. Threadgold era unul dintre aceştia. Şedea ca vrăjit, lă-sîndu-se înecat de valurile mîniei lui Turrell. Emoţiile puternice ale altor oameni îl speriau chiar, poate pentru că spiritul său molatec devenea deodată conştient de pro-

pria sa neputinţă. Era unul dintre cei care dau din cap şi aprobă.
— Mă duc acolo în seara asta.
— Nu vei găsi nimic de obiectat. Dar vreau doar o părere pentru a îndeplini o formalitate. Mă-nţelegi ?
Threadgold înţelese. Deşi asumarea acestei răspunderi — oarecum dubioase — îl alarma. Prezenţa lui Wolfe la Navestock îl făcuse nervos şi bănuitor. Simţea că ochii acestui om îl urmăresc, că oameni interesaţi şi ostili, stau la pîndă
— Vreau să te rog să-mi laşi şi mie puţină libertate de a hotărî în această problemă !
Turrell cunoştea felul de a fi al oamenilor slabi. Nu simţea nici un fel de mila pentru o minte care şovăia între cinste şi integritate şi un egoism făţiş.
— N-o să fie nimic de obiectat, crede-mă. De douăzeci de ani nu s-a schimbat nimic acolo.
Threadgold zîmbi jenat.
— E ca şi cum aş semna un cec în alb.
— Dacă timp de douăzeci de ani nu s-a schimbat nimic, ai fi observat de bună seamă dacă era ceva alt fel ca de obicei.
Lovi pumnul drept de palma stingă, dînd a înţelege că victima s-a prins în plasă.
— Ştii că dumneata răspunzi de aceste lucruri. Şi dacă cineva porneşte deodată să dezgroape o poveste scandaloasă, după ce a stat douăzeci de ani lingă ea fără să-i pese, eşti înclinat să-l întrebi de ce n-a făcut-o mai înainte.
Threadgold avu o tresărire, şi căută adăpost în optimismul său binevoitor.
— într-adevăr. E-n regulă. O plîngere rău-voitoare, şi nimic mai mult. Nu sînt unul din acei venetici colţoşi care n-au altceva mai bun de făcut decît să combată condiţiile noastre de viaţă în care au trăit generalii întregi.
— O ştii din experienţă, Threadgold. Toţi aceşti mu-coşi îşi închipuie că ştiu totul mai bine ca oricine. Ştiu foarte bine de unde au pornit toate acestea. Trebuie să ne susţinem unii pe alţii şi să-i dăm peste nas neisprăvitului ăstuia.

Threadgold se simţi reconfortat la gîndul că era sprijinit de partea cea mai influentă a oraşului.
De la Duzii Verzi, Turrell se duse direct la George Lane. Cînd era furios, uita de prudenţă. Nu se stăpînise şi nu-şi înfrinase niciodată pornirile violente.
Bătrînul Burgess lucra în atelierul său. Capul său chel se vedea prin fereastră. Ciocanul lovea continuu. Turrell aruncă o privire, apoi apăru în pi'ag.
— Fii, Burgess, se pare că nu-ţi mai place aici în cartier ! Cum vine asta ?
Cizmarul îşi ridică ochii, se încruntă, apoi zîmbi jenat. Trupul său aplecat, cu umeri aduşi, în şorţ alb şi cămaşă albastră, părea simbolul muncii ghemuite, gata să se răzvrătească, la picioarele capitalului.
— Ar trebui s-o ştiţi, domnule Turrell. -
Ochii lui Burgess avură o lucire insolentă şi vicleană, iar Turrell, obişnuit cum era cu insolenţa, îi înţelese privirea şi reacţiona prompt.
— Ai fost pus de alţii. Ştiu asta. Ţi-ai făcut treaba pentru care ai fost plătit. Ai o lună de zile ca să te cari de aici.
— Voiam tocmai să spun, domnule...
— Nu mă interesează ce voiai să spui. Ţi-am spus să pleci, şi cu asta basta ! Nu vreau să fiu lucrat pe la spate. Nu sînt omul care să rabde aşa ceva.
Şi plecă mai departe, trufaş şi plin de mulţumire.
In aceeaşi seară, Burgess apăru îmbrăcat cu hainele sale de duminică la Joshua Crabbe. Era speriat. Un simţămînt de nesiguranţă îi mai răcorise ardoarea.
Crabbe păru amuzat.
— Uite, am colea o căsuţă care te aşteaptă.

— Mi-e teamă, domnule, că n-o să mai am de lucru aşa cum aveam dincolo.
— Vezi, asţa-i, Burgess. Doi bani şi jumătate merită drepturile omului ! Să avem buzunarele pline, că libertatea n-are decît să se ducă de rîpă ! Nu te mai frămînta, omule, nu te mai frămînta atît.
— Aşa e, domnule Crabbe, dar dacă ai o familie...
— N-o să-ţi meargă mai rău aici, Burgess. Nu fii prost şi nu te mai văita. Nu-mi place văicăreala.

CAPITOLUL XXVI

In căsuţa cizmarului Burgess din George Lane se mută un alt locatar, şi acesta părea sa fie singurul rezultat care putea fi atribuit protestului adresat de cizmar Consiliului Comunal din N[avestoc]k. Nimeni nu se mai interesă de această problemă şi, prieare ar fi fost părerea doctorului Threadgold despre salubritatea casei al cărei proprietar era Turrell şi despre starea ocolului, de vite învecinat cu George Lane, persistenţa ostentativă a vechii stări de lucruri era o mărturie că Threadgold a considerat fie că e mai bine să nu-şi exprime nici o părere, fie că părerea lui n-a avut nici un efect. Cineva aruncase o piatră într-un lac şi undele stîrnite păreau să se fi liniştit...

Joshua Crabbe însă, omul cu avere, nu voia să accepte această situaţie. Oamenii ale căror interese au fost odată ameninţate sînt foarte sensibili. Chiar şi un atac eşuat îi alarmează. Iar Crabbe era dintre cei care nu uită.

Trebuia să-l ţină pe domnul Boxall de guler. _ — Aşteaptă cîteva săptămîni, şi le mai dăm o lovitură, chiar în momentul cînd o să înceapă să se liniştească. Cînd tragi o bătaie băiatului tău, Boxall, nu trebuie s-o faci prea repede. Dă-i timp să se gîndească între două lovituri şi să se întrebe cînd vine următoarea. Ceea ce am făcut noi a fost numai o mică palmă pentru început.

Joshua Crabbe îşi dezvălui planurile lui Wolfe cu o sinceritate brutală. Acesta îşi începuse seria celor trei vizite săptămânale. Starea, de spirit a bătrînului avea ceva îngrijorător. Anticipa viitorul cu o perspicacitate uimitoare.

■— Oamenii aceştia, dragă Wolfe, îşi închipuie oare că vor face veşnic lumea să meargă doar pentru umplerea propriilor lor buzunare ? Se înşeală, dacă cred aşa ceva ! 1 Fiara uriaşă pe care o calcă în picioare o să-şi înalţe spinarea într-o zi şi o să facă praf toate aceste privilegii particulare.

Wolfe îşi primea onorariul odată' pe săptâmînă într-unj* plic pe care îl găsea la plecare pe măsuţa din hol. Dar, cu; toate că Joshua Crabbe nu avea nevoie personal de ser-' viciile lui, avea grijă să nu-l lase pe Wolfe cu sentinien-/ tul că ia banii de pomană. Crabbe ţinea un registru com-: plet al tuturor chiriaşilor săi. Totul era trecut în carteaj mare, legată în piele : vîrsta, mijloacele de existenţă, in-! firmităţile şi caracterul, aşa cum înregistrezi oile într-un, catastif. Wolfe se trezi în situaţia unui ministru j cular al sănătăţii. Purta răspunderea situaţiei sanitare în Dealul Piersicilor, şi Crabbe îi dădu de asemenea în grij^L o seamă de pensionari bătrîni de prin partea locului. Wolfe îi prelua bucuros şi refuză orice onorariu pentru munca sa.

Mai mult, cîţiva pacienţi particulari veniră la el pert-că erau de multă vreme nemulţumiţi de Threac De astă dată, Wolfe nu mai ţinu seamă de eticheta medicală, deoarece atitudinea duşmănoasă a acestuia îi anihilase orice scrupul. Threadgold se întrecuse într-ata. cu firea, încît îi trimisese o scrisoare furioasă şi jignitoare, acuzîndu-l de necinste profesională pentru faptul că şi-a lat un cabinet la Navestoek. Wolfe nu recursese la[1] nici un fel de manevre discutabile pentru a-şi face clientelă, dar, ori de eîte ori oamenii veneau la el, îi primea socotind că are tot dreptul, ca orice concurent într-o în-re deschisă. Adam Grinch împreună cu cîţiva me-şi mai de vază înfiinţară un mic Club de binefacere, şi îl invitară pe Wolfe în calitate de director. La sfîrşitul primei luni îşi făcu socoteala şi constată că profesia îî aducea cam cinci lire pe săptămînă.

Tot omul trebuia să-şi aibă partea sa de materialism, totuşi Wolfe îşi dădu seama că drumul spre Ferma Mlaştinii era un drum de aur, acum că venise toamna. Pădurea de fag transformase şoseaua într-o alee lungă de chihlimbar şi bronz, străjuită de trunchiurile netede,

enorme şi cenuşii sub frunzişul bogat. Orzisorul înflorise ici şi colo pe Mlaştina Tarling, şi ferigile îşi schimbaseră culoarea. Copiii continuau să vină cu găletuşe şi bastoane îndoite pentru mure. Puştile pocneau de multă vreme prin mirişti şi prin cîmpurile de napi. Păsările deveniseră sperioase, şi fîlfîitul aripilor lor părea să facă parte din adierile misterioase, foşnitoare, ale lui octombrie.

Wolfe venea adesea pe şosea călare pe calul său negru, Turpin, asemenea unui Bayard [1] înalt, cu chipul brun, pe care oamenii mai scunzi începură să-l ia în seamă. Arăta bine călare, cu chipul său dîrz şi impunător, în comparaţie cu Threadgold, mic şi rotofei, în cabrioleta lui. Wolfe atrăgea privirile femeilor, care se simţeau oarecum speriate în prezenţa lui. In ce o priveşte pe Jess Mascall, ea se simţea cuprinsă de mîndrie, nu de teamă. Panica o părăsise cu totul. Wolfe, pe calul său negru, călărea spre castelul crenelat al tinereţii ei, învăluit într-o lumină romantică. Cînd îl vedea traversînd în galop uşor curtea împrejmuită, era năpădită de o bucurie sfioasă. Iar cînd îl întîmpina şi vedea cum se destramă expresia se\ˢeră de pe chipul lui avea impresia că se în-tîmplă o minune.

Wolfe era un gen de om a cărui forţă fizică reprezenta parca 6 veşnică sfidare pentru oamenii mai slabi. Cînd îl întîhiea pe şosea, Hector Turrell trecea pe lingă el ca un duşman ereditar, cu o mînie arogantă în privire. Tînărul Turrell avea egoismul animalic al unui taur. De cum îşi arunca ochii asupra unei vite pe care o vedea pentru prima oară, îi măstira mai întîi coarnele, pieptul şi greabănul. Oare cum se comportă în luptă ? Cît timp i-ar trebui s-o doboare ? Wolfe îi stîrnise tînarului Turrell mîndria războinică. Chipul acestuia, prelung, nobil, era o ispită pentru pumnii celuilalt. Demnitatea calmă pe care o emana Wolfe îl făcea să turbeze pe Hector Turrell. Tipul superior îl aţîţa pe cel inferior, iar antipatia organică şi reciprocă a celor doi era sporită de cele petrecute la Navestoek.

[1] Referire la *Pierre Terrail, senior de Bayard* (1476—1524), cavaler francez, supranumit „Cavalerul fără frică şi fără prihană''. S-a remarcat în campaniile din timpul războaielor franco-spaniole Pentru supremaţie în Italia *(n. red.).*

Octombrie era pe sfirşite şi frunzele îngălbenite se scuturau de pe plopii lombarzi care mărgineau drumul lingă casa lui Joshua Crabbe.

Pe strada Evei, Sarah Loosely se agita aferată prin salonul lui Wolfe. Musafirii trebuiau să sosească la ceail iar şerveţelele ajurate încă nu fuseseră perfect aranjata! pe farfurii. Era neobosită în. lucrurile mărunte şi ţine^ ca totul să fie într-o ordine desăvîrşită. Linguriţele de pe farfurioare trebuiau să stea îndreptate în aceeaşi direcţie. Se spunea că raiul trebuie să fie o perfecţiune a ordinei,-. altfel doamna Loosely n-ar consimţi să stea acolo. Cren-* gile palmierilor trebuie să fie aliniate ca muschetele lai' paradă, aureolele înclinate exact în acelaşi unghi.

Wolfe se afla în magazie, plecat spre adâncul unui cufăr uriaş de nuiele. Pe jos erau împrăştiate paie galbene I hîrtii, sticle verzi şi albastre se îngrămădeau lîngă uni perete. Despacheta medicamentele sosite în dimineaţa;* aceea de la o firmă de chimicale pe care i-o recoman-| dase Joshua Crabbe.

Mîinile lui bronzate scotoceau tocmai în fundul cufărului cînd sună clopoţelul de la intrare. Clinchetul unorj sticle care se ciocniră chiar atunci îl făcu să nu audă su-'î netul clopoţelului. Doamna Loosely şi cele două musafirei schimbau saluturi sub porticul alb în stil georgian.

—■ Ce faci, Sarah ? Nu te-am văzut de mult. N-ai im-; bătrînit deloc.

— N-aş prea crede...

— Uite-o pe Jess, a crescut mult, nu-i aşa ? Doamna Loosely o bătu uşor pe obraz.

— Te-ai făcut mare de tot, draga mea !

Jess rîse. Doamna Loosely vorbise de parcă a crestai ar fi un fenomen cu totul nou şi surprinzător.

— Aş putea oare să nu cresc ? Doar am împlinit 17 ani.

— Ar trebui să-ţi faci coc. ■— O, ce bătaie de cap !

— Domnul Wolfe nu se aştepta să veniţi înainte dej patru.

—. Ne-am întors acasă devreme, Sarah, am terminat! cu cumpărăturile mai repede decît socoteam.
— Este în magazie, vîrît cu capul într-un cufăr. N-am mai văzut un om sa facă totul singur. Şi, pe cît de atent, pe atît de migălos.
Jess făcu o grimasă ironică.
.— Migălos ! Să mergem, mamă, - să-l scoatem de acolo. îmi las coşul aici, în hol.
Şi astfel Wolfe fu surprins în timp ce scotocea în cufăr, cu spatele spre casă, iar soarele de sfîrşit de octombrie îşi arunca lumina înăuntru peste paiele galbene.
— Bravo domnule, aşa inviţi dumneata lumea la ceai ?
Faţa strălucitoare, ironică, a tinerei fete contrasta cu veselia mai reţinută a mamei.
.— Bună ! Nu vă aşteptăm la ora asta !
— Mă duc să stau puţin de vorba cu doamna Loosely, John.
■— Ce harababură ai făcut aici !
■— Harababură,! Nici nu se putea mai multă ordine. Ia priveşte sticlele astea.
Ochii tinerei fete sclipeau de voie bună. De fapt, nu prea era nimic de rîs acolo, dar vitalitatea ei sănătoasă izbucnea prin toţi porii într-o veselie nestăpînită.
— Ce drăguţe sînt ! Atît de solemne cu boneţelele lor strins legate. îmi plac cele albastre, groase...
— în schimb cele verzi sînt mai nobile.
— îmi închipui ce-nseamnă să iei toate aceste bună-' taţi. Bieţii oameni ! Ia spune, John, ce mi-ai da mie acum ?
Wolfe se uită la ea cu o duioşie amuzată.
— Dumitale ? Nimic, bineînţeles. Dimpotrivă. Te-aş pune toată într-o mixtură pe care aş prescri-o tuturor pacienţilor mei.
— Vai John ! Şi sub ce etichetă ?
—' Elixirul Vieţii. Esenţă) de trandafir roşu. Sirop pentru îndulcirea poamelor acre. Ea rîse şi roşi.
— Vai John, vorbeşti prostii !
■— Ba sînt cît se poate de serios. Păcat că nu putem prescrie cîţiva oameni care să mai îmbuneze lumea. Vino să-l vezi pe Turpin.
— I-am adus un măr.

— Bietul Turpin, a trebuit să vină să locuiască p Strada Evei.
— Iar dumneata eşti şarpele, John.
— Să ştii că-mi place ! Satana trebuie să fi fost u flăcău de treabă !
— Cită vanitate !
— Da, cită vanitate ! Nu ştiai că oamenii sînt niş păuni ?
Aceasta era prima vizită a lui Jess, şi Wolfe trebu[sî]' să-i arate tot ce era de văzut. Era o pasionată din creşte pînă-n tălpi, şi punea totul la inimă. Poate că Wolfe n~ observase orgoliul fetei pentru tot ce-l privea pe el, d mama ei îşi dădea seama şi zîmbea cu ochii ei albaştr plini de înţelegere. In entuziasmul ei, Jess era gata răstoarne casa doamnei Loosely cu susul în jos, chiar s scoată afară de tot pe bătrîna doamnă, numai să-l vad' pe Wolfe singur stăpîn.
— Magazia asta e bună pentru trăsura dumitale John. Acum vreau să văd cabinetul şi camera unde 1 faci pe toate.
Ii arătă cabinetul cu sticlele r'nduite pe rafturi de-
lungul pereţilor, odăiţa unde-şi ţinea instrumentele şi di
versele dispozitive ingenioase pe care şi le montase sin
gur. Jess observa orice lucru, cit de mic, şi se interesa d
: cu o curiozitate de copil.
— Ce sînt astea ? Si oare ai putea amputa aici u braţ ?
Glasul ei avea o notă de veneraţie naivă.
— Nu chiar aşa, Jess, doar dacă e o chestiune de viat şi de moarte.

— Ce minunat e să lupţi împotriva morţii ! M-ai gîndit adesea ce bine ar fi să mă fac infirmieră şi s realizez ceva cu adevărat măireţ, ca Florence Nightin gale | Şi acum vreau să-ţi văd cealaltă cameră. Să şti că mi-a plăcut firma dumitale de alama. M-a făcut chiar să mă-nfior.

[1] Filantroapă engleză, născută la Florenţa (1820—1910). în timpul războiului Crimeii a organizat un serviciu de ajutorare şi îngrijire a răniţilor, serviciu care s-a dezvoltat ulterior, pe baz-a sa luind fiinţă *Crucea Roşie (n, red.).*

Se auzi clopoţelul pentru ceai, şi Jess avu prilejul să vadă ambianţa mai intimă în care trăia John Wolfe. Doamna Mascall luă în primire tava de ceai ; Jess şedea in faţa mamei sale cu faţa spre lumină. Wolfe o privea si se gîndea că din clipa aceea camera nu va mai fi aceeaşi pentru el. Chipul însufleţit al fetei, felul în care-şi mişca buzele, luminile şi umbrele repezi din ochii ei. pielea diafană, toate acestea nu le va mai putea uita. Şi ea era acolo, în camera lui, plină de entuziasm pentru acţiunea pe care el o pornise, şi mîndră de ceea ce realizase pînă atunci. Atingerea ei dădea lucrurilor o valoare nouă, a că'rei urmă va persista în ele ca o vrajă scumpă. Wolfe nu se îndoia de asta.

— John, ţi-ar trebui un fotoliu mare, în care să stai şi să fumezi cînd eşti obosit, nu-i aşa mamă ? Scaunele astea îmi amintesc de domnişoara Plimley, şi parcă rfră şi văd stînd în poala ei.

— Copila dragă !

— Dar n-am spus nimic rău ! Cum îţi închipui ? Şl ştii ce-aş face eu, John ?

— Să te-aud.

— Aş aduce cufărul acela mare de nuiele şi aş vîrî în el toate aceste bibelouri stupide. Nu pot să sufăr bi-. beiourile, şi apoi ele par absurde în preajma dumitale.

— De ce ?

—■ Eşti atît de mare ! Ele s-ar potrivi perfect unu! personaj mărunţel.

Wolfe şi doamna Mascall schimbară o privire şi izbuc- . niră în rîs.

— Ai să frîngi inima doamnei Loosely, Jess.

— Crezi ? Biata de ea ! Sînt sigură că-i foarte drăguţă cu dumneata, John, dar sper că nu-i sicii toare.

— Nu prea mult. Mai ia puţin din torta asta. Am luat-o special pentru dumneata.

— Nu mai spune ! Dă-mi numai un pic. Şi sper că nu numeri feliile musafirilor.

— în orice caz, nu pe-ale dumitale.

Se auzi clopoţelul de la intrare, şi ciocanul de alamă îi urmă cu două lovituri măsurate. Jess se îndreptă pe scaun curioasă, cu o mică cută de nerăbdare între sprînce-nele negre.

•— O fi vreun pacient în Suferinţă.

— Trebuie să-ţi pară bine.

— Desigur, mamă, desigur, dar tocmai în după-amiaza aceasta !

Se auziră voci în hol. Cineva era poftit în camera de cealaltă parte a coridorului. Doamna Loosely apăru cu un aer important.

— Domnul Flemming doreşte să vă vadă, domnule. -— Cum, preotul ?

— Da.

Jcss roşi emoţionată.

— Ia te uită ! Nu-i minunat ? John, trebuie să te duci ixumaidecît. Nu te gîndi la noi. Ne descurcăm noi şi singure.

Wolfe îl găsi pe Robert Flemming stînd cu spatele la oglinda mare cu ramă aurită de deasupra căminului în salonul doamnei Loosely. Flemming, ca si Wolfe, părea prea maro în mijlocul aiîtor lucruri mici. Arăta ca un taur asirian cu cap de om, naufragiat într-o prăvălioară de antichităţi, aproape să iasă prin tavan.

— Bună ziua, domnule Wolfe. Am venit să-ţi fac o vi-eită în noua dumitale locuinţă.

Lui Robert Flemming i se întîmpia rareori să se simţi stingherit, dar acum fu surprins el însuşi de emfaza cu care vorbise. Această jenă absurdă, copilărească, îi jignea

demnitatea şi îl înfuria.
— Vă rog, luaţi loc, domnule Flemming.
Preotul căută cu privirea un scaun, dar un sentiment nedesluşit îl făcu să rămînă în picioare. O stare de spirit, apropiată de căinţă era ceva nou pentru el, şi i se părea că vorbeşte o limbă neînţeleasă.
— Te simţi bine aici ?
— Foarte bine.
Flemming n-ar fi putut afirma aceiaşi lucru despre 6ine în clipa aceea.
— Cred că cel mai bun lucru este să-ţi spun de-a dreptul pentru ce am venit la dumneata. M-am gîndit serios la convorbirea pe care am avut-o amîndoi acum cît timp. Să ştii că nu-mi vine prea uşor...
Wolfe simţi deodată o pornire de simpatie pentru omul din faţa lui. In sufletul lui Flemming se dădea o luptă grea. Chipul său frumos avea o expresie chinuită.
—■ Nu vreţi să luaţi loc ?
— Nu. Vorbesc mai uşor în piciore.
—■ Vă referiţi la convorbirea pe care am avut-o despre starea sănătăţii oraşului ?
— Da.
Wolfe se rezemă de cadrul ferestrei. Flemming semăna cu un om care încearcă să umble printr-o mlaştină adîncă, şi Wolfe simţi nevoia să-i dea o mînă de ajutor.
— Aş fi bucuros să vă dau toate informaţiile, dar, aşa cum stau lucrurile...
Flemming îl privi întrebător :
— Tocmai asta mă deranjează cel mai mult. Am impresia că în oraş bîntuie un spirit agresiv şi bătăios.
Gura lui Wolfe căpătă o linie mai aspră.
— V-am spus, cred, domnule, că în viaţă există momente cînd omul trebuie să lupte.
— Vrei să spui....
— Vreau să spun că sînt împotriva oricărui compromis şi că o oarecare conştiinţă cetăţenească se naşte în acest oraş, intenţionînd să impună o reformă.
— Cîţiva radicali, poate.
— Nu cred că-i bine să priviţi lucrurile astfel. Şi apoi, tonul ironic nu constituie o bază bună de discuţie.
— Aveţi dreptate. îmi retrag cuvintele. Dar de ce trebuie să fii atît de înverşunat ? Spun înverşunat pentru că — să zicem — asta~i în firea omului.
— Nu-i vorba de înverşunare, dar puteţi fi sigur că voi lupta, dacă asta e ceea ce vă interesează.
Robert Flemming îl privi mîhnit.
— Domnule Wolfe, îmi pare rău. Este tocmai ceea ce mi-am închipuit.
— Vreţi să spuneţi, domnule..,
•— Că mai există un dedesubt. Afacerea aceea, Bur-gess. Am înţeles — asta a fost aruncarea mănuşii. Dar mie nu-mi plac asemenea metode.
Urmă o tăcere scurtă, încordată.
•— Deci dumneavoastră, domnule Flemming, sînteţi pentru compromis ?
— Pentru convingere.
— Cred că n-are rost. Eu nu-i condamn pe oamenii care se gîndesc în primul rînd la propriile lor interese. Dar asemenea oameni pot fi oare convinşi ? Cred că nu, în orice caz nu prin metodele obişnuite.
Flemming cerceta atent un tablou atîrnat de peretele din faţa lui şi care reprezenta rătăcirea evreilor prin pustiu.
■— Eu optez pentru cele mai bune, domnule Wolfe. Am venit aici ca să-mi dau seama dacă ceea ce am crezut este adevărat; de asemenea, dacă nu se mai poate face ceva.
— Am toată bunăvoinţa, domnule, dar...
— Vreau să pun o condiţie : să nu se umble cu înşelătorii, să nu se facă prea multă vîlvă.
— Nici eu nu sînt pentru metode discutabile. Dar mi-ar fi imposibil să garantez că nu vor fi ciocniri serioase.
— Atunci nu pot să fiu de acord. Nu mă pot împăca .cu jignirile, cu scandalurile şi cu setea de răzbunare.
— Înţeleg.
— Şi-mi pare rău.
— Şi mie îmi pare rău, domnule Flemming. Robert Flemming părea că nu reuşeşte să se smulgă

de lingă cămin. Privea ţintă drept înainte, jenat, neho-tărît, simţind că de fapt trebuie să-şi ia rămas bun şi să plece. Tăcerea prelungită devenea apăsătoare.
— Ei bine... atunci — îngăimă cu greu —, mai gîndeş-te-te, domnule Wolfe.
— M-am gîndit îndeajuns. Acum ne aflăm în tabere
opuse.
•— Nu-mi place ideea aceasta de duşmănie.
— Eu nu v-am sugerat-o niciodată. Chiar şi în război se poate lupta cavalereşte.
Deschise uşa în faţa lui Robert Flemming şi-] însoţi pînă afară. Ajuns la poartă, Flemming se îrţtoars ! :
— Treci pe la mine într-o seară. ■— Cu plăcere.

Wolfe îl ura p ce se depărta, gîndindu-se că
abil acum sufletul acestui om calm, flegmatic, cumsecade, s-a deşteptat. Vîntul nou care sufla prin aceste locuri îi tulbura optimismul amabil, indolent, şi Wolfe simţi că nu era deloc uşor pentru un om ajuns în toamna senină a vieţii să sufere ca un adolescent care-şi vede idealurile zdrobindu-se de platoşa de fier a soldaţilor **lui** Mammon '.

[1] Denumire dată In evanghelii diavolului bagăţiri saa, în ge-neral, diavolului *(n.* red.J

CAPITOLUL XXVII

Abîa în noiembrie Joshuâ Crabbe îi
duuu mînă liberă lui Boxall de la *Trompeta Wannington*-ului.
— Şi mi-ţi arăta colţii — îi spuse el —, asta-i greşeala pe care o fâe confraţii dumitale. Adresează-te ticăloşilor, fă-le morală, dar nu-ţi arăta colţii. Şi mai ales, agaţă-te de fapte, nu de personalităţi. I-am promis lui John Wolfe să duc o luptă dreaptă, şi nu ne rămîne decîr să ne lăsăm conduşi de el. Trimite-mi materialul înainte de publicare.
De săptămîni întregi, Boxall îşi zornăia lanţul. Avea ceva din înfăţişarea unui dulău hămesit. Era l'Iămînd şi se puse pe treabă.
Lătratul lui ajunse chiar pînă la reşedinţa zeilor.
Doamna Ursula Brandon nu citise *Trompeta Wanning*-(cm-ului c!e două ori în zece ani. O simplă curiozitate de moment o făcu să deschidă un număr care sosise cu poşta şi se afla printre scrisorile de pe masa pusă pentru gustarea de dimineaţă. Tînărul Aubrey era plecat la Chesterton la nişte curse de ogari, aşa că Ursula Brandcn era singură.
Pe prima pagină a ziarului se vedeau cruciuliţe făcute cu creionul albastru şi cuvintele : „vezi pagina 3[:c]. Despături ziarul, găsi două coloane însemnate cu cerneală roşie, intitulate „Opinie publică şi sănătate publică'[4].
Pentru Ursula Brandon, *Trompeta Wanninglon-ului* se situa totdeauna în afara limitelor decenţei. Era purtătorul de cuvînt al unei clase pentru care nutrea un dispreţ total.
Sugera romanele cele mai proaste ale lui

Diekens pentru cei Ce preferau pe cele mai bune ale In! Thackeray. Şi apoi, nu exista nici o îndoială asupra tendinţelor agresive ale *Trompetei.* Fusese totdeauna cea mai oribilă dintre combinaţii : venin şi pietate.
Dar articolul cu pricina o surprinse şi o indignă. Femeia de societate care era ea nu putea fi scoasă din fire de o simplă obrăznicie. Aici însă era altceva. Articolul era stăpânit, avea forţă şi un anumit umor sumbru ; nu se repezea ca un cîine turbat şi nu făcea spume la gură.
Citi articolul de la un capăt la altul şi dădu ziarul la o parte.
— Mă-ntrcb cine mi l-a trimis ? Şi cine a scris aceste fraze ? sînt absolut scandaloase.
Dar erau oare cu adevărat scandaloase ?
îşi mai turnă o ceaşcă cu ceai şi rămase gînditoare privind prin fereastra înaltă la razele soai'elui de noiembrie care se jucau printre crengile verzi ale cedrilor. Arborii aceştia erau desăvîrşiţi, de o măreţie perfectă, iar măreţia Tăcea parte din firea Ursulei Brandon. Nu suporta vulgaritatea sub nici o formă, şi de aceea dezgustul ei pentru *Trompeta* era pe deplin justificat. Dar acest articol ! Boxall n-ar fi putut scrie niciodată aşa ceva. Era ca şi cum l-ai pune pe Emerson [1] să predice într-o bisericuţă jalnică.
— Cred că a fost scris de tipul acela, Wolfe. Această idee o tulbură şi mai mult. Nu-i trecuse supărarea, dar dispreţul dispăru.
— Trebuie să mă ocup de asta. Crump ar face bine să vină la mine.
Dar toată această poveste cu *Trompeta* avea să i se spulbere din minte într-o clipă. Stînd la fereastră ceva mai tîrziu în dimineaţa aceea îl văzu pe Whitehead, grăj-darul, venind călare. Omul părea speriat. Ea îi trimisese să-l însoţească pe Aubrey.

Ursula Brandon îl întîmpină sub portal.
— Ce s-a întâmplat, Whitehead ?
[1] Ralph Waldo Bmo-rson (1803—1802), filosof spiritualist, publicist şi poet icmericun. Critic ai moravurilor burgheze (..Natura", ,,Aleşii omenirii", „Poeme alese") *ţn, rcd.}.*

Grăjdarui descăleca. Ochii săi evitau s-o privească pe doamna Brandon, şi faţa albă ca varul îi era acoperită de broboane de sudoare.
— E vorba de domnul Aubrey. A căzut de pe cal, doamnă.
— E grav ?
— Mă tem că şi-a rupt piciorul.
Doamna Brandon respiră adînc. Părea un suspin de uşurare după un moment de tensiune.
— Cum s-a întîmplat ? Omul părea gata să plîngă.
— Nu sînt eu de vină. Domnul Aubrey s-a încăpăţînat. Nu m-a ascultat cînd i-am spus. Am căutat să-i prind frîul, dâr m-a lovit cu cravaşa.
— Ce-a făcut, Whitehead'?
— L-a pus pe bietul ponei să sară peste o poartă închisă. Blinker n-a reuşit, nu-i vina lui... Pe domnul Aubrey o să-l aducă trăsura domnului Sanderson. M-ani gîn-dit să vin înainte.
— Mulţumesc, Whitehead. Ia calul şi du-te fuga la doctorul Threadgold. Spune-i să vină imediat.
Grăj darul duse mîna la şapcă, încalecă şi plecă val-vîrtej.
Accidentul lui Aubrey Brandon provocă o comedie care îşi avu momentele ei de patos autentic. Oamenii răsfăţaţi suportă greu durerea, şi ţipetele băiatului au putut fi auzite pînă departe în Navestock, cînd Whitehead şi un alt servitor îl purtară pe scări în camera lui. Muşcă mîna grăjdarului, aşa cum un cîine strivit muşcă mîna întinsă ca să-l ajute. Lucrurile atinseră apogeul cînd sosi Montague Threadgold.
— Dumnezeule, Doamne ! Bietul băiat ! Ia să vedem acum dragul meu, ce putem face. Vrei ?
Era mieros şi plin de solicitudine. Băiatul mai purta costumul de călărie, pantalonii şi ghetrele îi erau pline de noroi, un picior i se bălăbănea neputincios.
Fluturîndu-şi mîinile în aer, Thereadgolcl dădu să se apropie.
— Şi acum, puiule, trebuie s-avem curaj. Băiatul slobozi un urlet sălbatic.
— Să nu-l atingi ! Nu vreau să m-atingi !

■— Haide, haide... ■— Aubrey, dragă !...
— Să nu pună mîna pe mine... îţi spun... e un prost bătrîn...
— Aubrey !
Threadgold încercă să grăbească lucrurile. Ochii băiatului luciră ca aceia ai unei pisici. Se smuci sălbatic, ur-lînd de frică şi de furie. Faţa roz a lui Threadgold deveni stacojie. Palma tînără şi tare a lui Aubrey îl izbi peste nas. Medicul se dădu înapoi, îndreptindu-şi ochelarii şi începu să strănute.
— Aubrey....
— Am să-l muşc...
Copilul era înnebunit de groază şi de nestăpînit.
— Hm... Hm... Stimată doamnă, eu...
Faţa lui Threadgold era pe jumătate ascunsă în batista de mătase. Urechile şi ceafa erau de un roşu aprins.
— Cred... hm, că ar fi re... hm... recomandabil să mai aşteptăm...
Ursula Brandon îi aruncă o privire consternată.
— Dar nu se poate ! Copilul nu poate fi lăsat aşa...
— Scumpă doamnă, poate reuşiţi să-l calmaţi dumneavoastră.
Doamna Brandon încercă, dar fără succes. Probabil că pe Aubrey îl îngrozea cel mai mult smiorcăiala neputincioasă a lui Threadgold. Durerea refuza neîndemînarea, şi băiatul era h oţărî t să se apere.
>— Să nu pună mîna pe mine nătărăul ăsta bătrîn !
Threadgold se retrase în carapacea lui pompoasă.
— Dragă doamnă Brandon, cred că altcineva trebuie să încerce să-l convingă. Eu...
Neajutorarea lui o enervă.
— Fără îndoială. Dar copilul nu poate fi lăsat să zacă aşa.

— E imposibil să fac ceva cu el.
Situaţia ei disperată o făcu să-şi calce peste mîndrie. —■ Ai ceva împotrivă dacă trimit după doctorul Wolfe ? Să considerăm că e un caz de forţă majoră.
— Stimată doamnă, dacă doctorul Wolfe este chemat, eu nu pot accepta nici un moment ideea de a-l întîini.

Răspunsul o irită şi mai mult, şi ea îi făcu semn cu mina să plece.
— îmi pare rău. Dar trebuie făcut ceva. Voi trimite /lupă doctorul Wolfe.
Threadgold plecă. ,- Wolfe fu introdus în sufrageria lambrisată a cona-'cului „Iertării" la vreo două ore după plecarea precipitată a lui Threadgold. Focul ardea în cămin, aruncînd o lumină caldă asupra panourilor de lemn în stil Iacob, cărora nu le fuseseră adăugate zugrăvelile, pînzele sau tapetele victoriene. Incrustaţiile şi sculptura de deasupra căminului erau foarte frumoase.
Wolfe stătea în picioare admirîndu-le şi încălzindu-se Ia foc, când doamna Brandon îşi făcu apariţia.
Purta o rochie dintr-o stofă de culoare roşcată, care Căpăta luciri metalice-aurii în lumina molcomă din cameră. Se uită drept la Wolfe, cu o expresie uşor arogantă. Avea o paloare şi o rezervă firească. Străinii erau ţinuţi la distanţă. Dar, mai ales acum dorea să-l facă să înţeleagă că a trimis după el numai dintr-o necesitate urgentă.
— Fiul meu şi-a rupt piciorul. Doctorul Threadgold . n-a putut face nimic cu el. Am trimis după dumneata.
— înţeleg.
— E un caz de urgenţă.
Expresia de pe faţa lui Wolfe o făcu să se oprească. Părea să spună : „înţeleg perfect. Dar nu trebuia să-mi explici de ce ai binevoit să recurgi la mine".
■— Vrei să vii sus ? — rosti ea simplu. Trebuie să-ţi spun că băiatul e foarte nervos.
Wolfe o urmă în tăcere, asemenea unui medic chemat 'din tabăra adversă pentru a ajuta cavalereşte un inamic bolnav.
Cum intră pe uşă, Wolfe se duse drept spre pat şi întinse mîna. Aubrey Brandon îl examina bănuitor, ca un animal sălbatic, gata să muşte.
!— Ai avut ghinion, domnule. Te-ai cam hazardat, ai ? Dar probabil că a fost o cursă frumoasă acolo, la Ches-terton. E un loc splendid pentru galop.
Era o atitudine de la bărbat la bărbat, deschisă şi directă. După o clipă do ezitare, Aubrey Brandon întinse şi el mîna. Wolfe o strînse uşor şi luă loc lîngă pat.

.__ Ai încercat o săritura grea, aşa o ?
— Da...
__ Ştrengarule ! Aşa arată cei temerari ce sînt în
stare. Am avut şi eu odată un picior rupt, am nimerit sub o roată de căruţă la Londra. Iţi vine să scrîşneşti din dinii, mai ales cînd te mai şi înhaţă o brută de poliţist. Nu," n-am să te fac să suferi prea mult. Nu-i de loc intenţia mea.
Chipul băiatului so lumină vizibil.
— Ştiţi, mă cam doare.
— Mie-mi spui ?
— Abia mă ţin să nu ţip. —■ Ştiu că n-ai să ţipi.
încercă şi reuşi să trezească orgoliul băiatului.
— Va trebui să scoatem ghetrele şi cizmele, apoi şi pantalonii. După ce te vom dezbrăca binişor, te vom pune în pat. Ai să vezi,' o să-ţi tai pur şi simplu nasturii, tot aşa şireturile şi cusăturile, şi-o să te scot afară ca pa un piu din găoace.
Aubrey clipi.
— Credeţi că pot să beau un pic de brandy ?
— Brandy ! N-are ce să strice.
— Am să suport, ai să vezi !
— Bineînţeles c-ai să suporţi. Totdeauna mi-a plăcut să am de-a face cu oameni care ştiu să călărească.
Doamna Brandon trecu alături şi sună clopoţelul. Cînd se-ntoarse, văzu că Wolfe îşi adusese trusa şi, aşezat pe marginea patului, scotea bandajele, vata şi alelele cu o nepăsare voita. Alese un bisturiu dintr-o cutie şi-l arătă tînărului Brandon.
— Asta taie bine ! Nici n-ai să simţi cum am să-ţi scot cizmele şi ghetrele. Pun rămăşag pe şase *pence* că n-ai să ţipi.

Ursula Brandon se strecură lîngă pot şi se aşeză la eă-pătîiul fiului ei. în ochii băiatului apăru o licărire de mîndrie. Wolfe găsise tonul just. Erau doi oameni de lume care se-nţelegeau între ei. Nici urmă de „bietul meu băiat", „drăguţul de el".
Ursula Brandon ţinea mîna lui Aubrey într-a sa şl-l urmărea pe \yblfe cum lucra, Era vesel, calm, răbdător, vorbea în timp ce-şi vedea de treabă, aruncînd din cîrîd
235
în cînd o privire spre băiat, Indemînaroa şi blîhdeţea lui erau remarcabile. O dată sau de două ori, Ursula Bran-don se uită la profilul bărbatului. Avea simţămîntul straniu de-a fi dominată, intrigată fără voia ei. Articolul dia *Trompeta Wannington-vA|A* îi reveni în minte. Nu putea fi decît el şi nimeni altul omul chemat să proclame asemenea adevăruri. Cuvîntul *adevăr* se impunea de la sine, era direct şi fără compromis.
Intr-o jumătate de oră, Aubrey Brandon fu bandajat,-dezbrăcat şi băgat în pat. E drept că băiatul seînci şi îşi pierdu o clipă curajul cînd medicul se apucă să-i aşeze osul. Dar Wolfe îi întinse mînuşa lui de piele. , — Muşc-o, băiete, Ştiu că o să te doară puţin, dar o să terminăm repede.
Şi Aubrey suportă durerea cu o răbdare care o uimi pe maică-sa.
Ii era recunoscătoare lui WoKe, şi impresionată de felul cum se purtase cu fiul ei.
Medicul îşi strîngea trusa şi vorbea cu Aubrey.
— Ai fost un adevărat spartan. Acum vreau să stai liniştit. S-ar putea ca piciorul să te mai doară puţin, iar atelele să te incomodeze, dar trebuie să strîngi din dinţi şt să rabzi. N-o să dureze mult.
Se apropie de el şi-i strînse mîna..
— Vreau să te-ntreb dacă ţii minte cînd mi-ai oprit poneiul în Strada Podului,
-— Desigur.
•— Vii şi mii ne ?
—- Dacă va fi nevoie de mine — bineînţeles.
■— Nu-l vreau pe bătrînul Threadgold.
— Gata, gata, Aubrey dragă. Nu mai vorbi atît. Âi să oboseşti.
Ursula Brandon îl însoţi pe Wolfe la parter.
Mîna ei albă aluneca pe balustrada neagră de stejar, iar paşii abia i se auzeau pe treptele masive. Distincţia şi atmosfera de mister care o înconjurau făceau parte din această casă, din tradiţia ei. Doamna Brandon era dintre femeile pentru care stîngăcia pare ceva caraghios şi respingător. Nobleţea şi perfecţiunea mişcării mergeau mină în mină.
236
In timp ce cobora scările era pe deplin conştientă de prezenţa bărbatului din spatele ei. El nu rostise nici un cuvînt de cînd ieşiseră din camera copilului. Tăcerea — chiar şi pentru o persoană tăcută — poate să pară enigmatică şi să aţîţe curiozitatea. Ursula Brandon simţi deodată dorinţa de a pătrunde în forul lăuntric al acestui om.
— Dar dacă o să aibă dureri mari ? Intră în sufragerie, privindu-l peste umăr.
— Vă pot trimite ceva care să-l calmeze. In orice caz, nu trebuie să-i scoatem atelele. Dar presupun că Threadgold îşi va asuma răspunderea în continuare.
Fu surprinsă ea însăşi de răspunsul ce-i scăpă fără voia ei.
— Nu.
— Deci, doriţi să vin tot eu ? ■— Dacă vrei.
— Dar cum rămîne cu doctorul Threadgold ?
— A abandonat cazul. Băiatul meu nu vrea să-l asculte. Numărul din *Trompeta Wannington-ului* se afla pe pervazul larg de stejar al ferestrei, ca o pată albă scăldată în soare. Wolfe stătea lîngă foc, simţindu-se ca un străin într-o ţară străină. Era un muncitor şi un om care a luptat din greu, iar o atmosferă ca aceea de la „Iertării" era ceva nou şi ciudat pentru el. Măreţia rezervată a casei avea ceva grav, critic, ca o privire neprietenoasă. Oamenii care trăiau în aceste încăperi spaţioase gîndeau altfel şi erau puşi în mişcare de alte impulsuri. Wolfe avea o senzaţie vagă de stînjenire, că e înconjurat de prejudecăţi pe care nu le înţelege.
— Ai văzut articolul din ziarul acesta ?
Ursula Brandon traversă încăperea, luă ziarul şi-l întinse lui Wolfe. îl observă atentă în timp ce el i-l luă din rnînă.
— Nu ştiu cine mi l-a trimis. Asemenea lucruri te indignează pe moment.
— Da. Ştiu despre ce-i vorba.
Avea simţămîntul că toate fantomele ancestrale care bîntuiau castelul ..Iertării" se

furişaseră în cameră şi-l primau : cavaleri, iacobini, conservatori, aristocraţi neîncrezători, plini de dispreţ.

— Nu ştiu cine v-a trimis ziarul. Eu am citit articolul pentru că sînt autorul lui.
O privi drept în ochi.
— Mi-am închipuit.
Nu părea supărată, şi nici ironică. Chipul ei avea o gravitate blîndă, cuminte, fără urmă de neîncredere.
— La început am fost indignată. Dar sînt acolo lucruri rezonabile, spuse fără vulgaritate.
— Vă asigur...
— Da, asta este ceea ce te face să n-ai încredere în asemenea fiţuici. E un lucru atît de respingător încît a trebuit să trec peste prejudecăţi.
Se uită la el serioasă şi sinceră :
— Aş vrea să te întreb ceva...
— Orice doriţi.
— Toate aceste lucruri sînt adevărate ?
— După cîte ştiu, da.
— Mulţumesc.
Se. în toarse spre fereastră şi rămase eu ochii aţintiţi spre grădină. Atitudinea ei îl nedumerea. Nu ştia dacă însemna o indiferenţă rece sau dacă era vorba de o minte mai subtilă decît îşi închipuise, care îl observa şi stătea în expectativă sub această rezervă de gheată.
Începu să-şi pună mănuşile.
— Doamnă Brandon, vă pot asigura de întreaga mea sinceritate. Sînt dintre oamenii care vor ea lucrurile să se schimbe. Nu sînt un politician demagog.
— Ştiu.
Ea rămase la fereastră, cu capul luminat de razele care pătrundeau printre romburile zăbrelelor.
—• Să mai vin mîine ? îmi dau seama că nu-i uşor să priveşti lucrurile dintr-un alt punct de vedere.
Doamna Brandon îşi întoarse faţa spre el.
— Să nu crezi că m-ar putea opri o astfel de prejudecată. Totuşi, îţi mulţumesc că te-ai gîndit la asta. Te rog să te ocupi de fiul meu.
— Mulţumesc, o voi face bucuros. Ieşi, simţindu-se uşor ameţit.
CAPITOLUL XXVIII
Ocupîndu-se de situaţia din Nave-stock, *Trompeta V/annhigton-ului* îi dezamăgi pe cititorii cărora le plăcea ca textele pe care ie înghit să fie mai întîi mînjite cu noroi. Ziarul se disciplinase şi învăţase să mînuiască faptele. Lipsa de trivialitate stîrni uimire în Navestock şi îi făcu pe oamenii mărunţi şi laşi de felul domnului Wilks să se simtă prost. Un zeu puternic se afla în spatele zeilor, dozînd, dirijînd, lansînd toate aceste dezvăluiri cu o imparţialitate rece. Şpalturile lui Boxall purtau tăieturi şl corecturi făcute cu creionul albastru de o mină autoritară şi iscusită. Nu se citau nume. Erau combătute doar faptele, şi nimic altceva.
Turrell adoptă o atitudine batjocoritoare, sub care se ascundea profunda sa exasperare. Obişnuita polemică gazetărească, publicarea unor scrisori calomnioase, calificarea duşmanilor drept demagogi politici erau lucruri pe înţelesul lui. Dar *Trompeta* practica o tactică nouă. Dulăul Radical nu lătra, aşa că Dulăul Conservator nu putea să latre nici el. Ziarul abandonă vechiul arsenal bombastic şi gălăgios. Turrell avea senzaţia că era atacat de un nou tip de artilerie, mai ştiinţifică.
— Cred că în curînd ăştia o să se lase păgubaşi — spunea el fiului său —, puţin îmi pasă de ceea ce au de spus otrepele astea. Trebuie să fim uniţi, şi n-au decît să-şi scuipe toate minciunile lor. Să nu-i luăm în seamă şi să ne păstrăm demnitatea.
Tor, fanfaronul, ardea de dorinţa de a ataca neîntîrziat.
— Ascultă, tată, chiar nu vrei să facem nimic ? Doar Ştim cine se află în spatele acestei afaceri.
—' E individul ăla, Wolfe.
— Da, şi bătrmul Crabbc. însă nu poţi să burduşeşti un bătrîn ramolit, dar pe felcerul ăla...
— Lasă-l în pace, Tor, lasă-l să se înece în propria lui hazna. Doar nu vrem ca toţi

nebunii din oraş să-şi închipuie c-a pus la cale ceva de care ne e frică.
Apoi, cei care redactau *Trompeta* făcură o nouă mişcare subtilă. în numere consecutive din aceeaşi săptămînă apărură una lingă alta descrierea moşiei admirabil administrate a lordului Blackwater şi descrierea stării deplorabile în care se afla o anumită parte a oraşului Navestock. Nu erau trase nici un fel de concluzii, ci doar arătate fără ocol contrastele izbitoare. Cei care citeau ambele dări de seamă puteau să compare singuri faptele şi să tragă propriile lor concluzii. Pe de o parte, moşia unui om luminat si generos, crescut în cele mai bune tradiţii şi însufleţit de răspunderea sa de aristocrat. Pe de allă parte, cinismul egoist şi fără scrupule al unui burghez îmbogăţit. Cineva făcuse Investigaţii foarte precise. Descrierea moşiei lui Blackwater era o capodoperă — luminoasă, proaspătă, vie şi fidelă pînâ în cele mai mici amănunte. Descrierea ulicioarelor şi a aleelor de pe malul rîului nu era mai puţin exactă şi sugestivă. Forţa brutală a faptelor era zdrobitoare. Spiritul de sinceritate necruţătoare era asemenea unui deget acuzator, dar nu erau pomenite nici un fel de nume.
Acestea Se impuneau de la sine. Oamenii spuneau : —■ Ia să vedem, pe unde-şi scoate cămaşa bătrinul Turrell.
— Dacă bordeiele lui Wilks ar fi fost ale mele, le-aş fi dărîmat de mult.
Totuşi, Navestock-ul — Navestock-ul proletar — nu era nici pe departe mulţumit. Fusese născut şi crescut în aservire şi slugărnicie. Nu avea încredere în aceşti oameni prea energici, porniţi să întoarcă totul cu susuî în jos.
— Ce rost are să se dea la Turrell ? Omul nu este perfect, dar îşi cheltuieşte banii aici. Şi s-admitem un moment că-l vor face să dărime străzi întregi ; totuşi nu-l vor putea sili să le ridice la loc, nu ? Doar nu poţi obliga un om să clădească. Şi s-admitem că-şi închide fabrica de bere şi-i dă afară pe oameni, ce se întîmplă atunci 1

■ •:'•:, eu «li Un cu ăştia carc-ş! vira nasul oriunde. Să ei afurisiţi cu simpatia lor cu tot ! Să ne lase-n pace '•
Nu e om căruia să nu-i placă o desfăşurare drama! a lucrurilor, şi Heetcr Turrell avea simţ dramatic. E £plaudat şi încurajat de tinereii bătăioşi şi linguşitori care se adunau în sala de biliard a hotelului „Cerbul alb"," Turrell junior era un fel de George al IV-Iea al Nave-stock-ului, primul gentleman al oraşului şt arbitrul eleganţei.
Aceşti războinici încercaţi, aceşti bărbaţi de lume su-perbi, i se alăturară cu entuziasm..
— Pe cinstea mea ! Asta-i jocul ! Trage-i o mamă de -bătaie individului !
— Ce-ar fi să-i facem o baie în rîu ?
—- Sau să-l băgăm în propria lui fîntina ! Se zice eă-'t piac fîntînile.
Ilector Turrell, cu pălăria dată pe ceafă, stătea rezemat de masa de biliard, jueîndu-se cu tacul.
— Las-că-l scot eu din circulaţie. N-aveţi decît sa -veniţi cu mine şi să vă uitaţi. Dar nu cumva să vă băgaţi Nu vreau nici un amestec.
— Amestec ! I-auziţi ce spune ! .— De parc-ar avea nevoie !
— Pariez că altcineva o să strige după poliţie.
Acest zeu tînăr, homeric, mirosind a ambrozie, mergea cu paşi mari prin oraşul Navestock. Avea un exemplar din *Trompeta Wannington-ului* în buzunar şi un baston gros în mîna dreaptă. Acoliţii săi îl urmau de la distanţă — tineri eleganţi, voinici, umflaţi în pene, răspîn-dind în Navestock „frumuseţe, geniu şi bucurie".
Hector Turrell ajunse la poarta doamnei Loosely. O deschise împingînd cu vîrful bastonului plăcuţa de alamă a lui Wolfe. Servitoarea doamnei Loosely lustruia ciocanul de alamă de la uşa de intrare.
Servitoarea era urîtă. Puteai descoperi acest lucru fără s-o priveşti, numai după expresia din ochii lui Turrell, Se uita la o femeie urîtă ca la o mîrţoagă prăpădită.
— Domnul Wolfe e acasă ?.
— Nu, domnule.
— Ştii unde poate fi găsit ?,

—• Cred că s-a dus dincolo, la domnul Crabbe, • domnule.
Se întoarse şi porni în direcţia casei lui Jos'nua Crabbe, I • fluturîndu-şi bastonul spre grupul de la sala de biliard, I care se oprise la o oarecare distantă.
Intîmplarea făcu în aşa fel ca Wolfe să iasă pe poarta '» lui Joshua Crabbe tocmai în clipa cînd Hectar Turrell apărea în capul străzii care ducea spre

Strada Evei. Era un I cartier liniştit al oraşului, şi singura prezenţă umană era j a tocilarului şi reparatorului de umbrele din Navestock, 1 eare-şi vedea de lucru lingă căruciorul lui, sub unul din | plopii lombarzi ce creşteau de-a lungul şoselei.
în goana sa după dramatism, Hector Turrell ar fi pre- | ferat ceva mai multă publicitate. Totuşi, tovarăşii săi de ii la „Cerbul alb" trebuiau să apară dlntr-o clipă în alta ca.„jH să fie martori la eveniment, iar Timothy Bumby, tocilarul, 'J era cel mai bun colportor pe care şi l-ar fi putut dori. J Turrell înainta în întîmpinarea lui Wolfe, care coti şi '> el în direcţia lui. Trotuarul din faţa zidului de piatră ai lui Joshua Crabbe era foarte îngust, aşa că doi oameni nul puteau să treacă fără ca unul din ei să calce în rigolă sau 1 să stea lipit de zid. Wolfe mergea cu ochii în pământ.
— Bună dimineaţa !
Hector Turrell băgă mina în buzunar şi scoase un nu- 1 măr al *Trompetei Wamiington-ului.*
— O clipă, te rog.
— Ce doreşti ?
<— Cred că cunoşti fiţuica asta ?
— Să zicem că da.
Vocea lui Wolfe era ciudat de calmă. Faţa i se înăsprisM şi deveni mai rigidă. Auzi poarta lui Joshua Crabbe des-a chizîndu-se. Era Adam Grinch, care ieşi şi se opri să vadă\i ce se întîmplă. De cealaltă parte a străzii, vreo zece „fanţi" stăteau agăţaţi de balustrada de la marginea trotuarului,» aşteptînd începerea spectacolului.
■— Ascultă aici, dumneata ai scris bazaconiile astea ? I
— Ce te priveşte pe dumneata ?
— Mai mult decît îţi închipui, dacă e vorba ca cinevaj să-mi ponegrească tatăl.
..

— Aici nu se spune nimic împotriva tatălui du-niitaie.
—. Lasă tertipurile astea. Dumneata ai scris asta ?
— Da, eu am scris.
Cu o mişcare bruscă a braţului, Turrell zvîrii ziarul în obrazul lui Wolfe. Ridică bastonul şi încercă să-I în-li'aţe de după gulerul hainei. Wolfe se apără cu o mişcare fulgerătoare a cotului.
— Stai. Dacă vrei...
— Ticălos afurisit î
— Te previn...
Adam Grinch alergă în grabă, dar destinul lovi mai înainte ca el să ajungă la cei doi. Hector Turrell zbură îm-pleticindu-se, expediat de un pumn puternic în grumaz.
Tocilarul îşi oprise roata şi stătea în mijlocul drumului. Scuipă cu scîrbă. Grupul de la sala de biliard îşi mai pierdu din siguranţă.__♦J
— E un animal tînăr şi puternic, domnule Wolfe.
— E-n regulă, Grinch.
— Dă-l naibii -— spuse tocilarul —, că n-a păţit nimic.
Turrell, puţin năucit şi mirat, se ridică şi se repezi din nou la Wolfe ca o fiară întărîtată. Dar trufia lui sălbatică şi dorinţa de a-şi doborî adversarul nu-i puteau ajuta. Lupta împotriva unui adversar experimentat, care avea avantajul înălţimii, precum şi sîngele rece al unui caracter perfect echilibrat. Pe vremea studenţiei, Wolfe înfruntase şi doborîse luptători mai tari decît Hector Turrell.
Grupul de la sala de biliard se dezumfla văzînd cu ochii de-a lungul balustradei de peste drum. Tocilarul chicotea înfundat. Wolfe, ferindu-şi capul, dădu la p

parte mîinile lui Turrell ca nişte surcele. Pumnii lui tari şi vîn-joşi îşi nimereau ţinta fără greş. Părea să fie teafăr şi nevătămat. Turrell fusese trimis la pămînt de două ori, înainte ca bunii săi amici să traverseze strada şi să se interpună.
— Lasă-mă să troc, Aily. naiba să te ia...
— Tipul te-a lovit rău. Erai năucit de tot. ■— Stai aşa, Tony !
— Daţi-mi drumul, nătărăilor !
Ui*
243
• Termină, nu vrem scandal. Să meargă cineva peste drum să-i dea ceva lui Bumby ca să nu trăncănească ce nu trebuie.
îl înconjurară pe idolul lor, îi ridicară de jos pălăria şl bastonul, şi-l luară de acolo. Un om care se ştie bătut se lasă uneori convins în ciuda injuriilor şi ifoselor sale. Dar Bumby, tocilarul, nu voia să se lase convins î
— Vedeţi-vă de treabă, domnule Toft; nu v-aţi găsit omul. Eu nu iau bani ca să zic cum vreţi dumneavoastră. Asta-i bună ! O jumătate din oraş s-ar bate să mă cinstească cu un păhărel ca să le povestesc cum a fost— şi dumneavoastră ştiţi cum a fost.
— Ticălos bătrîn ! Tocilarul chicoti.
Adam Grinch, cu braţele sale bronzate, bărbat puternic şi puritan convins, mîndru de propria sa forţă, stătea solemn alături de Wolfe.
— A fost judecata lui Dumnezeu, domnule. Vreţi să intraţi în casă la domnul Crabbe ca să vă spălaţi pe mîini ?
Focul luptei nu se stinsese încă în ochii lui Wolfe.
— N-am păţit nimic, Adam. Mă duc acasă, în Strada Evei.
Grinch se depărta şi-l găsi pe Crabbe afară, în faţa uneia din uşile de sticlă. Era gata de plecare pentru plimbarea sa zilnică prin grădină, iar ghetrele de postav negru făceau ca picioarele lui să semene cu nişte labe de curcan. O siluetă firavă, desigur, dar această fragilitate avea ascuţimea teribilă a unei limbi de foc.
— Ce-a fost gălăgia aia, Adam ?, ■— Aţi auzit-o, domnule ?
— Da.
— Fiul ăla de diavol, tînărul Turrell, a încercat să bală un om mai bun decît el.
Ochii lui Crabbe avură o sclipire înverşunată.
— Fiu de canalie, Adam ! Ce s-a întîmplat ?
— A fost lovit de mînia Domnului. Domnul Wolfe e un luptător straşnic, un om cu pumni tari. I-a dat o lecţie huliganului ; se vede că se pricepe. Era să-i mute capul din loc.
Tabachera de aur apăru ca prin farmec.
— Ia o priză, Adam.
244
-— Nu zic nu. demni
— Ei ! Ce zi mare pentru de-al de Turrell ! O să sară. ;us de bucurie, ce zici ! Asta-i bună — e bună de tot 1
ii adeşte vestea prin oraş, Adam. Să ştie toţi.
— S-a făcut, domnule. Timothy Bumby, cîrpaciul, a de faţă. Ştiţi cum i se spune lui Bumby, domnule % i Limbă-Lungă".
— Lasă-l să trăncănească.
Căută în buzunarul de la haină şi scoase o monetă da cinci şilingi.
— Du-te şi dă-i-o lui Bumb}', Adam. Plimbă-i-o pe sub nas. Spune-i să umble cu povestea prin tot oraşul. Trebuia să mă chemi să văd şi eu, Adam. Un Turrell să mănînee bătaie la Navestock ! Merge bine, merge bine.
CAPITOLUL XXIX
- Milă de cei -arad ! Să ştiţi că nu-i bună nici prea multă milă. Doamne Dumnezeule ! Ei gîn-desc altfel decît ne închipuim noi. Dacă te laşi impresionat de toate aceste prostii sentimentale, te poate costa o avere
Aşa vorbea bătrinul Crump, îneălrindu-si poalele redingotei Ia focul caro ardea în cămin, la „Iertării". Faţa lui radia o şiretenie părintească, în timp ee căuta să discrediteze compasiunea pe care John VVolfe reuşise s-o trezească în sufletul Ursuiei Brandon.
Tînarul 'Aubrey, cu piciorul in gips. şchiopăta prin cameră ajutîndu-se cu două bastoane. *în* mod ciudat. VVolfe îl atrăgea din ce în ce mai mult. Crump, cu cinismul său obişnuit, bănuia că mama urmase exemplul fiului.
— Mărturisesc că n-am prea multă dragoste pentru cei săraci.

— Aveţi dreptate, doamnă. Nn sînt demni de dragoste. I.ăsaţi-i în pace. Orice aţi face, ei tot o să găsească motiv să cîrUască.
— Totuşi avem anumite răspunderi.
— Şi ni le îndeplinim. Să zicem că mi-aţi spune : „Domnul Wolfe e de părere că Navcstock-ul trebuie întors cu susul în jos". Eu vă voi răspunde : „Scumpă doamnă, este firesc ca domnul Wolfe să aibă asemenea păreri, în virtutea ocupaţiei sale. Profesiunea oricărui om, inclusiv ^ profesiunea religioasă, constituie o ocupaţie.' Niciodată să nu luaţi prea în serios un aşa-zis expert".
Privirea ei trecu pe lingă avocat-şi se opri deasupra icărilor.
— Vreţi să spuneţi că acest om nu-i sincer ?
— Departe de mine aşa ceva. Dimpotrivă, el este exact ceea ce eu detest mai mult — un fanatic. Oamenii de felul lui nu renunţă ia ideea lor pînă la moarte. Şi sînt gata să lupte pentru ea — aşa cum a aflat-o desigur şi tînărul Turrell.
Ursula Brandon îi aruncă una din acele priviri enigmatice care îl nedumereau totdeauna pe Crump. Nu se simţea niciodată la îndemînă lîngă această femeie. Era una dintre acelea care spunea : „Da". „Nu", şi se gîndea la cu totul altceva. Oamenii care nu vor să-i contrazică pe alţii nu pot fi niciodată strînşi cu uşa sau puşi cu spatele la zid.
■—■ E ceva adevărat în toate aceste bîrfeli ?
— Ilector Turrell a plecat să tragă o bătaie şi s-a ales el însuşi cu o bătaie. Cel puţin atît e sigur. In ce mă priveşte nu-mi pare rău.
Se prefăcu că priveşte drept înainte, dar o observa cu coada ochilor săi mici şi vicleni. Văzu o umbră ciudată de emoţie trecând pe faţa ei. Poate că nu fusese decît un reflex al focului din cămin. Femeia nu se trăda cu nici uri cuvînt.
Crump spuse plin de importanţă :
— Un nrucos obraznic — asta e ! Ei bine, scumpă doamnă, mai gîndiţi-vă la toate acestea. Nu lăsaţi ca o falsă milă să fugă cu carnetul dumneavoastră de cecuri. In aceste chestiuni nu trebuie niciodată să iei o hotărîre pripită, înainte ca mintea să cîntărească totul pe îndelete. Plecaţi peste două săptămîni ? Mai întîi în Italia ? Şi cînd te gîndeşti că pînă la vârsta asta eu n-am pus niciodată piciorul afară din Anglia !
Nimeni nu era mai activ decît Crump pentru a consolida opoziţia din Navcstock faţă de reformele propuse de VVolfe. Cu un zîmbet cinic şi totodată încurajator ştia să desfiinţeze toate opiniile extravagante. Unui client chinuit de îndoieli, zîmbctul lui părea să-i spună : „Fleacuri! Domnule dragă, nu te băga să lupţi pentru interesele altuia !"
Avea multă fermitate acest Crump. Dacă ocupa o poziţie, nu era uşor să-l scoţi de acolo. Cunoştea prea bine terenul, ceea ce se putea şi ceea ce nu se putea face.
, Se pi\< ru tacticile fâbiene '. Umbla fu in
Navestoek agaie, cu un aer zeflemitor.
— Sînt un om al legii — îi spunea lui Wilks —, şi ap'ăr legea. Dacă există o mişcare sau o idee care nu-şi găseşte locul în cadrul legii, atunci pentru mine ea nu exis'tă. Tot ce n-a fost legiferat, nu contează. Ştii cine îţi este duşman. Bărînul Crabbe se află în fruntea întregii afaceri. Dar ei nu pot face nimic cit timp voi ceilalţi, oamenii cumsecade, vă ţineţi tari.
Crump reuşi chiar să-l scape pentru un timp pe Ro-bert Flemming de îndoielile care îl *h*
■— Un exaltat îşi exagerează totdeauna cazul. Lăsaţi lucrurile aşa cum sînt un an de zile, lăsaţi mîlul să se aşeze. Şi atunci vom vedea ce se află pe fundul apei. Am oroare de agitaţie. Este ridicol să ne lăsăm băgaţi într-o combinaţie absurdă de bătrînul Crabbe şi de doi fanatici ca Wolfe şi Boxall. Nu. Să acceptăm cîteva idei utile, dar să fim lăsaţi să ne facem reformele cînd .şi cum vom crede de cuviinţă. Nu e bine să ne lăsăm conduşi de pasiune în asemenea treburi.
— Dar dacă presupunem că s-ar declanşa o epidemk- ?
— Acesta e unul din termenii lor de propagandă, 'domnule Flemming. Este o sperietoare făcută dintr-o bucată de pînză şi o coadă de mătură. Cunosc eu asemenea sperietori.
Conştient sau inconştient, cei din Navestoek adoptară atitudinea indiferentă şi cinică a lui Crump. Ziarul conservator, deodată foarte înţelept, pentru prima oară în cariera sa, trecu sub tăcere toată afacerea. Boxall, de la *Trompeta,* stîrni o larmă grozavă, dar zidurile Ierihonu-lui nu se clintiră. Abia dacă apărea vreun cap deasupra meterzelor, să vadă ce se întîmplă jos în cîmpie. Sentinela de pe zid nu văzu nimic în afară de palmieri şi de

[1] [în legătură cu numele lui Quintus Fabius Maximus, zis *Fa-bius Cunctator* (275—209 î.e.n.). general şi om politic roman. Dictator după victoria cartagineză de la lacul Trasimene (217 î.e.n.).

A devenit celebru prin tactica *temporizatoare faţă ele Hannibal].* S-a dai numele cie *fabianism* unei doctrine care preconiza — în opoziţie cu marxismul — trecerea paşnică, treptată, pe calea reformelor de stat, de la capitalism la socialism *(n. red.).*
un derviş prăpădit, care se agita caraghios, suilind din goarnă şi fluturînd un steag roşu. Apoi veni iarna, cu inundaţiile ei groaznice de decembrie, care aruncară toate discuţiile teoretice într-o vremelnică uitare. Rîul Wraith îşi ieşi din maluri şi inundă luncile şi părţile de jos ale oraşului. Zile întregi, Nave-stock-ul'trăi acoperit de ceaţă, cu apele mari curgînd învolburate printre arcadele pe jumătate înecate ale podului şi transîormînd uliţele şi fundăturile în nişte lacuri în miniatură. Pe unele străzi circulau bărci. Peste luncă se vedeau vîrfurile golaşe ale sălciilor apărînd din apă. Cîmpurile erau nişte pătrate mari de argint, mărginite de liniile negre ale gardurilor pe jumătate scufundate.
Inundaţia aducea reminiscenţe biblice : dură şapte zile, lăsînd Navestock-ul ud şi rebegit. Umezeala şi frigul erau pătrunzătoare. Duşumelele şi temeliile multor case erau acoperite de mîl.
. In drumurile sale, călare pe Turpin, care lipăia prin apa neagră şi mocirloasă, Wolfe îşi prevedea o iarnă grea : bolile nu aveau să întîrzie. Prezicerea i se adeveri mai curînd decît se aştepta.
Pe la mijlocul lui decembrie, Wolfe se trezi prins de lucru pînă peste cap. Ii fusese oarecum impus, în ciuda nepopularităţii sale, pentru că devenise necesar oraşului. Noul asistent al lui Thereadgoid era un om amabil, moale şi nu prea isteţ. Wolfe se ciocnea de el din cînd în cînd — un tinerel subţiratic, cu nişte ochelari caraghioşi, o frunte enormă şi un zîmbet timid, împăciuitor. Era un molîu, şi oamenii nu voiau să aibă de-a face cu el. Nu se pricepea nici măcar să bîrfească cu femeile bătrîne. Copiii îşi băteau joc de el pe faţă. îl porecliseră .,Talanga". Thereadgoid alerga cît îl ţineau picioarele sale scurte. Era la capătul puterilor.
Discuţiile teoretice cedară locul realităţilor urgente. *Trompeta* încemi o campanie împotriva proprietarilor de terenuri de lîngă rîu, cărora le revenea de fapt oohgaţia de a-i reglementa cursul.
Conacul „Iertării" era pustiu; stăpîna sa plecase^spre miazăzi, unde măslinii argintii şi marea albastră făceau ca albeaţa zidurilor să pară şi mai strălucitoare.
249
Robert Fleraming îşi petrecea orc întregi la capă Ui ui bolnavilor. La fabrica de bere se clădea o nouă aripă, şi membrii familiei Turrell erau prcoci^ati de cărămizi şi mortar. Joshua Crabbc era ţintuit la pat de prima sa criză de bronşită. Prins de grijile cotidiene, oraşul Nave-stock nu mai avea timp de certuri. Combatanţii se re-trăseseră în taberele de iarnă şi aşteptau o vreme mai caldă şi mai prielnică la primăvară.
Bătrînul Crabbe, imobilizat la pat sub îngrijirea unei bătrîne arţăgoase de vreo şaizeci de ani, aştepta vizitele lui Wolfe ca un eveniment al zilei. Boala îi potoleşte de obicei pe oamenii neastâmpăraţi. Dar Crabbe nu se da bătut. Agitaţia lui era bătăioasă şi emfatică. îşi bătea joc de ceainicul care fieti>ea pe foc, de propriul său torace căptuşit cu un strat de apă, şi pînă la urmă reuşi s-o îngrozească într-atît pe bătrîna femeie, încît aceasta începu să scape lucrurile din mînă. Faţă de Wolfe arbora o veselie cinică, ele parcă ar fi câştigat într-un fel partea cea mai bună din întreaga afacere.
— Asta ţi-e slujba, nu? La urma urmei, moşul primeşte şi el ceva pentru banii lui.
— Am spus eu că-mi pare bine că sînteţi bolnav ?
— Ba îţi pare bine că-ţi poţi satisface oribila clumi-tale mîndrie, ajutîndu-mă pe mine.
— Poate că aveţi dreptate. .
— Ţjne-mă în viaţă. John Wolfe, altfel ai să-ţi pierzi cei mai bun pacient.
— Nu aveţi şanse de a muri. domnule.
— Adevărat ? Uneori am impresia că nu-mi iei cazul în serios.
— Inima dumneavoastră este încă într-o stare foarte bună.
— Doamne fereşte ! Iată unui care-rni vorbeşte despre inima mea. In oraş lumea se jură că nu am ceva care să semene a inimă. Poate că nu o decît o pompă de alamă. Mi se pare că lucrurile n-au prea avansat pînă în prezent, nii ?
— Vă referiţi la reformele noastre ?
— Exact.
— Cei mai mulţi dintre noi avem acum altceva de făcut. Doamna Branclon e plecată în Italia : speram să
putem găsi sprijin la ea. Eu îmi vizitez zilnic cei şaptezeci de bolnavi ai mei.

.— Asta nu-i pune pe gânduri, John Wolfe ?
— Ar fi putut să-i pună, dacă cei mai mulţi dintre pacienţii mei n-ar fi fost locatari ai cocioabelor.
— Da, aceştia sînt bine ancoraţi şi nu au de gînd să se urnească. Eu aud multe. Cunosc linia pe care a pornit Crump. O canalie vicleană, Crump ăsta. Aşteaptă să mă fac eu bine, şi le punem noi dedesubt o altă bombă care să le facă praf respectabilitatea. Trebuie să mă faci bine pînă la Crăciun. Auzi ?
— Crea că aşa se va întîmpla.
— Timp de treizeci de ani ain mîncat la masa mea de Crăciun şi nu vreau să-mi stric obiceiul. Iar dumneata vei veni să mănînci eu mine.
Wolfe număra pulsul lui Joshua Crabbe. îi întîini privirea cînd îşi ridică ochii.
— îmi pare rău. domnule, clar am făcut deja o promisiune pentru Crăciun.
— Contramanclcaz-o.
— Nu pot să fac asta.
Ochii negri ai lui Crabbe luciră agresiv pe chipul lui gălbejit.
— John Wolfe, ar fi mai bine pentru dumneata să iei masa cu mine.
i — în împrejurările actuale sînt nevoit să refuz.
Lui Joshua Crabbe nu-i plăceau oamenii care se scuză. Era suficient ca cineva să-şi manifeste dorinţa de împăcare sau de a-i intra în voie, ca Joshua Crabbe să-l dispreţuiască.
—■ Aşadar, te duci la Ferma Mlaştinii?
— Da.
— Femeile ! O droaie de femei ! De ce vrei neapărat să fii de rîsul lumii, John Wolfe ?
— Eu nu privesc lucrurile în felul acesta.
— De ce nu poate un om să trăiască fără toate prostiile astea ? Eu am putut, şi n-am regretat niciodată. Ce Dumnezeu ! Un om care vrea să facă lucruri mari nu-şi poate pierde vremea cu femeile! Viaţa e prea scurtă. Să

stai pe sofale şi să te plimbi sub clar de lună ! Assa-l bună !
Wolfe rîsc.
— Nu cred că lucrurile stau chiar aşa, Y'reau un tovarăş de muncă. Femeile ne ajută... uneori.
—. Ele îţi cheltuiesc banii, îţi fac duşmani, susţia ca trebuie să fii un personaj şters şi cumsecade.
— întotdeauna există excepţii. Joshua Crabbe clipi şiret.
— Toate sînt nişte excepţii, domnule, pînă ce n-aî trăit cu ele. Dar dacă trebuie s-o faci neapărat, fu-o ş* termină. Este cel mai bun leac pentru un om cînd e nebun. Trei ani de căsnicie şi un copil sau doi care să zbiere îl Iac să-şi vină-n fire fără greş. Omul devine din nou stăpîn pe el şi se întoarce la munca sa. Munca a fost cea mai bună nevastă pe care am avut-o vreodată.
— Dar un om însurat are pentru cine să muncească".
— Asta o spun toţi... ca să mai înfrumuseţeze realitatea, întotdeauna sîntem înclinaţi să ne acoperim nevoii cu iluzii. Sentimentele ? Doamne Dumnezeule ! Nu sînt decît nişte zorzoane.
Wolfe se ridică să plece.
— Aş putea veni să iau cu dumneavoastră gustarea de dimineaţă în ziua de Crăciun.
— Foarte bine, vino, naiba să te ia. Un aperitiv mai tărişor înainte de masă, nu ? O cană de bere amară pentru a începe ziua ! M-ai decepţionat, John Wolfe ! Pentru nişte fuste ! Dumnezeule mare!
S-a întîmplat că în dimineaţa de Crăciun Wolfe a trebuit să meargă prin zăpadă de trei stînjeni ca să ajungă la Joshua Crabbe. Oamenii bombăneau totdeauna împotriva iernilor ploioase, a unor zile de Crăciun umede şi cenuşii. Dumnezeu nu potrivi lucrurile cum trebuie pînă tîrziu şi nu avu grijă să împartă ger şi zăpadă cu dămv-cia cuvenită. Dar în ajunul Crăciunului apărură dinspre nord nori de zăpadă pe un cer roşiatic, şi oraşul Navestock deveni o imensă linişte albă. Spre dimineaţă, acoperişurile şi hornurile fură acoperite cu zăpadă. Plopii lorn-barzi de lîngă casa lui Joshua Crabbe arătau ca nişte

druizi[1] enormi, cu bărbi albe. Norii se iară, şi \
cer albastru se deschise deasupra lumii.

Dis-de-dimineaţă, înainte să înceapă clopotele să sune iar oamenii înfofoliţi să pornească prin zăpada moale, Wolfe opri un băiat şi-i dădu un şiling ca să ducă o seri-? soare la Ferma Mlaştinii. „Nu-mi pot termina treburile pînă la amiază, — scria el —, multe apeluri şi prea multă zăpadă. Va trebui să mîncaţi fără mine. Voi încerca să fiu cu voi la ora ceaiului".
Băiatul îşi cîştigă şilingul şi citeva prăjiturele pe deasupra de la Ferma Mlaştinii.
Jess se întrista.
— De ce n-au putut să-l lase în pace măcar într-o zi ca asta ?
In timp ce Jess se plîngea, mama ei lua măsurile ce se impuneau :
— Sally, scoate friptura din cuptor. Domnul Wolfe nu poate ajunge aici la amiază. O să luăm masa la ora şase.
Privirea lui Jess se învioră din nou.
— Să mă pieptăn singură, mamă ?
— Dacă vrei, fetiţă. Dar e mai bine să mă laşi pe mine.
— Nu, vreau să încerc singură. Mă întreb ce-o să zică, o să fie surprins ?
Fereastra camerei lui Jess dădea spre mlaştină şi, cînd şedea acolo în faţa oglinzii, putea să vadă întinsul alb şi pustiu al colinelor. Cei doi chiparoşi purtau ici şi colo creste şi dungi de zăpadă, iar ultimele raze ale asfinţitului dădeau vîrfurilor o splendoare ireală. Gardul de ilice avea contururi unduite. Cărarea pietruită din grădină dispăruse, iar pe pridvorul din faţa casei se vedeau urme negre lăsate de paşii oamenilor .
Jess putea să admire asfinţitul în timp ce se lupta sa-şi aşeze părul negru şi des. Norii se estompau spre apus, iar discul uriaş şi roşu al soarelui se cufunda încet în această masă de vapori. Asfinţitul deveni o văpaie
[1] în antichitate, în Galia şi Britania, preoţii celţi, druizii, al-» cStuiau o clasă sacerdotală, cu o puternică influenţă politică, socială şi juridică *(n. reci.).*
roşie, deasupra căreia norii pluteau ca un fum de purpură, apoi de aur şi, în sfîrşit, de vin roşu-sîngeriu. Zăpada căpătă o uşoară nuanţă de roz. In lumina difuzi copacii păreau întreţesuţi de fire subţiri de aur.
In timp ce se privea în mica ei oglindă rotitoare, Jess vedea apărînd în ea pete vişinii pe fondul unui cer al-bastru-cenuşiu. Focul ardea duduind în cămin. în odaie era cald şi plutea un miros plăcut, acel miros familiar care stăruie în scrinurile vechi unde îşi păstrează fetele zestrea, şi în casele vechi. Lumina asfinţitului se reflecta din oglindă pe faţa fetei, făcînd-o mai luminoasă şi mai atrăgătoare. Avea ochi mari, cu o privire intensă, misterioasă ; gura roşie trimitea un abur invizibil, care forma mici pete argintii pe luciul pur al oglinzii. Purpura norilor strălucea în părul ei, în timp ce mâinile care se clvi-nuiau să-l aşeze păreau de albeaţa laptelui.
— O, Doamne !
. Era o treabă complicată să ridici şi să prinzi în creştet şuviţele rebele care scăpau mereu din mînă, iar toată' construcţia ameninţa să se prăvălească. Jess avea propria ei părere despre felul cum, trebuie să-şi aranjeze părui. Avea o idee preconceptă împotriva plaselor, amintindu-,şi cum arăta părul domnişoarei Edith Wilks —- o nevăstuică galbenă într-o plasă de prins iepuri. Piepteni, panglici, agrafe, erau împrăştiate pe măsuţa ei de toaletă. împrumutase oglinda de mînă a mamei sale şi între aceasta şi a sa proprie, care se rotea în rama ei de mahon, Jess se examina foarte critic, ezitînd să ia o hotărîre.
Ceafa albă şi părul ridicat deasupra ei stîrniră un val de indignare.
— Ce oroare ! Exact ca o perie cu coadă nouă ! Părul se rostogoli din nou pe umeri în valuri bogate.
Jess era gata să-şi piardă răbdarea, şi impetuozitatea aprinsă triumfa acolo unde grija migăloasă se dovedise neputincioasă. împărţi masa neagră în două şuviţe şi le răsuci de cîteva ori exasperata. Legă două funde roşii deasupra urechilor, ca două pete vii de culoare.
— Nu-mi pasă. Cît timp nu arăt ca domnişoara Piimley...
Se studie din nou în oglindă. Lumina zilei era pe sfxrşite, şi cerul se colora spre apus în nuanţe arămii. Jess aprinse două luminări, şi flacăra lor se reflectă în pupilele ochilor. Oglinda îi sugeră icleea că această pieptănătură improvizată i se potrivea mai bine decît orice plase sau bucle pe tîmple.
-— Parcă nu-i chiar atît de rău.
Era perfect : un cadru întunecat şi liber pentru faţa ei albă cu trăsături neregulate. O pieptănătură linsă, cu părul aşezat simetric nu era pentru ea. Era mult mai bine cu o

pieptănătură liberă, îndrăzneaţă, ceva care să amintească de Lola Monteş *, să scoată în evidenţă căldura, temperamentul şi culoarea.
0 rochie lungă, neagră, era întinsă pe pat. Jess o îmbrăcă şi se uită în oglinda mare din perete, cu capul lăsat puţin într-o parte. Ce transformare ! Veni mai aproape şi-şi privi propria ei imagine aproape cu tristeţe, de par-că-'şi lua rămas bun de la un vechi prieten. Deveni deodată serioasă. Trase un scaun lingă foc, se aşeză şi-şi aţinti privirea asupra flăcărilor. Se petrecea ceva! îşi dădu seama brusc că nu mai era cea dinainte. Şi viaţa ei era alta. Pentru o clipă simţi dorinţa pătimaşă să se arunce iarăşi în braţele trecutului.
— Jess, Jess, nu vii odată jos, copila mea ■?
Sări în picioare, îşi încheie corsajul negru, simplu, şi puse un guler alb de dantelă în jurul gîtului. Nu se mai uită în oglindă, de teamă ca ochii unui trecut liber şi fără griji să n-o plivească cu reproş. După ce stinse una din luminări, luă cealaltă şi coborî scările încet, gîndindu-se că a umbla cu rochie lungă e o problemă.
— Marnă !
Se afla pe penultima treaptă cînd îi văzu pe John Wolfe. îşi atîrna tocmai mantaua de cuierul de^sub scară. Jess se opri cu mîna pe balustradă, deoarece Wolfe rămăsese locului, uitîndu-se la ea cu o expresie pe care nu o înţelegea.
— N-am ştiut că ai venit, John.
[1] Dansatoare spaniolă (1820—1861), prietenă a regelui Ludovic I al.Bavariei, care i-a acordat un titlu de nobleţe ..(purtat sub numele de Contesa de Land.sfoid) *(n, red.J.'*
255
Lumina- nura uş i Jess nu ştia ce să facă, îi venea să rida şi să pi; . acelaşi timp. Sîng^le fier— inte îi nă in obraz,
-r- Nu m-sm aşteptat la aşa ceva î
— Nu-j aşa că e groftznîc ?
— Numeşti asta groaznic?
Pentru Wolfe, transformarea ei însemna mult mai mult decît o simplă joacă. Simţi că i se taie răsuflarea. Jess-fetiţa dispăruse, şi Jess-femeia cobora această scară malta de stejar, părăsind lumea ci veche, spre a intra într-o altă lume. Fină şi ascuţimea feciorelnică a chipului i: sublinia feminitatea, cu liniile delicate, uşor alterate de o emoţie nouă. Wolfe continua s-o privească cu un amestec de duioşie, admiraţie şi un devotament aproape săibatic, care îi făcuse să se apropie de ea ca un cline dincios.
— De ce nu spui nimic, John ? Jess rîse cu timiditate.
— Pentru că voiam să te privesc.
— O, să nu faci asta !
El îi luă mina care rămăsese pe balustradă.
— îţi doresc rm Crăciun fericit, Jess !
Ridică mina fetei şi o duse la buze. Jess se uită la el cu un început de uimire, şi văzu în ochii lui propria sa imagine, nouă şi surprinzătoare. Era cu totul altceva decît văzuse în mica ei oglindă.
—■ Şi eu îţi doresc un Crăciun fericit, John.
îl privi sfioasă, cu obrajii încă uşor îmbujoraţi şi ca ochii strălucind de o emoţie reţinută.
— Vino să vezi cum am împodobit camera. Doamna Mascall îi găsi acolo. Jess era în picioare lingă masă, uitîndu-se mirată la un mic ceas de aur într-o cutiuţă de piele căptuşită cu mătase verde. Wolfe îi urmărea chipul cu ochi de îndrăgostit.
— John, nu trebuia să cumperi asta !
Ii întîlni privirea şi se îmbujora de plăcere.
— Mamă, ia te uită ce-am aici î
— Doamne sfinte, ce copilărie ! De altfel, văd că ai % reuşit să cucereşti claia asta de păr.
Mary Mascall şi Wolfe schimbară între ei un zîmbet.
256
—. John, eu nu ţi-am luat decît o vestă de lînă pentru zilele reci.
■— E exact ce mi-am dorit. Drăguţ clin partea ta că te-ai gîndit să-mi oferi aşa ceva.
— Adevărat ? Ei bine, asta înseamnă că merită.
— Ce merită ?

■— Asta se cheamă să fii curioasă.
Seara de Crăciun fusese întotdeauna un mare eveniment la Ferma Mlaştinii. Era o seară în care lanternele pluteau ca nişte licurici deasupra zăpezii, o seară în care cizme grele tropăiau şi se scuturau de zăpadă în pragul bucătăriei. Muncitorii fermei luau loc în tăcere în jurul mesei lor de sărbătoare şi-şi priveau nevestele cu şorţuri curate, care forfoteau de colo-colo. în timp ce luau cina în sufragerie, Wolfe şi cele două doamne auzeau paşii lor apăsaţi şi murmurul vocilor răguşite.
■— Pare să fie o atmosferă solemnă dincolo !
— Stai puţin, John. Sînt cu toţii nişte oameni simpli, dintr-o bucată. Vin la noi an de an şi sînt la fel de temători şi de naivi ca o cireada de viţei. Nici unul nu scoate un cuvînt pînă nu isprăveşte friptura şi nu dă pe gît o cană cu bere. Trebuie să mergem şi noi acolo pentru vreo zece minute. Bătrînul Joe Munday ţine întotdeauna o cuvîntare.
— Da, stînd într-un picior şi scărpinindu-se la ceafă tot timpul.
•— Jess !
Era o seară splendidă — o sărbătoare veselă, aspră şi deschisă ca şi oamenii aceia cu feţe roşii ; o sărbătoare cu belşug de bere, carne şi plăcintă.
Cînd Mary Mascall şi Jess intrară să le ureze „La mulţi ani", se ridicară cu toţii în picioare, împingînd scaunele cu zgomot. Bătrînul Joe Munday fu îmboldit să-şi ţină cuvîntarea.
— Dragă doamnă... Dumnezeu să vă binecuvânteze. Aceasta era formula introductivă, care se repeta neschimbată an de an.
Oamenii băură în sănătatea celor de faţă şi se îndreptară spre ieşire, bocănind pe pardoseala de cărămidă. Acum se îmbulzeau afară, împrăştiindu-se în jurul casei

sau zăbovind în poartă şi cîntînd colinde şi imnuri de Crăciun. Barnaby Goodge, plugarul, zumzăia melancolic o melodie cu vocea lui de bas.
Se făcu ora zece, şi Wolfe se ridică să plece. Jess îl ajută să-şi pună mantaua şi se repezi să deschidă uşa din hol. . — Ce noapte !
Ieşi afară în grădină şi îşi ridică ochii spre st? le şi spre chiparoşii ninşi.
— Să nu răceşti Jess ! îi strigă mama ei.
— Vino să vezi. E minunat !
Mary Mascall_ renunţă la plăcerea de a admira stelele. Wolfe veni lingă Jess pe cărarea pietruită curăţată de zăpadă.
— Nu-i aşa că-i minunat ?
Faţa ei era îndreptată spre luna albă, şi în jurul ei se întindea o lume albă, strălucitoare, tainică, de un calm nesfîrşit. Mlaştina Tarling parcă atingea stelele. Gardurile vii şi copacii erau numai luciu negru şi spumă. Umbrele se desenau la fel de clar ca şi umbrele templelor orientale pe nisip. Lumina lunii dădea relief pietrelor care pavau cărarea. Nicăieri o boare, nici un sunet.
— Parcă nici nu-ţi vine să vorbeşti.
• Jess tot mai privea luna, şi prospeţimea tînără, imaculată, a chipului ei aducea o senzaţie de puritate şi de sănătate. Gura şi ochii aveau o expresie de blîndeţe şi de 'uimire. Părul negru era o splendidă cunună. Se apropiară de portiţă.
— Ce drum lung ai de făcut, John ! Sper să nu te aştepte nimeni la ora asta.
— Mi-e cald şi mă simt fericit. Nu există haină mai călduroasă decît fericirea.
Ochii ei străluceau în lumina lunji, curaţi şi sfioşi. Wolfe deschise portiţa.
—. Aş fi dorit să te însoţesc o bucată de drum, John. Trebuie să fie minunat pe zăpadă astă seară.
— Nu, intră în casă, să nu răceşti.
Stăteau amîndoi cu mîinile pe portiţă, Jess înăuntru, Wolfe afară.
—' îmi place cum îţi stă cu părul în sus.
— Serios ? Eu credeam...

■— Nu-l ţine prea strîns, se simte bine în bătaia vîntului.
Ea rîse uşor.
— Acum trebuie să pleci, John.
— Noapte bună.
O privi intens, şi ea îşi puse mîinile pe umerii lui, ca. şi cum ar fi înţeles că bărbatul pleca flămînd.

— John !
El se aplecă şi o sărută, respectuos, cu o tandreţe delicată.
■— Noapte bună Jess, iubita mea. Se uită serioasă drept în ochii lui.
— Sînt tare mîndră de tine. John.

CAPITOLUL XXX

„Iacobinii" * din Navestock se adunau la hanul „Buturuga Strîmbă", unde domnul Ragg ţinea sala lungă din spate în întregime la dispoziţia lor. Se considera că e un „Club al fumătorilor", şi lîngă fiecare scaun se afla o scuipătoare albă, dar ceaţa densă, cenuşie-albastră care plutea în cameră seară de seară semăna mai mult cu fumul unui tun.
Era o adunare sumbră. Luminările aprinse din loc în loc pe masa simplă şi goală îşi aruncau lumina asupra chipurilor aspre, austere, care se conturau pe fondul întunecat al pereţilor lanjbrisaţi.
Adam Grinch stătea de pază. Nu erau mai mult de douăzeci de membri, cu toţii oameni maturi, drepţi, cinstiţi, puritani. Atmosfera care domnea în încăpere sugera zăngănitul paloşelor şi tropăitul nerăbdător al cizmelor de călărie. Nu se purtau discuţii aprinse ; oamenii îşi goleau pipele de scrum ciocănindu-le cu putere şi stăteau parcă la- pîndă, prudenţi şi rezervaţi. Dacă unul făcea o propunere, ceilalţi o cîntăreau îndelung, cu un aer solemn, înainte de a-şi spune părerea. Nimeni nu vorbea mult. O frază laconică, ici-colo, o înclinare a capului, un pufăit din pipă, un zîmbet perspicace.
' Orice eveniment petrecut la Navestock era cunoscut de iacobinii de la ,,Buturuga Strîmbă". Dezbăteau şi judecau toate treburile oraşului. Şi această încăpere goală, cu

[1] Poreclă dată membrilor unei societăţi politice revoluţionare, stabilită la Paris, pe la 1790, într-o fostă mănăstire a Iacobinilor. Aici cu sens de „republican înflăcărat şi intransigent" *(n, red.)-*

masa ei lungă, cu aerul ei de simplitate austeră, era locul de unde "Joshua Crabbe afla tot ce se petrecea în oraşul Navestock. De fapt, el era un membru invizibil, prezent acolo prin ochii şi urechile lui Adam Grinch.
Un fel de idealism sumbru, trudit, îi unea pe aceşti oameni. Unii dintre ei erau chartişti[1], şi priveau viaţa cu acea teribilă sinceritate care se naşte din zbucium şi deziluzie. Dar elementul luptător, viguros, avea supremaţia. Erau oameni încăpăţînaţi, care nu renunţau la ideile lor. Sensul filozofiei lor era că lucrurile rele pot fi îndreptate şi că o critică inteligentă e capabilă să grăbească reformele.
Observaţiile lor erau adesea dure, concise şi necruţătoare.
— Nu este o ţară liberă aceea în care omul nu stăpî-neşte acoperişul de deasupra capului şi ogorul pe care-l munceşte.
— Poţi fi liber, domnule Pillon, dacă ai bani să* ţi-l cumperi.
— Astea-s teorii. Nu-mi face mie teorii! Ele nu se potrivesc cu faptele. Este o ţară liberă aceea în care proprietarii lasă cocioabele ce le aparţin să le dărîme numai ca să scape de muncitori şi să se salveze datorită legii impozitului pentru săraci ? Este o ţară liberă aceea în care un om posedă mii de acri şi refuză să-ţi vîndă un lot cînd îi oferi bani buni ?
— E o conspiraţie — vorbi bătrînul Clarke, ceasornicarul, de pe scaunul lui dintr-un colţ.
Stătuse tăcut aproape o jumătate de oră, clipind şi frecîndu-şi nasul cu degetul arătător, apoi interveni brusc cu vocea lui piţigăiată.
— E o conspiraţie.
— Ce anume e o conspiraţie ?
— Ceea ce numesc ei societate. Potrivesc lucrurile în aşa fel ca să nu poţi vedea nimic. Pun îngrădiri peste tot. Oamenii legii sînt totdeauna gata să publice noi ordonanţe cu oprelişti.

„ t ' [în Anglia] Partizan al chartismului, uniune a muncitorilor, întemeiata în jurul anului 1838, eu scopul de a obţine o îmbunătăţire a condiţiilor de muncă şi de trai *(n. red.).*

— Să luăm oraşul acesta, de pildă. Pipele săltară în semn de aprobare.
— .Sînt cîţiva pe la noi. Nişte sărăntoci. Nu le pasă că trăiesc în cocini. Nici nu vor altceva mai bun.
— Au nevoie de educaţie.
— Bun, şi cînd o vor căpăta ?
— Cînd vom obţine votul universal şi dreptul de a hotărî.
— Nu cred eă-ţi vor mulţumi că trebuie să le faci educaţia.

— Nu ei. Iată, în nord e altfel. M-am săturat să le tot vorbesc ăstora din Navestock. N-au nici un pic de minte. Nu-şi văd mai departe de lungul nasului. „Lăsaţi-ne în pace" — atîta ştiu să strige —, „nu vrem să pierdem şi cei doi *penny* pentru berea noastră".
— E nevoie de pedeapsa lui Dumnezeu şi de îngerul morţii în oraşul ăsta vechi şi împuţit.
Vorbise Adam Grinch, cu o expresie ameninţătoare pe faţa lui bronzată, înconjurată de o barbă neagră
— Doctorul ştie asta. E un om cinstit.
— Aş vrea să văd o jumătate din plăgile Egiptului...
— Ai să le vezi, prietene. Chiar mai înainte ca toţi micii faraoni să crească mari.
Poate că vîntul de martie reuşi să scoată Navestock-ul din letargia lui hibernală, poate că sîngele stagnant al oraşului se puse în mişcare odată cu primăvara. Apoi mai intervenirăşi evenimentele, care dădură apă la moară cîr-ciumilor pe jumătate ruinate. Robert Flemming, acest munte înfloritor de sănătate, se îmbolnăvi grav de pneumonie, desigur dublă, pentru că nici un creştin care se respectă n-o face doar la un singur plămîn. Flemming, care era să moară de trei ori, trimise după John Wolfe şi porunci ca doctorul Threadgold să nu mai fie primit în casă. Acestea se petrecură cu adevărat la Navestock ! Apoi vîntul prăvăli unul din plopii lombarzi, chiar lîngă casa lui Joshua Crabbe, şi duşmanii săi invocară mînia cerească, în oraş se născu tm viţel cu două capete. Sams, brutarul, fu muşcat de un şobolan şi n-a lipsit mult să-şi piardă mina. Apoi mai circulau şi nişte zvonuri vagi despre o „petiţie" misterioasă, trimisă unor persoane tot atît de misterioase şi sus-puse de la Londra, şi prin care

se cerea să se pună capăt nepăsării ce domnea în Consiliul comunal din Navestock. Petiţia existase aievea. Trecuse din mînă în mină la „Buturuga Strîmbă", şi iacobinii îşi trăseseră scaunele mai aproape de masă şi îşi trecuseră unul altuia tocul şi călimara ca să-şi pună semnăturile lor stîngace în josul documentului, cu un efort mai mare decît dacă ar fi fost nevoiţi să-şi care crucea în spate.
Joshua Crabbe ţinuse la el petiţia trei zile încheiate înainte de a o trimite mai departe. Exercitase asupra lui acea fascinaţie ciudată pe care o are lama ascuţită a unui stilet asupra omului care a aşteptat ani de zile ca să-l poată folosi.
Trecu o lună înainte ca efectele ei să se arate. Lorzii din Consiliu erau nişte zei calmi, distanţi, contemplativi, iar Navestock-ul — un orăşel obscur. Ochii zeilor nu se grăbeau să-şi coboare privirile asupră-i.
Abia pe ziua de 23 aprilie, o trăsură închisă, venind din Wannington, lăsă un om înalt şi slab în faţa porţii lui Joshua Crabbe. Omul dispăru înăuntru, iar trăsura o luă din loc şi trase la „Cerbul Alb". Omul înalt şi slab rămase mai bine de o oră în casa lui Joshua Crabbe. Cînd apăru din nou, era însoţit de John Wolfe. Vorbeau cu convingerea proprie unor oameni care iau viaţa în serios.
Există anumite figuri care nu pot trece neobservate, iar interlocutorul lui Wolfe făcea parte dintre acestea, înalt, slab, cu umerii osoşi şi toracele turtit, avea o faţă de maimuţă, înţeleaptă şi ironică. Fu ,văzut în diverse locuri, de diverşi oameni — un Dante slăbănog, călăuzit de Virgiliu printr-un întreg şir de infernuri pestilenţiale. Un om urît, cu ochii cenuşii, care cercetau orice lucruri, o gură mare cu buze subţiri, un nas ce se lăţea către nări, o bărbie lungă şi pronunţată, sprîncene dese şi păr cenuşiu, lăţos.
Se părea că Wolfe şi străinul erau de perfect acord. Făceau constatări şi apreciau exact cele văzute. Omul mai în vîrstă părea din cînd în cînd amuzat şi ironic. îşi freca bărbia de granit, intra şi ieşea din curţi dosnice şi ulicioare, fără să-i pese de curiozitatea pe care o stîrnea în jurul său. Copiii se zbenguiau şi se îmbulzeau lîngă ei ; femeile îi observau din pragul caselor. Acest critic imper-

turbabil îşi vedea însă de treabă, ca şi cum Navestock-ul ar fi fost o ruină interesantă, pe care o studia cu meticulozitatea unui arheolog.
— Da, e rău de tot. Nu cred să fi văzut vreodată o colecţie de cocine mai urîte. O adunătură de ticăloşi — iată ce este Consiliul vostru, fraţilor !
— Cred că-i şi firesc să fie aşa !
— într-adevăr. Am cunoscut oameni admirabili, orbiţi de prejudecăţi şi tradiţii de clasă. Pentru muncitori e bun orice. Totuşi, există destule excepţii. Mostrele acelea de apă din puţuri pe care mi le-ai trimis sînt suficiente pentru a nenoroci oraşe întregi. Şi acum, spune-mi unde locuieşte acel bătrîn nepriceput care e medicul oraşului ?

—' Âm să v-arăt drumul.
— E o chestiune de etichetă. Trebuie să-i aducem la cunoştinţă ce se petrece.
— Sînt de acord cu dumneavoastră. Mi-e milă de bietul bătrîn.
— Ţi-c milă! Este imoral să-ţi fie milă de pungaşi. Wolfe îl lăsă pe expert la Vila Prospect, în faţa uşii
lui Threadgold. Cartierul Duzilor Verzi arăta curat şi plăcut, cu casele sale cu faţade " roşii, iarba proaspătă şi stâlpii vopsiţi în alb. Respectabilitatea sa distantă era ătît de caracteristică, atît de patriarhală !
Cînd bărbatul cel osos ieşi din Vila Prospect, faţa lui părea şi mai colţuroasă, mai descărnată, mai ascuţita. Făcea impresia că-şi croieşte drum anevoie printr-o substanţă moale şi densă. Totuşi, în felul ei, întrevederea nu fusese lipsită de umor.
— Se umflă exact ca broasca din fabulă ! Porni cu paşi mari, repeziţi.
— Ce fariseu bătrîn !
Lăsă în urma lui, în casa frumoasă, contemplativă, în stil georgian, un omuleţ speriat, descumpănit.
Două săptămîni mai tîrziu se produse un eveniment nemaipomenit. In oraş se răspîndi vestea că a fost convocată o şedinţă extraordinară a Consiliului comunal, la care au asistat reporteri din Wannington şi chiar din Pluck-stead şi Wisborough, aflat la o depărtare de treizeci de mile.
264
Pe scurt, lorzii din Consiliul cetăţenesc aduceau la cu-cunoştinţa Consiliului comunal din Navestock că au primit o cerere de a se cerceta starea sanitară a oraşului, că au delegat acolo un expert şi că acesta le-a prezentat un raport, potrivit căruia starea oraşului ar ii un adevărat scandal. Lorzii din Consiliu doreau să atragă atenţia consilierilor comunali din Navestock asupra acestor fapte şi îşi exprimau convingerea că aceştia vor lua neîntîrziat toate măsurile pentru remedierea abuzurilor constatate.
Şedinţa rămase de pomină în analele Navestock-ului. Robert Flemming, singurul om care ar fi putut încerca să scoată discuţia din mlaştina egoismului, era plecat în convalescenţă într-un orăşel de pe litoral. Jas'per Turrell îi luase locul în fotoliul de preşedinte, dar adevăratul protagonist al piesei era Crump, secretarul, omul cu obraji roşii, plin de încredere în sine, cinism şi bună dispoziţie.
Toţi aceşti oameni cu avere alergară la el ca nişte copii.
—■ Ascultă, Crump, ce naiba ne facem ? O să ne trezim băgaţi în noroi pînă-n gît!
— Doamne Dumnezeule, Crump, dacă ei ne obligă să facem una ca asta, o să ajungem la sapă de lemn. Cum ? Un sistem de filtrare, canalizare, mutarea cîtorva case ! E ridicol! De unde să luăm bani pentru aşa ceva ?
Crump îi consolă şi îi încuraja pe fiecare.
— Ţineţi-vă uniţi şi nu vă lăsaţi intimidaţi de oamenii ăştia din Londra. Eu nu sînt adeptul unei supracentrali-zări a puterii. Un guvern local — iată ce ne trebuie. Ei nu au posibilitatea de a vă sili să faceţi ceva. Fără a mai vorbi de faptul că întreaga afacere nu-i altceva decît o uriaşă uneltire.
Astfel, fiecare membru sosi la şedinţă convins de trei lucruri : mai întîi, că această afacere ar putea să-l coste personal o mulţime de bani ; în al doilea rînd, că nu era altceva decît o grosolană sforărie ; în al treilea rînd, că Consiliul comunal este autoritatea supremă în Navestock Şi nu poate fi constrîns. Rezultatul deliberărilor lor putea fi astfel dedus cu uşurinţă clin cele trei elemente cunoscute.
265»
Wolfe căpătă de la Boxall o dare de seamă completă asupra celor petrecute. Acest gazetar roşcovan fusese de faţă şi plecase de acolo scîrbit, spumegînd de mînie. Wolfe îl întîlni pe Strada Regală, pe cind se întorcea de la azil şi se îndrepta spre Dealul Piersicilor.
— S-a sfîrşit, domnule, totul s-a sfîrşit. Sîngele lor să cadă peste ei.
încercă să vorbească liniştit, fără părtinire sau scrîş-nire de dinţi. Dar focul lăuntric ce-l mistuia nu se lăsa potolit, şi izbucni ca un puhoi incandescent.
— Da, erau cu toţii acolo, domnule, cu Turrell în frunte. Asta se rînji la mine de cum am intrat: „Foarte bine, domnule Boxall, vrem să fie aici toţi reprezentanţii presei. Ia loc şi pune totul pe hîrtie. N-avem nimic de ascuns. Imparţialitate — ştiu că ţii la asta!" Imparţialitate ! Puteai să-i vezi cum s-au întors şi s-au holbat Ia mine, cu mutrele lor morocănoase sau batjocoritoare. Pe Dumnezeul, meu, domnule, ce excrocherie ! îl aveau şi pe bătrînul Threadgoid acolo, şi l-au făcut să se ridice şi să-şi debiteze opiniile.

Opiniile lui! Omul era galben ca ceara şi arăta distrus. Se bîlbîia şi nu ştia ce spune. Să-I fî văzut pe Turrell cum îşi muşca barba : era feroce. Puteai să simţi lăcomia plutind în cameră ca o ceaţă. Le stătea în gîtlej. Nişte farisei |
Boxall nu-şi găsea astîmpăr : ţopăia şi se agita ca împins de nişte arcuri de oţel. Gesturile sale aveau ceva grotesc, aproape isteric. Cuvintele săreau afară din gură parcă temîndu-se să nu fie înghiţite.
— Să facă ceva ? Cine, ei ? Au spus deschis — Turrell însuşi a spus-o — că toată afacerea e o intrigă politică. Că refuză să li se dicteze de către grangurii de la Londra. Să-l fi văzut pe Crump 1 Cum umbla de Ia unul la altul cu mutra lui satisfăcută şi vicleană. El i-a instigat pe toţi.
Wolfe tăcea. Boxall îi inspira un profund dezgust. Era prea înveninat,, prea rău de gură. Capul lui roşu arăta ca şi cum. ar fi fost scos chiar atunci dintr-un cuptor încins.
— Va să zică au refuzat să facă ceva ?
— S-au vîndut diavolului.
Tăcerea lui Wolfe era mai edificatoare decît dispreţul clocotitor al gazetarului .
2G6
Cotiră pe Dealul Piersicilor şi se opriră la casa de piatră de lingă plopii lombarzi. Joshua Crabbe şedea în gradină cu basmaua lui roşie peste genunchi, o silueta firavă', măruntă, neagră, care pîndea şi aştepta.
Ii împărtăşiră veştile.
— V-aţi aşteptat la altceva ? — spuse el, cu o privire scurtă spre Boxall.
__ Oraşul acesta nu are nici un Dumnezeu, domnule.
__ Acum îl aveţi pe Dumnezeu de partea voastră, nu-i
asa Boxall ? Astăzi ei s-au condamnat singuri, deşi s-ar nu tea să treacă mulţi ani pînă să se vadă condamnaţi cu adevărat. John Wolfe, dacă m-aş ruga vreodată, aş face-o doar ca să se-ntîmple un singur lucru.
— Şi care anume ?
— Holera.
Se uitară la el în tăcere. Bătrînul acesta arţăgos era gata să dezlănţuie moartea numai ca să poată dovedi virtuţile unui trai curat.
CAPITOLUL XXXI
Ca să poată vedea limpede micul său univers cotidian, omul trebuie să iasă din el un timp oarecare, să se urce undeva pe o înălţime şi să-l privească de acolo, de sus. E ca şi cum cineva ar părăsi ulicioarele strimte ale unui oraş, s-ar urca într-un turn gotic şi s-ar apleca peste parapet Stupoare ! Nu-i vine să-şi creadă ochilor ! La picioare — o învălmăşeală de acoperişuri şi de hornuri pitice, nişte strîmtori negre şi adânci, prin care viaţa îşi croieşte cu greu un drum monoton. Strîmtoare, mărginire, rutină. Ochii privesc mai departe peste câmpuri şi văd o seamă de lucruri minunate, ascunse oamenilor de pe ulicioară : poate nesfârşitele Întinderi verzi ale primăverii, sau pădurile umede plutind în negura toamnei, înviorate din loc în loc de pete de soare, poate uriaşe pro-montorii în amurg şi o mare de purpură. Iar jos, acolo, strîmtorile negre ale oraşului : o existenţă de şoarece care se învârteşte fără odihnă, prins în cursă !
Hyeres, Menton, lacurile italiene, oraşele albe care se oglindesc într-o mare de ametist, chiparoşi verzi, ma-iestuoşi şi surprinzători, portocali şi lămîi în pilcuri galbene, piersici înfloriţi printre vii.'Mistralul suflînd din vreme în vreme, zăpadă pe munţi, verdele umed al pini-for. Să pleci în nord de la toate acestea, să ajungi la mările nordice cu falezele lor de calcar mohorîte, apărînd din ceţuri în vîntul aspru de nord-est! O întoarcere acasă nu-i totdeauna o sărbătoare. Dimpotrivă, este adesea o reconsiderare critică, rece, necruţătoare şi deprimantă. Şi nimic nu putea fi mai deprimant decît călătoria de la Wannington la Navestock în acea zi de mai. Un cer plum-
268
buriu, apos, un vînt rece din nord, un peisaj_zgribulit, în-cercînd să tragă peste el mantia încă subţire de verdeaţă. Ursula Brandon se uita pe fereastra trăsurii, palidă şi mîndră. Aubrey, doborît de oboseală, dormea în colţul lui cu gura deschisă, cu capul atîrnînd într-o parte. In jurul lor se întindea o regiune ternă, tristă, pustie ; nici nu-ţi venea să crezi că pe aceste locuri luna mai era în toi.
In timp ce treceau prin Navestock, Ursula Brandon se lăsă să cadă pe pernele trăsurii. Cît de mic, urît şi obscur părea oraşul! Erau aici obişnuiţii pierde-vară cu feţele lor buhăite, cu gurile căscate, cu privirile rele, insolente. Trăncăneala lor stupidă, răutăcioasă şi rîsul obraznic izbucniră imediat în urma trăsurii. O expresie de profund

dispreţ se zugrăvi pe faţa mândră şi obosită a Ursulei Brandon. Cît de barbari erau englezii aceştia ! Nişte animale care rîdeau prosteşte de tot ce vedeau nou şi necunoscut. Nu învăţaseră nici măcar arta de a fi pitoreşti în murdăria lor. Se bălăceau în mocirlă. Ţara aceasta avea un suflet de muiere şleampătă, care nu ştia decît să chicotească şi să dea ghionturi.
„Iertări" era un refugiu. Cedrii şi gazonul verde erau splendide, ireproşabile. Conaci^l respira un aer de siguranţă calmă. Servitorii arătau curaţi, vrednici şi manieraţi. Ursula Brandon observă cită deosebire era între ochii lor şi ochii de pe feţele animalice pe care le văzuse in oraş.
Peste trei zile, vremea se schimbă. Cerul căpătă culoarea zambilelor sălbatice din pădure ; arbuştii mici cu flori galbene din Mlaştina Tarling Înfloriră ; luncile de-a lungul rîului Wraith se pudrară cu aur. Cîteva asemenea impresii pot avea efecte miraculoase. Ursula Brandon îşi petrecu vreo două zile în grădină înainte ca ceva mai mult decît o simplă curiozitate s-o îndemne să dea o raită prin Navestock.
Mîndria ei consimţi să meargă pe jos, să facă un pelerinaj, deşi nu-şi amintea să fi făcut mai mult de şase paşi prin oraş, în afară de distanţa care despărţea uşa unei prăvălii de trăsura ei. Niciodată nu se prefăcuse a fi acea doamnă de societate sentimentală şi activă care se' agită, ţine discursuri pioase pentru procurarea de cărbuni şi Pături în folosul săracilor. O sinceritate semeaţă o făcu să aleagă acele părţi ale oraşului pe care nu le mai vă-

zuse, nu şi le închipuise niciodată. Ea, care simţise o plăcere estetică în a explora oraşele italiene, atît de amuzante în murdăria lor, umbla prin acest orăşel englezesc şi-l găsea oribil. Acolo păruse să existe totdeauna — dincolo de necurăţenia ascunsă, misterioasă a sudului — o combinaţie simbolică de culori. Dar acest orăşel englezesc era murdar cu ostentaţie, cu insolenţă şi, ce era mai rău, multe din aceste uliţe sumbre şi mizere îi aparţineau. De acolo îi veneau nişte bani pe care ea îi cheltuia. Gîndul o cutremură : era ca şi cum ar fi primit plocoane de la beţivani şi tîrfe.
Oamenii se uitau la Ursula Brandon, îi făceau reverenţe, îşi săltau pălăriile. Mergea pe străzi şi ulicioare cu un aer trufaş, distant. Mîndria ei pretenţioasă se retrase ; n-o încerca nici un fel de milă, dar în adîncul dispreţului ei se simţea răspunzătoare. Cinstea înnăscută a acestei femei nu se putea împăca cu josnicia şi cu murdăria.
A doua zi trimise după Crump şi-l primi afară, în grădină, sub unul din cedri. Pe straturile din jurul conacului înflorise o mare de lalele. Crump şi Ursula Brandon se aşezară să stea de vorbă.
— Dragă doamnă Brandon, aşa cum v-am mai explicat, toate acestea au fost cercetate amănunţit şi stabilite în timpul cît aţi lipsit.
— Consider că şi o Brandon poate avea o părere ! Aţi hotărî t despre treburile mele pentru mine, în absenţa mea.
— Stimată doamnă...
— Nu sînt o sentimentală, domnule Crump. Am văzut oraşe murdare în sud, dar într-un fel ele se deosebesc de murdăria engleză. Poate că-i de vină clima umedă, moho-rîtă, noroioasă, de la noi. Am avut la un moment dat senzaţia că banii pe care-i scoatem din această proprietate sînt mînjiţi.
Crump o privi lung, dînd din cap cu îndoială.
— Dacă o pornim pe calea asta, o să se spună că o Brandon s-a speriat.
Ea ignoră acest subterfugiu viclean.
— Nu cred. Imaginează-ţi că ar veni să-mi plătească chiria personal, cu banii lor soioşi. Puah ! Nu-mi plac oa-

menii săraci şi nu vreau să am de-a face cu ei. Şi atunci... înţelegi ?
Crump era un avocat abil, un apărător înfocat al proprietăţii.
.—- Şi atunci, de ce vă mai necăjiţi ?
.— Dacă grajdurile mele ar fi fost tot atît ae murdare ca majoritatea caselor pe

care le-am văzut, cred că de mult l-aş fi concediat pe grăjdar. Calul este un animal curat şi merită să fie tratat mai bine decît cei mai mulţi dintre semenii noştri. Dar aceste cocioabe ! Sînt de-a dreptul jignitoare. Este nepermis ca oamenii aceia vulgari să poată avea plîngeri justificate împotriva celor ce le sînt superiori. Nu. Trebuie să facem ceva.
Crump îi cîntări cuvintele, apoi se uită la ea cu ochii săi mici.
— Cred, stimată doamnă, că va trebui să-i convingeţi pî epitropii dumneavoastră. ^^
— li voi convinge dacă va fi nevoie.
— Fără îndoială, fără îndoială. Dar pînă cînd vor lua în considerare problema...
Ursula Brandon nu-şi putu reţine o reacţie bruscă de mînie, care îl miră pe Crump... Se obişnuise să vadă în ea mai mult un trup frumos, lipsit de viaţă, decît o femeie.
— Nu te-am chemat aici ca să-mi debitezi toate obiecţiile pe care le poţi născoci. Aştept din partea unui avocat să dea o formă legală dorinţelor mele, nu să le combată.
Crump se înclină în scaunul lui. Vorbise aristocrata, şi recunoscu nota poruncitoare din vocea ei.
— Noi, oamenii legii, facem uneori viaţa grea clienţilor noştri ! Se întîmplă însă ca pînă la urmă ei să ne fie recunoscători.
— Fără îndoială. Mai ales dacă aţi reuşit să-i convingeţi că a fi onest este o prostie.
Lui Crump i se spuseseră nu odată lucruri neplăcute de la obraz, dar nu-şi amintea să fi plecat de la o întrevedere cu dinţii mai strepeziţi. Era de-a dreptul uluit : femeia aceasta păruse totdeauna prea plictisită de viaţă pentru ca să se mai preocupe de afaceri.
Chiar în dimineaţa următoare, John Wolfe primi un bilet de la doamna Ursula Brandon, în care era rugat să facă o vizită la „Iertări" în aceeaşi după-amiază. Bărba-

tul din el nu putea să nu se simtă măgulit că a reuşit să aibă printre pacienţii săi oameni ca aceia de la „Iertări", cu atît mai mult cu cit stăpîna casei era o femeie de lume, şi nu o simplă provincială.
La „Iertări" nu era nimeni bolnav, dar Ursula Bran-don avea nevoie de cîteva momente de sinceritate. O măsuţă pentru ceai şi două fotolii împletite fură scoase sub unul din cedri. VVolfe îl lăsă pe Turpin în grija unui valet şi traversă gazonul spre grupul de arbori. Ursula Brandon se ridică în întîmpinarea lui. Aşa cum stătea acolo în umbra cedrilor, cu pielea ei albă ca ceara şi cu părul de jăratic, arăta ca o mare doamnă care acordă o audienţă. Avea ceva misterios, misterul femeilor de pe vremea regelui Arthur, al Isoldei cea brună şi al Genovevei cu păr de aur, îi fusese hărăzit acestei femei. Tăcerea şi rezerva ei răspîndeau un farmec straniu. Bărbaţii simţeau dorinţa de a ghici ce se află dincolo de aceşti ochi frumoşi şi obosiţi.
— Doream să-ţi vorbesc. De aceea ţi-am trimis biletul. Wolfe descoperi în ea o însufleţire nouă. Rochia albă
plutea între verdele ierbii şi verdele mai dens, mai nobil. al cedrului.
— Ia loc.
Avea acel calm desăvîrşit care-i domină pe ceilalţi oameni, de origine mai modestă. Ursula Brandon era singura femeie care-l făcea pe Wolfe să se simtă intimidat, stingher. Era pentru el un tip rar şi necunoscut. îşi dădea seama că pe lingă ea nu era decît un copil în materie de cultură mai vastă şi mai rafinată.
■— V-aţi întors săptămîna trecută ?
— Da. Am stat cîteva zile la Pavis.
— Şi cum v-a plăcut ?

— Foarte mult, bineînţeles.
Elimină aceste banalităţi cu un uşor gest de nerăbdare.
— Călătoriile în străinătate te fac să vezi lucrurile mai clar. Nu pot să-ţi explic exact, dar de data aceasta, cînd m-am întors, am văzut Navestock-ul în altfel decît îl văzusem pînă atunci.
— Da, înţeleg. Contraste mari ?
— Am fost şocată. Un orăşel obscur, sordid, plin de oameni obscuri şi sordizi.
272
Pe terasă se ivi un servitor, purtînd o tavă mare de argint. Flăcăul era bine făcut, se ţinea drept, cu o anumită demnitate.
— Uită-te la acest om. Este unul dintre cei mai buni servitori pe care i-am avut vreodată. Am nevoie de oameni stilaţi în jurul meu. Bănuiesc că dumneata l-ai califica drept servil ?
— Nu. Eu nu sînt un sentimental francez. Ochii ei avură o scurtă licărire de simpatie.
— îmi pare bine că nu eşti. Am foarte multe lucruri să-ţi spun. Mulţumesc, Jones. Domnul Aubrey s-a întors ?
— Nu, doamnă.
Omul aranja pe masă serviciul de ceai cu o îndemînare calmă. Avea aerul detaşat al servitorului care-şi cunoaşte meseria. Wolfe îl privi în timp ce se îndepărta pe gazon.,
-— Cîtă disciplină ! Este un lucru frumos să-nveţi să serveşti.
— Să serveşti fără servilism. Am aceeaşi oroare de servilism, ca şi de insolenţă. Vreau să-ţi spun că am explorat Navestock-ul în urmă cu o zi sau două. Multe lucruri sînt tot atît de noi pentru mine, ca şi cartierul Tra-stavere din Roma. Este înfiorător de urît,
Wolfe se uită la mîinile ei albe, atît de frumoase în mişcarea lor unduitoare. ■— Mai mult decît urît.
— Pentru mine este ceea ce îl defineşte. Tot ce nu-i curat e urît. Tot ce-i trivial, ignorant şi vulgar e urît. Nu pozez, îţi spun deschis că urîţenia e măsura mea pentru
imoralitate.
■— Este mult adevăr în ceea ce spuneţi. Dar, de fapt...
— Eşti gata să invoci scuzele obişnuite. Aceşti englezi sînt nişte barbari, iar dumneata îi iubeşti.
— Da şi nu. Mulţi dintre ei ar face mai bine să nu fie deloc. Şi totuşi, am văzut la ei o răbdare de-a dreptul
sublimă.
— O însuşire lăudabilă la sclavi! Ii detest pe cei săraci. Este ceva organic. Nu mă pot preface.
— Mă-ntreb dacă nu vă înşelaţi singură.
— Vezi, aşa se întîmplă totdeauna ! Oamenii refuză să ne creadă cînd le sounem adevărul despre noi înşine. Ştii
273
(8
ce anume m-a convins sa-ncerc sa schimD cîte ceva din condiţiile de la Navestock ?
— Orgoliul?
— Felul cum sînt întreţinute grajdurile mele, nici mai mult, nici mai puţin. Aş sacrifica în fiecare zi un om, ca să pot salva un cal. Da, e o chestiune de orgoliu sau, dacă vrei, de ceva ce s-ar putea numi exigenţă.
— Lucrurile stau destul de prost acolo jos.
— Şi de ce oare ? Noi, oamenii, sîntem nişte fiinţe ciudate : căutăm totdeauna să perfecţionăm natura şi producem o urîţenie indescriptibilă. Un lucru mă uimeşte. Dacă te duci iarna în pădure, cînd totul e umed şi veşted, nimic nu-ţi

provoacă totuşi dezgust. Locurile sălbatice sînt totdeauna curate şi frumoase. Omul, sau mai degrabă gloata, este marele factor pîngăritor.
— Poate că sîntem prea mulţi pe pămînt.
— Şi totuşi cauţi să-i salvezi pe cei slabi ! Să ştii că molimele şi masacrele din vechime îşi aveau rostul lor.
— Trebuie să aducem îmbunătăţiri, trebuie să organizăm.
— Bine, te-am chemat să-mi faci un raport asupra stării proprietăţii mele din Navestock şi să-mi dai unele sugestii, dacă vrei.
Wolf e o privi cercetător. Părea că hotărîrea o luase din-tr-un impuls subit.
— Va fi foarte greu să facem din oraşul acesta ceea ce ar trebui să fie. Nu numai atît, vom avea nevoie de colaborarea unor oameni ca Turrell.
— Poate doar plăgile Egiptului şi nu altceva vor reuşi să-i convingă pe unii oameni. In orice caz, vrei să faci ce te-am rugat ?
— Nimic nu-mi poate face mai multă plăcere.
— Şi nu uita, eu nu sînt o filantroapă. Doresc să nu am nimic de-a face cu vulgul. Nu vreau decît ca aceşti oameni şi casele lor să devină mai puţin urîte.
în drum spre casă, Wolie îl lăsă pe Turpin la pas. încercă să-şi dea seama dacă această femeie purta sau nu o mască. Tot se mai gîndea la ea puţin neîncrezător, ca un barbar uriaş, adus în faţa ochilor blazaţi, şi totuşi poruncitori, ai unei patriciene romane. Era o pagină, o iubitoare a acelei stranii frumuseţi, care-şi pusese pecetea pe
274
templul propriului ei corp. în ceea ce-l privea, Wolfe simţea pentru ea o atracţie misterioasă şi, în acelaşi timp, o repulsie inexplicabilă.
înclina să creadă că doamna Brandon era destul de sinceră cînd îşi declara dezgustul şi dispreţul pentru tot ce este urît. Oamenii inferiori o scîrbeau. Emoţiile lor primitive şi ignoranţa impertinentă nu puteau fi justificate prin faptul că le-a lipsit ocazia de a se cultiva. Femeie aparte şi suflet trufaş, ea prefera sclavi curaţi şi bine instruiţi, unei independenţe ignorante şi zdrenţăroase.
18*
CAPITOLUL XXXII
Vara precedentă fusese toridă şi secetoasă, dar cea de-a doua vară pe care Wolfe o petrecea la Navestock era şi mai rea. Intre prima săptămînă a lunii iunie şi mijlocul lunii iulie n-a căzut nici un strop de ploaie, spre bucuria secerătorilor. Zi după zi, acelaşi cer albastru luminos, aceeaşi arşiţă uscată şi dogoritoare. Navestock-ul mirosea ca un birt ieftin şi murdar. Fîn-tînile mai puţin adinei amenînţau să sece, şi rîul Wraith nu mai fusese atît de scăzut de ani de zile.
Cît timp măsurile de ameliorare progresau încet, oraşul rămînea liniştit. Epitropii averii Brandonilor refuzară să subscrie la ura Ursulei împotriva urîţeniei. „Draga mea copilă — îi spuse cel mai în vîrstă dintre cei doi — şi trebuia într-adevăr să fii bătrîn, şi încă unul de modă veche, pretenţios şi mărginit, ca să-i spui Ursulei Brandon „copilă" — sînt un om înţelegător, dar ce rost are să construieşti cocini luxoase înainte de a-i fi reeducat pe porci ?"
Şi astfel întregul proiect rămase baltă.
O serie de împrejurări îl făcură pe Wolfe să aibă relaţii mai strînse cu Ursula Brandon. Bărbatul avea un fel de-a fi direct şi spontan ce dezarma chiar şi neîncrederea unei femei care suferise o decepţie. Ea renunţă în mare parte la rezerva ei obişnuită şi-i permise să întrezărească mîndria, singurătatea şi repulsia faţă de orice ipocrizie. Această femeie avea profunzimi impenetrabile. Continua să-l nedumerească şi prin aceasta să-l intereseze. Sinceritatea ei ocazională şi senină părea să destăinuie şi să ascundă în acelaşi timp.
27G
Jess Mascall se interesa de cele ce se petreceau la „Iertări" fără nici o urmă de gelozie. Era curioasă şi, într-un fel, chiar mîndră de cucerirea lui Wolfe.

— Nu ţi se pare că e foarte frumoasă, John ? Mă face întotdeauna să mă gîndesc la o regină rămasă singură, care guvernează o ţară şi e prea mîndră ca să-şi recunoască singurătatea. Ce-ţi spune ? Arată ca şi cum ar asculta doar, fără să spună nimic.
Wolfe şi Jess îşi trăiau zilele lor de iunie. Viaţa dar-, nică, îri splendoarea ei estivală, le oferea clipe de veselie şi fericire, cînd ochii li se întîlneau strălucind de o dragoste statornică. Era ca o lumină de vară. Nu-şi făceau probleme pentru viitor. Erau perfect fericiţi şi nu le trecea prin minte să despice firul în patru.
— Despre ce-ţi vorbeşte, John ?
— Uneori despre lucruri de care habar n-am. Mă depăşeşte. Afară de asta, domnişoară Mascall, eu nu vorbesc despre pacienţii mei !
— Ascultă, John, nu mai fii atît de oficial ! Nici nu vreau să te trag de limbă ! Te depăşeşte, ziceai !
Jess îi arătă sanctuarul ei din Mlaştina Tarlingl Star teau culcaţi la timbra unei tufe de. măcieş, pe un covor de
ferigi.
— O femeie de lume e prea subtilă pentru un doctoraş. A călătorit, a citit şi a văzut cum trăiesc alţii.
— Nu-mi plac oamenii prea deştepţi, John.
— Doamna Brandon e mai mult decît deşteaptă.— e matură.
— Atunci eu sînt probabil foarte primitivă.
Rîseră amîndoi.
— Nu. în ce mă priveşte, eu sînt un om direct, spun. exact ce am de spus. Oamenii inteligenţi, care calculează şi judecă orice lucru, mă pun în încurcătură.
— Tu eşti un luptător, John. Mă întreb...
— Ce te întrebi ?
Jess se aşează, cu privirea dusă, dar atentă.
— Nu, nimic.
— Hai, dă-i drumul.
— Nu, nu-ţi spun. N-ar trebui să se permită bărbaţilor să cunoască toate cele sau să meargă peste tot.

■— N-am pretins niciodată o asemenea omniprezenţă.
— Omniprezenţă 1 Cineva te învaţă cuvintele astea lungi !
— Iar tu mă înveţi cele scurte, vitale ! Educaţia mea este completă !
Vara era în toi cînd Destinul se opri pe colinele de pe Mlaştina Tarling şi se uită la vale spre Navestock cu ochii săi atotvăzători şi imperturbabili. Văzu un orăşel cu acoperişuri roşii, înşirat pe firul argintiu al rîului, cu rîn-durile sale de plopi şi fleşele[J] subţiri şi avîntate. Destinul îşi alesese emisarul, îl trimise la Navestock şi-şi văzu de drum.
Era ceva patetic în faptul că un asemenea individ mic şi vulgar, bine dispus şi meschin, a fost ales purtător ai urgiei. Sosise de la Wannington cu diligenta „Cerbului alb", cu trei valize mici şi uzate de piele — bagajul unui voiajor comercial. Avea ceva robust şi primitiv în înfăţişare, o vioiciune şi un tupeu care îi impresiona pe proprietarii de prăvălii, o faţă rotundă, roşie şi buhăită, umeri grei, căzuţi, şi un trup îndesat, cu braţe şi picioare enorme care păreau prinse la întâmplare. Era butucănos la minte şi la trup, cu mîinile groase şi cute roşii la ceafă. Cu femeile se purta mieros şi galant. Apărea jovial şi plin de el oriunde era rost de băutură, bîrfeli şi taifas. Era meşter în calambururi şi părea burduşit de poveşti şi glume deochiate.
în Salonul comercial de la „Cerbul Alb*[5] era cunoscut de ani de zile. Cu Gladwin, proprietarul, era prieten la toartă.
— Mă bucur că te văd din nou, domnule Gawtrey.
— Bucură-te să apuci ce poţi, ea totdeauna ! Să câştigi mie în sută, să-ţi pice un

fraier de jumulit ! Pînă una alta, mi-e o sete de mor ! Am visat o friptură de-a dumi-tale şi o bere. Fă-le încoace pe toate, bătrîne 1
Acest Gawtrey era grozav la barul special şi în sala de biliard ; îşi făcuse o faimă cu vocea lui de tenor puţin răguşită, cu care cînta frumos romanţe sentimentale ca

[1] *Fleşă:* acoperiş foarte înalt (ascuţit), în formă de piramidă sau de con, folosit mai ales în evul mediu la turnurile bisericilor *(n. red.).*

„Purta, o cunună de roze" şi „Vino să ne întîlnim sub clar de lună", ca peste zece minute să şoptească o anecdotă deşuchiata unui grup de prieteni într-un colţ. Era un mare admirator al lui Dickens şi îl cita totdeauna pe Sam Weller. Entuziasmul se potrivea firii şi meseriei sale. Nu se despărţea niciodată de Dickens, din care îşi alcătuise un repertoriu de trăncăneală ca să-l ajute la procurat „comenzi". Copiii îl socoteau un fel de zeu. Oamenii mai fini îl ţineau mai la distanţă şi îi evitau răsuflarea.
Acest om de treabă se îmbolnăvi la Navestock şi fu culcat în pat într-unui din dormitoarele de la etaj ale „Cerbului alb". Threadgold şi domnul Tweedy veniră să-l examineze. Domnul Gladwin urcă şi el sus şi se aşeză lîngă patul Iui. Spuseră că e un caz de „febră gastrică" şi se întrebară în sinea lor dacă îşi va achita nota de plată.
— Gladwin, bătrîne, dă-mi numai o picătură din berea aceea grozavă a dumitale. Că doar n-oi muri. Mark Tap-ley este omul meu.
Domnul Gladwin aduse sus berea şi luă şi el o jumătate de pahar ca să-i ţină tovărăşie bolnavului.
— Că doar n-oi muri din atîta lucru.
Dar era speriat şi zbuciumat. Threadgold îl găsi de cîteva ori plîngînd şi gîndindu-se la păcatele sale, la această viaţă veselă, de chefuri şi plăceri pe care o dusese în ultimii douăzeci de ani.
— Ce părere ai despre mine, doctore ? Threadgold gînguri mîngîietor :
— Stai liniştit, dragul meu domn. O odihnă deplină pentru o săptămînă sau două este exact ceea ce îţi trebuie.
Şi omul se odihni pentru vecie. începu să delireze, apoi intră în comă. La sfîrşitul celei de-a treia săptăm'ni. Robert Flemming îl îngropa în cimitirul din Navestock. O femeie înaltă şi slabă sosi în oraş şi urmă coşciugul. Stătea lîngă groapă în rochia ei neagră noua, dintr-un material ieftin, înfăşurată cu un văl de crep. Nu avea lacrimi în ochi, şi faţa ei slabă şi simplă arăta mirată şi vrednică de milă. Stătea şi se uita ţintă la groapă. Bărbatul acesta fusese genial şi vesel pentru toată lumea. Ea îl cunoscuse ca pe un soţ ursuz şi veşnic nemulţumit.

Wolfe auzise cîte ceva despre povestea asta, şi căzui îi st mi curiozitatea profesională. Abia după moartea omului ii parveniră cîteva detalii semnificative prin gura unuia dintre obişnuiţii hanului „Buturuga stambă". Wolfe avea însă impresia că ei nu ştiau sfirşitul istoriei, şi că acest Gawtrey n-a binevoit să moară de boala al cărei diagnostic i-a fost pus de către Threadgold şi Tweedy. Fu uimit cînd îl auzi pe Joshua Crabbe dînd glas propriilor sale gînduri.
— Un caz cam ciudat, acela al cetăţeanului de la ..Cerbul alb". Ai auzit de el ?
— Da.
■— Aşa se-ntîmplă în general lucrurile într-un oraş ca acesta. Am cunoscut cazuri cînd vînzători ambulanţi şi muncitori sezonieri veniţi din alte părţi au adus variola. L-au băgat pe bietul om în pămînt, dar dacă a lăsâ*t ceva în urma lui ?
— Tocmai la asta mă gîndeam şi eu.

CAPITOLUL XXXIII

Două săptămîni mai tîrziu Wolfe tu chemat într-una din căsuţele de cărămidă roşie de pe Strada Morii, unde găsi un băieţel de vreo şapte ani, care şedea la

căpătîiul mamei sale şi-i făcea vînt cu un capac de la o cutie de carton.
— Mă doare îngrozitor capul, domnule doctor, parcă stă să plesnească. Mai am şi temperatură ! Şi am atîtea rufe de spălat pentru „Cerbul alb[11], pe care trebuie să le dau gata pînă sîmbătă !
— De cînd eşti bolnavă ?
— O duc aşa pe picioare de cîteva zile, domnule doctor, cam de o săptămînă.
'— Iei toate rufele la spălat acasă ?
— Da, ţin o spălătorie.
— Mai e cineva bolnav pe strada asta ?
— N-am auzit, domnule doctor.
Într-o săptămînă, Wolfe avu încă cinci pacienţi cu febră pe Strada Morii. Mica spălătorie care îşi deşerta albiile în curtea din dos, cişmeaua publică la mai puţin de douăzeci de metri de spălătorie, omul care murise la ,,Cerbul Alb" — erau tot atîtea piese detaşate, care, puse cap la cap, alcătuiau un tablou coerent. Se pare că soarta ironică se aciui pe Strada Morii. Era o străduţă în pantă, curată, care ajungea la ochiul de apă alb şi învolburat al morii şi răsuna totdeauna de zgomotul apei în cădere. Furgoane grele treceau hodorogind peste bolovanii calda-rimului. Locuitorii îşi aveau fiecare micul lor petic de grădină în faţa casei şi se poate spune că Strada Morii

era cu precădere o stradă a păsărilor. Cel puţin trei sturzi, un cintezoi, o mierlă, doi botgroşi şi o pereche de porum-' bei trăiau în coliviile lor, atîrnate de pereţii caselor. Trecătorul era întîmpinat de ciripitul păsărilor, clipocitul apei şi huruitul morii.
Wolfe era foarte precaut în privinţa acestor cazuri de pe Strada Morii, aşa cum se cuvenea să fie un om care căuta să adune probe împotriva duşmanilor săi. Chemă la Navestock un expert de la Londra, plăti toate cheltuielile de deplasare din buzunarul lui şi obţinu confirmarea părerii sale.
— Cazurile se înmulţesc, nu-i aşa ? — spuse specialistul —, să ştii că ai să ai mult de furcă aici.
Şi aşa a fost.
Wolfe n-a putut să uite niciodată seara cînd s-a dus să-i spună vestea lui Joshua Crabbe. Plopii lombarzi păreau negri în amurgul de iulie, cînd cobora dinspre Strada Evei. Crepusculul de vară părea un cadru scenic în care Navestock-ul încremenise în pragul unei tragedii. Părea liniştit şi încrezător, cu hornurile lui îngrămădite şi străzile pietruite. Două dintre cazurile de pe Strada Morii se sf rşiseră fatal în dimineaţa aceea, iar boala îşi făcuse apariţia şi pe unele străzi şi ulicioare învecinate. Wolfe ştia ce ştia. Molima avea să se răspîndească prin Navestock ca un incendiu. Situaţia disperată a oraşului, vara toridă şi secetoasă, ignoranţa încăpăţînată a oamenilor — | toate acestea invocau moartea.
Joshua Crabbe tocmai îşi terminase cina şi puse săi i se scoată fotoliul afară pe cărarea de pietriş din faţa casei. Contururile crenelate ale gardului viu ce înconjurau casa se profilau pe cerul violet. Ciţiva copii se mai hîrjoneau pe o stradă vecină. Vocile lor puternice păreau să vină de aproape. Liliecii foşneau în jurul dreptunghiului de piatră al casei. Un miros de rouă urca din iarbă şi o pace adîncă plutea ca un vis deasupra întregii grădini.
— Scoate-ţi un scaun afară, John Wolfe. Şi deschide scrinul biroului, ai să găseşti o cutie de ţigări de foi.
' — Doriţi şi dumneavoastră una, domnule ?
— Mi-ai adus veşti, nu-i aşa ?
— In oraş s-a declarat febra tifoidă.

Ochii lui Joshua Crabbe licăriră în întunericul de afară. Se întoarse pe jumătate în fotoliul lui, se uită fix la Wolfe, apoi întinse o mînă albă, subţire.
.— N-am mai fumat o ţigară de foi de vreo cinci ani, dar astă seară am să fumez una.
Muşcă vîrful ţigării, o aprinse de la un amnar pe care-l purta în buzunarul vestei şi se lăsă pe spătarul fotoliului. Rămase tăcut şi gînditor. Inserarea învăluia în mister silueta în negru, cu chipul slab luminat de punctul roşu al ţigării aprinse : părea un zeu bătrîn,

cinic şi vesel, care medita asupra îngîmfării deşarte a oamenilor
.— Sînt multe cazuri, John Wolfe ?
— Treisprezece. .— Cîţi morţi ?
— Doi.
■— Eşti absolut sigur că e tifoidă ? ■— Absolut sigur.
— Asta e bine, e foarte bine.
Rămase mai departe visător, cu un zîmbet gata parcă să se prefacă într-un rîs ironic.
— Unde a început ?
— Pe Strada Morii. Probabil că a adus-o omul de la „Cerbul alb".
— Iar Threadgold habar n-a avut ! Pe cuvînt, asta-mi place ! Şi ce zici, boala se întinde ?
— Mi-e teamă că da.
— Ţi-e teamă ! Nu vorbi prostii, John Wolfe. Vreau să văd moartea cum pune laba pe oraşul ăsta. Milă ! Nu mi-e milă de proşti !
— Nu cred că gîndiţi astfel.
— Nu gîndesc ! Ba da, îţi spun. La ce loioseşte un sentimentalism ieftin ? Aceşti nebuni merită să fie arşi cu fierul roşu, să li se scoată ignoranţa cu biciul. Dumnezeul lor este un Dumnezeu curat, să fie tîrîţi în faţa lui şi judecaţi.
Sinceritatea lui nu putea fi pusă la îndoială. Wolfe nu-l contrazise. Fuma cîtva timp în tăcere, urmărind cu privirea fumul de ţigară.
Apoi spuse : ,
— Dar Dealul Piersicilor ?
283
Văzu mîna albă ridicînd un deget autoritar.
— Pe Dealul Piersicilor nu trebuie să moară nimeni, John Wolfe, nimeni ; ai grijă de asta. Noi, cei de aici, sîn-tem curaţi şi vom da o lecţie dobitocilor acelora din vale. Să nu bea apă decît din fîntînile noastre, iar laptele să fie cumpărat numai de la ţară, de departe. Să ne izolăm ! Ştiu. Voi avea eu grijă de asta. Voi merge personal din< casă în casă.
— Poate că nu va fi chiar atît de rău.
— Nu-ţi face iluzii. Există război fără morţi ? Şi acesta este un fel de război împotriva nebunilor, pungaşilor şi fariseilor. Trebuie să-i învăţăm minte. îţi spun eu, trebuie să-i învăţăm minte !
CAPITOLUL XXXIV
Cîţiva oameni au fost de faţă la acea faimoasă întîlnire în piaţa centrală din Navestock între John VVolfe şi Montague Threadgold. Unul călărea un cal negru, iar celălalt şedea ca un idol mititel în trăsura care înainta cu greu pe pietrele mari ale caldarîmului.
— Nu opri, Sims, mergi înainte !
Sims era un ostaş bătrîn. Bărbatul de pe calul negru apăru deodată lîngă el ca un ofiţer de cavalerie şi ridică mina. Vizitiul nu dădu atenţie glasului subţirel din spatele său, opri caii şi duse mîna la şapcă.
— îmi daţi voie să vă spun cîteva cuvinte ? Wolfe veni mai aproape de trăsură.
— Domnule Wolfe, sînt extrem de ocupat,
— Nu vă reţin decît un moment.
Threadgold se întoarse spre Wolfe, dar fără să-l privească. Ochii îi jucau neliniştiţi în spatele ochelarilor. Nu vorbise cu Wolfe de la acea ultimă seară la Vila Prospect, şi acum omul acesta 51 oprea ca un tîlhar la drumul mare, îndreptînd pistolul sincerităţii sale asupra lui.
■— Ce este, domnule ? Te rog, cît mai scurt.
— în oraş s-au declarat cîteva cazuri de febră tifoidă. ■— Şi ce-i cu asta, domnule, ce-i cu asta ?
Fierbea, tropăind din picioarele lui" scurte şi groase Şi trăgînd de lanţul ceasornicului.
■— Nu-mi place cum arată lucrurile. Cred că avem de-a face cu o epidemie.
;
285
— Prostii ; nu cred asta. Sînt nişte tulburări gastrice care se datorează vremii călduroase. Le-am văzut de ani de zile, domnule Wolfe, înainte de a te fi născut dumneata.
Wolfe se uită la el de la înălţimea la care se afla. Era acea privire gravă, directă, atît de stînjenitoare pentruj oamenii slabi, superficiali. Threadgold îl văzu pe Wolfe] şi mai bine în rolul unui tîlhar la drumul mare, amenin-J ţîndu-l de pe calul său negru, uriaş.

— Nu pot discuta cu dumneata despre aceste lucruri. Sînt extrem de ocupat. Mînă înainte, Sims.
Sims, o siluetă pătrată pe capră, privea drept înainte şi asculta atent.
— Da, domnule, la Ulmii înalţi ?
— Dă-i drumul imediat.
Trăsura plecă mai departe, lăsîndu-l pe Wolfe lîngă faţada albă cu ferestre înguste a „Cerbului alb". Apucă pe Strada Podului ca să iasă din oraş şi-şi îndreptă calul spre „Iertări". îşi spunea că Joshua Crabbe avusese dreptate şi că numai o catastrofă ar putea zgudui încăpăţînarea acestor oameni bogaţi şi plini de ei. Într-adevăr, catastrofa părea de neînlăturat, dacă populareа cimitirului din Navestock putea fi considerată o catastrofă. Wolfe era mult prea omenos ca să stea pasiv şi să lase lucrurile să-şM urmeze cursul, cu egoismul aceluia care se spală ostentativ pe mîini spunînd : „ei bine, eu am prezis toate acestea, dar voi n-aţi vrut să mă ascultaţi. Deci asta să vă, fie pedeapsa". Sîngele vechilor cavaleri teutoni îi curgea prin vine, eroi care au luptat ori de cîte ori un uriaş sau un balaur le ieşea în cale.
Avea capul plin de idei şi planuri de campanie — cum să limiteze dezastrul, cum să cruţe copiii de suferinţă. Era revoltat de inerţia obtuză care făcea ca lupta să fie atît de grea. Ignoranţa şi prejudecata erau doi duşmani teribili, care nu pregetau să se încaiere în lupte de stradă, ' să arunce în aer nenumărate baricade, să lanseze pietre şi gunoaie prin ferestrele de la etaj.
în această ultimă zi de iulie sufla un vînt puternic şi gardurile vii erau albe de praf. Cîmpurile arătau brune sub albastrul cerului şi coacerea timpurie a grînelor oferea ochilor fişii unduitoare de aur. Scînteierea oehiurilor de. apă de la „Iertări" îl ispitea pe Wolfe să intre în apă şi să

înoate. Cedrii arătau ca nişte uriaşi somnoroşi cu umbre grele şi negre sub crengile lor grămădite unele peste
altele.
O rochie albă sub unul din cedri era un semn că găsise ceea ce căuta. îl învălui o răcoare plăcută, mireasma proaspătă a ierbii, pentru că peluzele erau stropite cu apa din bazine. „Iertări" era asemenea unui smarald minunat, culcat între falduri de postav cafeniu. Femeia în alb îl salută cu o oarecare indolenţă. Cărţi, reviste, două ciocane de cricket şi cîteva mingi zăceau aruncate în iarbă. O creangă de cedru se lăsase în jos deasupra capului ei fin.
— Trage scaunul mai la umbră. Există oameni cu care nu se poate vorbi pe căldură. Ei te fac să te simţi prea îmbrăcată.
— Aici aveţi destulă răcoare.
— Da, îmi place să aud foşnetul somnoros al cedrilor, cum îşi leagănă crengile şi cîntă împreună sub adierea' vîntului.
Observă chipul său grav şi pentru că îi cunoştea destul de bine pe bărbaţi, ştia că acesta nu era omul căruia să-i placă să trîndăvească şi să viseze.
— Ce s-a mai întîmplat prin Navestock ?
— O, pînă la urmă am intrat cu toţii la apă. De altfel, pentru asta am şi venit.
— Vrei să spui că ceea ce ai prevăzut de mult s-a produs ?
— Da, aşa este. E febră tifoidă.
— Pentru mine, aceasta nu e altceva dec"t o denumire cu rezonanţă neplăcută.
— Are să fie o rezonanţă neplăcută pentru întregul Navestock, ori sînt un profet mincinos.
Silueta ei albă arăta atît de proaspătă şi calmă sub cupola de frunze a copacului, încît Wolfe se întreba dacă vreuna din duritătile şi frămîntările acestei vieţi ar putea-o atinge vreodată. Nu era vorba de o puritate exterioară. A discuta despre murdărie, boală şi moarte în pre^ zenţa ei era ca şi cum cineva ar îmDroşca cu noroi portalul alb al unui templu grec. Şi totuşi, Wolfe ştia că ea îl putea ajuta. Ea era una din mai marii acestei lumi mici, a cărei voce era luată în seamă.

- Da, am intrat la apă. Am peste o duzină de cazuri şi au fost deja doi morţi. După cîte îmi dau seama, boala a fost adusă de un voiajor comercial. Am vorbit cu Threadgold cu mai puţin de o oră în urmă, pentru prima oară după nouă luni, dar el nu ia lucrurile în serios.
—■ Oamenii care îşi iau propria lor situaţie prea în serios, sînt inabordabili. Dar eşti

sigur ? — Absolut sigur !
Ea îi întîlni ochii şi citi în ei convingere, şi chiar mai mult decît convingere — gravitatea şi îngîndurarea ostaşului care scrutează liniile inamicului în dimineaţa bătăliei.
Toate acestea o intrigau şi o interesau profund, tre-zindu-i o anumită simpatie lăuntrică, o tainică dorinţă de a fi folositoare, care nu se exteriorizase decît rareori în viaţa ei de pînă acum. Ursula Brandon fusese o observatoare, o spectatoare indiferentă, poate pentru că omul pe care şi-l alesese se dovedise un luptător slab în arenă. Şi totuşi, în adîncul inimii ei, sub acest echilibru molatec şi perfect, clocotea un entuziasm de fată tînără. Căutase să-l înfrîneze, să-şi bată joc de el, scrisese un epitaf trist şi ironic pe poarta temniţei lui. Dar o femeie nu-şi poate înfrîna în întregime sufletul generos moştenit de >a străbuni. Tradiţie înseamnă în primul rînd inteligenţă, stirpe aleasă şi educaţie. Multe „femei ale garnizoanei", frivole şi superficiale, au dat dovadă de un splendid curaj la Cawnpore *.
— Deci te pregăteşti să lupţi ?
— Ce altceva aş putea face ? ■— Totuşi n-ai fost tratat prea bine la Navestock !
— Cum să vă spun, am venit precum proorocul Iona. Nu mă mai gîndesc la asta. Acum trebuie să luăm taurul de coarne.
în timp ce-l observa, avu revelaţia destinului care plana asupra lui, a iminenţei bătăliei ce-l aştepta, a forţei generoase care se cerea cheltuită.
— Ce ai de gînd să faci ?
[1] Oraş indian, unde .a avut loc, în 1857, o sîngeroasă răscoală şi şipailor *(n. red.).*

— în cazul cel mai râu, dacă oraşul e pierdut, voi căuta să salvez copiii. Adulţii, în marea lor majoritate, vor fi prea încăpăţînaţi.
— Ce planuri ai ?
—. Tocmai mă gîndesc la ele. Nu pot conta pe prea multă cooperare. Am mai văzut aşa ceva şi înainte. Oamenii intră în panică şi se zăpăcesc. Ca să vă dau un exemplu cît sînt de ignoranţi şi îndărătnici — am încercat să-i opresc să folosească puţul care este contaminat şi care cred că răspândeşte molima. Nici vorbă de aşa ceva. Folosesc această apă ca şi mai înainte.
— Pot să te ajut cu ceva ?
■— Puţul se află pe Strada Morii.
— A ! Proprietatea noastră. Voi trimite să demonteze pompa şi să zidească puţul. Poate că-i prea tîrziu.
O privi drept în ochi.
— Aşa cred. Deşi o sursă de infecţie eliminată...
— O voi face neînt'rziat. Cîtva timp oamenii vor trebui să-şi ia apa din altă parte.
— Foarte bine. Am venit aici pentru că eram convins că mă veţi ajuta.
O roşeaţă uşoară îi acoperi faţa albă. ■— Bine, poţi conta pe mine.
— Vă mulţumesc. Mă simt ca un ostaş care porneşte în campanie fără muniţii şi aproape fără trupe.
— Cred că pot face ceva ca să te ajut. Deşi îi detest pe aceşti oameni din Navestock, avem totuşi tradiţiile noastre. Nu putem sta deoparte.
— Este tocmai ceea ce mi-am închipuit. îi cunosc destul de bine pe aceşti oameni din clasa de mijloc ; o să spună o mulţime de prostii sentimentale, dar n-o să se gîndească decît să-şi salveze propria lor piele. Dar am contat pe dumneavoastră.
Ea rîse şi ochii îi străluciră o clipă.
— Nu mai spune ! Unii oameni reuşesc sa ne convingă să facem lucruri pe care nu aveam nici cea mai mică dorinţă să le facem.
— O simplă necesitate. în viaţă nu e bine sa n-avem nimic care să ne călăuzească.

Wolfe avea puţin timp liber şi după ce pîeeă de la „Iertări" îi mină pe Turpin spre Ferma Mlaştinei. Foarte puţini dintre noi nu ştiu ce înseamnă teama. Ea îi încearcă pe cei mai tari în modurile cele mai bizare şi un om care nu ezită să atace singur o tranşee, poate tremura în faţa unei femeiuşti.
Punctul vulnerabil, călcîiul lui Abile, poate fi găsit totdeauna : fie că este teama de cancer, de moarte, spectrul unei datorii sau o simplă repulsie fizică. Chiar umbra unor posibilităţi îndepărtate poate obseda un om, dacă sînt aducătoare de durere pentru fiinţele dragi

Singura şi veşnica grijă a lui Wolfe îl făcu să galopeze spre Ferma Mlaştinei. Era un gînd înspăimîntător, generat de o tandreţe hipersensibilă, gînd care se atenua, devenea ireal atunci cînd îl înfrunta făţiş, dar care revenea chinuitor cînd îşi întorcea privirea în altă parte. Cînd izbucneşte un. incendiu fiecare om se grăbeşte să salveze ceea ce are mai de preţ, o casetă cu bani, un. copii, un pachet de scrisori. Tot astfel Wolfe călărea spre Ferma Mlaştinei cu ghidul de a o feri pe Jess de orice primejdie.
O găsi pe Mary Mascall şezînd la umbra unui arbore de tisă într-un colţ al grădinii. Iarba era îngălbenită şi florile triste, cu marginile albite. Purpuriul mărăeinişu-lui tindea către ruginiu sub albastrul nesfîrşit al cerului. Pe Mlaştina Tariing seceta aprinsese buruienile şi flăcările cuprinsescrâ chiar refugiul preferat al lui Jess,. transformîndu-l într-o rîpă neagră, carbonizată.
John Wolfe povesti pe scurt ştirile.
— Trebuie s-o ţinem pe Jess departe de Navestoek. Să nu faceţi nici un fel de cumpărături în oraş. Mergeţi Ia Wannington.
— Doamne fereşte,, John ! S-ar spune că locul e plin de sălbatici !
— Este plin de nebuni, ceea ce e tot atît de rău. Nu vreau ca vreuna din voi să rişte ceva. Cred că vom avea de furcă acolo pentru, multă vreme. Se pare că boala se transmite mai ales prin apă şi lapte. Să nu v-atingeţi de nimic ce vine din oraş.
— Ai face mai bine să-i spui personal lui Jess.
— Credeam că mă pot bizui *vc* autoritatea dumitale.

— Autoritatea mea ! Ce să zic ! Tu îţi iei răspunderea, John. Ştii ce vreau să spun.
Jess plecase la Heron's Cap, şi Wolfe porni în direcţia aceea în speranţa de a o întîlni. Dădură unul de celălalt în pădurea de brad, la o jumătate de milă de Ferma Mlaştinei. Drumul trecea prin pădure, printre trunchiurile înalte şi drepte ca nişte stîlpi enormi. Piădăcinile se încolăceau pe cărare, asemenea unor şerpi. *Era o zi calmă, dar din cînd în cînd un vuiet surd şi trist umplea pădurea.
Jess mergea visătoare, cu ochii îndreptaţi către trunchiurile robuste ale brazilor. O fată poate să se dezvolte miraculos în opt luni. Jess arăta mai împlinită la chip şi la trup, şi căpătase acea ţinută şi distincţie feminină care o deosebea cu totul de fetiţa zburdalnică din trecut. Ochii ei puteau să rîdă la fel de poznaş ca şi înainte, dar acum aveau ceva în plus. Devenise o fată înaltă şi zveliă, uneori impetuoasă, alteori de o seriozitate pasionată, adorabilă la vîrsta de şaptesprezece ani. începuse să se autoanalizeze, să scruteze lumea înconjurătoare şi descoperi că era îngrozitor de neştiutoare.
Cînd Wolfe o zări primul, silueta ei apărea de departe mică şi neînsemnată printre trunchiurile înalte ale brazilor. Se grăbi să scurteze distanţa între ei. Jess se mişca agale. Prinse să-i surîdă cînd nu-i mai despărţeau decît vreo douăzeci de metri, dar ajungînd în dreptul iui, zîm-betul i se stinse.
— Ai auzit ce s-a-ntîmplat, John ? Nu-i îngrozitor ? Un foc de buruieni mi-a pustiit vîlceaua.
| — Nu se poate !
— Simt că mi-a distrus o parte din viaţă. Am petrecut momente atît de plăcute acolo, şi acum n-a mai rămas decît o groapă neagră.
Wolfe veni alături de ea. Nu era omul care să manevreze pentru a intra în temă. Dădea pur şi simplu ia o parte şi defrişa terenul pentru propria sa acţiune.
— Ai avut ghinion.
— Va trebui să-mi găsesc un alt refugiu. Cred că e bine şi în pădure. Mi-ar plăcea un cuib sus pe unul *cVn* arborii aceştia. Trebuie să fie nostim să te legene vîntul încolo şi încoace.

19*
— Jess, vreau să-mi promiţi ceva îl privi cu ochii ei negri, adinei.
— Ce serios eşti, John !
— Vreau să-mi promiţi ceva.
— Mai întîi ar trebui să-mi spui despre ce-i vorba. —■ Vreau să-mi promiţi că nu vei merge să vizitezi pe
nimeni din prietenii tăi din Navestock.
— Şi de ce nu^
— Pentru că Navestock-ul este pe cale să fie devorat de b.oală.
— Vrei să spui c-a izbucnit ceva cu adevărat periculos?

— Da.
— Aşa cum ai prevăzut ?
— Aşa cum m-am temut că se va întîmpla.
Jess se îmbujora şi ochii îi străluciră. Nici nu se mai gîndi că Wolfe o rugase să-i promită ceva. Bărbatul o re-văzu în minte în ziua aceea, călare pe Turpin, gaiopînd pe alee triumfătoare şi neînfricată.
— Acum o să vadă ei că ai avut dreptate. Nu, nu mi-e milă de ei ; trebuiau să se gîndească mai bine. Totuşi sîntem obligaţi să-i ajutăm. Este holeră, John ?
— Nu, nu-i chiar atit de rău.
— Vei avea nevoie de un spital, de infirmiere şi de toate celelalte.
— Dacă vom putea face rost.
— Bineînţeles, voi veni să lucrez ca infirmieră. Wolfe se opri împietrit.
— Jess, să nu faci aşa ceva. Trebuie să-mi oromiţi. Se răsuci şi-l privi în faţă, sub brazii uriaşi.
<— John, nu cumva crezi că mi-e frică ?
— Nu, dar mi-e frică mie
— De ce ?
— Pentru tine.
îşi ridică fruntea şi se uită la el cu ochii strălucitori. Era mîndră.
— John. vreau într-adevăr să fiu de ajutor. Crezi ca pot rămîne legată acasă ? Cum de nu-nţelegi ?
Wolfe o privi cu o gravitate pe care fata nu i-o cunoscuse încă.
— Nu, tu n-ai ce căuta la Navestock.

— Totuşi nu pot să stau aşa. .— Jess, dacă te rog...
.— Să n-o faci. Tu vei munci acolo pînă la epuizare. Şi eu aş putea să te rog să nu te duci, dar n-am s-o fac. Voi fi prea mîndră de tine, John. Nu înţelegi ? Nu mai sînt un copil. Vreau să fiu acolo unde eşti şi tu, să ajut.
•— Nu, nu înţeleg deloc — spuse el întunecat.
— Şi totuşi va trebui.

CAPITOLUL XXXV

Navestock-ul era iasca neagră care s-a aprins la prima scăpărare a molimii. Virusul se răs-pîndea necruţător pe căi întortocheate şi sinistre.
Veni luna august, şi oraşul era vlăguit. Nu căzuse nici Un strop de ploaie, şi doar noaptea mai lăsa puţină rouă.
Temperatura la umbră depăşea treizeci de grade, şi chiar după căderea nopţii aerul care intra prin ferestrele deschise şi însetate parcă de răcoare era înăbuşitor şi enervant. Oamenii se simţeau secătuiţi. Multă vreme oraşul nu păru să-şi dea seama de ceea ce se întîmpla în inima lui.
Peste tot unde Wolfe încercă să prevină şi să ajute, se lovi de o apatie de necrezut. Oamenii refuzau să închidă puţurile contaminate sau să ia măsuri urgente pentru a limita dezastrul. Negustorii din Consiliul Comunal l-au luat în rîs cînd le propuse ca măcar pentru un anumit timp oraşul să fie aprovizionat cu apă din altă parte.
— De unde vrea s-o luăm, cînd jumătate din puţurile de prin împrejurimi au secat ?
— N-am mai întîlnit un om care să facă atîta tărăboi.
— Căldura e de vină. Este doar o diaree de vară. Asta e şi părerea lui Threadgold, şi doar el cunoaşte oraşul.
Fără îndoială, căldura îi făcea indolenţi şi irascibili.
Apoi se dezlănţui dezastrul.
La patru august s-au declarat alte nouă cazuri ; la 5 august — treisprezece ; la 6 august — şapte ; la 7 august — treizecişitrei. Unele dintre cazurile anterioare evoluau spre criză. Numărul morţilor începu să crească ameninţător. La 10 august muriră trei. La 10 august — opt.

Noi focare de infecţie răsăreau ca ciupercile prin colţuri şi unghere întunecoase.

Navestock-ul realiză brusc că se afla prins în ghearele unui destin teribil şi nevăzut, care se apropiase tîrîş, ca un şarpe uriaş pe întuneric. Treptat se stîrni un murmur general de nemulţumire. Oamenii, pînă atunci nepăsători, începură să se uite unii la alţii şi să-şi pună întrebări. Temeri mărunte şi egoiste se făcură auzite prin saloane. Bătrînul Threadgold alerga înnebunit din casă în casă, copleşit de muncă şi griji. Lumea era necăjită, speriată şi supărată. Trebuia să calmeze mame temătoare, femei volubile, care puneau multe întrebări şi cereau insistent răspunsuri. Adevărul îl înşfacă strîns şi nu-i mai dădu drumul. Dar pe dinafară tot îşi mai umfla penele şi ciripea vorbe pompoase despre voinţa Domnului.
La 18 august muriră treisprezece bolnavi. Pînă atunci boala bîntuise mai mult străduţele de lingă rîu, dar pe la mijlocul lunii ieşi din fundături şi începu să urce pantele. Cazuri sporadice se iviră chiar la Ulmii Înalţi şi la Duzii Verzi. Erau atacate familii din clasa de mijloc şi asta zgudui egoismul oraşului. Se dezlănţui panica.
Dimineaţa la ora şapte, pe cînd ieşea zorit din căsuţa albă de pe Strada Evei, Wolfe se ciocni aproape nas în nas cu un bărbat înalt, care urca drumul. Era Robert Fiemming, cu ochii obosiţi şi faţa îngrijorată, ca a unul om care doarme prost.
— Bine că te-am prins.
•— Îmi pare rău, domnule, dar...
— O, eu n-am să-ţi răpesc mult timp. Merg împreună cu dumneata.
Ieşiră pe portiţa verde, Wolfe ca un atlet care-şi încordează ultimele forţe, iar Robert Fiemming călcînd greoi şi trist.
— Spune, ce trebuie să facem ?
— Oamenii dumneavoastră sînt dispuşi să facă ceva ?
— Unii dintre ei.
— E prea tîrziu, în ce priveşte această epidemie. Nu putem decît să salvăm cîteva vieţi ici şi colo.
— Oraşul e cuprins de panică. Trebuie să facem ceva.
— Totul sau nimic.

— Am fost aseară Ia Threadgold. E complet epuizat, .AI ne putem bizui pe el. Accepţi să fii alături de noi în calitate de consilier ?
Wolfe nu-şi încetini pasul. Se mulţumi doar să-l privească pe Robert Flemming drept în ochi.
— Numai dacă aceşti domni.ai dumneavoastră se obligă să înfăptuiască reformele, să ia măsuri pentru introducerea unui sistem eficient de filtrare, pentru execuţia unor lucrări de canalizare şi închiderea obligatorie a celor mai multe surse de apă superficiale, altfel nu.
Robert Flemming strînse patetic din umeri.
— Nu se poate să fi mai împăciuitor, măcar într-un moment critic ca acesta ? Ştii doar că oamenii aceştia sînt încăpăţînaţi şi plini de prejudecăţi.
— Nu pot face nici un fel de compromis. —• Nici măcar temporar ?
— Nu. Ştiu ce se va întîmpla. După ce vom învinge epidemia, şi frica se va mai potoli, prietenii dumneavoastră îşi vor uita bunele intenţii. Se va cîrpi cîte ceva ici şi colo, cu chibzuială.
Flemming îl apucă de braţ.
— Omule, n-ai pic de inimă ?
— Sînt dur cu dumneavoastră de dragul viitorului. Şi vreau să vă întreb : cine este omul cel mai dur din Navestock ? Joshua Crabbe ?
— Poate.
— Să ştiţi că n-am avut pînâ acum nici un caz pe Dealul Piersicilor. Acolo toată apa şi laptele se aduc zilnic de la ţară. Joshua Crabbe şi-a păstrat mîinile şi proprietatea curate. Oamenii săi nu au de suferit. Pentru mine aceasta înseamnă o religie. '
Flemming roşi.

.— Deci nu vrei să ne ajuţi ?
— Să ştiţi că eu muncesc de la cinci dimineaţa, plnă la douăsprezece noaptea şi nu sînt singur.
— Nu?
— Doamna Brandon s-a dovedit a fi o femeie şi juma-tate. Vrem să facem tot posibilul ca să salvăm copiii. Joshua Crabbe a donat o sută de lire.
Se opri din mers.
296
.__ Domnule Flemming, de ce nu vă alăturaţi nouă ?
Este acelaşi lucru, şi totuşi altceva. Eu nu pot să fac compromisuri cu oamenii aceia ai dumneavoastră. Dar de ce dumneavoastră şi cu mine n-am putea lucra împreună ?
Flemming rămase o clipă nehotărît, apoi generozitatea splendidă a acestui om apăru la suprafaţă.
—■ De ce nu ? Spune-mi ce trebuie să fac. M-am gîncl; t să ţin nişte slujbe speciale.
— Predicaţi-le despre curăţenie. Porunciţi-le, spu-neţi-le ce să facă şi ce să nu facă. Şi, dacă puteţi, scoateţi-i pe cel laşi din oraş.
— La cine te referi ?
— La oamenii care pot să-şi facă bagajele şi să plece la mare. La femeile bătrîne.
'
— Dar e ceva josnic !
— Egoismul înseamnă laşitate, şi un bun simţ elementar ne învaţă să nu-i lăsăm pe laşi în prima linie.- Am să merg în cursul dimineţii la „Iertări". Doamna Brandon adună umbrare şi corturi şi sîntem pe cale să improvizăm un spital de campanie pe una din pajiştile de pe malul rîului. Pentru copii va fi mai bine acolo, şi ne vin şi infirmiere voluntare. Sîntem în stare să ajutăm copiii. Adulţii sînt prea îndărătnici. In nouă cazuri din zece ei au refuzat să fie deplasaţi.
Robert Flemming îşi îndreptă umerii.
— Uite ce este Wolfe, poţi contă pe mine. Mai este şi cortul clubului de cricket.
— L-am şi luat.
— Şi Turrell are un umbrar de pînză.
— Aceasta aş lăsa-o în seama dumneavoastră. Rîseră amîndoi.
— In regulă. Ar trebui să înfiinţăm un comitet.
— Pentru Dumnezeu, lăsaţi comitetele. Prea multă vorbă şi treabă puţină. Să luăm conducerea în doi într-o situaţie de criză.
— Cred că ai dreptate. Mă duc să vorbesc cu Turrell pentru umbrarul acela.
Wolfe vizită cinci bolnavi înainte de gustarea de dimineaţă. Toate cazurile erau în partea de jos a oraşului. Două erau disperate, dar dintre toate, ultimul, o fată de optsprezece ani, care întindea spre el mîinile în neştire,
297.
îl impresiona cel mai mult. Se măritase în urmă cu trei , luni şi acum zăcea acolo, în comă, cu buzele crăpate şi faţa pămîntie. Soţul ei, un flăcău îndesat, cu ceafa roşie, şedea lingă pat nemişcat şi se uita la ea cu ochii goi şi îndobito-l citi de groază. Erau nou-veniţi la Navestock. Bărbatul făcuse rost de o slujbă de grădinar şi-şi adusese cu el tînăra sa soţie.
Se dădu la o parte şi-l urmărea pe Wolfe cu o privire j grea, întrebătoare.
1
— E rău de tot, doctore ? *'M*
Rău ! Fata era pe moarte ! Iar acest tînăr greoi, mă-tăhăjoş o îngrijea cu tot devotamentul de care era în stara* Wolfe îi spuse adevărul. O clipă omul rămase parcă nepăsător, cu ochii ţintă la pat, netezindu-şi haina cu mina.» Apoi deodată se prăbuşi în genunchi cu un hohot sfîşietorH şi-şi îngropa capul în plapumă.
Vederea acestor umeri solizi, cutremuraţi de durere, J era prea mult pentru Wolfe. Ieşi afară îndîrjit şi încrun-[s]l tat şi porni în goană la vale, intră pe Strada Mare, cotii după colţ şi fu cît pe ce să-l răstoarne pe Johnson măcelarul.
— îi calci pe alţii în picioare, domnule Wolfe, ca de obicei ?
Faţa rotundă, roşie, bovină, a omului respira o sănă- î tate insolentă. Totuşi avea o parte bună : nu se temea» să-şi privească duşmanul drept în ochi.
— Iţi închipui, cred, că ne-am speriat cu toţii, nu-i aşa, domnule ? Văd că faci

atîta tărăboi pentru un fleac de boală.
Wolfe simţi o dorinţă arzătoare să repeadă un pumni zdravăn în fata roşie a lui Johnson.
— Vită !
Nu-şf putuse opri cuvîntul pe buze şi-şi continuă dru- ' mul grăbit, avînd în faţa ochilor imaginea umerilor cutremuraţi de plîns ai tînărului grădinar.
Fata muribundă îl făcu să se gîndească la Jess — Jess : care îi combătuse dorinţa de a o ţine cît mai departe de primejdie. încheiaseră un armistiţiu în pădurea cie pini. dar pînă la urmă ajunseseră la o bătălie în toată regii o bătălie în care două caractere puternice şi generoase luptaseră cavalereşte şi refuzaseră să cedeze.

__Nu vreau să faci din mine *m* laşă, John.
Acestea au fost ultimele cuvinte pe care i le spusese, iar el fusese absolut incapabil s-o facă să-şi schimbe intenţia. Mai mult, Mary Mascali luase partea fetei :
-— Nu cred că e cazul să fim exagerat de prudenţi. Tu n-ar trebui s-o recomanzi altora dacă n-o practici singur. Nu-mi plac oamenii care mai întîi se uită după colţ şi abia după aceea cetesc pe strada următoare.
Şi totuşi gîndul la fata aceea muribundă nu-i dădea pace. Era bmtuit de o teamă vagă, superstiţioasă. Fără să fie un om influenţabil, ştia totuşi că în dimineaţa aceea va sacrifica o oră ca să meargă la Ferma Mlaştinei.
In drum spre casă, se opri te Joshua Crabbe, pe care fi găsi luindu-şi gustarea de dimineaţă.
— Cum merge, Jofert Wolfe ?
— Au mai murit şase oameni ieri.
— încă şase morţi, ai ? Colosal f încep să simtă ştreangul, încep să-i simtă cu adevărat !
Wolfe avu o vagă senzaţie de repulsie. Purta încă imaginea acelor umeri scuturaţi de plîns în căsuţa de lingă rîu, era chinuit de grijă pentru Jess, iar acest omuleţ sinistru număra morţii şi se bucura. Joshua Crabbe vedea fa aceste scene de tragedie doar nişte simple date, urme roşii lăsate pe spinarea îndărătnică a oraşului Navestock. ^— Nu trebuie să: vorbiţi astfel- despre moarte, domnule. Am văzut murind prea mulţi.
Joshua Crabbe dădu din cap şi zimbî.
— Stai jos,, John Wolfe, şi îmbucă ceva. Eşti obesit omule,, eşti obosit.

CAPITOLUL XXXVI

— Nu te-ai întîlnit cu ea, John ?| N-a trecut mai mult de o jumătate de oră de cînd a plecat.
— Pe drumul spre Navestock ?
— Da, s-a dus la „Iertări" s-o vadă pe doamna Brandon.
— Şi ai lăsat-o să plece ?
.— Da, am lăsat-o să plece, John.
Wolfe îl oprise pe Turpin chiar lîngă poarta grădinii şi Mary Mascall coborî pe cărare ca să-i vorbească.
Pămîntul de sub chiparoşi era crăpat şi uscat, toată iarba pîrjolită, şi abia dacă se mai vedea ici şi colo cîte o| floare singuratică prin grădină. Frunzele începuseră sâ' devină galbene şi ruginii înainte de vreme, iar în livadă fructele cădeau din pomi. In spatele .lui' Wolfe> mlaştina; Tarling trosnea şi scînteia în arşiţa înăbuşitoare. Nici utl<j nor nu venea să atenueze lumina orbitoare. Peisajul nu* mai avea nimic din suavitatea, prospeţimea şi misterul de odinioară.
Cei doi se priveau peste poarta de şipci albe. Ochii bărbatului erau plini de reproş. Faţa femeii avea o expre-' sie de linişte generoasă. Aştepta aceleaşi riscuri, dar *o*| făcea cu mai mult curaj, înţelegere şi altruism.
— Nu te poţi împotrivi acestui elan, John ; n-ar fi uman.
— Dar este inuman !

— Nu m-aş fi gîndit niciodată că aî putea privi lucrurile în felul acesta.

__ Sînt mult prea îngrijorat. Am văzut treizeci de oameni murind în două săptămîni, iar Threadgold şi mai mulţi. •• Crezi că aş sacrifica-o pe Jess pentru un oraş ca Navestock ?
Mary Mascall se uită la el cu ochii ei sinceri şi cinstiţi.
— Te arăţi cam slab de înger într-o treabă ca asta, John !
— Se poate. Avem cu toţii părţile noastre slabe. A mea a ieşit la iveală cu ocazia asta. Azi dimineaţă am văzut murind o fată de vîrsta lui Jess şi pot să-ţi spun că m-a făcut să mă sperii groaznic.
Sufletul ei matern se trezi.
— Doamne fereşte, băiatule, oricine poate să înţeleagă că copila aceea era condamnată. Jess este o fată robustă şi sănătoasă, şi apoi nu se teme, iar asta e ceva.
— Da, asta e ceva. Dar e o imprudenţă.
— Ai să-i răneşti mîndria, John, dacă ai să. te gîndesti mai mult la siguranţa decît la curajul ei. Eu n-am reţinut-o şi totuşi aş avea şi eu ceva de pierdut!
Wolfe mîngîie urechile lui Turpin.
— Sînt un mare prost, şi un timid, mamă. Sîntem nişte fiinţe bizare, noi oamenii. Mă duc la „Iertări" ; am s-o văd pe Jess acolo.
— Daţi-vă mîinile amîndoi, John, şi mergeţi să lucraţi împreună.
Wolfe călări înapoi pe drumul spre Navestock şi coti lîngă pilcul de molizi, unde drumul se bifurca spre „Iertări". Nişte oamnei întindeau un cort pe una din pajişti Şi un furgon încărcat se îndrepta spre ei, hurducăind pe ţarina uscată.
Ursula Brandon îşi scuturase letargia obişnuită, cobo-rîse din turnul dispreţului ei şi oameni de rînd forfoteau în juru-i, dirijaţi de o voinţă inteligentă şi fermă care nu binevoia niciodată să-şi explice hotărîrile. •
La vreo jumătate de milă de „Iertări", unde drumul intra printre sălciile cu vârfurile retezate, Wolfe zări o siluetă subţire care înainta spre cedrii ce se vedeau în depărtare. Ochii i se luminară ca prin farmec şi strînse mai tare cu genunchii flancurile lui Turpin. Această siluetă

subţire, care se mişca în lumina irizată a soarelui, îl atră-l gea irezistibil.
Jess îi aruncă o privire galeşă. Ochii ei parcă îi cereaij! iertare şi în acelaşi timp îl înfruntau. .— Mergi şi tu la „Iertări" ?
Wolfe se simţi ruşinat. Descăleca şi porni lîngă ea, pri-i vind-o cu o nesfîrşită duioşie.
— Jess, mă predau.
— E adevărat, John ?
Roşi, şi privirea ei se aprinse. -— Da, e adevărat.
— Nici nu ştii cît de mult vreau să fiu şi eu de folos. ■— Ba da, îmi închipui.
— John, eşti un înger.
Una din mîinile lui mari o apucă de braţ deasupra cotului.
— Nu, am fost un laş. Ştii, fetiţă mică, Navestock-ul nu este decît un orăşel murdar într-o vale oarecare, iar'[1] cu... Ei bine, tu eşti tu.
Jess îi zîmbi : era zîmbetul aceleia care se ştie iubită.'
— Mi-e drag egoismul tău, iubitule. Dar tu nu eşti' egoist cu adevărat. Poate doar din cauza mea.
— Cred că începem să devenim prea subtili — spuse el.
La „Iertări" parcă năvăliseră barbarii. Un furgon de mobilă din Wannigton cobora hurducăind pe drum, cînd Jess şi Wolfe intrară în curte pe poarta principală. Fur-gonul venise după instrucţiuni şi fu dirijat spre cortul) din pajişte. Vreo şase şarete staţionau în faţa casei. CIţ| despre întinderile de iarbă şi cedrii cu umbra deasă,! — splendid decor pentru serbări galante şi pentru figuri rinele fragile şi frivole în costume bogate de brocart -Hj aceştia au trebuit să se predea unei mulţimi de tinere fetei şi femei zorfte, care desfăşurau suluri de pînză, croind şi} improvizînd cearşafuri. Era un atelier în aer liber, răcoros ■ şi măreţ, cum numai natura l-ar fi putut crea, dar mun-| citoarele care lucrau acolo erau înfierbîntate şi cît sa| poate de banale. Se tîrau în jurul sulurilor de

pînză &■ patru labe şi coseau şezînd direct pe iarbă.
302
Ursula Brandon supraveghea două tinere fete, care despachetau veselă ieftină dintr-un coş uriaş. Erau fiicele arhidiaconului, două tinere doamne înalte, osoase, cu părul cîltos, care veşnic se certau între ele şi transpirau abundent. Scoteau vesela pe iarbă lîngă straturile de flori. Niciodată, nici măcar toamna, vîrtejul maroniu de frunze suflate de vînt nu adunase atîta gunoi pe pajiştile de Ia „Iertări" : paie, bucăţele de hîrtie-, smocuri de fin. Silueta unui grădinar ce se zărea vag sub unul din cedri mai îndepărtaţi, sugera un profund dezgust profesional.
Apariţia lui John Wolfe semăna cu sosirea generalului comandant. Personalul spitalului şi al serviciului de aprovizionare se zgîia mai mult decît era necesar. Jess era ţinta tuturor privirilor. Nu-şi dădea seama de acest lucru pentru eă o căuta din ochi pe Ursula Brandon, care se oprise să-i aştepte lîngă treptele verandei.
Femeia de lume şi tînăra fată formau un contrast izbitor : cea dinţii, rezervată şi calmă, foarte sigură de ea ; cealaltă îmbujorată, plină de rîvnă şi puţin intimidată.
Ochii liniştiţi ai Ursulei Brandon se opriră întrebători asupra chipului fetei şi privirea îi deveni uşor surprinsă. în sinea ei răsări o întrebare, care fu însă imediat înăbuşită. Apoi Wolfe vorbi, şi Ursula Brandon întinse mina spre Jess.
— Sîntem mai mult decît bucuroşi că ne vin ajutoare O să găsim îndată o mulţime de lucruri de făcut pentru domnişoara Mascall.
Jess cercetă chipul Ursulei Brandon. încerca acea senzaţie de inferioritate pe care o femeie cu personalitatea Ursulei o inspiră unor caractere mai simple şi mai directe. De obicei această senzaţie este urmată de antipatie Şi chiar ostilitate, dacă o superioritate incontestabilă şi Plină de graţie nu reuşeşte să le elimine. Această femeie ^aîtă, palidă, cu privirea liniştită, cu vocea ei blîndă şi P^rul bogat, era o apariţie nouă pentru Jess. . — N-am putut să stau deoparte, doamnă Brandon ■"ni auzit că aveţi nevoie de ajutoare.
Ursula Brandon îi zîmbi, studiind-o în acelaşi timp tra atitudinea unei femei faţă de o fetişcană
303
— Iată entuziasmul de care avem nevoie. Vrei *M* mergi dincolo şi să-i ajuţi pe ceilalţi la croitul cearşaf furilor ?
— Voi face tot ce-mi cereţi.
— Foarte bine. Jess se trezi în genunchi sub unul din cedri, tăind ■ bucată dintr-un balot de pînză cu o foarfecă lată noul nouţă. Dar ochii ei rătăceau înapoi către John Wolfej Acesta stătea de vorbă cu Ursula Brandon lîngă treptelel care despărţeau pajiştea de terasă. Culorile vii ale floriJ lor bine udate ce creşteau masiv pe borduri formau o fîşie) latăde fundal roz şi auriu. Mai încolo se înălţa casa *ăm* cărămidă roşie, de o nobilă frumuseţe, care-i trezea luis Jess un sentiment de uimire amestecată cu teamă.
Cei doi vorbeau între ei ca nişte vechi prieteni. Insu-I fleţirea femeii părea plină de pasiune. Jess îşi simţi *deo-i* dată inima strînsă. Şedea pe călcîie, cu ochii pierduţi. Ui-'| tase de foarfecă şi de balotul de pînză din faţa ei. îşi dă-î dea seama că în momentul acela nu dorea decît ca John« Wolfe să plece de'lîngă Ursula Brandon şi să vină lîngă ea, să-i vorbească, măcar pentru o singură clipă. în cele din urmă, Wolfe se apropie de ea. Jess şedea în genunchi la picioarele lui şi lucra de zor cu foarfecă, fără să-şi ridice capul. Şuviţele negre îi umbreau obrai'i.
— Cînd mergem la spital, inhn ?
— Spitalul nu există încă.
— Ea a făcut toate acestea ?

— Doamna Brandon ? Da. N-am mai întîlnit o persoană cu atîta spirit organizator. S-a gîndit la toate — de la străchini pentru mîncare şi pînă la ace de siguranţă. Trebuie să recunosc că sînt de-a dreptul uimit. Văzînd-oj n-ai crede că o femeie ca ea s-ar deranja cu astfel *ă&* treburi.
Jess continua să-şi ţină capul plecat.
— Nu-i aşa că e drăguţă ?
— Crezi ?
— Ba da, este drăguţă, John ! Mă face să mă simt ea<j fetiţă mică cu şorţuleţ.
— Ei asta-i !
— Ba aşa e J
304
Jess îşi înălţă fruntea şi surprinse ochii lui Wolfe privind sprea ea, grav, cu o duioşie infinită. Ochii ei avură o scurtă licărire. N-a fost decît o privire de moment, dar cuprindea în ea o lume întreagă readusă la lumină,
Ursula Brandon, care se apropiase de ei pe nesimţite, surprinse privirea şi înţelese : faţa strălucitoare, aprinsă, a fetei, ochii adînci, protectori, ai bărbatului. Se opri din mers, cu faţa palidă, adînc tulburată. In clipa aceea o urî pe fată şi îl dispreţui pe bărbat.
CAPtTOLU. XXXVII
Un cinic ar fi fost poate amuzat dacă s-ar fi plimbat prin Navestock şi ar fi văzut unanimitatea remarcabilă cu care oamenii din marea burghezie hotărîră deodată că aveau nevoie de o schimbare de aer. Diligenta hotelului „Cerbul alb" şi toate trăsurile din oraş nu mai pridideau cu transportul' fugarilor spre gara Wannington.
Familia Wilks a fost printre primele care au plecat, domnişoarele ţinîndu-şi batistele parfumate la nas, iar bă-trînul Wilks, asemănător cu o veveriţă, îngropîndu-şi faţa în ziarul din ziua aceea. Domnişoara Perfrement era epuizată de „crizele de inimă" pe care le distribuia trecătorilor ca pe nişte afişe. Familia Turrell plecă în Scoţia ; Johnson, negustorul de vinuri, se duse la Yarmouth, luîndu-şi cu el fiica şi papagalul. Cu ghearele prinse pe vergeaua coliviei cocoţate pe acoperişul trăsurii, pasărea se porni deodată să strige în dreptul ferestrelor lui Thread-gold : „Monte, Monte". Mulţi dintre negustorii mai bogaţi găsiră că era momentul cel mai potrivit pentru o vacanţă. Afacerile lîncezeau, lăsate de capul lor.
Asistentul lui Threadgold îl părăsi încă pe la începutul lui august, căci domnul Talbot Tweedy era un mercenar cu „nervi". Zîmbise cîtva timp oamenilor, cu dinţii săi galbeni, poticnindu-se de pragurile caselor şi îndreptîn-du-şi pince-nez-ul care îi tot aluneca de pe nas, apoi dispăru subit din Navestock. Threadgold începu să-şi piardă capul.
Zăpăceala lui spori pe măsură ce munca se aglomera, totuşi continuă să cutreiere oraşul, legănîndu-se în trăsurica lui, intrînd şi ieşind din casele oamenilor. Se în-
3C6
timplă uneori că mintea nu-l mai ajută pe om şi totuşi felul lui de-a fi supravieţuieşte. Manierele lui Threadgold erau rezultatul acelui aer de importanţă pe care l-a arborat şi l-a practicat ani de zile şi care pînă la urmă pusese în întregime stăpînire pe el, îl însoţea pretutindeni, vorbea pentru el, îl punea în mişcare. Threadgold era năucit, dar manierele lui funcţionau ca un mecanism bine reglat pentru a debita aceleaşi platitudini pompoase.
Wolfe ar fi avut motive să triumfe dacă ar îi fost omul care să se bucure de nenorocirile ce se abătuseră asupra Navestock-ului. Din păcate, cel mai mult au avut de suferit locuitorii cocioabelor, oamenii aceia răbdători şi îndărătnici. Cu o excepţie sau două, cei din clasele mai favorizate o luară la sănătoasa şi scăpară. Cît despre triumf — Joshua Crabbe avu grijă de asta.
In fiecare dimineaţă ieşea în grădină şi căuta locul unde lucra Adam Grinch.
— Ei, Adam, ce-i nou ?
— încă şapte morţi, domnule.
— încă şapte morţi, ai ? Se molipsesc, se umplu cu toţii !
— Familia Turrell a plecat azi dimineaţă.
— Au luat-o la fugă ! Şi acum ce mai zic de cocinile lor porcii ăia căpăţînoşi de jos, Adam ?
— E o generaţie cam tare de cap, domnule, într-adevăr, aşa era.
Oamenii de pe străduţele de lîngă rîu nu erau decît nişte brute ignorante şi încăpăţînate.

Stupiditatea recalcitrantă a oraşului se opuse chiar de la început proiectului lui Wolfe de a înfiinţa un spital de campanie. Umbrarele şi corturile fură instalate, micile paturi improvizate erau gata, voluntarii se aflau la posturile lor. Principala dificultate consta în aducerea copiilor bolnavi. O dragoste stupidă, o simplă încăpăţînare, prejudecăţi datorate ignoranţei, îi făcură pe mulţi dintre locuitorii cocioabelor să refuze să-şi dea copiii.
— Vreţi să faceţi tot felul de experienţe. Lasă că vă ştiu eu — îi lansă lui John Wolfe o biată femeie şleampătă.
Compătimirea îl făcea răbdător. Pe de o parte el, pe de altă parte Robert Flemming. mergeau din casă în casă lămurind, pledînd, dojenind. Cîţiva nebuni reuşiră pînă la

urmă să-l înfurie pe Wolfe : nici nu-şi lăsau copiii la spital, dar nici nu-i hrăneau cum trebuie dacă îi ţineau acasă.
Cu ajutorul cîtorva fermieri, Wolfe organiză distribuirea laptelui proaspăt de la ţară pentru cei bolnavi. Era absolut necesar ca bolnavii să nu consume hrană solidă. Şi totuşi Wolfe îi prindea cînd pe unii, cînd pe alţii, hră-nindu-i pe copii cu slănină sau varză călită.
Dacă-şi manifesta indignarea, cîte o femeie mai bă-trînă îndrăznea să-l apostrofeze :
— Nu-mi pasă de toată această ştiinţă nouă. Bieţii micuţi mor de foame, asta e. Eu vă spun să-i hrăniţi. Da-ţi-le de mîncare ca lumea.
Şi astfel, mulţi copii şi oameni mari fură băgaţi în mormînt.
Totuşi, unii s-au lăsat convinşi şi cele două ambulanţe pe care Wolfe le echipase, făceau naveta între oraş şi spitalul de campanie de pe pajişte. Wolfe ducea o mare bătălie, şi cei care l-au înţeles luptau alături de el cu devotament şi curaj. Prostia îndărătnică nu şi-a găsit loc pe Dealul Piersicilor. Bunul simţ şi prevederea fermă a lui Joshua Crabbe fură răsplătite de rezultate. Numai două cazuri s-au declarat pe Dealul Piersicilor şi nici unul n-a fost mortal.
Văzînd că o jumătate din paturile spitalului improvizat rămăseseră neocupate, Ursula Brandon îl întrebă pe Wolfe ce părere are despre săraci.
— Nişte bieţi neştiutori — îi spuse el — şi nu trebuie să uităm acest lucru.
— Şi totuşi cei ca dumneata îi zugrăvesc totdeauna în culori eroice. Nu poţi oare să-i vezi aşa cum sînt în realitate, un metal inferior, nişte barbari ?
O privi cu un zîmbet fin.
— Dar cu toate acestea faceţi ceea ce faceţi ! Cred că va trebui să începem să-i educăm într-o bună zi.
— _Şi să-i facem şi mai îngrozitori, cu nişte crîmpeie de ştiinţă ca vai de lume, dar cu pretenţii pînă la cer.
— Odată şi odată tot va trebui început de undeva.
— De ce trebuie neapărat ? Vezi, eu sînt o autocrată din fire ; nu vreau ca lumea să devină mai trivială de dragul unei mulţimi meschine. Uite că iar plînge băiatul

acela ! Jess Mascall este singura care reuşeşte să-l potolească. Eu îl sperii. Presupun că e instinctul clasei.
Un băiat cu o claie de păr cînepiu scîncea într-un colţ al cortului. Jess apăru de undeva. Purta un şorţ alb peste o rochie neagră. Se duse direct la băiat şi începu să-l îmbărbăteze cu o simpatie veselă, frăţească, departe de gîn-gureala absurdă pe care o folosesc de obicei mamele cu copiii lor.
— Vreau acasă !
— Nu se poate ! Fii cuminte, Billy, stai culcat şi am să-ţi spun o poveste.
— Tot despre sălbatici ?
— Şi despre piraţi, insule pustii şi sălbatici uriaşi şi înspăimântători, negri ca cizmele tale.
Netezi pătura, mîngîie mîna băiatului şi se aşeză lîngă pat.
Curajul lui Wolfe începu să cedeze. Din nou era înfiorat de teamă pentru Jess.
Ursula Brandon se uita la tînăra fată. întorcîndu-se brusc spre Wolfe, surprinse acea expresie de teamă de pe faţa lui. Era amuzată şi impresionată deopotrivă.
— Cred că este cea mai bună dintre infirmierele mele.
— Are mult curaj. Sper că mănîncă şi doarme cum trebuie.
— Da, am eu grijă de asta ; sînt foarte autoritară.

— Niciodată n-am fi putut organiza toate acestea fără dumneavoastră.
Ea zîmbi, cu o licărire sarcastică în ochi. Wolfe, acest entuziast, cu sinceritatea lui totală, nu bănuia nici un dedesubt şi rămînea cu totul orb la motivele mai subtile din mintea Ursulei Brandon. în multe privinţe el nu însemna pentru ea altceva decît un flăcău mărinimos, şi poate că aceasta o ajuta să ierte mai uşor.
— Caut să menţin disciplina.
•— Altfel toţi s-ar apuca să vorbească şi să dea ordine, trăgînd fiecare în altă parte. Este nevoie de cineva care să gîndească pentru toţi.
— Mulţumesc.
Wolfe nu-i observă roşeaţa uşoară şi nici seînteia de admiraţie din ochii ei. Omul acesta nu avea nici un fel de vanitate personală. Era asemenea acelor figuri mari ale
309
Revoluţiei — simplu, energic, de o tărie eroică, un om care nu va înţelege niciodată de ce unele femei lucrau pentru el sau îi dăruiau tot ce aveau mai bun.
Wolfe vorbi eu Jess cîteva minute înainte de a pleca. O luă cu el afară pe pajişte, unde iarba uscată avea culoarea brună a muşuroaielor de eîrtiţă. Navestock-ul se vedea în zare tremurînd în aerul supraîncălzit. Frunzele sălciilor de pe marginea drumului începuseră să se îngălbenească.
O privi cercetător.
— Te simţi bine, Jess *i*
— Da, perfect.
— E absolut sigur t
— Vrei să scot limba,. John ? O mîngîie uşor pe obraz.
— Ai grijă de tine.
— O, am multă grijă. E splendid aici şi mă împac atît de bine cu copiii. Oamenii aceia din Navestock sînt nişte netrebnici.
— Despre cine vorbeşti ?
— Netrebnicii aceia ignoranţi care nu-şi lăsă copiii bolnavi să fie aduşi aici. îmi vine să umblu eu un bici prin Navestock.
Un băieţandru îl ţinea pe Turpin de Mu lingă poartăl Jess se apropie şi mîngîie calul.
— Dragul meu Turpin !
Apoi se uită în ochii lui Wolfe.
— Nu fii îngrijorat din cauza mea, Jo?m. In viaţa mea nu m-am simţit atît de bine.

CAPITOLUL XXXVIII

Poate că nimic nu emoţiona mai mult oraşul Navestock ca moartea bătrînului Hubbard şi a lui Johnson, măcelarul. Ani de zile aceşti oameni făcuseră parte integrantă din viaţa oraşului ; bătrînul Hubbard, cu faţa lui de bufniţă înţeleaptă, bonomă, de culoarea osînzei ; Johnson, taurul acela roşcovan, care îşi pocnea mîinile uriaşe şi se pornea pe rîs. Prin moartea lor parcă au fost date jos nişte firme celebre ale unor taverne. Hubbard muri în somn ; Johnson, pe deplin conştient, blestemînd înnebunit de groază. Revenind de la căpătîiul lui Johnson, Robert Flemming avea faţa obosită, pămîntie.
— Lui Wolfe ăla o să-i pară bine, naiba să-l ia. Nu-mi pasă. Am trăit o viaţă cinstită şi n-am fost un .zgîrcit. Ce-am făcut ca să mor aşa, ce-am făcut? Doamne, nu vreau să mă duc !
Apoi plînse, îl ocărî pe Threadgold... „cap de berbec bătrîn... tîmpit blestemat !"
Soţia lui stătea înspăimîntată, ştergîndu-şi lacrimile.
— Lasă, John, linişteşte-te. Fii mai răbdător. Nu mai vorbi aşa.
— Tu ce te smiorcăi acolo ? Puţin îţi pasă ! Draeu să vă ia pe toţi ! De ce trebuie să mor ? Trimite după blestematul acela de Wolfe. Vreau să-l văd ! M-a făcut vilă. Nu-mi pasă. Trimite după el, îti spun.
Trimiseră după Wolfe şi măcelarul se rugă de el.
— Ce-a fost, a fost, domnule. Nu vreau să mă curăţ chiar aşa.
Muri de hemoragie în aceeaşi noapte.
311 .
Tot în acele zile oraşul Navestock îşi găsi predicatorul *a* şi profetul. Adam Grinch, cu barba neagră încadrîndu-i faţa smeadă, ascetică, coborî într-o seară în vale de la Dealul Piersicilor. Asemenea unui puritan — cu biblia într-o mînă şi cu sabia în cealaltă — umblă prin Navestock predîcînd. Sufletul neîndurător al acestui om izbucni într-o văpaie de mînie, dispreţ şi milă. Mulţimi de oameni se adunau să-l asculte în piaţa oraşului, lîngă pod, la capătul Străzii Podului, pe treptele Bursei Cerealelor, sub arborii de pe

Duzii Verzi. Oamenii se simţeau îngroziţi, cutremuraţi de ruşine. Mînia lui Grinch creştea ameninţător şi se revărsa asemenea unui torent de foc.
— Iată, a venit răsplata pentru faptele voastre — era strigătul lui —, întorceţi-vă spre Dumnezeu, oameni nebuni, şi pocăiţi-vă !
Le biciuia ignoranţa, murdăria, purtările lor meschine, < încăpăţînarea prostească.
— Şi Domnul îmi arătă o turmă de porci, scormonind în gunoaie !
Moartea şi frica de moarte începură să-i obsedeze chiar şl pe cei mai recalcitranţi, iar acest om puternic şi înverşunat îi reduse la tăcere. Se adunau în jurul lui şi ascultau cum îi copleşea cu dispreţul şi compătimirea lui sinistră. Grinch nu căuta să exacerbeze emoţiile, altfel probabil că Wolfe ar fi intervenit; era ca vuietul unui vînt puter- I nic, purificator. Ardoarea acestui om nu stîrnea extazuri isterice, ci mîna mulţimea ca pe o turmă de oi, pe care o învăţa să asculte de cîinele ciobănesc şi de păstor.
— Faceţi ceea ce vă spune singurul om care vă poate scăpa ! Aţi fost trufaşi, îndărătnici şi murdari. Moartea 8 avut noroc cu voi. Nebunilor ! Intoarceţi-vă la Dumnezeu, vă spun, şi trăiţi în curăţenie ! Faceţi ce vă spune medicul!
Focul demascator al lui Adam Grinch cutreieră şi alte cartiere. îi ţintui la stîlpul infamiei pe cei care menţinuseră oraşul într-un asemenea hal de mizerie. împrăştia adevărurile aşa cum un semănător împrăştie sămînţa. Unde erau de-al de Turrell, Wilks, Bardesley, Jermison şi toţi ceilalţi ? Dispăruseră ca nişte năimiţi. Şi aceştia erau oamenii ce-şi încasau an de an banii pe chirie, ce mai cîrpeau ici şi mai peticeau colo, lăsînd de fapt oraşul să

putrezească. Li se atrăsese atenţia asupra primejdiei, dar ei refuzaseră deliberat să privească adevărul în faţă. Să vină să vadă Dealul " Piersicilor. Acolo n-a murit un singur om ! Şi să nu spună că-i vorba de noroc sau de o minune !
— Ascultaţi ce vă spun — zicea el agitîndu-şi pumnul puternic —, Dumnezeu nu se lasă păcălit.
Predicile înverşunate şi biciuitoare ale puritanului dădură naştere unui spirit nou în oraşul Navestock. Moartea şi frica de moarte făcură ca în sufletele oamenilor să ia naştere treptat o mînie surdă împotriva acelora care fugiseră din oraş în toiul epidemiei pe care ei înşişi o provocaseră. Unde erau Turrell, Wilks şi ceilalţi ? Doamna Brandon se purta ca o adevărată aristocrată. Dar toţi aceşti parveniţi, aceşti oameni ai căror părinţi s-au îmbogăţit!
Treptat, aceşti plebei tari de cap şi răbdători începură să înţeleagă că molima ar fi putut să nu lovească Nave-stock-ul atît de crunt, dacă proprietarii de case ar fi acceptat să facă ceea ce îi sfătuise medicul. Banii, da ! Toate acestea ar fi costat o groază de bani ! Discuţiile din cîrciumi şi în pragurile caselor deveniră tot mai usturătoare şi mai amare.
— Vezi-ţi de treabă ! Ce canalizare ? Nu-i asculta ce spun ! Turrell nu putea să-şi permită aşa ceva. Ar fi trebuit să-şi închidă una din fabricile de bere şi să-i mai reducă veniturile tînărului Tor... N-are rost să aştepţi din partea lui Turrell să facă ceva.
— Se vor găsi ei oamenii care să-l silească !
— Nu, atîta timp cît banii îi pun în mişcare. Nu ştii că dacă ţi s-a făcut o gaură în acoperiş trebuie să te rogi de ei trei ani de zile ca să-ţi pună o ţiglă nouă ?
— Aşa este. Dar Adam Grinch a zis : „O să vină nişte legi prin care chiriaşii o să aibă dreptul să-i silească pe de-al de Turrell să facă ceea ce trebuie. Consilierii comunali puteau s-o facă şi acum, dacă ar fi vrut".
— Să-i ia naiba pe consilieri ! Şi cine-s ei, mă rog ? Al-de Turrell şi alţii ca el. Doar n-o să voteze fonduri împotriva lor înşişi.
— Adam Grinch crede că vor fi obligaţi. Se spune că Preotul s-a dat de partea celorlalţi — al-de bătrânul

Crabbe, Wolfe, metodiştii şi mulţi alţii. Şi apoi se spune că doamna Braiidon este gata să contribuie cu partea ei.
— Bineînţeles, dar uite-o că trece cu cineva !
Era într-adevăr Ursula Brandon, o siluetă albă străbătînd străzile cu case vechi de cărămidă roşie. O însoţeau trei bărbaţi mai în vîrstă : Crump, avocatul; un bărbat înalt, slab, cu nasul ca un cioc de vultur, o mustaţă albă lăsată în jos şi ochii albaştri strălucitori; al treilea, un domn spilcuit şi fercheş, cu favoriţi lungi şi pălărie albă. Erau cei doi epitropi ai averii Brandonilor, care-şi mai pierduseră pe parcurs din morga lor protectoare şi ironică.

— Vreau să vii cu mine pe aceste străduţe, unchiule Charles !
Se adresa bărbatului mai înalt, vulturul alb, omul care fusese la Sevastopol şi la Deliii. Bărbatul spilcuit era angajat într-o conversaţie mondenă cu Crump. Părea mai uşor de convins, gata să accepte orice hotărîre ar îi luat. primul.
— Nu ştiam că lucrurile stau chiar aşa, Ursula.
— Nici eu, pînă acum cîteva luni.
Veteranul cu părul alb şi femeia înaltă cu faţa palidă şi păr lucios mergeau alături. Ochii liniştiţi ai Ursulei Brandon nu evitau nimic, iar ochii pătrunzători de lîngă ea aveau o căutătură dreaptă şi cinstită. Mizeria pitorească şi febrilă a uliţelor şi fundăturilor se etala în lumina molcomă a unui asfinţit de vară. Ţigle roase de intemperii, năpădite de licheni cenuşii şi aurii, grinzi înnegrite şi putrezite, trotuare cu pietre sparte, care deveneau băltoace adinei pe timp de ploaie, curţi dosnice înspăimîn-tătoare, treceri înguste şi întortocheate unde soarele nu pătrundea niciodată, acoperite toată iarna de o clisă nea-' gră, rău mirositoare. Case vechi, cu ziduri strîmbe, *aco4* perişuri de stuf jerpelite, cu găuri pe sub streşini unde se cuibăreau vrăbiile, ferestre pe jumătate acoperite cu scînduri sau astupate cu cîrpe, găini scormonind după hrană, porci în coteţe aşezate sub ferestrele bucătăriilor. Aceste curţi şi uliţi îşi aveau însă petele lor'de culoare: iedera îngălbenită de arşiţă şi uscăciune, călţunii în mănunchiuri de jar, tîrîndu-se pe pămîntul negru, -daliile" prinse frumos în araci în cîte o grădiniţă minusculă. Dar;
314
erau nişte culori terne, opace, morbide. Pînă şi capacele puţurilor erau verzi, mucegăite, clisoase, cu limacşi şi gîn-jaci colcăind pe partea interioară.
— Ştii că pînă acum au fost peste optzeci de morţi în
oraş ?
.— De necrezut !
__ Dacă nu facem acum ce\ra cu această proprietate,
s-ar putea ca mai tîrziu Aubrey să aibă neplăceri.
Ostaşul îşi muşcă mustaţa.
__ Nu m-am gîndit la băiat. într-adevăr, trebuie să
facem ceva. Nu putem continua să percepem chiria fără să investim cîte ceva în schimb în proprietate. Este
imoral.
— M-am gîndit că ai să fii de acord cu mine după ce vei vedea oraşul. N-am ştiut niciodată în ce stare se află pînă acum cîteva luni, aşa că nu te puteam convinge pe atunci.
— Da, l-am ascultat prea mult pe prietenul nostru de colo. Este un bun avocat, dar un rău cetăţean ; de altfel, aşa se întîmplă în general. Cine a scos toate acestea la lumină, doctorul acela al dumitale ?
— Da. Este un fel de „cavaler fără teamă şi fără prihană".
— Cunosc genul acesta de oameni. Trebuie neapărat să facem ceva aici. Ia uită-te la acoperişul acesta de stuf care alunecă peste ferestre ca părul unui imbecil bătrîn ce-i cade peste ochi. Am să stau de vorbă cu Posonby.
Ursula zîmbi. Aceasta însemna că Posonby o să se tragă de favoriţii lungi şi o să spună : „Amice dragă, foarte bine. Te cred pe cuvînt. Ştii doar că nu mă prea pricep la afaceri".
— Unchiule Charles, nu cred că are vreun rost să îmbunătăţim situaţia în proprietatea noastră, dacă nu ni se alătură' toţi ceilalţi într-un plan general.
— într-adevăr, dar ce fac autorităţile ?
— Mulţi dintre ei au fugit care încotro ! Doi au murit. Vezi dumneata, şi ei sînt proprietari. Li s-a pus în vedere să ia măsuri acum cîteva luni, dar au refuzat să se lase constrînşi.
— Şi presupun că legea e de partea lor ?
— La ora actuală, da.
315
Ochii lui căpătară o expresie feroce.
— Pe Dumnezeul meu, ce lucru extraordinar ar fi pentru ţara asta dacă s-ar proclama legea marţială pe' timp de un an de zile odată la zece ani. Cred că i-am con-; vinge pe aceşti afacerişti ticăloşi să fie ceva mai cinstiţi. Nu, aici trebuie făcut ceva.
— Am impresia că se va face. Vreau să se ştie că Brandonii sîrit pentru

onestitate.
Ochii lui albaştri se întoarseră spre ea zîmbind *
— Cred că vei fi o bună agitatoare, draga mea.
Se întoarseră şi îi regăsiră pe Crump şi pe tovarăşul său. Bătrînul ostaş era cu un cap mai înalt decît Crump şi se uita la el de sus, cu o oarecare condescendenţă.
— Am să te rog să vii să stăm de vorbă la „Iertări". Ceva trebuie făcut în oraşul acesta.
Crump acceptă inevitabilul. Omul acesta ar fi în stare să-l trîntească la pămînt şi să-l calce în picioare dacă ar îndrăzni să-l contrazică.

CAPITOLUL XXXIX

în luna septembrie începură ploile. Albastrul străveziu, strălucitor, al cerului de vară fu în cele din urmă înghiţit de învălmăşeala haotică a norilor care veneau dinspre apus încărcaţi de furtună. Cerul părea populat din nou ; nu mai era un deşert infinit de peruzea. în văzduh, aburi plumburii se îngrămădeau în 'valuri uriaşe deasupra unor mase negre-albăstrii care alergau fugărite de vînt. Printre spărturile crestate ale norilor răzbeau din cînd în cînd pete de cer albastru. Stropi capricioşi de soare cădeau ici şi colo ca o lumină dintr-o altă lume. Colinele se zăreau în depărtare ca nişte contururi fine, violete. întregul peisaj devenise mai ireal, mai misterios, de o frumuseţe stranie sub cerul bîntuit de ploi şi vînturi.
în trei zile, pajiştile începură să-şi recapete verdeaţa. Rădăcinile însetate sorbeau cu nesaţ vlaga binefăcătoare. Miriştile pîrjolite se înviorară, ca şi fermierii cu ţarinile lor fără iarbă, cu iazurile secate şi mîlul crăpat, cu puţurile şi butoaiele de apă goale. Copiii lipăiau afară prin ploaie, ţipînd de plăcere sub sărutările răcoroase, umede, ale picăturilor grăbite. întreg pămîntul respira uşurat, fericit.,
Călărind la întoarcere peste Mlaştina Tarling, cu furtuna gonind în urma lui, Wolfe fu izbit de frumuseţea Proaspătă a peisajului feeric ce se desfăşura deasupra capului său. Razele soarelui, ivite de după perdeaua unui norde ploaie ce se depărta, căzură asupra Navestock-ului Pitit în vale. Orăşelul scînteia ca o cetate de basm. Ferestrele luceau în soare. Plopii cu frunzişul lor galben tre-

murau în lumina umedă. Acoperişurile de ţiglă păreM pătate de sînge. Turla bisericii dădea impresia că estei placată cu folii de aur.
Mai încoace, pe pajiştea ce-şi recăpăta verdeaţa, spi-■ talul Ursulei Brandon îi apăru lui Wolfe la fel de alb ca nişte bucăţi de pînză nouă întinse la uscat pe malul apei. Era învăluit în lumina soarelui, dar în aceeaşi clipă, sub ochii lui, marginea unui nor negru acoperi soarele. Era ca şi cum o mină uriaşă ar fi aruncat un văl întunecat asu-fSj pra întregului oraş. Toată strălucirea pieri ca prin farjS mec. Peste câmpie se stîrni un vînt rece şi începu să I plouă.
Picăturile repezi răpăiau peste pînza corturilor şi a adăposturilor, cînd Wolfe ajunse la spital. Cei mai mulţi dintre copii dormeau. în cortul mare, două infirmiere vor-J beau în şoaptă.
Săriră în picioare cînd botul negru al lui Turpin apăru în deschizătura cortului. Wolfe descăleca şi aruncă frîul unuia dintre băieţi.
— Cum merge ?
— Aici e totul bine, domnule doctor. Domnişoara Mascall se află în cortul numărul trei, la Jennie Sanders.
Cele două infirmiere schimbară o privire întrebătoare.
— Cred că domnişoara Mascall nu se simte prea bine, domnule doctor.
— Cum?
— Într-adevăr, nu vrea să recunoască, dar acum trei zile...
Cu un cuvînt de mulţumire spre cele două fete, Wolfe ocoli in grabă cortul, sărind peste ţăruşi. In cortul numărul trei o găsi pe Jess aplecată deasupra unui pat, punînd o pungă cu gheaţă pe capul ras al unui copil de vreo I şapte ani. Avea un fel de încetineală, de

apatie în mişcări, ce sărea în ochi. Pereţii de pînză fluturară în bătaia puternică a vîntului dezlănţuit pe Mlaştina Tarling.
Wolfe ajunse în prag tocmai la timp ca s-o vadă pe Jess depărtîndu-se de pat cu o expresie chinuită.
— O, Doamne, cum mă doare capul, ^poi se-ntoarse şi-l văzu.
O roşeaţă vinovată îi năpădi chipul, pentru că în ochii lui John Wolfe era ceva care o sperie.
318
— Tu eşti, John ? Vino să vezi, cred că Jennie merge
spre bine.
Wolfe intră în cort, uitîndu-se la ea cu privirea scrutătoare a omului care se tenie să vadă aievea ceea ce a
prevăzut.
— Jess, tu nu te simţi bine ! Lumina de pe chipul ei se stinse.
— Este doar o durere de cap. Nu-mi pasă de ea, dacă Jennie e pe cale să se vindece. Vino şi uită-te la ea, John.
Wolfe nu dădu nici o atenţie copilului din pat. Se duse direct la Jess, gata să fie brutal la nevoie.
— Dă-mi mîna ! Te simţi aşa de mai multe zile ?
— Da, John.
— De ce nu mi-ai spus ?
■— N-am vrut să te neliniştesc. Şi apoi...
— Jess, draga mea, asta nu-i frumos din partea ta. Ai mîna fierbinte ; ai temperatură.
— Poate să fie un pic. Din cauza durerii de cap. .
Ii controla pulsul. Ochii ei căprui se înălţară spre el 'eu licărirea lor de altădată.
— Este atît de serios ?
— Taci o clipă.
Fata îi observă faţa cu buzele strînse într-o expresie
de aşteptare încordată.
— Jess, răspunde-mi la întrebări. Gindeşte-te la mine ca la un medic, un străin oarecare.
— Am să-ncerc.
Aerul lui inchizitorial dură mai puţin de cinci minute. Vocea îi deveni deodată mai blinda, ochii îşi pierdură expresia scrutătoare şi deveniră ochii unui îndrăgostit.
— Jess, trebuie să te duc acasă.
— Dar John, eu...
El îşi puse palmele pe umerii ei.
■— Draga mea, mi-e teamă că eşti pe cale de a te îmbolnăvi. Am cedat atunci dorinţei tale de a veni aici. Acum trebuie să m-asculţi.
Vocea lui o subjuga cu duioşia ei calmă şi fermă, căreia nu-i putea rezista.
-— Voi face ce crezi tu că-i mai bine, John.
— Nu există un loc mai bun ca acasă şi o infirmieră ^ai bună ca o mamă. Mă reped pînă la Navestock .şi mă
319
întorc cu o trăsură. Stai liniştită aici. Voi spune cuivj să-ţi siringă lucrurile.
Plecă prin ploaie şi dădu peste cupeul Ursulei Bran-don la răscrucea de lingă rîu. Roţile erau pline de noroi,j iar caii leoarcă de apă. Wolfe făcu semn vizitiului să oprească.
Gemuleţul se lăsă în jos şi o faţă palidă apăru[1] în cadrul lui, privindu-l întrebător.
— Mergeţi cumva la spital ?
— Da. Ce s-a întâmplat ?
— Vreau să ştiu dacă-mi puteţi împrumuta cupeul pentru vreun ceas.
— Bineînţeles. E cineva bolnav ?
— Jess Mascall. Vreau să duc copila acasă. Ochii Ursulei Brandon avură un tremur.
— Spune-i lui Reynolds să pornească înainte.
închise gemuleţul, se retrase în colţul ei şi privi sălciile bătute de vînt care alunecau pe lingă cupeu. Faţa ei căpătă o expresie distantă şi gînditoare. Deodată zîmbi pe jumătate sarcastic, pe jumătate compătimitoare.
Wolfe călărea înainte, cu ploaia şi vîntul lovindu-l drept în faţă. Cînd ajunse din nou pe pajişte era ud leoarcă. Deschizătura sumbră în cortul cenuşiu îi părea d poartă îndepărtată spre lumea dorinţelor' sale. Caii cu-5 peului se apropiau lipăind prin iarbă, în timp ce Wolfe-îl priponea pe Turpin de un ţăruş al cortului. Ajunse toc-;; mai la timp

ca să deschidă portiera cupeului. Ursula Bran--don trecu pe lîngă el privind drept înainte. Intră în cort, şi Wolfe o auzi vorbindu-i lui Jess cu un glas care avea: în el ceva mai mult decît o simplă amabilitate ocazională.
— Trebuia să-mi spui, copila mea, că te simţi rău. Cupeul meu te va duce acasă.
— Sînteţi foarte amabilă. N-aş fi vrut să plec, numai că...
-7- Bine, nu face nimic. La revedere. Ai fost de mare ajutor aici.
Jess ieşi afară cu capul înfăşurat într-un şal roşu şi-l găsi pe Wolfe aşteptînd-o în ploaie. Haina lui neagră avea luciul apei.
— John, eşti ud tot !
— Nici vorbă de aşa ceva. O ajută să se urce în cupeu.
320
__ Du-te acasă şi schimbă-ţi hainele.
__ Fleacuri. Mai întîi merg cu tine la Ferma Mlaştinei.-
închise portiera şi fără să asculte protestele ei, încalecă pe Turpin şi porni înaintea cupeului.
La Ferma Mlaştinei arborii luptau din răsputeri cu un uragan de vînt şi'pîciă neagră. Wolfe deschise poarta de intrare şi ajunse în faţa casei cînd cupeul se afla la un sfert de milă distanţă. îl lăsă pe Turpin la poartă şi intră) direct în casă.
— Ce este, John ?
— Mamă, Jess are puţină febră. Am adus-o înapoi acasă. S-ar putea să nu fie nimic. Deocamdată nu ai de ce să fii neliniştită.
Ochii ei albaştri şi sinceri îl priveau cu bunătate. Bărbatul acesta căuta s-o încurajeze, dar era limpede că el era acela care avea mai multă nevoie de încurajare.
2,1 — Sinceritate
I
CAPITOLUL XL
Frunze galbene cădeau rotindu-se din.? pTiOpi; toamna era stăpînă în grădina azilului de bătrîniJ Trei bătrîni erau ocupaţi cu legatul unor tufe de crizan-; teme ; alţi doi scoteau cartofi din pămîntul negru ; un altul stătea lingă gardul scund de piatră, trăgînd dintr-o lulea veche de lut. Două trăsuri aşteptau afară în straSă şi un băiat ţinea de frîu un cal negru. Bătrîneţea, căderea frunzelor, mirosul fumului de buruieni aprinse, ultimii trandafiri roz în lumina umedă a soarelui de toamnă — o lume de bronz şi un cer de azur.
Aceşti bătrînei din grădină nu arătau ca nişte fiinţe gata să treacă pragul tragic al morţii. Chicoteau^ croncăneau şi erau aproape necuviincios de veseli.
— Vasăzică, ai dormit cu baba ta cînd era moartă, ţThomas ! Nu ţi-a fost frică să stai lingă o moartă ?
— Nu, nu mi-a fost frică de loc.
— Ţineai uşa deschisă ?
^ — Asta aşa e. Şi cum i-am spus şi lui Domnu' Flemming : „Ea nu mi-a făcut nici un rău cît a fost în' viaţă, şi nu văd de ce să-mi facă rău acum cînd a murit".
— E adevărat. Dar nu-i prea plăcut. Un trup mort e atît de rece...
Cînd îşi aruncau privirea peste gard vedeau ce se petrece dincolo. Şi ceva se petrecea în Camera de consiliu.
— Jasper Turrell n-a venit !
— Probabil că nu-i dă mîna !
— L-aţi văzut pe doctor ?
322
Aceste cuvinte au fost rostite de bătrînul şchiop cu luleaua de lut. Cu nasul lui vînăt şi părul alb avea înfăţişarea unui bătrîn ostaş, a unui Ulise antic, pe care aceşti notabili bucolici de altădată îl ascultau cu un vădit respect. Bătrînul şchiop ei~a un înţelept şi un cunoscător. Cu cincizeci de ani în urmă luptase la Waterloo în uniformă roşie şi cu puşca „Brown Bess" în mîinile lui bătătucite de'plugar. Fusese trimis cu oastea în lumea largă şi luptase în India, Canada şi Colonia Capului.
— L-aţi văzut pe doctor ? Asta trebuie să fie militar !
— Ce te face să crezi asta ?
— Aşa cum călăreşte pe calul lui negru, întocmai ca bătrînul Duce, cu faţa lui osoasă şi arsă de soare, mirosind duşmanul de la distanţă. E dintr-ăia mîndri, liniştiţi şi dîrji, ce mai, un ostaş şi un luptător cu baioneta !
Un bătrîn .se apropie şi-şi lovi vîrfurile ciubotelor de zid, ca să le scuture de pămînt.

— Cred că s-a făcut o oră de cînd stau acolo înăuntru.
— Şi Turrell n-a venit!
-— Şi nici Wilks, nici grăsanul de Johnson şi nici bătrînul domn Hubbard, săracu de el !
— Ci-că domnul Flemming şi doctorul se află împreună cu ei. Threadgold n-a venit.
— Moş Threadgold, gogomanul ăla bătrîn — s-a zis cu el !
— Uite-i că ies afară.
Bătrînii se apropiară de gard ca să-i vadă ieşind pe consilierii comunali. Robert Flemming apăru primul, cu capul descoperit, cu .fruntea sus, purtînd parcă pe umerii săi largi demnitatea împlinirii unui lucru bun. Se întoarse ca să strîngă mîna lui Crump, ai cărui ochi mici şi vicleni seînteiau de o veselie cinică. într-adevăr, se discutase mult şi cu aprindere.
— Ei bine, domnilor, vor fi reforme ! Noi nu putem să ne împotrivim influenţei Brandonilor. Jasper Turrell ? O, oricum, noi am fi obţinut majoritatea.
Ochii bătrînului ostaş erau în aşteptarea lui John Wolfe.
— El a făcut-o ! A intrat cu barda în ei şi i-a escortat cu baioneta. E un om şi jumătate ! Asta trebuia să fie militar.
323 **21***
Wolfe ieşi încadrat de doi omuleţi. Omuleţii vorbeau cu însufleţire, triumfători. Se vedea că s-a dat şi s-a câştigat o bătălie morală, şi cei doi jubilau, cu feţele aprinse, mîndri de propriul lui altruism. Se vedeau ici şi colo feţe întunecate, descumpănite, care făceau socoteli şi calculau costul lucrărilor. O minoritate a luptat şi a învins majoritatea, a înjugat-o şi a pus-o la lucru.
— E un om şi jumătate. Trebuia să fie militar. Wolfe încalecă pe Turpin şi se depărta ridicînd în
urmă-i un roi de frunze galbene. Calul negru alerga plin de vigoare. în aer plutea parcă un iz de victorie : era ca o deschidere de porţi, o predare de chei. Aşa cum călărea prin Navestock, John Wolfe apărea în ochii oamenilor ca un mare comandant care intra într-o cetate cucerită. Scena nu era lipsită de un oarecare dramatism. Oamenii simpli îşi duceau mîna la pălărie.
Bătrînul Crabbe umbla ţanţoş prin grădină, cînd John Wolfe îi aduse ştirea. Adam Grinch trăgea încolo şi încoace un vălătuc mare de fier pentru nivelat, cu o rîvnă de parcă l-ar fi tras peste păcatele oamenilor. Plopii zvelţi se înălţau tremurînd către cerul limpede şi rece. Pe undeva ardeau buruieni şi un fum înţepător umplea văzduhul.
> ■— Le-am capturat, avanposturile, domnule !
— Cum, în majoritate ? Să nu-mi spui că oamenii ăştia ; s-au hotărît să facă reforme !
•— Ba da, dar după multă vorbă. Meritul îi revine lui Piobert Flemming. A pornit la atac, şi cei slabi ele înger s-au predat.
— De necrezut !
Ochii lui negri seînteiară. Era satisfăcut şi amuzat deopotrivă.
— Ce-au de gînd să facă ?
— Să se adreseze superiorilor ca să le trimită un expert care să-i sfătuiască.
Tabachera de aur fu scoasă la iveală.
— Pe cinstea mea, John Wolfe, aceasta este o capitulare. Iar Jasper Turrell se află în Scoţia. Numai ce-l vezi cum aleargă înapoi, ca un taur înfuriat.
— Cred că-şi va rupe coarnele, dac-o încerca să atace.
— John Wolfe, asta-i o izbîndă ! Să fiu al naibii,
324
dacă nu fac şi eu ceva penxru acest oraş. Am să clădesc cantine pentru săraci sau un hotel pentru nebăutori şi am să-l botez ,,La prietenul băutorului de bere" ! .
-
îşi continuară discuţia mergînd agale pe cărarea de pietriş, pînă cînd Wolfe începu să dea semne uşoare de nerăbdare, ca omul ale cărui gin duri zboară în altă parte.
— Jabez îmi ţine calul lingă poartă. Vă rog să mă scuzaţi, domnule, trebuie să plec. Am vrut să fiu primul care să v-aducă vestea.
Bătrînul Crabbe îşi puse mîna albă pe mîneca lui Wolfe. Ochii lui aveau o expresie perspicace şi afectuoasă, deşi poate nu lipsită de sarcasm. în felul său, devenise foarte mîndru de Wolfe.
— Nu-ţi mai pierde timpul cu un bătrîn. Cum merge
fata ?
— în afară de orice pericol ; aşa sper cel puţin.

— Eşti un tip ciudat. Tare ca lemnul de stejar, şi totuşi cu un punct slab prin care te poate stăpîni o mu-ieruşcă.
> Wolfe rîse uşor, fericit.
— Dumneavoastră n-aţi avut niciodată un astfel de punct slab ?
— Chiar dacă l-am avut, John Wolfe, eu mi-am făcut o platoşă de oţel. Nu-mi şedea bine să am puncte slabe. Am avut cîndva un duşman pe care-l apucasem de beregată şi care a încercat să mă dezarmeze, punîndu-şi nevasta să se smiorcăie în faţa mea. Nu, nu. Societatea caută să te acapareze prin femei. Am cunoscut mulţi oameni cu spirit combativ care s-au muiat în momentul cînd o pereche de braţe catifelate li s-au încolăcit în jurul gîtului.
— Poate că depinde de braţe, domnule Crabbe. Ele nu trag întotdeauna un bărbat la fund !
— Zici că nu întotdeauna, ai? Nu se poate spune că am. fost o autoritate în materie de femei, dar mi s-a povestit că există un fel de laşitate care vine odată cu căsătoria. Nu mai ai acelaşi spirit de aventură, aceeaşi temeritate a omului liber ! Ţi-e teamă să rişti ! Vrei o asigurare pe viaţă ! Pleacă sănătos şi lasă-te adulat!
Zilnic, Wolfe îşi făcea timp o ora ca să meargă la Ferma Mlaştinei s-o vadă pe Jess. Fata făcuse febră tifo-

ida, dar după patru săptămîni de boală se părea că erîj! pe cale să se vindece.
Dacă ar fi fost vorba de altcineva, Wolfe nu s-ar fi zbuciumat atît, pentru că nu existau motive evidente de nelinişte. Joshua Crabbe cunoştea întrucîtva firea omenească. Dragostea îl poate face pe om fricos şi laş, după cum îl poate face şi erou.
In ziua aceea, Wolfe avea multe noutăţi de spus şi-şi simţea inima plină. Aducea pradă şi trofee la patul „doaiîffl nei visurilor sale". Cerul era albastru, bătea un vînt proaspăt şi lumea toată părea de chihlimbar şi bronz. Pe iarbă, frunzele aşterneau pete roşcate, aurii şi ruginii. Peste Mlaştina Tariing pluteau nori mari, albicioşi. Văioa-gele erau scăldate în soare. Niciodată boabele de ilice nu fuseseră mai roşii.
— Bună ziua, mamă. Am noutăţi pentru Jess. Cum îi merge ?
—■ Visează la curcani şi la budincă de fructe, John, piînge după o bucăţică de pîine cu unt.
— Atunci e bine.
— Vasăzică n-ai noutăţi şi pentru mine. Ce înseamnă pentru o femeie să aibă cu douăzeci de ani mai mult!
Wolfe îşi puse palmele pe umerii ei şi o sărută pe obrazul bucalat.
—■ Dumneata ! Dumneata ai să fii tînără totdeauna. Navestock-ul a capitulat. Au votat pentru reformă.
— Vasăzică de asta arăţi atît de vesel ?
—- Am dat o bătălie. Omul nu se poate opri să chiuie atunci cînd echipa lui cîştigă.
Fereastra odăii lui Jess dădea spre cîmpie şi printre canaturi se zăreau cei doi chiparoşi, ca două turnuri verzi. Era o odaie lungă, cu două dulapuri uriaşe şi o duşumea veche de stejar, cu scîndurile umflate pe alocuri. Tapete de un roz-pal acopereau pereţii, iar perdelele erau din tul alb, cu trandafiri.
Jess stătea culcată cu o singură pernă sub cap. Părul ei negru, strîns spre spate, era împletit în două cozi care ajungeau pînă la cuvertura albă.
Cînd Wolfe deschise uşa, ea încercă să ascundă în grabă ceva sub cearşaf.
— Ce-i cu secretele astea ? Să ştii că nu merge aşa.
întoarse spre el faţa ei cu pielea albă şi dinţii puternici.
— Trebuia să baţi la uşă.
■— Ba de loc. Doar n-am venit sus pe scară ca o "nălucă ! Ce-ascunzi acolo ?
— Nu pot să-ţi spun.
— Atunci am să ascund şi eu noutăţile pe care le-am adus.
Se aplecă peste pat eu mîinile sprijinite de margine.:
— Nu-i frumos să te tocmeşti, John.
— Să-ncerc să ghicesc. E o oglindă ? Ea rîse
— Da, dar nu-i frumos...
— Şi ce vrei să vezi în oglindă ? Arăţi minunat.
— John, aş mînca o mulţime de lucruri. Zac aici şî sînt lihnită de foame. Vreau plăcintă cu carne, şi pui, şi budincă de mere, şi pîine, şi unt. Pîine cu unt!
— Te-ai săturat de lapte ? încă o săptămînă ! Vrei să auzi veştile mele ?

— Da, spune repede.
— Consilierii comunali au cedat. Navestock-ul s-a predat.
O clipă rămase nemişcată, privindu-l cu ochi mari, apoi sări în pat de bucurie.
— John!
Faţa ei îmbujorată şi intensitatea emoţiei îl speriara.
— Stai culcată, draga mea. Nu trebuia să-ţi spun.
— Dar asta înseamnă victorie.
— Da, da. Culcă-te înapoi, Jess. Gîfîi de parcă ai urcat" în fugă dealul de la Crucea Flemmyng.
Se culcă înapoi deodată cu faţa palidă.
— John, sărută-mă.
El se aplecă şi o sărută pe frunte.
■— Sînt atît de bucuroasă, atît de bucuroasă.

CAPITOLUL XLI

Wolfe se trezi la zgomotul geamului spart. Auzea ca prin vis o voce slabă, subţire, ce striga, striga mereu undeva în depărtare. Cineva îşi îndreptase. lanterna asupra ferestrei dormitorului său, pentru că putea să desluşească conturul ei reflectat pe tavan. Un vînt puternic sufla în rafale în jurul casei.
Wolfe sări din pat şi ajunse la fereastră cînd o altă piatră trecu cu zgomot prin sticlă. O lanternă de trăsură îşi arăta ochiul galben jos în grădină.
Wolfe trase geamul în sus.
— Am auzit, am auzit, opreşte-te. Cine eşti ? De după lanterna trăsurii se auzi un glas.'
— Am bănuit că e fereastra dumneavoastră, domnule. Sînt eu, John Munday. Domnişoarei i s-a făcut rău. V-am adus o scrisoare.
— In regulă. Cobor în cinci minute.
Wolfe aprinse o luminare si se îmbrăcă asemenea unui om căruia îi arde casa. Tot îi mai suna în urechi glasul acela subţire care chema, chema mereu din depărtarea visului, şi vuietul neîncetat al vîntului de apus ce sufla deasupra oraşului.
Cînd deschise uşa de jos, o rafală stinse luminarea.
— Vînt blestemat ! Intră înăuntru, John.
— Mi-am zis că n-o să vă supăraţi pe mine că am aruncat cu pietre, dacă am văzut cît de rău îi este domnişoarei...
• Wolfe încinse uşa şi aprinse luminarea.
— Nu, puteai să tragi şi cu puşca şi tot ţi-aş fi mulţumit. Unde e scrisoarea ? Ţine luminarea.

Desfăcu biletul mototolit şi-l netezi cu palma de perete. Un medic primeşte multe mesaje de acest fel, apeluri tragice, disperate, mîzgălite pe ce se nimereşte, asemenea misivelor de pe cîmpul de luptă. Mary Mascall scrisese cu creionul, dar scrisul ei era drept şi energic. Era femeia ca-re-şi păstra întotdeauna capul limpede şi îşi amintea de amănuntele ce puteau să aibă o importanţă vitală.
Wolfe mototoli biletul şi-l băgă în buzunar.
— Ai luat un cal bun, John ?
— Am pus murgul buiestraş la trăsurica de piaţă, domnule. E legat mai încolo, de grilaj.
— Poate să meargă repede... ? Adică să ţină pasul ?
— Eu cred că da.
— Uite. vino cu luminarea după mine. Am de luat unele lucruri, şi durează mai puţin dacă am lumină.
Deşi era foarte grăbit, Wolfe lucra ou graba omului perfect stăpîn pe el. Nu scotocea febril şi nu răsturna sertarele enervat. Ştia de unde să ia fiecare lucru şi părea că-şi făcuse rapid în minte lista obiectelor de care avea nevoie.
— Am terminat.
Murgul buiestraş rupea cîte o frunză din gardul viu al doamnei Loosely, cu botul întins peste grilaj.
— Urcă în trăsură, John. Eu am să-l dezleg. Ţine geanta. Ai grijă, conţinutul e preţios.
Wolfe dezlegă calul şi sări din mers în trăsurica. John Munday dădu bice calului şi porniră în goană, săltînd peste bolovani. Lanternele îşi bălăbăneau lumina palidă pe străzile pustii, scoţînd sporadic din întuneric obloanele trase şi ferestrele oarbe.
<

Cînd trecură prin faţa casei lui Joshua Crabbe, Wolfe zări plopii uriaşi ce se legănau cu un geamăt sinistru. Se auzi un lătrat de cîine. Pe Lower Pike, o pisică albă trecu în fugă drumul, apărînd şi dispărînd din lumina lanternelor ca o suveică.
în cinci minute traversară rîul şi ieşiră din oraş.
— Dă-i bice, John. Nu te uita că-i la deal. Munday porni calul în galop.
Acum goneau pe sub arborii uriaşi învăluiţi în tristeţea toamnei de pe Dealul Piersicilor, sumbri şi lipsiţi de culoare la ora aceea. Frunzele moarte foşneau în vîntul ce fremăta printre crengi. Lanternele îşi. aruncau lumina pe
v 329.

drumul noroios care se topea în urma lor undeva în întu-riericul umed. Mergeau în tăcere : John Munday privind înaintea lui la drumul întunecat şi la siluetele vagi ale gardurilor ; Wolfe — chinuit de nerăbdare. Era amant şi ros de remuşcări. Din vina lui s-a produs catastrofa ! De ce fusese atît de imprudent şi-i povestise lui Jess noutatea ? I O revedea cum sărise în pat îmbujorată şi fericită, apoi paloarea aceea bruscă, obosită, ce-i năpădise faţa. „John, 1 sărută-mă". Şi apoi în faţa unui asemenea risc, ce însemnătate avea noutatea aceea ? Că le-a venit mintea la capi cîtorva bătrîni ?
La Ferma Mlaştinii, vîntul de apus vuia surd prin chi-] păroşi şi zgîlţîia gardurile de ilice. Undeva, în întunericul! ce înghiţise cîmpia, începu să cearnă o ploaie măruntă. Frigul era pătrunzător şi John Munday aproape că nu mai simţea frîiele în mîini, cînd lumina lanternelor'scoase din întunecime poarta albă a aleii de intrare. Chiar şi vara, oi călătorie la ora două noaptea poate face să-ţi clănţăne dinţill în gură. Dar acum era sfîrşitul lui noiembrie !
Suprafaţa neagră a gardului de ilice se desena în lumina I ce cădea de la o fereastră de sus. Uşa de la intrare era deschisă, şi Mary Mascall, cu un şal pe umeri, aştepta în cadrul ei. Razele galbene ale lanternei cădeau pe cărarea J pietruită, scoţînd la lumină rosturile dintre pietre, smocu-J rile de iarbă şi mici culcuşuri de muşchi. Cîteva frunzei moarte erau purtate de vînt încolo şi încoace. Chiparoşii se legănau şi se lamentau.
— Slavă Domnului că ai venit, John.
Faţa ei gravă şi tulburată ieşi din întuneric.
— Cum se simte ? Hai să mergem sus imediat.
— E albă ca o bucată de marmură. I-a venit aşa, din-tr-odată. Băiete, n-am ştiut ce să fac. Eram complet neaju- ▰▰ torată.
Vorbeau în timp ce urcau scara.
— A fost vina mea, mamă. M-am acuzat tot drumul rŞ pînă aici. Pentru nimic în lume nu trebuia să-i spun.
— Ascultă, John, nu puteai să prevezi aşa ceva.
— Continuă să sîngereze ?
— Nu, băiete, cred că s-a oprit. N-am îndrăznit să mă ating de ea.
330
— Binecuvântată să-ţi fie înţelepciunea. Este foarte agitată ?
0
— Nu... E liniştita.
__Mamă, cred că am să mă împuşc dacă se sfîrşeşte
Cu toată groaza ce-o cuprinsese, Mary Mascall găsi în ea puterea de a-i aduce şi lui un cuvînt de mîngîiere.
__ Nu spune asta, John, nu-ţi dai seama ce vorbeşti ?
Compasiunea ei era ca o mustrare.
__ Voi, femeile, aveţi curaj. Nu trebuie s-o lăsăm să
vadă că sîntem speriaţi.
Mary Mascall coborîse lumina lămpii în odaia lui Jess, dar chiar şi în semiobscuritate Wolfe putu să distingă paloarea groaznică a chipului ei. Semăna cu o mască de ceară, cu buzele albe şi trăsăturile ascuţite. Miinile ei se mişcau neîncetat, strîngînd plapuma cu degetele albe.
— Tu eşti, John ?
Vocea ei nu mai era decît o şoaptă slabă şi, cînd se întoarse spre el, Wolfe văzu cearcănele' adînci şi negre în jurul ochilor.
Se aplecă asupra ei.
— Nu mai vorbi, Jess, şi nu mişca nici măcar un deget. Stai absolut liniştită.

— Mă simt atît de caraghios, şi n-am linişte, John, aud tot felul de zgomote.
—' Da, da, o să oprim toate astea.
Se duse la lumină, îşi goli geanta pe comodă şi începu să prepare un amestec din sticlele pe care le adusese cu el. Gîtul unei sticle se ciocni uşor de eprubeta gradată.
— Ridică-i puţin capul, mamă, iar eu am să-i ţin paharul. Să nu faci nici un efort, Jess, nu încerca să ridici capul singură. Acum bea.
Bău doctoria cu o uşoară strîmbătură.
— E bine aşa. Acum încearcă să dormi.
— Da, John, o să încerc.
— Noi o să fim aici. Nu mă mişc de lîngă tine. Adormi curînd. Respira uşor, aproape imperceptibil ;
faţa îi era albă şi liniştită, ca o faţă de mort. Braţul stîng se odihnea pe plapumă, şi Wolfe ţinea uşor între degete încheietura delicată, numărînd, palpînd. aşteptînd încordat.
331
Trecu o oră. Mary Mascall şedea în fotoliul vechi de lemn de alun, în colţul camerei, cu ochii închişi. Nu-şi dăduse seama cît era de obosită decît după ce sosise Wolfe şi îi mai potolise puţin nesiguranţa chinuitoare.
In toată casa domnea o linişte desăvârşită. Crîmpeie de vis se confundau cu realitatea în această imensă enigmă care este viaţa. Toţi cei ce suferă pun întrebări crude, căci nu e bine ca omul să fie prea umil în faţa lui Dumnezeu.
Mary Mascall deschise ochii şi văzu că Wolfe o priveşte. Ii făcu semn să se apropie de el. Femeia îşi scoase papucii şi străbătu încăperea fără zgomot.
Wolfe o trase mai aproape şi-i vorbi în şoaptă.
— Este un somn bun. Pulsul i s-a mai înviorat puţin. Du-te la culcare, mamă, şi mai odihneşte-te.
— Dar tu ? Te-ai omorît muncind pentru ei, şi mîini trebuie s-o iei de la capăt.
— Am să stau aici toată noaptea. Nu mă duc înapoi Ia Navestock în ruptul capului.
— Nici mîine ?
— Nici chiar o lună încheiată dacă va fi nevoie La; are gaz destul ?
'
— Da.
— Atunci du-te şi te odihneşte.
îl sărută şi se strecură uşor din cameră.
Wolfe rămase acolo toată noaptea, nemişcat lîngă patul lui Jess, cu degetele pe încheietura ei. Bătăile slabe ale inimii ei, pulsaţiile sîngelui sub pielea albă, măsurau pentru el clipele acelei nopţi. Zorile cenuşii îl găsiră tot acolo, înalt şi ţeapăn ca o sentinelă, fixînd Moartea care stătea la picioarele patului şi pîndea.
CAPITOLUL XLS!
Navestock-ul se trezi brusc în situaţia unui oraş asediat, al cărui comandant a dispărut peste noapte, lăsînd în urma lui o confuzie generală. De obicei o criză creează omul indispensabil. Navestock-ul realiză acest lucru atunci cînd omul indispensabil dispăru.
Pînă pe la mijlocul zilei următoare, nimeni n-a ştiut ce s-a întîmplat cu John Wolfe. Fusese chemat în timpul nopţii şi nu se mai întorsese. Chiar şi aceasta nu era decît o presupunere, de aceea clopoţelul şi ciocanul de la poarta căsuţei albe de pe Strada Evei nu se odihneau de loc.
— Doctorul Wolfe e acasă ?
—■ Nu l-am văzut azi dimineaţă.
— N-a uitat, desigur, că trebuie să vină la doamna Ballard.
•— O, vă rog să-i spuneţi domnului doctor să vină la domnul Rotherhood imediat. A intervenit o agravare.
— Am venit pentru doctoria doamnei Mostyn.
— Vreţi să-mi spuneţi la ce oră îl găsesc pe doctorul Wolfe acasă ?
Mica servitoare se zăpăci de tot, şi doamna Loosely trebui să preia grija uşii de intrare, devenind tot mai categorică şi mai neştiutoare pe măsură ce apelurile se înmulţeau.
— Doctorul Wolfe a fost probabil chemat în timpul nopţii. Nu ştiu unde s-a dus. Nu l-am văzut de cînd m-am dus aseară să mă culc.
Această declaraţie ingenuă nu provocă nici un fel de comentarii, deoarece nimeni nu se îndoia de moralitatea doamnei Loosely.
333
JJnul dintre servitorii de la „Iertări" veni călare, îşi lăsă calul să rupă frunzele gardului

de iiice si bătu cu ciocanul în poartă.
— Bună dimineaţa, doamnă ; o scrisoare pentru domnul doctor de la doamna Brandon.
Doamna Loosely îi repetă formula.
— Doctorul Wolfe a fost probabil chemat în timpul nopţii. Nu ştiu unde s-a dus. Nu l-am văzut de cînd m-am dus aseară să mă culc.
Servitorul făcu ochii mari.
— Trebuie să-l găsesc. E urgent. Doamna Brandon mi-a spus să nu mă întorc fără să-l fi găsit.
— Ei bine, caută-l. Calul dumitale îmi mănîncă gardul. Te rog foarte mult...
Omul băgă scrisoarea în brîu.
—■ Am să încerc la domnul Crabbe.
Şi trînti poarta după el.
Lui Joshua Crabbe îi veni imediat o idee.
— Ce face ? Doctorul Wolfe e de negăsit ? Spune-le să încerce la Ferma Mlaştinii.
Într-adevăr, îl găsiră la Ferma Mlaştinii.
Dar Navestock-ul striga şi se ruga de un om care era crb şi surd. Toată conştiinţa lui Wolfe se retrăsese în această încăpere lungă şi joasă de la etaj, cu grinzile ei de stejar, cu pereţii roz-pal şi fata de zăpadă culcată în patul cu cuvertură albă. Jess se trezi la două ore după ce se crăpase de ziuă, şi-l găsi pe Wolfe şezînd lîngă ea. Un zîmbet slab de mulţumire îi lumină ochii.
— Stai cu mine, John.
Adormi din nou, aproape imediat. Nici o forţă din lume nu l-ar fi putut urni pe John Wolfe de la Ferma Mlaştinii. Ii fură aduse mesaje şi scrisori, dintre care una de-a dreptul imploratoare din partea Ursulei Brandon.
, „Vino neîntârziat în oraş, fie măcar pentru o oră. îţi dai seama că Navestock-ul a rămas fără medic ? Threadgold a plecat ieri să-şi caute de sănătate. Cel ce trebuia să-i ţină locul n-a sosit încă. Ce-au să se facă toţi nenorociţii aceştia?"
Wolfe îi scrijeli răspunsul pe o măsuţă de stejar negru. Şedea lîngă fereastră în camera lui Jess şi privea în jos

la frunzele îngălbenite purtate de vint peste iarba din grădină.
„Iertaţi-mă, dar este o chestiune de viaţă şi de moarte, şi voi rămîne aici pînă cînd situaţia se va lămuri. Navestock-ul este pe cale să iasă din valea umbrelor. Lucrurile stăteau midt mai rău acum, o lună. N-au decit să trimită după Bruce sau Halliday, sau după unul din medicii de la Wannington. Am făcut destule pentru Navcstock. Să nu mă mai hărţuiască aceste cîteva zile. Sînt ale mele şi mi le iau".
Rămase neclintit, şi Navestock-ul încă tot înfricoşat la culme, nu mai ştia ce să creadă. Sufletele meschine s-au simţit frustrate, părăsite şi începură să-şi manifeste revolta. Era ceva nemaiauzit ! Un medic să dezerteze de la pacienţii săi pentru că s-a întîmplat ca puştoaica de care era îndrăgostit să fie grav bolnavă !
—■ Este absolut scandalos ! Nu mai are ce căuta în casa mea !
Dar erau şi oameni care au înţeles, şi care erau destul de mărinimoşi ca să-i ia apărarea.
— Ei da ! împroşcaţi-l acum cu noroi ! L-aţi făcut să robească săptămîni întregi, şi acum ţipaţi contra lui cînd are un necaz. Dacă era bolnav la pat. cred că nu-l scoteaţi afară, nu ? Eu admir sufletul acestui om.
Dincolo, la capătul cîmpiei de purpură, John Wolfe veghea şi aştepta, fără să se gîndească la Navestock şi la toii cîrcotaşii săi. îi măturase cu desăvârşire din mintea lui, cu valul puternic al pasiunii sale. Se cheltuise în slujba lor, fără să precupeţească nimic. Acum n-aveau decit să aştepte pînă cînd o să poată să se ocupe din nou de ei.
Wolfe învinse moartea la Ferma Mlaştinei mai mult ca infirmieră decît ca medic. Cel mai mic fior de emoţie, cea mai slabă mişcare putea să aducă o recidivă a hemoragiei. Jess era ca o frunză tremurătoare pe malul verde al unui rîu tumultuos, o pală de vint o putea arunca oricînd în şuvoiul clocotitor. Wolfe nu dormise de trei nopţi. Marea lui forţă îl ajuta în momentele de criză, cînd era nevoie de o delicateţe infinită, cînd orice atingere trebuia să fie aproape imperceptibilă. Fata de zăpadă cu părul
nor.
negru şi ochii încercănaţi zăcea pe braţele marii iubiri a lui John Wolfe.
In cea de-a patra zi a retragerii lui Wolfe, consilierii comunali fură convocaţi la o şedinţă extraordinară, pentru a lua în discuţie o comunicare ce sosise ia Primărie din partea lorzilor din Consiliu. Scrisoarea era ui răspuns la cererea Consiliului Comunal din Navestock de a i se trimite un expert care să-şi dea avizul asupra stării sanitare a

oraşului. Avocatul Crump era cel care primise scrisoarea şi, în calitate de secretar, trebuia s-o supună Consiliului.
Crump avea destul de mult simţ al umorului şi îi făcea o plăcere deosebită să pună la cale un anumit soi de glume răutăcioase şi cinice, pe care avea grijă să le agate cit mai bine de coada vecinului şi să aştepte efectul cu o mină sardonică. Crump ştia totuşi să fie obiectiv şi detaşat. Scrisoarea lorzilor din Consiliu îl făcu să-şi arate colţii ca un cîine. Şedea în fotoliul său cu spătar de trestie şi, privind de sus la cei prezenţi, se întreba cum vor primi acest bobîrnac peste nas. Nimeni n-ar fi putut aranja un afront mai şiret şi mai usturător.
Crump se ridică rece şi grav, îşi plimbă privirea în jurul camerei, se opri asupra lui Robert Flemming ş!-şi înăbuşi un rîs lăuntric. în timp ce citea scrisoarea, îşi arunca din cînd în cînd privirea asupra adunării. Feţele unora arătau abătute, nehotărîte.
Lorzii din Consiliu doreau să informeze Consiliul comunal din Navestock că ei se consultaseră cu doctorul Percival, expertul pe care îl delegaseră în urină cu cîteva luni pentru a face un raport asupra stării oraşului. Doctorul Percival constatase că consilierii comunali din Navestock dispuneau exact de omul care le trebuie şi care trăia în mijlocul lor. Ca urmare, lorzii din Consiliu îşi permit să sugereze consilierilor comunali din Navestock să-l aleagă pe doctorul John Wolfe ca şef al serviciului sanitar şi să se lase călăuziţi de cunoştinţele sale în materie.
în jurul mesei, cîteva chipuri se lungiseră. Aveau presia vagă de a fi luaţi în rîs. Nu cumva domnii ae din Londra aveau intenţia să umilească nişte proprietari de vază ?

— Nu se poate — spuse o voce de undeva —, noi avem deja un şef al serviciului sanitar.
Crump clipi şiret.
— Scuzaţi-mă domnule, dar am aici încă o scrisoare, căreia îi voi da citire îndată. Am regretul să vă anunţ că din motive de sănătate, doctorul Threadgold a fost silit să-şi dea demisia.
Crump aruncă o privire spre Robert Flemming şi văzu că preotul lupta din răsputeri să-şi înăbuşe o poftă de rîs cu totul neprezidenţială. Unii dintre cei prezenţi păreau cu totul descumpăniţi. Nu se puteau dumiri nicidecum, dacă nu cumva erau luaţi în bătaie de joc.
Crump dădu citire scrisorii doctorului Threadgold. Demisia fu acceptată.
Urmă o pauză penibilă. Robert Flemming surprinse îndemnul din ochii lui Crump.
— Aşadar, domnilor, mi se pare că singura hotărîre logică şi inteligentă pe care o avem de luat este să-l alegem pe domnul Wolfe ca şef al serviciului nostru sanitar. în ce mă priveşte consider că n-am putea face o alegere mai bună.
Capul mare al lui Robert Flemming şi glasul lui profund dominau adunarea. îşi puse greutatea sa în joc în momentul cînd cele două platane oscilau nehotărîte. Nemulţumiţii au fost covîrşiţi, şi John Wolfe ales.
6 jumătate de oră mai tîrziu, Flemming stătea de vorbă cu Crump în curtea Primăriei.
— Este o lume ciudată, domnule, o lume trăznită. Aţi intervenit exact la momentul oportun.
— Trebuie să plec imediat la Ferma Mlaştinii. Avocatul aprobă din cap.
— Este un tînăr foarte hotărît. Trebuie să vină aici, să-l vadă lumea. în oraş domneşte o mare nelinişte.
— Da, oamenii sînt în stare să înnebunească dacă îi apucă guta şi nu vine medicul.
— Eu nu-i condamn. Dacă este un om ambiţios, va veni neapărat.
22
CAPjTOLUL XLII!
Robert Flemming văzu soarele apu-nînd peste Mlaştina Tarling, în timp ce trăsura lui străbătu aleea de la Ferma Mlaştinii. Doi cai mari de atelaj păşteau liniştiţi, iar un cîrd de gîşte, în frunte cu un gîsean chior venea în şir indian dinspre iaz. Era o seară de noiembrie, senină, învăluită într-o ceaţă uşoară, dar la orizont, deasupra cîmpiei, cerul era de un roşu-aprins, ca o glugă de flăcări peste sutana cenuşie a unei zile ce dispărea în neant. Frunze moarte purtate de vînt se îngrămădeau peste smocurile de iarbă. Gardul de ilice care înconjura casa apărea sumbru şi maiestuos în faptul serii. Crengile goale ale pomilor desenau linii bizare pe cer.
Robert Flemming avea un suflet sensibil. Se opri o clipă la poarta grădinii cu ochii îndreptaţi spre fereastra cu cefcevele albe de la etaj, încadrată de doi chiparoşi. Lumina pîlpîitoare a unei lumînări trecu în dreptul geamului ca urma unei stele căzătoare pe oglinda apei. Casa era tăcută şi tristă. Părea că o prezenţă nevăzută adăsta cu degetul

pe buze.
Robert Flemming străbătu cărarea pietruită şi rămase o clipă nehotărît sub portal, cu mîna pe minerul de fier al clopoţelului. O sfială nelămurită îl făcu să-l tragă foarte uşor, astfel încît sîrma ruginită scîrţîi, fără să răsune clopoţelul. Auzi o uşă şi zgomot de paşi traversînd holul. Un chip de fată apăru din întunericul casei, privindu-l întrebător.
— Doctorul Wolfe e aici ?
— Da.

— Vreau să-l văd. Spune-i că-l caută domnul Flemming.
— Am să-i spun doamnei Mascall. Poftiţi înăuntru. 11 lăsă în semiobscuritatea holului, cu uşa de la intrare
deschisă, prin care se zăreau formele negre ale chiparoşilor desenîndu-se pe un fundal de lumină roşietică. Mersul prudent,, tiptil, al fetei pe scară făcea ca liniştea casei să pară şi mai adîncă. Silueta ei se topi undeva în întunericul tainic. Trecură cîteva minute pînă se auzi din nou un zgomot de paşi.
Robert Flemming întinse mîna spre Mary Mascall. Femeia avea o faţă palidă şi împietrită de suferinţă.
— Fetiţa mea se simte iarăşi mai rău.
— îmi pare rău.
— Vreţi să-l vedeţi pe doctorul Wolfe ?
— Da.'
Robert Flemming se purta întotdeauna faţă de femei cu o amabilitate aristocratică. Instinctiv îşi coborî vocea.
— Trebuie neapărat să-l văd pe doctorul Wolfe, dacă poate fi chemat, fără ca aceasta s-o tulbure pe fiica dumneavoastră.
■— A adormit chiar acum. Dar mă îndoiesc să John are s-o lase singură.
— Doamnă Mascall, sînteţi o femeie inteligentă. Nave-stock-ul a descoperit că nu se poate lipsi de John Wolfe, şi Navestock-ul a început să murmure.
— Sînt convinsă de asta, domnule Flemming. Niciodată n-am avut o părere prea bună despre oamenii din Navestock. John Wolfe le-a dăruit luni de zile din viaţa lui, iar ei nu vor să-i lase nici măcar trei zile.
— Nu este cît se poate de firesc ? Chiar şi dumneavoastră, oare nu v-aţi impacienta dacă vi s-ar îmbolnăvi copilul, iar medicul dumneavoastră ar persista în a-şi dărui tot timpul său altcuiva ? John Wolfe este pe cale să sacrifice primul pas important în cariera sa.
— înţeleg. Acum sînt gata să-i vorbească frumos dacă se duce şi-şi scoate pălăria în faţa lor.
— Nu, nu-i chiar aşa. S-a petrecut o mare schimbare în opinia publică, ceea ce se datorează în mare parte lui John Wolfe. N-ar trebui să se sustragă de la noua sa răs-

pundere. încercaţi să-l convingeţi să stea de vorbă cu mine cinci minute.
— Am să încerc, domnule Flemming. Nu vreţi să intraţi în salon ?
— Mulţumesc, este foarte bine şi aici. Mi-am lăsat atelajul la intrarea în alee.
Mary Mascall dispăru în întunericul scării. Merse pe dibuite de-a lungul palierului, pînă cînd o geană slabă de lumină îi indică uşa camerei lui Jess. O deschise încet şi spuse în şoaptă :
-—• John.
— Da, mamă.
— Domnul Flemming doreşte să te vadă.
— In legătură cu ce ?
■— Cu oraşul Navestock. Du-te jos şi stai de vorbă cu el. Te rog eu, John. Se cuvine s-o faci pentru el şi pentru tine.
Cei doi bărbaţi se întîlniră în obscuritatea holului. Wolfe arăta tras şi pămîntiu la faţă —• o faţă suptă, mistuită de un foc lăuntric, cu o lucire fanatică în ochi. Strînse tare mîn$_{a}$ lui Flemming.
-— Acum a adormit. Vă pot acorda zece minute. Abia aţipeşte şi se trezeşte iar. Totul atîrnă de un fir de păr.
Patima lui îi dădu lui Flemming impresia unei descurajări patetice. Simţi că-i slăbeşte

puţin hotărîrea cu care venise.
■— Ce-ar fi să mergem afară ? Am putea sta de vorbă fără s-o deranjăm.
Porniră de-a lungul faţadei, apoi cotiră în livadă. Spre apus, cerul era acum de un cenuşiu roşiatic. Iarba părea de un verde deschis, iar copacii, negri ca lignitul. Aerul era răcoros, iar cerul limpede, prevestitor de brumă spre dimineaţă.
Cei doi bărbaţi înalţi măsurau cu paşi rari, înainte şi înapoi, una din aleele livezii.
— Vreau să-ţi spun deschis părerea mea, Wolfe.
— Cu cît mai deschis, cu atît mai bine.
— Astăzi ai fost ales noul şef al serviciului sanitar. Threadgold a demisionat. Ai cîştigat partida. Nu da cu piciorul unei astfel de ocazii.
340
Cînd se întorceau, vedea profilul slab, osos, al lui Wolfe eonturîndu-se clar pe cerul sumbru.
— Credeţi că procedez într-un mod egoist ?
— Socot că nici un om nu trebuie să-şi pună propriile sale interese înaintea intereselor celor... celor... ştii despre ce vorbesc. In oraş domneşte o mare agitaţie. Am venit aici ca prieten.
Se întoarseră din nou şi în momentul acela ochii li se întîlniră. Wolfe avea buzele strînse.
— Aţi fost un bun prieten. îmi spuneţi că lumea din oraş murmură pentru că mi-am luat aceste ci te va zile.
— Ştii bine, sîntem oameni cu toţii.
— Ştiu că firea omenească este profund egoistă. Ce-mi cer ei, să merg din casă în casă şi să-mi cer iertare. în timp ce ea — copila asta — e pe moarte ?
Flemming îl apucă de braţ.
—• Eu nu te condamn. Dar n-ai putea să lucrezi şi pentru ea şi pentru ei ? Oamenii aceia au făcut un fel de act de capitulare.
■— Ceea ce le dă un drept şi mai 'mare să bombăne?
— Nu sînt chiar toţi cîrcotaşi.
Wolfe privea înainte, în zarea cenuşie. Avea faţa rigidă.
■— Timp de trei luni de zile am dat Navestock-ului însuşi sîngele meu. Şi ei îmi precupeţesc acum trei zile ? Nu voi părăsi Ferma Mlaştinii pînă nu vom eîştiga sau vom pierde definitiv.
— Cred că faci o greşeală.
— Dumneavoastră, domnule Flemming, sînteţi unul dintre puţinii oameni cărora aş fi vrut să mă predau, dacă ar fi fost posibil.
— Dar fata asta ar fi fost de acord să procedezi astfel, dacă ar fi fost în stare să judece ?
Wolfe privi în jurul lui aproape cu înverşunare.
— Ea are mai mult curaj şi generozitate decît douăzeci de Navestock-uri la un loc. Ea a fost aceea care m-a reţinut aici. Eram gata să-mi scutur colbul de pe cizme încă anul trecut, dacă ea nu m-ar fi întors : „Rămîi şi luptă" ■— mi-a spus. Şi am rămas. Dacă Navestock-ul îmi datorează ceva, îi datorează de fapt ei. Aici totul este o chestiune de îngrijire. Nu am încredere în nimeni în afară
341
de mine însumi. Vor sa mă facă s-o lipsesc de încă o şansă de scăpare ? Ducă-se dracului.
Continuară să meargă, se întoarseră şi luară iarăşi drumul de la capăt. Flemming îşi ţinea mîinile la spate, avea faţa mîhnită.
— Să ştii că mergi prea repede. Asta este, eşti prea categoric. Bineînţeles, cîteva ore aici, în fiecare zi...
— Ei au avut sute din orele mele. Doar nu sînt unicul medic pe o rază de douăzeci de mile. Au mai venit şi alţii. Dar este vorba de cel mai cras, cel mai josnic egoism. Este tot ce pot să vă spun, domnule Flemming.
îşi strînseră mîna la poartă.
— Ce să le spun acolo la Navestock ?
'„ — Spuneţi-le adevărul. Tot nu pot avea o părere mai proastă despre mine.
CAPITOLUL XLÎV
Era încă întuneric afară cînd Wolfe o lăsă pe Jess dormind, se strecură afară din cameră şi coborî scările. In nişa de sub scară îşi găsi platonul şi cizmele. Deschise uşa de ia intrare, şi aerul rece al unei dimineţi de iarnă îi pătrunse în nări.
Noaptea fusese critică şi ziua putea să fie la fel. Wolfe era ostenit, ochii îl usturau, îşi

simţea capul greu şi sîn-gele pulsînd în creier. Rămase treaz numai printr-un efort de voinţă. Toată fiinţa lui era însetată de somn, ca o ţarină uscată însetată de ploaie. Dai- dincolo de starea lui de oboseală licărea o rază de speranţă. în arta medicală, darul .profetic este adesea o chestiune de intuiţie. Bineînţeles există fapte care să-l sprijine, dar un medic înnăscut are un al şaselea simţ care se adaugă la priceperea mai directă a ochiului şi a mîinilor. Acest al şaselea simţ îi fusese hărăzit lui Wolfe. Ceva îi spunea că dacă întîmplările zilei care începeau vor trece cu bine, Jess va ieşi din umbra morţii spre lumina soarelui.

Wolfe coborî în grădină. Era încă întuneric, şi vârfurile chiparoşilor se pierdeau undeva sus, în noaptea neagră. Cîmpia părea o mare liniştită. Nu se simţea nici o boare. Wolfe o luă spre livadă şi iarba înţepenită de brumă îi scîrţîia sub paşi. Dar iată că dinspre răsărit se ivi o lumină cenuşie. Crengile goale de deasupra capului său că-pătară contururi mai distincte. Un prihor ciripi şi sunetul acesta era asemenea primului ţipă^al vieţii într-o lume moartă, cufundată în întuneric.

343

Pentru Wolfe, ciripitul păsării avea ceva patetic, care II emoţiona profund, ca primele note ale unui cîntec cunoscut de demult. Ochii i se umeziră de emoţie. Era primul ciripit de bucurie într-o mare tristeţe.

. Cînd îşi ridică din nou privirea, pămîntul se schimbase. O lumină estompată, ireală, se răspîndise peste tot şi lumea era toată numai argint : iarba un covor de argint ; crengile copacilor şi gardurile vii îmbrăcate într-o crustă de brumă argintie ; văile — nişte abisuri pline de o ceaţă de argint. Mlaştina Tarling purta parcă o glugă cenuşie.

Apoi, foarte repede, se produse o nouă schimbare. Soarele porni să se ridice la orizont. Norii se colorară în portocaliu pe un fundal de purpură. Bruma de pe iarbă şi garduri începu deodată să scînteieze. Zenitul îşi schimbă cenuşiul în albastru. Culorile prinseră viaţă. Muşuroaiele de cîrtiţă, frunzele căzute se îmbrăcară în brocarturi bogate, brune şi aurii. Lichenii de pe trunchiurile copacilor deveniră galbeni şi verzi. Cenuşiul cîmpiei căpătă o nuanţă azurie.

Wolfe văzu discul roşu al soarelui apărînd de la sud-est. Era tot numai flăcări şi splendoare. începea o nouă zi luminoasă, strălucitoare. O lumină de speranţă începu să se reverse peste lume. Frumuseţea, misterul, bucuria păreau un simbol.

Cînd reveni, mai liniştit şi înviorat de zorile acestei dimineţi de iarnă, casa se trezise. De la bucătărie venea un murmur de glasuri şi se auzea troznetul lemnelor aprinse. Wolfe îşi atîrnă paltonul în nişa de sub scară şi merse pe coridor în bucătăria cu grinzile negre, luminate de flăcările focului.

O fată aduse un coş cu surcele din magazia de lemne, iar Mary Mascall, cu un şal roşu pe umeri, spărgea ouă într-o tigaie. Ceainicul mare şi negru începu să cînte. Pe policioara de deasupra căminului, sfeşnicele de alamă reflectau o lumină molcomă, iar şirurile de farfurii albastre şi albe de pe bufet rîcleau parcă cu feţele lor rotunde flăcărilor din vatră.

— Unde ai fost, John ?

— Am făcut o mică plimbare prin livadă.

344

— Eşti îngheţat şi flămând. Imediat o să-ţi prepar ceva caid. Adineauri m-am furişat în cameră. Doarme încă.

Wolfe se opri lîngă fereastră, uitîndu-se cum se întinde lumina soarelui peste acoperişurile şoproanelor şi acareturilor. Un stol de vrăbii se ridică din arie. Se auzeau muget de vite şi zgomotul sacadat al maşinii de tocat paie.

— Mamă, dacă trecem ziua de azi cu bine, cred că arn riştigat bătălia.

■— John, băiete, ai grijă cum îmi dai speranţe. Nici nu îndrăznesc să mă mai gîndesc. îmi tot spun : ..Mary Mascall, ai să-ţi pierzi copila'-.

Wolfe nu-şi putu reţine un tremur al buzelor.

— Nu ştiu de ce mă simt astăzi mult mai sigur, dar acesta este adevărul.

— Poate că vine de la lumina soarelui.

Se auzi un bocănit de cizme potcovite pe pavajul de cărămidă al curţii din dos. John Munday, cu faţa roşie de ger şi chica lui de păr blond apăru în pragul bucătăriei.

— 'mneaţa, doamnă. Cum se simte- domnişoara pe ziua. de azi ?

— Ceva mai bine, John, după cît spune doctorul Wolfe.

— Să spuneţi asta în fiecare dimineaţă, domnule, şi o să-mi pară grozav de bine.

Se depărta cu paşi grei. Nu trecură nici trei minute că apăru şi fiul său, Bob. Flăcăul

păşi în pragul bucătăriei şi se opri stingherit lîngă uşă, strîngînd la piept o şapcă veche.
— Doamnă, vă rog, cum se simte domnişoara Jess ?
— Ceva mai bine, Bob.
— Am prins un botgros. E blînd şi fluieră frumos. Poate i-ar face plăcere să-l asculte într-o zi.
— Drăguţ din partea ta. Bob, foarte drăguţ.
Flăcăul înghiţi în sec, strînse şapca şi mai tare şi ieşi.
— Sînt buni la suflet. Stai jos, John. Cred că nu te superi dacă te servesc pe masa de bucătărie. Doamne, cît poate să mai dureze povestea asta ?
Faţa ei deschisă, rotundă, încălzită de flăcările din vatră avea o expresie de durere reţinută ; ochii albaştri licăreau de lacrimi pe care nu încerca să Ie ascundă.
■— Mamă, cred că poţi începe să speri.

— Of, băiete, băiete, ai grijă. Am făcut şcoală cu mine însămi... în orice caz, iată, ai aici o gustare bună. Trebuie să te dădăcesc puţin, altfel ai să cazi şi tu din picioare.'
Jess luase un somnifer cu o seară înainte şi la amiază mai dormea încă. Mary Mascall prelua veghea de dimi-l neaţă la patul bolnavei şi îl trimise pe Wolfe afară la soare.
— John, doar atît cît să fumezi o pipă şi să faci o plimbare. Dacă ai lua-o prin pădure spre Ferma lui Sloe.il Pe drumul ăsta n-ai să întîlneşti pe nimeni, şi eu am să? ştiu unde să te găsesc.
Wolfe plecă.
Zorile îşi ţinură făgăduiala. Chiar dacă pe jos era i destul de mult noroi, ziua era o nestemată de aur, rătăcită! printre pietrele cenuşii ale şiragului toamnei.
Înspre ferma lui Sloe, frunzele rămăseseră mai multă vreme agăţate de crengile copacilor. Crîngul se fălea cu; mii de limbi de foc ; cafeniul roşcat al fagului ; cafeniul'; mai deschis al carpenului, galbenul frasinului, brunul au-jj riu al alunului. Un pîlc de molizi tineri, cu vîrfurile îri-| fipte în înaltul cerului, îşi împreunau cetinile într-o ceaţifa stranie de chihlimbar. Mesteceni argintii desenau linii de-J licate pe un fond de azur. Prin văioage şi pe ridicaturi, frunzele maronii erau îngrămădite ca nişte trofee pe uri! cîmp de luptă.
Wolfe rătăci pe aleile pădurii şi simţi curn coboară treptat în el o linişte adîncă. îşi sprijinea braţele pe barele; negre şi umede ale îngrăditurilor, îşi fuma pipa şi admirai,' crîmpeiele de peisaj ce se iveau printre copacii uzi.
Senzaţia de siguranţă devenea tot mai puternică. Căl-cînd cu paşi mari, cu cizmele înfundîndu-se în pămîntul, ud, spongios, porni înapoi spre Ferma Mlaştinii, cu inima în sfîrşit mai uşoară.
Apoi veni din nou amurgul, şi Wolfe şedea lingă patul Iui Jess, ascultîndu-i răsuflarea. Aproape douăzecişipatriri de ore de somn neîntrerupt ! Mulţumi cerului pentru asta; şi continuă să aştepte.
Un prihor ciripi, ascuns într-unui din chiparoşi. Era poate acelaşi din zorii zilei, care simbolizase pentru el *re-'* deşteptarea vieţii şi a speranţei. Chiar şi acum era ciripitul vesel al unei păsări ce-şi pregătea culcuşul în frunyi-

şal des şi se uita printre crengi la tremurul argintiu al
stelelor.
Deodată Wolfe observă o schimbare în respiraţia lui Jess, o scurtă oprire şi apoi o precipitare a ritmului. Bolnava se mişcă şi-şi întoarse capul pe pernă. Wolfe se aplecă înainte, cu mîinile întinse sprijinite de pat.
— John, tu eşti ?
Scoase o mină afară pe plapumă. Wolfe o acoperi cu palma sa.
— John, mi-e foame.
— Adevărat, Jess ?
— Cît e ceasul, e dimineaţă *'!*
— Nu, e seară. Ai dormit aproape douăzecişipatru de ere.
— Nu mai spune ! De ce îţi tremură mîna ?
— Habar n-am. Aşa să fie ? Dar nu trebuie să vorbeşti mult, draga mea.
— Eşti un adevărat tiran, John. Crezi că pot să mă-nînc o bucăţică de pîine cu unt ?
Wolfe simţi că i se pune un nod în gît. ' — Nu, încă nu, iubito.
Ochii încercănaţi pe faţa ei albă îl priveau rugător de pe pernă.
■— Mîngîie-mi părul, John. E atît de liniştitor. *Mîna lui dezrnierdă părul negru.

— Simt că încep să mă fac bine.

CAPITOLUL XLV

Mary Mascall îşi puse lucrul la o< parte şi se repezi la fereastra salonului. Prin deschiză-j tura gardului viu, acolo unde se afla poarta grădinii, văzu trecînd două capete de cai negri. Mary Mascall observă pălăria înaltă şi lucioasă, şi faţa roşie a vizitiului, precum şi silueta zveltă a unui tînăr lacheu, ţeapăn şi drept, care ţinea poarta deschisă.

■— Dumnezeule mare, e doamna Brandon !

Femeia înaltă, cu privirea calmă şi faţa palidă şi nemişcată, urca aleea pietruită de sub chiparoşi. Purta o blană groasă, pentru că era ger şi sufla un vînt tăios peste cîmp. Mary Mascall alergă la uşa de la intrare. O deschise în momentul cînd Ursula Brandon întinse mîna spre mî-nerul'clopoţelului.

—■ Bună dimineaţa !

— Bună dimineaţa, doamnă Mascall ! Am venit să văd ce mai face infirmiera noastră.

— Muţumesc, îi merge mult mai bine.

— Mă bucur să aud asta.

Nu exista vreun motiv aparent pentru ea aceste două femei să nu se simtă la îndemînă una în faţa celeilalte. Şi totuşi, o vagă antipatie, tipic feminină, îşi făcu loc între ele chiar de la primele cuvinte. Una era politicoasă, calmă, rece la suprafaţă ; cealaltă, roşcovană, cu vocea caldă şi o vioiciune plăcută. Ochii albaştri ai soţiei de fermier căpătară o expresie ciudată de expectativă.

34.3

— Sînteţi sigură că e în afară de orice pericol ? Într-un fel ra-am simţit răspunzătoare.

— Doctorul Wolfe este mult mai optimist.

— E un semn bun cînd doctorul are o asemenea părere. Dar doctorul Wolfe e cumva aici ?

— Da.

încordarea bruscă, uşor surprinsă, din ochii Ursulei Brandon era un semn că se lovise de rezerva critică şi neîncrezătoare a celeilalte.

— Voiam să stau de vorbă cu domnul Wolfe despre unul sau doi dintre pacienţii săi. Dacă tot s-a întimplat să fie aici, vreau să profit de ocazie. Vreţi să-l rugaţi să vină un moment să stea de vorbă cu mine ? Nu, mulţumesc foarte mult. N-am să intru. Nu vreau să-mi las caii sa aştepte.

îşi păstrase calmul ei distant, politicos, sub privirea directa a ochilor albaştri şi inteligenţi ai lui Mary Mascall.

— Am să-l trimit pe doctorul Wolfe Ia dumneavoastră.

— Mulţumesc mult.

Mary Mascall o lăsă singură sub portal. Era convinsă că această idee aparent spontană era de fapt scopul real al vizitei doamnei Brandon.

Cînd Wolfe ieşi din casă, ea îl întîmpină cu aerul binevoitor al femeii de lume. Mary Mascall rămase cu Jess. Ursula Brandon nu-i puse nici una din întrebările acelea neîncrezătoare specific feminine. John era un om dintr-o bucată, şi fără subterfugii, adevărat bărbat, ale cărui metode semănau cu cărările drepte, croite de picioarele grele ale elefanţilor prin junglă.

— Sînt atît de bucuroasă că e în afară de orice pericol.

— Pericolul n-a trecut încă de tot.

— Da, desigur. Am vrut să te văd, aşa că am rugat-o Pe Doamna Mascall să te cheme pînă jos. Cînd ai de gînd să-ţi aminteşti că există un loc numit Navestock ?

— îmi acord singur încă două zile.

Femeia zîmbi, şi zîmbetul ei îl intrigă pe Wolfe : putea să însemne atîtea gînduri ascunse şi subtile. însăşi prezenţa ei aducea o atmosferi mai senină, mai limpede. Era infinit mai matură, mai complexă, mai echilibrată decît el.

o49

— Nu crezi c-ai putea să-ţi faci singur mult rău *c|M* aceste două zile ? Ţi-o spun prieteneşte. Mă gîndesc că^ oamenii de acolo, din vaie, au ajuns la un fel de exas-'-j perare.

Wolfe se sprijini cu umerii de tocul uşii şi se uită grav I în ochii ei inteligenţi.

— Vreţi să spuneţi că sînt gata să renunţe la serviciile-mele ?

— Mai curînd aş zice că sînt ca nişte viespi întărit; Ştii, domnule Wolfe, noi toţi sîntem obligaţi din cînd în cînd să zîmbim vulgului, oricît de mult l-am dispreţui. De ce nu te-ai duce să te arăţi acolo în oraş ?

— N-am de gînd. să alerg să-i împac. Am învăţat | multe în ultimele zece zile. Asta m-a făcut să devin încăpăţînat.
Ea ridică uşor din umeri.
— O, voi suflete mîndre şi sincere ! Nu ştiţi oare că trebuie să le faci pe plac nebunilor ca apoi să poţi triumfa mai bine, rîzîndu-ţi de nebunia lor *!* Vino cu mine acum în oraş. Trăsura mea te poate aduce iarăşi înapoi.
Wolfe îşi pironi o clipă ochii în gol, dar faţa îi rămase hotărîtă.
— Nu, vreau să-mi ţin promisiunea pe care mi-am făcut-o mie însumi. Ei aşteaptă să viu în fugă, cu pălăria în mină. Voi veni, dar cînd voi crede eu de cuviinţă.
— Nu te-ai gîndit că felul acesta de a proceda poate fi calificat drept egoism ? Nu-mi exprim decît o părere. AvîndT în vedere că şi eu am cultivat toată viaţa ceea ce se cheamă un egoism inteligent, nu fac acum decît să-ţi prezint părerea clasei de mijloc.
Wolfe o privi înveselit.
— Egoism ! Asta este, şi nici n-o tăgăduiesc. Cît despre egoismul cras, eu l-am văzut în forma lui cea mai abjectă la burghezia din Navestock.
Ursula Brandon îi aruncă o privire mîndră şi aprobatoare. Starea lui de spirit îi plăcea, chiar dacă se opunea puterii ei de convingere.
— în sinea mea sînt de acord cu dumneata. Dar ca prietenă şi femeie de lume aş vrea să te pun în gardă.
— Mulţumesc, vă sînt recunoscător.

O conduse pe cărarea pietruită pînă la poartă şi o ajută să se urce în trăsură.
— Salut-o din partea mea pe Jess.
— Mulţumesc.
— Caută şi potoleşte-i pe cei furioşi la sfîrşitul celor
două zile ale durnitale. La revedere.
Spiritul de indepedenţă neînduplecată al lui Wolfe avu de suportat greul unui al doilea asalt, mai puternic, in cursul aceleiaşi zile. Cele două teăsuri se încrucişară desigur pe drum, aceea a doamnei Brandon care mergea spre „Iertări" şi birja închiriată a lui Joshua Crabbe, care arca dinspre Navestock. Pentru omuleţul acesta cu faţa gălbejită, cu jobenul său arhaic de mătase şi redingota neagră cu nasturii încheiaţi pînă la bărbie, aceasta era o călătorie cu totul neobişnuită. în timpul cît Wolfe lipsise clin oraş, o nelinişte crescîndâ pusese stăpînire pe el, o * "ii npiprinaiul său la Ferma Mlaş-
carc
culmina cu pi
nelini,.. _.^^^^
Căci Joshua Crabbe prevăzuse ceea ce se petrecea acum la Navestock. Wolfe, luptătorul victorios, părăsise oraşul care capitulase în faţa lui şi lăsase gloata să fiarbă şi să cîrtească în urma lui. Această mostră de egoism direct şi pătimaş era o culme a nesocotinţei. Jasper Turrell şi Wilks se întorseseră de o săptămînă. Spiritele viclene, abile, se regrupaseră imediat şi, profitînd de ocazie, se puseseră pe treabă fără întîrziere. Navestock-ul îşi reconsidera căinţa. Nu era nevoie decît de foarte puţină propagandă pentru a-l face să accepte jumătăţile de măsură în locul unor acţiuni radicale hotărîte. Joshua Crabbe deţinea toate informaţiile de la Adam Grinch, şi cu tot cinismul său inveterat era şi el alarmat de reacţia violentă' pe care o stîrnise dezertarea lui Wolfe. Oraşul mîrîia ca un dulău întărîtat. Comportarea lui Wolfe era considerată ca o neglijare sfruntată a datoriei, o îndrăzneală temerară, care nu se sfia să sfideze o opinie publică ce eonsimţise să se lase înşeuată ! Gurile rele de pe străduţele de lingă rîu spuneau că Jess Mascall nu fusese nicicînd în primejdie. John Wolfe s-a retras numai ca să-şi arate independenţa tufaşă şi dispreţul faţă de opinia publică.
— Te-ai prostit de tot, John Wolfe, te-ai prostit de tot. Mary Mascall îi lăsase singuri în salon.

T" Ai Tost destul de naiv ca să laşi două b: aţe mi ti se încolăcească în jurul gîtului. Omule, eşti pe cak strici totul. Noi i-am învins, i-am înghesuit într-un colţ, iar dumneata acum ţi-ai găsit să faci pa nebunul afemeiat ?
Ochii iui cenuşii pe faţa gălbejită şi ascetică scăpărau mînioşi săgetîndu-l pe Wolfe. Energia nerăbdării ardea ca o flacără incandescentă în trupul său firav. Era în el un

amestec ciudat ele afecţiune şi dispreţ.
—■ Turrell s-a întors de o săptămînă în oraş. Cum, n-ai auzit ? Lucrează cu toţii împotriva dumitale. L-au adus de la Londra pe nepotul bătrinului Baggelay, un tînăr şmecher, cu o valiză de diplome. S-a asociat cu Threadgold ; este împins înainte pe nesimţite. Turrell îl tutelează,'îl duce peste tot, îl recomandă cu căldură. A dat chiar o re-i cepţie la Dealul Fagilor. Treaba e limpede ca lumina zilei şi e foarte abilă.
Wolfe stătea lingă fereastră, în timp ce Joshua Crabbe Se plimba încolo şi încoace ca o panteră bătrînă în cuşcă.
— Consiliul comunal m-a ales şef al serviciului sanitar.
— Da, pentru că îţi ţineai piciorul pe grumazul Nave-stock-ului, şi n-ai găsit altceva mai bun de făcut decît să pleci şi să faci pe nebunul, agăţat de fusta unei .puştoaice şi să-ţi ridici în cap un oraş întreg. Dumnezeule mare ! Ar fi trebuit să cunoşti mai bine firea omenească ■ Ai pălmuit oamenii ! Şi te mai miri că au devenit urî! cioşi ! Da, Consiliul te-a ales, dar să ştii că nu trebuie muli ca să te dea afară. Stă în puterea lor s-o facă. Jasper^ Turrell o ştie, şi lucrează în direcţia asta. L-au băgat în I ciorbă pe tînărul Baggelay, şi el împreună cu bătrînul Threadgold o să ajungă pînă la urmă călare pe situaţie.
Faţa lui Wolfe deveni mai rigidă şi umerii săi largi şi puternici se conturau în lumina ferestrei. îşi ţinea capul ca şi cum ar fi înfruntat zările infinite.
— N-o să poată să mă dea afară chiar aşa, cu una cu două.
— îţi închipui că Turrell va ezita dacă va putea să-i atragă de partea sa pe cei nesiguri ? Spun cu toţii că i-ai pus într-o situaţie umilitoare. Robert Flemming este singurul om pe care te poţi bizui. Ceilalţi o să te părăsească dacă nu te duci acolo imediat, ca să-i iei în mînă.
Cîteva clipe tăcură amîndoi. Joshua Crabbe îşi încălzea mîinile la flăcările din cămin. Faţa lui galbenă, pe jumătate ascunsă în umbră, era îndreptată către omul de lingă fereastră.
— Vasăzică au uitat ce-am făcut pentru Navestock în aceste cîteva luni ?
— Au uitat! Contezi pe recunoştinţă ? Ceea ce ai făcut nu era decît obligaţia dumitale zilnică, nu-i aşa ? Izvora din spiritul dumitale combativ.
— Era ceva temeinic, solid. Le-am dat tot ce era mai bun din mine. Dacă asta nu contează în ochii lor, n-am să mă duc să le cerşesc bunăvoinţa.
— Ei drăcie, omule, faci pe catîrul în momentul cel mai nepotrivit ! Ai să vii cu mine la Navestock chiar în după amiaza 'asta.
— Nu pot.
— Eşti nebun, John Wolfe. Am crezut în dumneata, te-am sprijinit, şi acum spulberi tot ce-am cîştigat.
Wolfe se întoarse spre el. Pe faţă îi era zugrăvită o demnitate solemnă.
— Domnule Crabbe, vă datorez aproape totul şi n-am uîtat acest lucru. Dar am să stau retras aici cît timp mi-o vor cere mîndria şi conştiinţa mea. Ceea ce am făcut pentru Navestock mai stă în picioare. Oamenii aceştia s-au înfuriat pentru că am ales să salvez o viaţă care mi-e mai scumpă decît orice pe lume. N-am să alerg la ei ca să-i împac. I-am promis lui Robert Flemming că mă voi întoarce la Navestock poimîine. Şi n-am să mă privez nici măcar de o zi.
Joshua Crabbe se scotoci să-şi găsească tabachera.
— Foarte bine, John Wolfe. Consiliul se întruneşte peste două zile. Vrei să te judece după meritele dumitale, nu?
— Este exact ceea ce vreau. Refuz să-i influenţez în vreun fel oarecare.
Joshua Crabbe luă o priză cu degete tremurătoare, care-i trădau iritarea. îl fulgeră pe Wolfe cu o privire mi-nioasă. îl iubea, era mîndru de el, dar acest donquijottism îi exaspera spiritul practic.

— S-ar putea să-ţi pară rău. Noi te-am ajutat să cîş tigi o bătălie, şi acum, prin purtarea dumitale, ne pui p toţi într-o situaţie caraghioasă. Afemeiat afurisit ! Cin ar fi crezut că o fată te poate îmbrobodi ! Dumnezeul mare, omule, dacă cel puţin ai fi căsătorit de vreo

trei ani
închise tabachera cu zgomot şi se îndreptă spre fo toliul pe care-şi lăsase pălăria şi haina.
—■ Femeile... sînt într-adevăr o necesitate, dar nu m-a putea încrede într-un om care se ascunde după o fustă'
Wolfe îl ajută să-şi pună haina.
■—■ Încă nu m-au dat afară — spuse simplu.
Joshua Crabbe îi aruncă o privire peste umăr, cîn Wolfe îşi mai ţinea încă mîna pe gulerul bătrînului.
— Omule, nu te lăsa amăgit de ideea că cei din Nav stock or să te considere un erou. Să ştii că e multă mur darie acolo jos. Şi acum, am plecat. Sînt sigur că ai s" fii mai înţelept peste cinci ani. •
— Aşa sper şi eu.
— Pff... du-te şi te însoară. Fă-o şi ai să afli ee-i asta

CAPITOLUL XLVI

Ziua era liniştită, învăluită într-a ceaţă uşoară, cînd Wolfe ieşi de la Ferma Mlaştinii şi o luă spre Navestock. Era aproape unsprezece dimineaţa, şi el ştia că şedinţa Consiliului comunal avea loc chiar atunci. Trecînd prin faţa casei de pe Dealul Fagilor privi înapoi şi zări lemnăria albă a acesteia, iţindu-se printre copaci. îşi imagină recepţia din casa lui Turrell de acum cîteva seri, pe bîrfitorii şi pe oamenii cu greutate din partea locului,, cu feţele lor viclene, înroşite de băutură.
Wolfe se simţea într-o dispoziţie deosebit de calmă şi optimistă. In ultimele două zile o văzuse pe Jess în afară de orice pericol, şi profeţiile lui Joshua Crabbe îi apăreau ca nişte observaţii cinice ale unui partizan militant, care nu voia să-l lase pe Turrell şi pe adepţii săi să-şi regrupeze forţele. Wolfe fusese mai impresionat de avertismentele Ursulei Brandon. Ea nu era o femeie care să exagereze sau să se lase influenţată de nişte bîrfeli. In fundul sufletului, John Wolfe era convins să cei din Navestock îi erau recunoscători şi îi preţuiau munca. Desigur, puteau să murmure şi să se plîngă, dar el nu era în stare să-şi închipuie nici o clipă că aceşti oameni, purificaţi prin suferinţă, îl vor arunca peste bord într-un moment de supărare. Muneise pentru ei, luptase pentru ei,, îi veghease pe patul de moarte, le smulsese copiii din ghearele morţii. Epidemia luase sfîrşit, dar opera pe care o înfăptuise el rămăsese. Nu puteau să-l mustre sau să-i reproşeze ceva. Era sigur că tot ce făcuse nu se putea uita.
Vechiul oraş îşi înălţa plopii şi turla bisericii în lumina cenuşie, ceţoasă, a unei amiezi de iarnă. Wolfe simţi

un fior ascuţit în timp ce contempla oraşul. Venise din-tr-un fel de afecţiune pentru Navestock, căruia îi dăruise atît de mult din fiinţa lui şi pentru care luptase în prima sa campanie. Se văzu muncind în oraş, trăind acolo cu Jess, poate în una din acele case mari, primitoare, în stil georgian de pe Duzii Verzi. Valea largă a rîului îi apăru plăcută şi odihnitoare în ziua aceea. Asemenea unui cuceritor normand, înalt şi voinic, contempla locul gîndin-du-se că de acum încolo aici era „casa" lui.
Wolfe trecu peste pod şi intră în oraş pe Strada Podului. Şoseaua familiară, pavată cu bolovani, urca în pantă uşoară printre casele mici de cărămidă roşie. Strada îi apăru deodată întunecoasă şi pustie. Primele fiinţe omeneşti pe care le întîlni fură doi băieţaşi mici, care-l priviră lung şi-l urmăriră cu ochii după ce trecu de ei. Apoi dădu de un grup în pragul unei uşi. Erau trei femei care rămăseseră parcă încremenite în toiul unei discuţii. Era un grup tăcut, bănuitor, deodată ostil. Uitîndu-se la chipurile lor ursuze, Wolfe îşi dădu seama că una dintre ele era mama unui băieţaş care fusese bolnav. Se întoarse şi-i vorbi.
— Bună ziua, doamnă Jensen. Cum îi merge băiatului ?
Femeia îşi încrucişa braţele sub sînii căzuţi, îşi înălţă -capul şi-l privi pe Wolfe drept în faţă.
— Vă sînt recunoscătoare că v-aţi adus aminte.
— Ei bine, cum îi merge ?
O femeiuşcă subţire, cu părui roşu şi mîini vînjoase, •sări la el dintr-o parte. Faţa ei furibundă şi gata de luptă răsări la capătul unui gît lung şi roşu între doi umeri aduşi.
— Mă mir că mai ai tupeul s-o întrebi, doctore. Şi-a îngropat copilul săptămîna trecută.
— Îmi pare rău !

■— Se şi vede ! Ai fugit şi ne-ai lăsat pe toţi...
Wolfe ezită o clipă, apoi îşi continuă drumul. Se simţea asemeni unui om care a căzut într-o mocirlă. Era pe jumătate furios, pe jumătate ruşinat. Înţelese brusc că oamenii aceştia îl consideră răspunzător pentru toate neplăcerile ce li s-au putut întîmpla. în tot timpul cît fusese plecat stătuseră, fără să facă nimic, şi acum cînd s-a în-
356
tors îl împroşcau cu noroi. Medicii din regiune veniseră la Navestock zilnic şi făcuseră tot ce era necesar. Şi totuşi, Wolfe realiză dintr-odată că aceasta nu-l va justifica în ochii oamenilor de rînd. Ignoranţi, nedisciplinaţi, impulsivi pînă la absurd, erau gata oricând să facă scandal, aşa cum erau gata să se încaiere unii cu alţii pentru te miri ce.
Nu trecură nici zece minute de cînd era la Navestock şi Wolfe îşi dădu seama că oamenii nu se grăbeau să-i întindă mîna. Ostilitatea bănuitoare, explozivă a celor trei femei din pragul casei părea tipică pentru atitudinea întregului oraş. Odată sau de două ori se opri să vorbească unor bărbaţi sau femei care fuseseră bolnavi. Cu toţii se arătau ursuzi, încurcaţi, reticenţi. Odată sau de două ori întîlni recunoştinţă şi simpatie, dar cei mai mulţi erau porniţi să-i arate ce aveau mai vulgar — mentalitatea lor. Se ciocnea la fiecare pas de acea aroganţă comică, înţepată, trufaşă, specifică mahalagiului care se simte ofensat. Nu numai atît, oraşul părea să aibă o răfuială cu el, dorea să-şi manifeste demnitatea sa provincială. Surprinse nişte pierde-vară dîndu-şi coate şi rînjind. Un băiat strigă ceva în urma lui, dar Wolfe nu desluşi cuvintele.
Traversa tocmai piaţa oraşului cînd o cabrioletă trasă de un cal mare cenuşiu ieşi hodorogind de pe Strada Regală. Roţile galbene erau ale cabrioletei lui Jasper Turrell şi o conducea Jasper Turrell însuşi. Alături de el şedea un tînăr cu un profil molatec. Era domnul Harold Bag-gelay, noul asociat al lui Threadgold.
Faţa lui Turrell ar fi fost faţa „Victoriei înaripate" dacă favoriţii blonzi ar fi putut juca rolul aripilor. Stînd pe capra înaltă, deasupra roţilor galbene, cu frîul bine strîns în pumni, cu biciul înfipt alături, Turrell se uita de sus la înteaga lume, rînjind cu gura lui hidoasă. Dar dincolo de buna lui dispoziţie, în ochii incolori, cu marginile roşii, se pitise spiritul său agresiv de totdeauna. Cîţiva gură-cască de lingă pompa de apă îşi duseră mîna la pălărie. Se uită la ei cu dispreţul omului care avea puterea să-i facă să sufere. Turrell îl zări pe Wolfe, şi-l împunse pe tînărul Bagge-lay cu capătul biciului. Cei doi din cabrioletă îl măsurară lung pe bărbatul care mergea pe jos. Lui Wolfe îi fu sufi-
357
cient să se uite în ochii lui Turrell ca să ghicească ce s-petrecut. Cabrioleta cu roţile galbene era un car de triumf Turrel îşi purta victorios candidatul prin oraş.
Wolfe îşi îndreptă spatele şi-şi continuă drumul. Mergea cu capul sus, evitînd să se uite în ochii trecătorilor pe care îi întîlnea. Cu vreo sută de metri mai încolo, pe Strada Regală, zări silueta neagră, înaltă, a lui Robert Flemming, care venea în întîmpinarea lui pe trotuarul dej cărămidă roşie. Flemming mergea singur, cu pieptul bombat şi o expresie mîndră pe chipul lui frumos.
Cei doi bărbaţi se întîlniră şi îşi strînseră mîna.
— Tocmai vin de la şedinţa Consiliului.
— E în regulă, domnule, nu-i nevoie să-mi spuneţi nimic. L-am văzut pe Turrell. A fost suficient.
Glasul său era sec şi morocănos.
— Vezi, Wolfe, te-am prevenit că asta ar putea să se întîmple.
— Da, dar am fost destul de naiv ca să cred că o treabă bună contează. Nu cumva demnitatea oraşului s-a simţit lezată ?
Ochii sinceri ai lui Flemming avură o lucire de mînie generoasă.
— A fost o scuză pentru acei care se lasă uşor convinşi să retracteze, atunci cînd un amic deştept le sugerează o metodă mai ieftină de a face reforme. Comportarea dumitale a fost calificată drept „impertinentă" şi total lipsită de simţul răspunderii. Au anulat numirea dumitale şi l-au ales pe tînărul Baggelay.
Stăteau unul în faţa celuilalt — doi oameni puternici —, evitînd să se privească în ochi, simţind fiecare că mîndria celuilalt era rănită. Buzele energice ale lui Wolfe schiţară un zîmbet. Era poate unul dintre primele reflexe de sarcasm ce apărea pe chipul său.
— Bun, deci totul s-a terminat.
— Sper că nu. Intre altele, nu prea obişnuiesc să fiu bolnav, dar aş dori să vi dumneata să mă îngrijeşti dacă voi avea nevoie.
Zîmbetul de pe faţa lui Wolfe îşi schimbă expresia.

— Vă mulţumesc, sînteţi foarte amabil.
— O spun cu toată sinceritatea.
358
— Dacă voi fi aici, o voi face bucuros. Ochii li se întîlniră.
—■ Vrei să ne părăseşti ?
— Am să mă mai gîndesc.
— Să nu procedezi pripit.
Wolfe îşi continua drumul singur spre Dealul Piersicilor. Acum cînd ştia adevărul se simţea uimit, atît de propria sa încredere de acum un ceas, cît şi de nestatornicia oamenilor din oraşul acesta. Oamenii mari la suflet nu se indignează atît de uşor ca cei josnici, dar odată cuprinşi de revoltă devin mult mai îndîrjiţi şi mai pătimaşi. Wolfe realiză că Navestock-ul nu-i oferise nici un dram de înţelegere. Aceşti provinciali îi cereau totul, fără să-i dea nimic în schimb. Ac un încetase definitiv de a mai fi în serviciul lor ; denunţaseră şi rupseseră tratatul încheiat cu el şi i-l azvîrliseră în faţă.
Primul lucru pe care-l văzu cînd ajunse la casa albă de pe Strada Evei fu firma lui de alamă mînjită cu catran. Josnicia batjocurii îl ului într-atît încît rămase o clipă locului cu ochii ţintă la poartă, şi-n cele din urmă izbucni în rîs. Trecînd prin grădină observă că trei ochiuri de geam de la una din ferestrele de la parter fuseseră sparte, şi că uşa verde era mînjită cu ceva ce semăna a ou clocit. Ciocanul de alamă fusese smuls şi aruncat pe unul din straturile de flori,
Uşa de la intrare era zăvorită, şi deoarece firul clopoţelului părea să fie rupt, Wolfe trebui să bată cu pumnii în uşă, acolo unde resturile de coji de ouă se lipiseră de vopsea. Se auziră paşi pe coridor şi o voce întrebă precaut :
■— Cine e ?
— Eu sînt, doamnă Loosely.
Recunoscîndu-i glasul, femeia deschise uşa. Ochii ei spălăciţi îl măsurară cu o neplăcere vădită. Faţa slabă, zbîrcită, avea o expresie supărată şi jignită.
— Domnule, am lăsat toate lucrurile aşa cum sînt, ca să le vedeţi şi dumneavoastră. N-am crezut niciodată că huliganii din oraş vor veni aici să-mi spargă geamurile. Uitaţi-vă la uşa mea, domnule Wolfe. Am lăsat ciocanul exact unde l-au aruncat.
359
Wolfe privi obiectul de alamă care zăcea pe jumătate înfundat în pămînt. Femeia se uita la chiriaşul ei mîhnită. plină de reproş. Ceasuri întregi îşi rumegase indignarea şi acum cînd avea ocazia să o manifeste, articula cu buzele tremurînde tot ce ţinuse atîta vreme în sinea ei.
— Nu mi-am închipuit vreodată că mă veţi pune într-o astfel de situaţie, domnule doctor. A fost foarte urît din partea dumneavoastră. Luni de zile m-am străduit să fac totul ca să vă mulţumesc, sînt o femeie liniştită, abia dacă îmi bate cineva în uşă odată pe săptămînă. Dar am fost de-a dreptul înnebunită de toţi aceşti oameni, care blestemau şi făceau tot felul de glume proaste la adresa dumneavoastră. Şi a trebuit să fac faţă singură la toate acestea : pe fată au apucat-o pandaliile, şi pînă la urmă a plecat fără să mă anunţe. N-am crezut niciodată că puteţi fi atît de nerecunoscător.
Wolfe se uita la ea cu un fel de regret grav.
—■ Doamnă Loosely, cum aş fi putut să prevăd că aceşti oameni se vor purta aşa ? Nici prin minte n-a putut să-mi treacă una ca asta. Îmi pare rău.
— Este şi cazul, domnule, să vă pară rău.
— Voi plăti toate pagubele. îmi poţi da ceva de mîn-care, sau trebuie să merg dincolo, la ,,Buturuga strîmbă" ?
Femeia se tulbură deodată.
— Nu pot să vă mai primesc la mine, credeţi-mă că nu pot. Nu ştiu ce se mai poate întîmpla. Vă rog să vă căutaţi o altă gazdă. Aştia din Navestock sînt nişte sălbatici. Eu sînt o femeie liniştită.
— Foarte bine, nu vreau să-ţi mai pricinuiesc alte necazuri. Mă duc să-l văd pe domnul Crabbe, şi după aceea vin înapoi să-mi împachetez lucrurile. Sper că omul domnului Ragg a avut grijă de Turpin.
— Da, domnule. Şi cred că e o ruşine cum s-au purtat cu dumneavoastră.
•
— Tot ce pot spune, doamnă Loosely, este că acum ştiu mai multe despre viaţă decît ştiam ieri.
Ieşi pe poarta verde şi aruncă o privire întunecată spre firma lui pîngărită. Nu mai vedea

acum aspectul caraghios al întîmplării. Se simţi cuprins de un profund dezgust. Şi totuşi, cu conştiinciozitatea lui de totdeauna încercă să privească lucrurile cu o imparţialitate critică.
360
Oare supraestimase răbdarea oamenilor şi recunoştinţa pe care i-o datora Navestock-ul ? Răspunsul era* probabil mai complex, dar nu mai puţin edificator.
Ce putea spune despre acele zile petrecute în spital şi despre oamenii care lucraseră alături de el ? Băieţi de treabă, simpli, exuberanţi, poate generoşi, cam slobozi la gură. Dar o murdărie făptuită de cineva le stîrnea întotdeauna dispreţul cel mai neînduplecat. Aceşti tineri *stu->* denţi în medicină, improvizaţi şi neciopliţi, n-ar fi procedat niciodată ca domnii aceia mai vîrstnici. Iată deosebirea dintre tînărul energic, plin de avînt, şi tieă-> losul matur, mult mai prudent. '*.
Wolfe era gata să tragă minerul clopotului de la poarta lui Joshua Crabbe, cînd deodată îl încercă o îndoială : oare Joshua Crabbe ştia despre alegerea lui Harold Bag-gelay ? Care fusese reacţia bătrînului ? Se mulţumise să se prevaleze de propria sa perspicacitate, sau dăduse drumul unui şuvoi de imprecaţii ?
Poarta -de fier se deschise şi Wolfe se pomeni în faţa lui Adam Grinch.
— Domnul Crabbe e acasă, Adam ?
— Da, domnule, dar cu toată părerea de rău, nu vă poate primi.
Faţa bronzată şi puternică a omului trăda o profundă nemulţumire.
— Aşa e domnul Crabbe. Eu nu-l contrazic niciodată' şi nici el nu mă contrazice pe mine. Aşa am crescut amîn-doi. Dacă ne-am contrazice, ne-am supăra. '
— Vrei să spui că domnul Crabbe nu vrea să mă vadă *%*
— Aşa este.
— A aflat ştirea ?
—i Acum o jumătate de ceas. Eu i-am adus-o. Domnul Crabbe mi-a dat dispoziţii şi mi-a spus să vă Dredau această scrisoare dacă veniţi.
Scoase o scrisoare din buzunarul jachetei şi i-o întinse lui Wolfe.
— Sînt foarte mîhnit. Aceşti păgîni cred ca-şi pot rîde de noi. In ţara asta nu-s oameni care să ştie să lupte.
— Mulţumesc, Grinch.
Deschise scrisoarea lui Joshua Crabbe. Era scurtă şi-ia obiect.
.j
361'
24 — Sinceritate
tiSotm Wolfe, noi doi am terminat. E mai bine pentru Cmîndoi ca poarta casei mele să-ti rămînă închisă, Te-ai dovedit slab cînd trebuia să te ţii tare. Asta n-am să ţi-o iert niciodată".
Wolf e mototoli scrisoarea şi o băgă în buzunar.
— Adam, spune-i domnului Crabbe că-mi pare rău. jfcîî-a fost un bun prieten. Ştiu ce-i în sufletul lui
întinse mîna lui Grinch.
■— In orice caz, am luptat umăr la umăr.
— Mişte laşi şi muieri bătrîne. După ce i-aţi înfrînt, ': ar vrea să vă otrăvească dacă le pică ocazia.
k — Oricum, noi am făcut ceva pentru Navestock, Adam.
— Mînia Domnului peste ei, domnule doctor. Sînt gata să uite.
— N-o să uite totul. O să fie cîte unii dintre voi care n-o să-i lase să uite.
Grinch zîmbi trist. P — Nu, domnule, asta aşa e. întotdeauna o să-i putem întreba pe unii dintre ei de ce au rupt-o la fugă.
Wolfe auzi poarta de fier închizîndu-se în urma lui, •in timp se se îndepărta în umbra zidului înalt de piatră.
Grinch intră în casă şi-l găsi pe stăpînul său în sufragerie, aşezat în faţa focului care ardea în cămin. Ochii negri şi faţa lipsită de culoare aveau o expresie -de sarcasm şi nerăbdare. Basmaua roşie îi acoperea unul din genunchi. [1] — Ei?
-• A fost domnul Wolfe.
— I-ai dat scrisoarea ?
■—■ A citit-o în faţa porţii. ■— Şi ce-a zis ?

— A zis : „Spurie-i domnului Crabbe că-mi pare rău. i Mi-a fost un bun prieten. Ştiu ce-i în sufletul lui".
— A, da ?
^•Joshua Crabbe se aplecă şi-şi aţinti .privirea asupra jfiăcărilor din cămin. Degetele mîinii drepte căutau tabachera.
— Nu s-a văicărit ?
— Domnul Wolfe nu-i omul care să se văicărească.
— Şi nici n-a zis ceva împotriva mea ?
— Nici o vorbă. Joshua Crabbe luă o priză.
— Naiba să-l ia, ăsta se ţine tare cînd e prea tîrzbi. îl ştiu eu — avea probabil o faţă de granit. Şi totuşi, am isprăvit cu el, am isprăvit. Doamne, dacă mucoasa asta de fată s-ar fi prăpădit înainte ca el să ajungă la fermă în noaptea aceea !
— E un gînd urît, domnule Crabbe.
— Urît ! La naiba, Adam Grinch ! Ce ştii tu despre asta ? M-au apucat toţi dracii cînd am văzut cum se poate muia un om ca ăsta. Aşa c-am isprăvit cu el. ŞI zici că nu s-a văicărit de loc ?
— Poate că-şi are şi el mîndria lui, care nu-i mai mică decît a dumneavoastră.
— Să-l ia naiba — sper c-o are.
Se lăsa amurgul cînd Wolfe îl încalecă pe Turpin In faţa grajdului pe Strada Evei. îşi petrecuse toată după-amiaza înpachetînd hainele, instrumentele şi cărţile, de-montînd rafturile din cabinetul medical unde-şi ţinea sticlele, borcanele cu alifii şi fiolele. Adună toate în coşurile mari pe care le avea în magazie. Deşurubă firma de alamă de la poarta de intrare, o lustrui şi o puse în cufăr între haine. Tot acest arsenal putea să-i mai fie util.
—■ Am să spun căruţaşului să vină să-mi ia valizele şi coşurile.
Doamna Loosely stătea în uşă, o siluetă înaltă, slabă şi tristă, cu un şal alb pe umeri.
— Şi totuşi îmi pare rău că plecaţi, domnule doctor. Intr-un fel mă simţeam mai liniştită cu un medic în casă.
Se aprinseseră felinarele cînd Wolfe cobora pe Dealul Piersicilor călare pe Turpin. Ceaţa calmă de peste zi făcuse loc unei burniţe fine, care acoperea cu un luciu mat pietrele caldarîmului şi trotuarele pe sub ferestre. Plopii lombarzi de lîngă casa lui Joshua Crabbe păreau nişte creaturi enorme, sinistre, ce-şi ascundeau glugile înalte undeva în întuneric. Străzile arătau pustii, deşi ici şi colo Wolfe zări grupuri de copii în faţa geamurilor aburite ale prăvălioarelor ce-şi etalaseră produsele de Crăciun. Vîntul sufla în rafale tăioase prin ulicioarele strimte. în

piaţa centrală, trăsura hodorogită care făcea naveta între gara Wanuington şi Navestock tocmai se oprise în faţa intrării „Cerbului alb". Prin burniţa deasă lanternele păreau nişte cercuri galbene cu contururi incerte. Wolfe îşi aminti de seara aceea de acum aproape doi ani, cînd coborîse acolo din trăsură pentru prima oară. Ploua şi
re văzu în minte băltoacele şi lumina difuză a felinarelor
legănate de vînt.
Coti pe Strada Podului şi o luă spre rîu. Strada în- 1 gustă era pustie, uşile caselor — zăvorite, obloanele trase. 1 Potcoavele lui Turpin sunau în gol pe pietrele caldarîmu-Jui şi Wolfe nu zări nicăieri ţipenie de om. Ajunse la podul de peste Wraith, opri calul o clipă şi se uită la apa neagră ce curgea leneşă în lumina ceţoasă a felinarului f singuratic de pe pod. Apoi porni din nou, părăsind Nave-stock-ul, pe drumul care străbătea lunca, spre pădurea de fag întunecată şi umedă de pe Dealul Fagilor. Oraşul rămase în vale, învăluit într-o lumină confuză. Un fel de foc de mlaştină pierdută în întunericul umed.

OAPITOLUL XLVII

Drumul care urca în pantă prin pîcla rece a pădurii de fag îl scoase pe Wolfe la marginea cîm-piei. Fu întîmpinat de o briză slabă, care-i aduse în obraz ceaţa fină a ploii. Aerul, era aici mai proaspăt şi nu atît de aspru. Pămîntul şi cerul păreau o singură imensitate de pîclă neagră în care pluteau vîntul şi ploaia. Noroiul cleios al drumurilor din vale devenise aici o masă mai nisipoasă. Mai departe, spre dreapta, Wolfe zări o lumină, o licărire slabă în întunericul dens. Ceva alb apăru deodată lîngă drum. Era poarta albă de intrare pe aleea care ducea spre Ferma Mlaştinii.
Licărul de lumină venea de la lanterna atîrnată de peretele grajdului de cărămidă roşie, unde John Mundy venise să vadă de cai. Ieşi repede cînd auzi potcoavele lui Turpin lovind drumul pietruit care ducea spre casă.
— Dumneavoastră sînteţi, domnule doctor ?
— Ţi-l las pe Turpin, John. Poţi să-i găseşti şi lui un locşor ?
— îl aşteaptă vechea lui iesle.
Wolfe descăleca, dădu frîul bătrînului şi lovi uşor calul ■ cu palma pe spate înainte de a pleca.
— Urîtă seară, John.
— Aşa-i. Prevăd că în curînd va veni iama de-ade-văratelea.
Wolfe ocoli gardul viu şi porni spre poarta grădinii. Ploaia se înteţise şi cădea acum cu un foşnet slab peste frunzişul de ilice. Ferestrele cerneau raze de lumină în întuneric. Cînd Wolfe trecu pe sub chiparoşii înalţi i se păru că-i aude suspinînd.
în hol, unde lanterna de alamă, atîrnată de o grindă, răspîndea o lumină caldă printre zăbrele, Mary Mascall îl întâmpină întrebătoare. Wolfe îi luă mîinile într-ale sale. Nu apucă să-i spună mai mult de cîteva cuvinte şi văzu că ea înţelege. Faţa lui, udă de poaie, era dîrză, semeaţă, dar obosită.
— John, vino înăuntru şi încălzeşte-te. Parcă-mi spunea ceva să-ţi păstrez ceaiul cald. E o tavă cu pîine prăjită şi unt pe cămin. Dă-mi mantaua s-o pun la uscat în bucătărie.
Wolfe o privi recunoscător.
— Mamă, să nu-i spui încă nimic lui Jess.
— Bine, dragule. Stai aici şi te-ncălzeşte.
Statură de vorbă împreună preţ de un ceas ; discutau fără grabă, deschis, ca doi oameni care se înţeleg şi au o încredere deplină unul în celălalt. încordarea semeaţă a lui Wolfe se risipi în faţa focului din vatră. Nu se mai simţea atît de amărît. în faţa lui se afla o femeie care-i dăruia o căldură maternă.
— Nu sînt chiar atît de surprinsă, John. Vezi tu, cunosc Navestock-ul de-o viaţă întreagă.
Se uită la lumina flăcărilor care jucau pe faţa lui.
— Mamă, trebuie s-o iau de la început. Nu mai sînt chiar sărăntocul de acum doi ani. Am reuşit să strîng vreo o mie cinci sute de lire.
Mary Mascall îşi ţinea mîinile pe genunchi. ■— John, mai am şi eu cîte ceva. Se uită la ea aspru.
— Nu mamă, nu iau nimic, nici măcar împrumut. Ea zîmbi îngăduitor.
— Poftim, uite cum te-aprinzi iar ! Tot ai să capeţi banii aceştia într-o zi, bineînţeles dacă Jess şi cu mine n-o să ne supărăm.
— Lasă asta. Sîntem tineri amîndoi. Un bărbat trebuie să-şi făurească singur căminul. Nu vreau ca al meu să-mi fie oferit pe tavă de către prieteni.
Mary Mascall mai puse lemne pe foc. Un roi de scîntei sări în toate părţile şi dispăru în gîtlejul negru al căminului.
— Şi cu Jess cum rămîne ?
— Mai aşteaptă vreo săptămînă pînă o să-i povestim. Eu am să plec de-acasă spunînd că am treabă la Nave-stock. Dacă mă laşi să stau aici vreo două săptămîni...
— Cum să nu, John, s-ar zice că-mi ceri cine ştie ca favoare !
—i Să spunem pînă după Crăciun. Am să-i povestesc lui Jess cînd s-o mai înzdrăveni puţin. Mamă, *am* planuri mari. Vreau să şterg toate astea din inima ei-
Mary Mascall se ridică si-l sărută.
—i îţi doresc succes John — spuse ea punîndu-şi mîinile pe umerii lui —, Navestock-ul nu-i decît o băltoacă. Tu nu poţi să înoţi în ea, eşti prea mare.

SCRISOAREA URSULEI BRANDON' CĂTRE JOHN WOLFE
Florenţa, 23 decembrie, 1865 *Dragă domnule Wolfe,*
Am primit un raport amănunţit despre felul cum au procedat oamenii aceia meschini din Navestock. Nici săracii dumitale, pe care îi iubeşti atît, nu s-au dovedit modele de loialitate şi recunoştinţă. Cred că săracii englezi îmi repugnă ceva mai mult decît acum şase luni — dacă *asta e cu putinţă.*
Iţi scriu pentru a-ţi reaminti că eşti medicul nostru la „Iertării", adică dacă te stabileşti prin împrejurimi. Am impresia că ai să-ţi scuturi colbul de pe picioare şi ai să-pleci.
Şi acum, în ce priveşte scumpa noastră burghezie şi vulgul, lasă-mă să-ţi vorbesc deschis. De ce un om «tt o *mare pricepere — şi cu oarecare ambiţie — să-şi piardă vremea cu oameni inferiori ? Este un fel de modă uneori să rămîi in admiraţie în faţa „săracilor răbdători" şi să proferezi acuzaţii de imoralitate şi egoism împotriva aristocraţilor.* Gre-*de-mă, niciodată n-a existat o prostie mai mare. Mă pricep niţeluş la cai şi la oameni. Dresajul este totul. Noi, animalele mai bine dresate, ştim cum să ne înfrînăm singuri Ştim să fim puţin sarcastici, dar sîntem prea clarvăzători pentru a fi ipocriţi. Englezii — marea masa — sînt nişte barbari. Să mă ferească Dumnezeu de obtuzitatea comodă, încrezută, a burgheziei respectabile.*
Femeie fiind, pot să stau de o parte şi să privesc îrt jurul meu cu detaşare şi un oarecare amuzament. Pentru uit bărbat e altceva. El trebuie să pună umărul. De aceea fa reşte-te de oamenii inferiori. Inferioritate înseamnă un mo' meschin de a privi viaţa, un mod meschin de a judeca motivele altora. Oamenii mărunţi sînt pizmaşi, pretenţioşi, îot-l deauna gaia de mici furii absurde pentru o nimica toată.
Dumneata trebuie să fii preocupat de lucruri mari, de oameni mari, de idei mari. Eşti prea puternic ca să lupţi cm nişte indivizi mărunţi într-un orăşel de provincia, l-ai jignit fără să-ţi dai seama, şi uneltesc cu toţii pe furiş ca să te, rănească la rîndul lor. Nu cred în ceea ce spun predica-; torii despre iubire şi jertfă de sine. Acestea ar putea să fie bune pentru sclavi — dar un om mare nu poate trăi şi. munci printre oameni mărunţi, cînd are mîndrie şi un suflet dirz, căci ajunge inevitabil la dezgust, cinism şi dispreţ. Oamenii mari umblă adesea desculţi, şi atunci oamenii mărunţi le presară spini în cale. Dacă-ţi face impresie că scriu ca o pedantă şi că""o persoană din lumea mare — să ştii că-ţi scriu totuşi ca prie-* 'J *tenă.*
Îmi pare bine că Jess e în afară de orice pericol Ea nu face parte dintre oamenii mici la suflet, şi sînt sigură că te ' va ajuta.
Te rog să crezi în sincera mea prietenie.
URSXJÎsĂ BRA-VDOm,

CAPITOLU- 'XLVIII

Pădurea de pini răsărea ca o cetate cu ziduri înalte şi turnuri negre din lumea imaculată a zăpezii. Deasupra pinilor, doi nori ca nişte dragoni groteşti se luaseră la întrecere spre a înghiţi soarele de iarnă. Cei doi dragoni de aburi se desprinseseră de masa purpurie a norilor îngrămădiţi la nord-est şi alergau acum pe un cer prevestitor de furtună. Vîntul şuiera printre pini. Arborii se clătinau gemînd.
O cărare îngustă ieşea din pădure ca o panglică de urme amestecate în zăpadă. Părea un ioc destul de singuratic pentru o asemenea cărare, nu departe de balta albă şi mare care aştepta să răsară luna.
Două siluete se iviră din umbra trunchiurilor drepte ale arborilor, făcură vreo cincizeci de paşi şi se întoarseră să privească asfinţitul. Bărbatul părea slab, brun şi înalt. Fata de lîngă el era înfăşurată într-o pelerină roşie-şi purta o capă înaltă ce-i încadra faţa albă. Trecuseră de umbrele lungi ale pinilor pe zăpadă şi stăteau strinşi unul lingă altul.
— Priveşte la petele astea galbene de lumină printre trunchiurile copacilor. Parcă ar fi nişte vitralii de biserică într-o noapte întunecoasă.
— Jess, soarele se duce. Hai să ne întoarcem.' N-am de gînd să te ţin afară după căderea serii.
— John, dar e ultima ta zi aici.
— Şi crezi că e un motiv ca să te las să răceşti *'!*
îşi petrecu braţul în jurul ei şi o luară spre răsărit, Unde cerul devenise cenuşiu.
— Mfi bucur că a fost -aşa, John, un cer senin, fa ploaie.
— Cu atît mai vie ne va rămîne amintirea.
îşi continuară drumul în tăcere ; Jess, cufundată î reverie, privea peisajul alb din faţa ei. încerca să într vadă viitorul, aşa cum şi-l dorea pentru ea şi pentru

bă batul de lîngă dînsa.
— John, aş vrea să te întreb ceva.
— Ce anume ?
— Eşti sigur că nu regreţi cele întâmplate | Navestock ?
— Absolut sigur.
— Nu -cred că m-am simţit vreodată mai nenorocit ca atunci cînd mi-ai spus că s-au întors cu toţii împotriv ta. Ce josnicie ! în fiecare dimineaţă mă trezesc şi-, spun : „e din vina mea. Eu i-am distrus cariera".
— Mai spune şi altceva, pentru variaţie
— Dar în adîncul inimii tale, John...
Braţul care o ţinea de umeri, o strînse mai aproape
— Jess, tu mi-ai dat cel mai puternic elan pe care l-am simţit vreodată. Cred că sînt un ambiţios. Văd acum' că în cîţiva ani m-aş fi simţit ca un leu în cuşcă dacă aş fi rămas aici. Cu cît este mai greu lucrul pe care ni-[T] propunem să-l realizăm, cu atît căutăm să-I facem; mai bine.
— Văd că tot ambiţios ai rămas.
Se uită la ea cu o lumină caldă în ochi. -— Nu pot altfel.
— Nu, vreau să spun...
— Vreau să-ţi dăruiesc o viaţă de care să fii mîndră, aşa încît alţii să te invidieze.
— John, dragul meu ! Dar invidia...
— E unul dintre condimentele cele mai plăcute ale vieţii: să-ţi vezi duşmanii privindu-te cu ciudă şi necaz.
— Cum, asta simţi tu ? Şi eu o doream pentru tine. I Era rău?
— Nu cred.
Hornurile de la Ferma Mlaştinii aşterneau un văl de I fum peste pomii din livadă. Ultimele raze ale soarelui;' mai stăruiau în vârfurile celor doi chiparoşi.
— John, ştiu că vei reuşi. Nu mă-ndoiesc nici o clipă. Bărbatul rosti foarte calm, fără urmă de trufie :
— Da, am să reuşesc.
Ajunseră la capătul gardului de ilice şi se întoarseră pentru ultima oară ca să privească asfinţitul. Splendoarea de la orizont le lumină chipurile : cel slab, încrezător, temerar, al bărbatului; cel mîndru, curajos şi zîmbitor. al fetei.

EPILOG

John Wolfe coborî din tren în gara nouă din cărămidă roşie a oraşului Navestock. în faţa gării îl aştepta o trăsură deschisă, trasă de doi cai suri. Un servitor duse mina la şapcă, îi luă valiza şi deschise portiera
trăsurii.
— Sînteţi doctorul Wolfe ?
— Da.
Gara de cale ferată, din cărămidă roşie, fusese con<8 struită pe una din luncile rîului, şi cei doi cai alergau • acum în trap vioi pe drumul dintre sălcii. Wolfe se întoarse şi privi înapoi spre Navestock. Plopii lombarzi de I lîngă casa lui Joshua Crabbe, bătrîni încă de pe vremea cînd trăia el, îşi înălţau frunţile spre cerul albastru. Oraşul era aceeaşi aşezare veche> greoaie, cu acoperişuri | roşii, cu Dealul Piersicilor şi fabrica de bere a lui Turrell I dominînd cele două cartiere principale, ca nişte cetăţi îiHB tărite ale unor nobili romani.
Wolfe zîmbi şi-şi îndreptă privările către Ferma Mlaş- 1 tinii. în depărtare se zăreau cei doi chiparoşi şi contururile familiare ale Mlaştinii Tarling, dar din viaţa de altădată numai rămăsese decît amintirea.
Deodată, în faţa lui se iviră cedrii de la „Iertări", ste-] jarii şi fagii din parc, hornurile roşii, îngrăditura neagră de tisă. Văzu ochiurile de apă scînteind în soare şi vacile* de Alderney păscînd pe pajiştea din apropiere.
Trăsura urcă drumul şi se opri în faţa casei. Wolfe avu j impresia unei case de

vis, cufundată în somn toţi aceşti |
£iu, in vreme ce anotimpurile se perindau unul după •altui, iar frunzele înmugureau,'se îngălbeneau şi căDeau. Pe cînd urca scara interioară de stejar, se gîndea la ziua cînd fusese chemat să-l vadă pe tînărul Aubrey Brandon, care-şi fracturase piciorul. Se deschise o uşă, şi Wolfe văzu o încăpere mare, scăldată într-o lumină aurie ce dădea căldură şi bogăţie mobilei lustruite, culorilor ■ covorului şi tapetelor de pe pereţi. O infirmieră stătea
• lîngă fereastră. Un bărbat cu păr cărunt se ridică de pe fotoliu, se înclină spre Wolfe şi-i întinse mîna.
Wolfe îşi îndreptă ochii spre pat şi o văzu pe Ursula Brandon zîmbindu-i. Faţa ei era tot atît de palidă şi părul tot atît de frumos ca'odinioară, dar în jurul gurii i se desenaseră cute de suferinţă, iar la colţurile ochilor apăruseră riduri.
— îmi pare atît de bine că ai venit ! Acesta e doc- • torul Phipps din Wennington. Poate că-ţi mai amin-
• teşti de el.
— Da, perfect. .
Bărbatul mai în vîrstă păru vădit satisfăcut.
O jumătate de oră mai tîrziu, Ursula Brandon, ciucată pe pernele înalte, avea o expresie de intensă uşurare zugrăvită pe faţă. Aruncă o privire spre infirmieră şi-i surise, iar aceasta îi zîmbi la rîndul ei. Doctorul Phipps şi Wolfje vorbeau cu glas scăzut în camera vecină.
— Credeţi că se va face bine ?
— Sînt practic convins de asta.
— Am să vă scriu dacă se vor ivi alte simptome. Mă bucur foarte mult că v-am întîinît.
Medicul comitatului îi strînse rnîna şi plecă, iar Wolfe reveni în camera bolnavei. Ursula Brandon spuse ceva infirmierei, şi aceasta ieşi fără zgomot, închizînd uşa în ^ttna ei.
—•■ Ştii, am simţit imediat că eşti un vechi prieten. ■—■ Mă bucur.
— Unii oameni te fac să simţi acest lucru. Vino şi [e]?ază-te mai aproape, să stăm de vorbă.
Woife îşi trase un scaun şi se aşează în dreptul ferestrei. Faţa îi era luminată, şi femeia îl observă atent, înregistrând cel mai mic detaliu, orice cută *de* pe fruntea lui largă, orice reticenţă în privire. Bărbatul se schimbase puţin, cu excepţia cîtorva fire albe la tîmple, iar costumul îi era bine croit.
— Am simţit dorinţa să vii să mă vezi. Starea mea a început să mă îngrijoreze. Şi apoi am avut totdeauna multă încredere în dumneata, în ciuda faptului că eşti unul dintre medicii mari ai zilei-
Wolfe îi zîaibi.
.— E prima oară că mă aflu la Navestock de atunci,.,
— Da.... doisprezece ani ! Doamne dumnezeule! Aubrey este cu regimentul său în India... iar eu...
— N-am impresia că v-aţi schimbat prea mult.
— Ce drăguţ din partea dumitale ! De altfel, nici dumneata... poate doar... ceva mai voinic.
Ii întîlni ochii şi îi susţinu privirea. H — Am trimis după dumneata deoarece ştiu că ai să-mi spui adevărul. Toţi aceşti doctori...
— Da...
— Crezi că am să mă fac bine ? Spune-mi *l* • . Wolfe răspunse fără ezitare.
— După părerea mea, fără nici o îndoială. Femeia păru deodată să se elibereze din încordarea
ce-o stăpînise pînă atunci. Faţa îi deveni mai tînără, mai netedă, mai împăcată. Se uită spre fereastră şi oftă.
— Viaţa e frumoasă. Odinioară nu-mi păsa dacă tră-ieso sau nu, dar acum am

descoperit cîte ceva din tainele ei. Povesteşte-mi despre dumneata şi despre Jess.
Chipul lui Wolfe se lumină.
— Am avut de luptat amîndoi, şi cred că asta ne-a făcut cu atît mai fericiţi. Jess are acum o mică proprietate la ţară, lîngă Guildford, unde copiii cosesc finul, călăresc un ponei bătrîn şi o necăjesc pe bunica lor. Harley Street ?' A da, mă duc pe acolo cînd pot, sau mai bine
[1] Stradă în Londra, unde îsi au cabinetele cei mai renumit» medici *(n. red.).*

gis „noi". Cred eă nu ne interesează prea mult relaţiile sociale, sîntem prea cufundaţi în viaţa reală. Am de lucru pînă peste cap şi-mi place să fiu cu ea şi cu copiii. Ursula Brandon îl privea cu interes.
— Da, înţeleg. Eşti unul -dintre puţinii bărbaţi care s-a căsătorit cu femeia potrivită. Şi această femeie continuă să fie pentru dumneata unica femeie din luma.
Wolfe îi întîlni privirea şi rîse uşor.
— Am o mie de scuze. Nici nu vă pot spune cît de mult m-a ajutat.
— Da, dar ce noroc că ai putut să fii la înălţimea unul asemenea dar.
— Adică... ?
Ursula spuse foarte încet, aproape pentru sine :
— Darul unei asemenea iubiri. Cei mai mulţi bărbaţi ne dezamăgesc... atît de des încît se poate spune că este latura tragică a vieţii femeii.
Wolfe rămase o clipă pe gînduri.
— Nu cred că vreodată am despicat firul în patru ca să vedem dacă fericirea noastră este aceeaşi de totdeauna.
— Ferice de voi, oameni simpli şi practici i
— Afară de asta, viaţa ne-a fost mult prea plină. Am avut de luptat şi am urcat panta împreună.
Din ochii lui izvorî deodată o lumină, şi Ursula înţelese că viaţa l-a îmblînzit, i-a netezit unele asperităţi şi trăsături fanatice.
— Pe cuvînt, aş dori să-mi vedeţi copiii, Cred că Ştrengarii mei o să vă placă.
Faţa ei palidă se îmbujora, dar Wolfe se uita afară pe fereastră, la cedrii bătrîni, şi nu observă.
■— Soţia dumitale ar trebui să-i aducă odată aici, vara fee^sta. Da, şi cred că ar trebui să vii şi dumneata, dacă P°ţi să-ţi iei cîteva zile. Trebuie să vezi Navestock-ul. Ai [S]S găseşti multe schimbări.
■— în bine?
— Aşa cred. Să ştii că dumneata eşti acela care a ini-tiat noua tradiţie, şi nici măcar Turrell-ii n-au putut s-o Micească. Joshua Crabbe şi cu mine am devenit prie-

îeni buni pînă la moartea lui.
•— Cineva a păstrat această tradiţie.
Se uită la ea şi zîmbi, iar ochii ei îi răspunseră eu licărire subită de mîndrie.
— Da, eu am păstrat-o vie, iar ea, la rîndu] său. m ajutat să trăiesc.
Sedactor de certe i Dr. M. VLAIJIIíIR Tehnoredactor : VIOLANDA LSOHDKANU

	Bun de *tipar* *FormatiH* :	! *17J.197* H, 54X84.*	
nîrtio	: *tipar* Inolt B	*mat sul*	*S4JS3 m' 3-*
Coli	de *tipar:* 23,3.	*Tira) : 115*	*140 ex.*

Tiparul executat *sub* comanda
nr. 30 794 la Combinatul Poligrafic „Casa Bcîntell". Pin+o Scînteii nr. J,

Bucureşti . .
Republica SociausU Boinansa
'-'
2"456 —*i*